

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

Prezydent Miasta Zabrze

Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Miasta za 2020 rok opracowano w oparciu o materiały źródłowe wydziałów Urzędu Miejskiego w Zabrzu oraz miejskich jednostek organizacyjnych.

Redakcja: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Prezydent Miasta: Małgorzata Mańka-Szulik

Zastępca Prezydenta Miasta: Katarzyna Dzióba

Naczelnik Wydziału: Marcin Lesiak

Opracował: Grzegorz Mikuśkiewicz

Wydział Strategii i Rozwoju Miasta składa podziękowania wszystkim komórkom Urzędu Miejskiego, które udostępniając dane przyczyniły się do powstania Sprawozdania za rok 2020.

Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Miasta Zabrze za 2020 rok uwzględnia dane, o ile w treści sprawozdania nie określono inaczej, zgodnie ze stanem faktycznym na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Przy każdorazowym publikowaniu danych częściowych z niniejszego dokumentu lub całości dokumentu konieczne jest podanie źródła.

SPIS TREŚCI

P1. AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO MIEJSKIE	6
WZMACNIANIE BEZPIECZEŃSTWA (CEL STRATEGICZNY C1)	8
ROZWIJANIE AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ (CEL STRATEGICZNY C2)	20
PODNIESIENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW (CEL STRATEGICZNY C3)	29
KREOWANIE RÓŻNORODNYCH FORM I AKTYWNOŚCI KULTURALNYCH MIESZKAŃCÓW (CEL STRATEGICZNY C4)	44
AKTYWIZOWANIE SPORTOWO-REKREACYJNE MIESZKAŃCÓW (CEL STRATEGICZNY C5)	61
WZMACNIANIE DZIAŁAŃ W RAMACH AKTYWNEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ (CEL STRATEGICZNY C6)	84
P2. ROZWÓJ I INNOWACYJNOŚĆ GOSPODARKI	97
WZMOCNIENIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ MIASTA (CEL STRATEGICZNY C7)	98
STYMULOWANIE ROZWOJU LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI (CEL STRATEGICZNY C8)	111
BUDOWANIE SPECJALIZACJI RÓŻNYCH BRANŻ (CEL STRATEGICZNY C9)	120
KREOWANIE MAREK INNOWACYJNOŚCI MIASTA (CEL STRATEGICZNY C10)	125
P3. PRZYJAZNOŚĆ PRZESTRZENI MIASTA	139
ZAPEWNIENIE ŁADU PRZESTRZENNEGO (CEL STRATEGICZNY C11)	141
OCHRONA ŚRODOWISKA I DOSTOSOWANIE MIASTA DO WYMOGÓW ZMIAN KLIMATYCZNYCH (CEL STRATEGICZNY C12)	154
WZMACNIANIE DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ MIASTA (CEL STRATEGICZNY C13)	186
ROZWIJANIE BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO (CEL STRATEGICZNY C14)	204
PODNIOSZENIE STANDARDU ISTNIEJĄCYCH KOMUNALNYCH ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH (CEL STRATEGICZNY C15)	211
P4. ZNACZĄCA POZYCJA METROPOLITALNA	224
INTENSYFIKOWANIE DZIAŁAŃ TURYSTYKI KULTUROWEJ (CEL STRATEGICZNY C16)	225
WZMACNIANIE UDZIAŁU W METROPOLITALNYM RYNKU USŁUG MEDYCZNYCH (CEL STRATEGICZNY C17)	248
ZWIĘKSZENIE MIĘDZYNARODOWEJ ROZPOZNAWALNOŚCI MIASTA W DZIEDZINIE KULTURY (CEL STRATEGICZNY C18)	255
ZWIĘKSZENIE MIĘDZYNARODOWEJ ROZPOZNAWALNOŚCI MIASTA W DZIEDZINIE SPORTU (CEL STRATEGICZNY C19)	275
BUDOWANIE RANGI WAŻNEGO OŚRODKA SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I NAUKI (CEL STRATEGICZNY C20)	281
CH. CELE HORYZONTALNE	302
TWORZENIE WARUNKÓW ROZWOJU RODZINY (CEL HORYZONTALNY CH 1)	304
KSZTAŁTOWANIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU SMART CITY (CEL HORYZONTALNY CH 2)	318
REWITALIZACJA MIASTA (CEL HORYZONTALNY CH 3)	327
SKUTECZNE PROMOWANIE MIASTA (CEL HORYZONTALNY CH 4)	337

Strategia Rozwoju Miasta Zabrze 2030 wyznacza kierunki zrównoważonego rozwoju miasta Zabrze. Dokument definiuje najważniejsze potrzeby gospodarcze, społeczne oraz środowiskowe naszego miasta. Strategia wychodzi naprzeciw oczekiwaniom zarówno Zabrze jak i inwestorów czy też turystów. Strategia Rozwoju Miasta Zabrze 2030 to dokument, który powstał w oparciu o uwarunkowania społeczno-kulturowe, gospodarczo-technologiczne oraz uwarunkowania infrastrukturalno-środowiskowe. Strategia przedstawia Zabrze jako miasto, którego rozwój oparty jest na dążeniu do:

- popularyzowania i utrwalania aktywnych postaw społecznych i świadomego uczestnictwa we współczesnych procesach kulturowych,
- ugruntowywania konkurencyjnych warunków dla funkcjonowania biznesu,
- tworzenia przyjaznych przestrzeni miejskich oraz osiągnięcia znaczącej pozycji w Metropolii.

Dalszy rozwój miasta wymaga wskazania kilku obszarów jego funkcjonowania, w których nastąpi szczególna intensyfikacja działań strategicznych. Ścisłe ukierunkowanie aktywności władz samorządowych jest koniecznością skutecznego zarządzania rozwojem miejskim. W Strategii Zabrze 2030 przyjęto, iż priorytety wyznaczają główne obszary rozwoju miasta, w których dokonywana jest interwencja za pomocą zbioru mierzalnych celów strategicznych oraz wynikających z nich kierunków, działań i przedsięwzięć. W Strategii wskazane zostały cztery priorytety rozwoju:

1. P1. Aktywne społeczeństwo miejskie
Wyzwanie strategiczne: Aktywnie uczestniczyć w rozwoju społecznym
2. P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki
Wyzwanie strategiczne: Wzmocnić konkurencyjność gospodarczą miasta
3. P3. Przyjazność przestrzeni miasta
Wyzwanie strategiczne: Udomowienie przestrzeni w mieście
4. Znacząca pozycja metropolitalna
Wyzwanie strategiczne: Wyróżniać się w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

Tabela. Priorytety rozwoju, cele strategiczne i horyzontalne Strategii Zabrze 2030

Priorytety rozwoju, cele strategiczne i horyzontalne Strategii Zabrze 2030				
PRIORYTETY ROZWOJU	P1. Aktywne społeczeństwo miejskie	P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki	P3. Przyjazność przestrzeni miasta	P4. Znacząca pozycja metropolitalna
WYZWANIA STRATEGICZNE	Aktywnie uczestniczyć w rozwoju społecznym	Wzmocnić konkurencyjność gospodarczą miasta	Udomowienie przestrzeni w mieście	Wyróżniać się w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
CELE STRATEGICZNE	C 1. Wzmacnianie bezpieczeństwa C 2. Rozwijanie aktywności obywatelskiej C 3. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców C 4. Kreowanie różnorodnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców C 5. Aktywizowanie sportowo-rekreacyjne mieszkańców C 6. Wzmacnianie działań w ramach aktywnej polityki społecznej	C 7. Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej miasta C 8. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości C 9. Budowanie specjalizacji różnych branż C 10. Kreowanie marek innowacyjności miasta	C 11. Zapewnienie ładu przestrzennego C 12. Ochrona środowiska i dostosowanie miasta do wymogów zmian klimatycznych C 13. Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej miasta C 14. Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego C 15. Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych	C 16. Intensyfikowanie działań turystyki kulturowej C 17. Wzmacnianie udziału w metropolitalnym rynku usług medycznych C 18. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury C 19. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie sportu C 20. Budowanie rangi ważnego ośrodka szkolnictwa wyższego i nauki
CELE HORYZONTALNE	CH 1. Tworzenie warunków rozwoju rodziny CH 2. Kształtowanie warunków dla rozwoju <i>smart city</i> CH 3. Rewitalizacja miasta CH 4. Skuteczne promowanie miast			

Źródło: Strategia Rozwoju Miasta Zabrze 2030

P1. AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO MIEJSKIE

Priorytet: „Aktywne społeczeństwo miejskie”, wyraża wolę wspierania działań ukierunkowanych na zachęcanie do pożądanych zachowań mieszkańców Zabrze. Konsekwentne popularyzowanie postaw świadomego uczestnictwa w życiu miasta, w tym angażowania się w inicjatywy społeczne, tworzenia wspólnot sąsiedzkich czy zainteresowania jednostek poprawą warunków życia większej grupy społecznej, jest przedmiotem starań wielu instytucji miejskich i organizacji pozarządowych. Poprzez wybór tego priorytetu miasto deklaruje chęć podejmowania przedsięwzięć mających na celu przede wszystkim podnoszenie poziomu oferty edukacyjnej, kulturalnej, sportowej oraz rekreacyjnej, zatrzymywania pochodzących z Zabrze uczniów, studentów i absolwentów oraz pozyskania nowych mieszkańców zainteresowanych ofertą gospodarczą i mieszkaniową miasta, jak również poprawę sytuacji najuboższych. Priorytetowi towarzyszy wyzwanie strategiczne „Aktywnie uczestniczyć w rozwoju społecznym”. W ramach priorytetu „Aktywne społeczeństwo miejskie” wyznaczono następujące cele strategiczne:

- C 1. Wzmacnianie bezpieczeństwa
- C 2. Rozwijanie aktywności obywatelskiej
- C 3. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców
- C 4. Kreowanie różnorodnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców
- C 5. Aktywizowanie sportowo-rekreacyjne mieszkańców
- C 6. Wzmacnianie działań w ramach aktywnej polityki społecznej

Dokumenty miejskie takie jak strategia, polityka, program, projekt regulacji bądź inne stanowią uszczegółowienie priorytetów Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2030 w określonym obszarze strategicznym. W tabeli przedstawione zostały dokumenty miejskie, które wpisują się w Priorytet 1. Aktywne społeczeństwo miejskie.

Tabela. Lista miejskich dokumentów strategicznych realizujących założenia priorytetu P1. Aktywne społeczeństwo miejskie w 2020 roku

Lista miejskich dokumentów strategicznych realizujących założenia Strategii Rozwoju Miasta w zakresie priorytetu P1. Aktywne społeczeństwo miejskie w 2020 roku	
Lp.	Nazwa dokumentu
1	Strategia Edukacji Miasta Zabrze na lata 2011-2021
2	Program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenie Miasta Zabrze

3	Program Edukacji Ekologicznej dla Miasta Zabrze na lata 2013-2020 "Przez edukację do zrównoważonego rozwoju"
4	Program Aktywności Lokalnej w ramach RPO 2014-2020: Program Aktywności Lokalnej w Zabrzu Biskupicach oraz Program Aktywności Lokalnej w Zabrzu Mikulczycach
5	Program Pomocy Bezrobotnym i Pracodawcom (PUP)
6	Program aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych finansowany ze środków PFRON
7	Roczny Program Współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na 2020 rok
8	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zabrze Na Lata 2010 – 2020
9	Program Zabrzeński Senior 65+
10	Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "Miasto Zabrze Przyjazne Osobom Niepełnosprawnym" na lata 2012-2020
11	Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 r.
12	Lokalny program działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego dla mieszkańców Miasta Zabrze na lata 2017-2027
13	Lokalny program pomocy społecznej - programu osłonowego w zakresie dożywiania na terenie Miasta Zabrze na lata 2019-2023
14	Miejski Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w latach 2018-2020
15	Program na rzecz integracji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych
16	Plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych w Zabrzu na rok 2020
17	Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na Lata 2016-2020
18	Miejski Program Pomocy Rodzinie i Dziecku na Rzecz Integracji Społecznej
19	Miejski Program Przeciwdziałania i Wychodzenia z Bezdomności
20	Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2020-2023
21	Program polityki zdrowotnej pt. Program kompleksowej terapii i rehabilitacji dzieci i młodzieży z terenu Miasta Zabrze na lata 2019-2021
22	Strategia Rozwoju Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zabrzu sp. z o.o. -krótko i długookresowa
23	Plan adaptacji Miasta Zabrze do zmian klimatu do roku 2030
24	Programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej
25	Polityka Rowerowa Miasta Zabrze

Źródło: opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Realizacja strategii w ramach I priorytetu:

WZMACNIANIE BEZPIECZEŃSTWA (CEL STRATEGICZNY C1)

Bezpieczeństwo mieszkańców stanowi jeden z najważniejszych priorytetów. W roku 2020 wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową wyniosły ogółem ponad 16,3 mln zł, w tym kwota 15,6 mln zł została przeznaczona na wydatki bieżące, a kwotę 708,4 tys. zł rozdysponowano na wydatki majątkowe. W zakresie wydatków majątkowych w 2020 roku prowadzono następujące działania inwestycyjne:

- Zakup pojazdów dla Komendy Miejskiej Policji – wykonanie na poziomie 187,5 tys. zł,
- Zakupy inwestycyjne dla potrzeb Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej – wydatkowano środki w wysokości 199 tys. zł,
- Zakup wozu ratowniczo – gaśniczego dla OSP Makoszowy – samochód marki Kamaz zakupiony został za kwotę 800 tys. zł, przy czym wkład własny Miasta wyniósł 200 tys. zł,
- Zakup urządzeń do wentylacji płuc – kwota wykonania wyniosła 54 tys. zł,
- Modernizacja systemu monitoringu w Dzielnicy Centrum – na ten cel wydatkowano 68 tys. zł.

W roku 2020 kontynuowana była realizacja działań mających na celu zadbanie o bezpieczeństwo obywateli i porządek publiczny w następujących obszarach:

- Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscach zamieszkania,
- Przeciwdziałanie przemocy, patologiom i niedostosowaniu społecznemu oraz ograniczenie przestępczości nieletnich,
- Bezpieczeństwo w ruchu drogowym,
- Poprawę bezpieczeństwa mieszkańców w sytuacjach zagrożenia kryzysowego,
- Podniesienie świadomości społeczeństwa w sferze ochrony zabytków oraz dbałość o kulturalną stronę miasta,
- Ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń oraz dążenie do poprawy wzrostu społecznego poczucia bezpieczeństwa w domu, pracy i mieście wśród mieszkańców miasta.

Panująca w 2020 roku epidemia miała wpływ na ograniczenia w działalności niektórych jednostek, co nie wpłynęło jednak na realizację zadań w obszarze bezpieczeństwa. Uzyskane pozytywne efekty potwierdzają właściwy wybór podejmowanych kierunków działań powodujących znaczącą poprawę stanu porządku publicznego. Działania ukierunkowane głównie na zapobieganie przestępczości powodowały ich systematyczny spadek przy jednoczesnym wzroście poczucia bezpieczeństwa mieszkańców i gości miasta Zabrze.

Współpraca z Komendą Miejską Policji

Miasto Zabrze ściśle współpracuje z Komendą Miejską Policji. Zakres współdziałania obejmuje między innymi realizację programów profilaktycznych, finansowanie dodatkowych patroli oraz wsparcie remontu budynków komendy i komisariatów. Zgodnie z zawartym porozumieniem o współpracy w roku 2020 dofinansowano kwotą 201 tys. zł, która została przeznaczona na dodatkowe służby

prewencyjne realizowane przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji na terenie miasta oraz organizację nocnych i popołudniowych patroli sprawowanych przez słuchaczy Katowickiej Szkoły Policji. Zakupy inwestycyjne oraz remonty w Komendzie Miejskiej Policji w Zabrzu Podjęte zadania w znacznym stopniu wpłynęły na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, co potwierdzają sprawozdania złożone przez Komendanta Miejskiej Policji.

W celu ograniczenia przestępczości i przeciwdziałania demoralizacji policjanci odbywali na bieżąco spotkania z dziećmi, młodzieżą, rodzicami oraz z pedagogami. Łącznie funkcjonariusze Zespołu ds. profilaktyki społecznej KMP Zabrze oraz dzielnicowi przeprowadzili 151 spotkań profilaktycznych w przedszkolach, szkołach podstawowych i szkołach średnich, poświęcone tematyce bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz agresji rówieśniczej. Spotkania odbywały się poprzez wizyty funkcjonariuszy w placówkach oraz zdalnie (online) zgodnie z obowiązującymi wówczas obostrzeniami.

W minionym roku na terenie podległym Komendzie Miejskiej Policji w Zabrzu odnotowano łącznie 1562 zdarzenia drogowe w tym:

- 88 – wypadków drogowych, w następstwie których 4 osoby poniosły śmierć, a 94 zostały ranne,
- 1474 – kolizji drogowych zgłoszonych Policji.

Fotografia. Budynek Komendy Miejskiej Policji i Centrum Edukacji w Zabrzu przy ul. 1 Maja

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Współpraca Miasta z policją realizowana była także za pomocą rządowego programu „Razem bezpieczniej”. Główne cele programu to:

- poprawa stanu i poczucia bezpieczeństwa oraz porządku publicznego,
- eliminowanie lub ograniczanie negatywnych zjawisk i tendencji w tym zakresie,
- przeciwdziałanie patologiom i niedostosowaniu społecznemu.

W związku z wprowadzeniem stanu epidemii COVID-19, nakładającym znaczne ograniczenia w działalności jednostek oświatowych, kluczowe założenia Programu profilaktyczno-interwencyjnego „Lepiej Razem Niż Osobno” zostały wstrzymane.

Tabela. Dane Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu dotyczące przestępstw ogółem w latach 2019-2020

Dane Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu dotyczące przestępstw ogółem w latach 2019-2020					
	Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych	Liczba przestępstw stwierdzonych	Czyny karalne popełnione przez nieletnich w przestępstwach stwierdzonych	Przestępstwa wykryte	Wykrywalność sprawców przestępstw w %
2019 r.					
Przestępstwa ogółem	4179	4734	326	3493	73,4
Referat d/s nieletnich	0	319	325	325	100
Gospodarcze	347	1059	1	947	88,7
Wydz. kryminalny	540	697	0	565	80,5
KP I	920	699	0	432	61,6
KP II	1254	958	0	516	53,9
KP III	525	397	0	258	65
KP IV	279	303	0	230	75,9
KP V	314	302	0	220	72,8
2020 r.					
Przestępstwa ogółem	3624	3867	276	2907	74,6
Referat d/s nieletnich	0	275	274	275	100
Gospodarcze	309	816	0	723	87,2
Wydz. kryminalny	383	375	0	309	82,2
KP I	964	730	2	453	62
KP II	983	836	0	534	63,3
KP III	437	346	0	239	68,5
KP IV	270	249	0	191	76,1
KP V	278	240	0	183	75,6

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Tabela. Wybrane kategorie przestępstw kryminalnych w Zabrzu w latach 2019 - 2020 wg. danych KMP w Zabrzu

Wybrane kategorie przestępstw kryminalnych w Zabrzu w latach 2019 - 2020 wg. danych KMP						
Kradzież cudzej rzeczy	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Ogółem	586	484	603	488	215	186
Referat d/s nieletnich	0	0	16	25	16	25
KP I	141	155	131	126	26	32
KP II	240	179	243	180	69	61
KP III	59	45	53	53	15	25
KP IV	49	43	58	42	30	20
KP V	56	33	48	33	21	15
Kradzież samochodu	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Ogółem	48	28	47	29	2	9
Wydział Kryminalny	43	27	41	26	1	5
KP I	2	0	2	0	0	2
KP II	0	1	0	1	0	1
KP III	2	0	1	1	0	0
KP IV	0	0	0	0	0	0
KP V	1	0	2	0	0	0
Kradzież z włamaniem	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Ogółem	364	293	544	348	242	156
Referat d/s nieletnich	0	0	37	0	43	0
KP I	98	90	109	94	27	34

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

KP II	141	94	186	116	62	53
KP III	47	45	53	43	16	7
KP IV	40	28	47	57	17	40
KP V	33	35	90	37	63	18
Przestępstwa rozbójnicze	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Ogółem	60	46	71	63	48	51
Referat d/s nieletnich	0	0	6	22	6	22
KP I	2	9	0	6	0	5
KP II	3	1	2	2	2	2
KP III	3	3	3	1	3	1
KP IV	0	1	1	0	1	0
KP V	0	1	1	0	1	0
Wydział Kryminalny	52	31	58	32	35	21
Uszczerbek na zdrowiu	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Ogółem	108	84	72	59	59	50
Wydział Kryminalny	3	4	11	3	9	2
KP I	32	28	14	16	10	12
KP II	31	21	12	15	8	13
KP III	14	9	3	7	2	7
KP IV	9	12	3	5	3	3
KP V	19	10	5	7	3	7
Bójki i pobicia	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

Ogółem	31	23	38	28	29	25
Referat d/s nieletnich	0	0	15	4	15	4
Wydział Kryminalny	0	3	3	1	1	1
KP I	3	5	3	4	2	3
KP II	16	6	12	6	8	4
KP III	8	2	3	4	1	4
KP IV	3	5	2	7	2	7
KP V	1	2	0	2	0	2
Uszkodzenie rzeczy	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Ogółem	282	243	269	251	79	98
Referat d/s nieletnich	0	0	14	3	14	3
Wydział Kryminalny	2	0	3	1	2	1
KP I	78	93	63	97	18	32
KP II	98	74	86	70	14	16
KP III	65	40	64	30	17	12
KP IV	18	15	21	10	9	6
KP V	21	20	18	40	5	28

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Tabela. Zgłoszone interwencje w latach 2019 - 2020 wg. danych KMP

Zgłoszone interwencje w latach 2019 - 2020 wg. danych KMP										
Interwencje	2020					2019				
ogółem	39 723					34 957				
	KP I	KP II	KP III	KP IV	KP V	KP I	KP II	KP III	KP IV	KP V
domowe	1514	1299	898	740	694	1565	1302	939	691	677

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Współpraca ze Strażą Pożarną

Dla poprawy bezpieczeństwa mieszkańców stale prowadzona jest współpraca ze Strażą Pożarną. Zakres współdziałania to m.in. zakup sprzętu i niezbędnego wyposażenia. W ramach realizacji zadań zleconych gminom i powiatom finansowanych za pomocą dotacji celowych z budżetu państwa: Realizacja "Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020" w zakresie sprzętu informatyki i łączności oraz wyposażenia osobistego i ochronnego funkcjonariuszy w roku 2020 przekazano 60,8 tys. zł. na utrzymanie bieżące Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej. Na zakupy inwestycyjne dla potrzeb Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej wydatkowano środki w wysokości około 200 tys. zł. Środki z Budżetu Państwa przeznaczone na funkcjonowanie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu wyniosły w 2020 r. 9,7 mln zł.

Fotografia. Siedziba Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Działalność kontrolno-rozpoznawcza Państwowej Straży Pożarnej w 2020 r. była prowadzona w oparciu o roczny plan kontroli opracowywany na podstawie: wyników kontroli z lat poprzednich, wniosków z analizy zagrożeń, zaleceń określonych przez Komendę Wojewódzką w Katowicach oraz Komendę Główną. Czynności kontrolno-rozpoznawcze były prowadzone również na skutek zawiadomień o zakończeniu budowy i zgłoszeniu do użytkowania nowych, przebudowywanych i rozbudowywanych obiektów lub w związku z wpływającymi do tutejszej Komendy skargami dotyczącymi nieprawidłowości z zakresu ochrony przeciwpożarowej, a także na wniosek o wydanie wymaganych opinii, decyzji i postanowień. W związku z czym dokonano szeregu czynności kontrolnych i innych działań mających na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pożarowego w obiektach.

Działalność kontrolno-rozpoznawcza skoncentrowana była przede wszystkim w następujących grupach obiektów:

- obiekty użyteczności publicznej,
- budynki mieszkalne, wielorodzinne,
- obiekty zamieszkania zbiorowego,
- budynki produkcyjne i magazynowe,
- zakłady stwarzające zagrożenie dla ludzi i środowiska — zakłady zwiększonego ryzyka,
- lasy.

Działalność tej służby to nie tylko wyjazdy ratownicze do pożarów, ale również inne interwencje związane z wypadkami drogowymi, usuwaniem połamanych drzew, innych zdarzeń to także prewencyjne kontrole oraz kampanie edukacyjno-informacyjne. Ponadto sekcja kontrolno-rozpoznawcza przygotowała 31 wystąpień po interwencjach jednostki ratowniczo-gaśniczej dotyczących: tlenku węgla, pożarów przewodów kominowych oraz po alarmach fałszywych obiektów monitorowanych.

Fotografia. Nowy wóz ratowniczo-gaśniczy dla OSP Makoszowy

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

W 2020 roku jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej z terenu Zabrze interweniowały łącznie w 119 zdarzeniach, co stanowiło istotne wsparcie dla Państwowej Straży Pożarnej.

Na wydatki poniesione w roku 2020 na bieżące funkcjonowanie czterech działających jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych przekazano kwotę 268 tys. zł. Zakupiony został również wóz ratowniczy dla OSP Makoszowy o wartości 800 tys. zł. Zakup pojazd współfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości, miasto pokryło wkład własny w wysokości 200 tys. zł.

Tabela. Interwencje w 2020 r. Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu

Wykaz interwencji Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu w latach 2019-2020			
2019			
pożary			893
małe	średnie	duże	
884	8	1	
miejscowe zagrożenia			1381
alarmy fałszywe			256
złośliwe	w dobrej wierze	z instalacji wykrywania	
7	150	99	
w sumie			2530
2020			
pożary			706
małe	średnie	duże	
704	2	0	
miejscowe zagrożenia			1243
alarmy fałszywe			221
złośliwe	w dobrej wierze	z instalacji wykrywania	
5	129	87	
w sumie			2170

Źródło: Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności

Monitoring Wizyjny Miasta Zabrze

Monitoring Wizyjny Miasta Zabrze (MWMZ), został zdefiniowany jako system mający na celu poprawę bezpieczeństwa publicznego za pomocą obserwacji przestrzeni publicznej i zdarzeń zachodzących na terenie miasta Zabrze oraz ich rejestracji za pomocą kamer i innych urządzeń technicznych, które prowadzą do wzrostu poczucia bezpieczeństwa. Zgodnie z założeniami, monitoringiem wizyjnym obejmowane są etapowo miejsca uznane za niebezpieczne, ze szczególnym uwzględnieniem ciągów komunikacji pieszej, skrzyżowań o dużym natężeniu ruchu, placów, miejsc użyteczności publicznej i innych. Nadzorem monitoringu wizyjnego objęte miejsca publiczne wskazane przez służby mundurowe i jednostki miejskie jako szczególnie niebezpieczne, mienie publiczne narażone na dewastację i niszczenie oraz ulice i skrzyżowania strategiczne dla ruchu drogowego.

Na koniec grudnia 2020 r. system obsługiwał 35 punktów kamerowych, w tym 5 kamer z sygnałem przesyłanym drogą radiową i 30 kamer korzystających z sieci światłowodowej. Cztery z punktów kamerowych stanowią połączenie kamery obrotowej wraz z kamerą stałopozycyjną, natomiast jedna z nich posiada funkcję rozpoznawania tablic rejestracyjnych pojazdów. W roku 2020 przeprowadzono modernizację systemu polegającą na wymianie dwóch kamer monitoringu budynku Urzędu Miejskiego, a następnie włączeniu ich w system Monitoringu Wizyjnego Miasta Zabrze. Natomiast w drugim półroczu zrealizowano przełączenie trzech punktów kamerowych z łączności radiowej na sieć światłowodową. W 2020 r. zostały przeprowadzone także postępowania o zamówienia publiczne, a następnie podpisano umowy na realizację projektów VI edycji budżetu partycypacyjnego Miasta Zabrze dotyczące monitoringu miejskiego. Ich realizacja jest przewidziana w roku 2021.

Do 31 grudnia 2020 r. operatorzy Centrum Nadzoru Wizyjnego zaobserwowali łącznie 349 zdarzeń, o 52 zdarzenia mniej niż w roku ubiegłym. W ramach obsługiwanego Monitoringu specjaliści ujawnione zostały zdarzenia dzięki którym służby mogły bezpośrednio podjąć działania:

- Komenda Miejska Policji w Zabrzu (84 zgłoszeń),
- Komenda Straży Miejskiej w Zabrzu (218 zgłoszeń),
- Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Zabrzu (1 zgłoszenie),
- Pogotowie Ratunkowe (4 zgłoszenia),
- Państwowa Straż Pożarna (1 zgłoszenie),
- inne służby (40 zgłoszeń).

Działalność Straży Miejskiej

Działania Straży Miejskiej w Zabrzu w zakresie realizacji zadań w zakresie zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego w roku 2020:

- Służba patrolowa i operacyjna miejsc grupowania się młodzieży w szczególności w rejonie lokali rozrywkowych oraz osiedli mieszkaniowych,
- kontrola miejsc zorganizowanego wypoczynku dla dzieci i młodzieży,
- realizacja programu „Zero tolerancji dla alkoholu”, którego celem jest zwracanie szczególnej uwagi na osoby spożywające alkohol w miejscach zabronionych,
- kontrola miejsc gromadzenia się i przebywania osób bezdomnych,
- realizacja programu „Zima” polegającym na kontrolowaniu stanu nawierzchni dróg i chodników oraz dachów budynków pod względem usuwania zalegającego śniegu i sopli lodu oraz błota pośniegowego,
- realizacja programu „Czystość” którego priorytetowymi celami są działania na rzecz poprawy stanu czystości i porządku w mieście,
- wytypowanie, wskazanie i wzmożona kontrola miejsc niebezpiecznych, gdzie kierowcy i piesi stwarzają największe zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- propagowanie bezpiecznych zachowań wśród kierowców oraz współpraca ze środkami masowego przekazu w zakresie przekazywania informacji dotyczących stosowania się kierowców i przepisów ustawy prawo o ruchu drogowym,

Fotografia. Strażnicy Miejscy

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

W 2020 roku, w celu poprawy bezpieczeństwa w mieście, na bieżąco Straż Miejska wymieniała z Komendą Miejską Policji informacje o zagrożeniach występujących na terenie miasta. Przekazywane były sobie wzajemnie do realizacji interwencje w sytuacji, gdy zaistniała taka konieczność. Dyżurny Straży Miejskiej utrzymywał stałą łączność z dyżurnymi z Komendy Miejskiej Policji oraz dyżurnymi Komisariatów. Strażnicy codziennie patrolowali miasto, reagując na wszelkie nieprawidłowości dotyczące zarówno wykroczeń, jak i przestępstw.

Wszystkie znane miejsca zagrożeń były poddane częstszej kontroli przez patrole SM. Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Zabrzu w ramach codziennych czynności służbowych patrolowali otoczenie placówek oświatowych ze szczególnym uwzględnieniem boisk szkolnych i placów zabaw – ze zwróceniem uwagi na wszelkie przypadki zakłócania spokoju i porządku publicznego, niszczenia mienia, spożywania alkoholu. Wzmocniono kontrole terenu miasta strażnicy zwracali uwagę na spożywanie alkoholu w miejscach publicznych (sklepy spożywcze i ich otoczenie, parki, skwery, place zabaw, ogródki piwne i puby), kontrolowali obszary wodne – nie dopuszczali do kąpieli w miejscach niedozwolonych (szczególnie osób nieletnich, przebywających bez opieki osób dorosłych) oraz nie dopuszczali do zakłócania spokoju i porządku publicznego, a także przeciwdziałali kradzieżom i włamaniom oraz niszczeniu mienia w miejscach, gdzie kąpiel jest dozwolona.

Funkcjonariusze podjęli również 5120 interwencji wynikających z nieprzestrzegania regulaminu oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, dotyczących m.in. składowania gruzu w sposób nieprawidłowy, składowania odpadów czy np. nieuprzątnięcia nieczystości po zwierzętach. Strażnicy prowadzili także kontrole palenisk domowych w trakcie sezonu grzewczego.

Kontrolowano otoczenia miejsc, w których gromadzi się młodzież (pasaż, kina, dworzec PKP i PKM, puby, dyskoteki, kawiarenki internetowe, salony gier, boiska szkolne). Strażnicy Miejscy podczas codziennej służby kontrolowali również miejsca gromadzenia się i przebywania osób bezdomnych, którzy często znajdowali się w okolicznościach zagrażających ich zdrowiu i życiu w związku

z nadużywaniem przez nich alkoholu oraz rozpalaniem przez nich ognisk w miejscach do tego nie przeznaczonych. Działania kontrolne były nasilone w okresie zimowym, w związku ze zwiększonym zagrożeniem dla ich zdrowia i życia. Straż Miejska w Zabrzu w ramach corocznej akcji „Bezpieczne Ferie 2020” podejmowała wzmożone działania zwracając szczególną uwagę na dzieci i młodzież, która w okresie od 13 do 24 lutego pozostała w Zabrzu i tu spędziła swój czas wolny od zajęć szkolnych.

ROZWIJANIE AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ
(CEL STRATEGICZNY C2)

Rozwijanie aktywności obywatelskiej ma miejsce poprzez współpracę miasta z organizacjami pozarządowymi. Współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywa się na zasadach partnerstwa i jest priorytetem w realizacji zadań publicznych.

Formy współpracy z organizacjami pozarządowymi :

- Pozafinansowej – polegającej w szczególności na:
 - prowadzeniu strony internetowej „Mapa Aktywności Lokalnej” dla organizacji pozarządowych pod adresem www.mal.zabrze.pl,
 - inicjowaniu realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe,
 - przekazywaniu organizacjom pozarządowym informacji o realizacji zadań publicznych, o ogłaszanych konkursach ofert na realizację zadań publicznych oraz ich rozstrzygnięciach,
 - gromadzeniu i udostępnianiu informacji o imprezach kulturalnych i sportowych realizowanych na terenie miasta,
 - udostępnianiu podmiotom trzeciego sektora bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach obiektów miejskich, umożliwiając im sprawne funkcjonowanie
 - lub organizację wydarzeń np. sportowych i kulturalnych,
 - informowaniu podmiotów III sektora o możliwościach pozyskiwania środków finansowych spoza budżetu miasta,
 - organizowaniu szkoleń i kursów podnoszących kompetencje działaczy organizacji pozarządowych oraz zapewnianiu porad specjalistycznych,
 - konsultowaniu z organizacjami pozarządowymi projektów aktów prawa miejscowego,
 - zapewnianiu dostępu do bezpłatnego Internetu,
 - udzielaniu rekomendacji, organizowaniu przedsięwzięć promujących ideę społeczeństwa obywatelskiego i dokonań organizacji pozarządowych,
 - podejmowaniu inicjatyw integrujących organizacje wokół zadań ważnych dla lokalnej społeczności,
 - zapraszaniu organizacji do tworzenia dokumentów planistycznych i strategicznych dla Miasta Zabrze,
 - udzielaniu pomocy w nawiązywaniu kontaktów międzynarodowych.
- Finansowej – polegającej na zleceniu przez Miasto Zabrze podmiotom III sektora realizacji zadań w formie:
 - powierzania wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie ich realizacji; w 2020 roku w tej formie przekazano 1,2 mln zł,
 - wspierania wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na częściowe dofinansowanie ich realizacji. Kwota dotacji udzielona w 2020 roku wynosiła 9,7 mln zł.

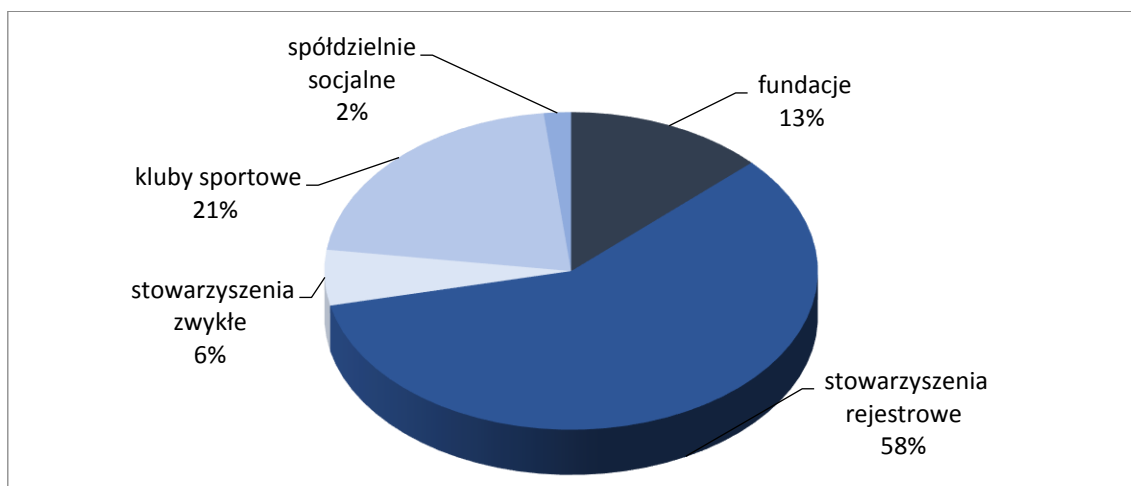

Tabela. Liczba organizacji pozarządowych

Liczba organizacji pozarządowych zaewidencjonowanych w Wydziale Spraw Obywatelskich	2017	2018	2019	2020
fundacje	39	44	50	55
stowarzyszenia rejestrowe	192	197	201	204
stowarzyszenia zwykłe	36	19	21	28
kluby sportowe	71	71	68	77
spółdzielnie socjalne	6	6	6	7
Razem:	344	337	346	371

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Rysunek. Formy prawne zabrzańskich organizacji pozarządowych w 2020 r.

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Trzeci sektor jest istotnym partnerem, z którym współpraca od lat jest systematycznie umacniana. Prawidłowe współdziałanie, podnoszące efektywność działań w rozwiązywaniu problemów lokalnych, wymaga zaangażowania obu stron. W 2020 roku siedzibę w Zabrzu posiadało 371 podmiotów, o 25 więcej niż w 2019 r., w tym: 55 fundacji, 201 stowarzyszeń rejestrowych, 21 stowarzyszeń zwykłych, 68 klubów sportowych, 6 spółdzielni socjalnych.

Priorytetowe obszary działań Miasta Zabrze w zakresie współpracy z NGO:

- Pomoc społeczna, w szczególności pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin, wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, w wieku emerytalnym, wypoczynek dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, promocja wolontariatu.
- Promowanie sztuki i ochrona dziedzictwa narodowego, promowanie działań i osiągnięć lokalnych twórców i środowisk artystycznych, organizowanie koncertów, przeglądów, festiwali, działania na rzecz edukacji kulturalnej, integracja mniejszości etnicznych i narodowych.

- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci, młodzieży i dorosłych, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych, rozwijanie uzdolnień i zainteresowań w kołach, klubach dyskusyjnych i twórczych.
- Organizowanie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, organizowanie imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych, rajdów, upowszechnianie turystyki kwalifikowanej.
- Promowanie i wspieranie edukacji ekologicznej, udział i organizowanie akcji i działań proekologicznych, wspieranie działań dotyczących rewitalizacji obiektów, terenów zielonych i przemysłowych, przeciwdziałanie bezdomności zwierząt.
- Aktywizacja zawodowa i przeciwdziałanie bezrobociu, promowanie zatrudniania osób niepełnosprawnych.
- Działania mające na celu promowanie przedsiębiorczości.
- Działania zmierzające do poprawy ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej.
- Działania mające na celu upowszechnienie i ochronę wolności i praw człowieka, a także swobód obywatelskich oraz rozwoju demokracji.
- Działania mające na celu rozpowszechnienie krajoznawstwa, w tym turystyki.

Wydziały merytoryczne Urzędu Miejskiego ogłosiły łącznie 11 otwartych konkursów ofert na realizację 30 zadań publicznych, tj. Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Wydział Promocji, Turystyki i Sportu, Wydział Infrastruktury Komunalnej oraz Wydział Kultury Dziedzictwa.

Tabela. Zestawienie wyników otwartych konkursów ogłoszonych, zgłoszonych i zrealizowanych

Zestawienie wyników otwartych konkursów ogłoszonych, zgłoszonych i zrealizowanych						
dziedzina	ogłoszono		zgłoszono		realizacja	
	konkursy	zadania	oferty	kwota	oferty	kwota
2019 r.						
ochrona zdrowia	4	11	84	10 743 354 zł	76	6 364 070 zł
sport	1	4	62	4 336 926 zł	55	1 907 360 zł
kultura	1	8	16	175 430 zł	11	62 900 zł
turystyka	1	2	11	92 321 zł	9	43 100 zł
ochrona zwierząt	2	2	2	968 000 zł	2	968 000 zł
przedsiębiorczość	1	1	1	56 280 zł	1	56 280 zł
razem	10	28	176	16 372 311 zł	154	9 401 710 zł
2020 r.						
ochrona zdrowia	6	14	91	12 107 135 zł	67	7 920 470 zł
sport	1	4	61	3 898 427 zł	57	1 905 850 zł
kultura	1	8	25	314 751 zł	8	56 700 zł
turystyka	1	2	12	104 497 zł	9	38 500 zł
ochrona zwierząt	2	2	2	988 000 zł	2	988 000 zł
razem	11	30	191	17 412 810 zł	143	10 909 520 zł

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

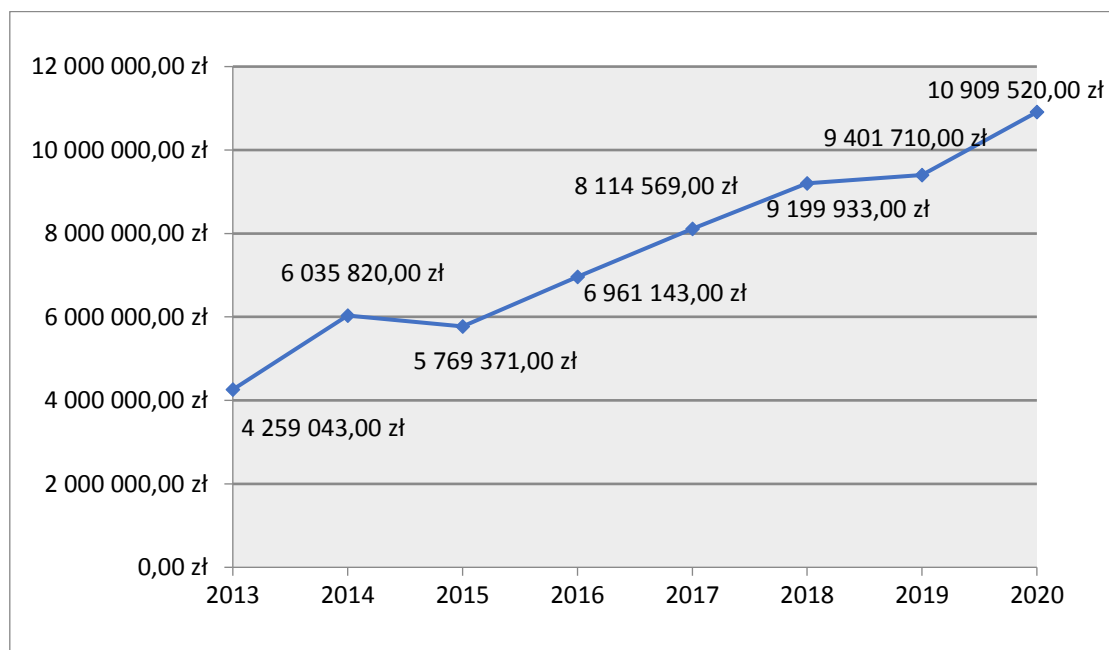
Spośród 371 organizacji pozarządowych posiadających siedzibę na terenie Zabrze, większość aktywnie działa na rzecz lokalnej społeczności, aktywizując ją poprzez cykliczne spotkania, animując czas wolny. W roku 2020 łącznie 143 organizacje realizowały zadania publiczne w oparciu o dotacje ze środków budżetu miasta w wysokości 11 mln zł, dzięki czemu zrealizowano łącznie 160 projektów. Przyznano również 17 grantów na realizację zadań w trybie pozakonkursowym na kwotę 116 tys. zł.

Tabela. Realizacja dotacji w trybie pozakonkursowym w latach 2019 - 2020

Realizacja dotacji w trybie pozakonkursowym (małe granty) w latach 2019-2020					
zakres	zgłoszone		realizowane		
	oferty	oferenci	oferty	oferenci	kwota
2019 r.					
ochrona zdrowia	13	11	10	9	56 570 zł
sport	16	11	15	11	66 480 zł
kultura	18	12	8	7	40 600 zł
przedsiębiorczość	1	1	1	1	10 000 zł
razem	48	35	34	28	173 650 zł
2020 r.					
ochrona zdrowia	9	7	7	6	67 824 zł
sport	4	4	4	4	36 000 zł
kultura	10	7	5	5	3 150 zł
przedsiębiorczość	1	1	1	1	10 000 zł
razem	24	19	17	16	116 974 zł

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Rysunek. Dotacje z budżetu miasta na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Tabela. Zestawienie dotacji na zadania publiczne Miasta Zabrze w latach 2018-2020

Zestawienie dotacji na zadania publiczne Miasta Zabrze z uwzględnieniem tzw. małych grantów i umów wieloletnich w latach 2018-2020			
dziedzina	projekty		kwota dotacji
	rok	liczba projektów	
Kultura, Dziedzictwo Kulturowe	2018	17	100 400 zł
	2019	19	103 500 zł
	2020	13	59 850 zł
Sport	2018	65	1 936 170 zł
	2019	70	1 973 840 zł
	2020	61	1 941 850 zł
Zdrowie, pomoc społeczna	2018	76	6 315 363 zł
	2019	87	6 668 819 zł
	2020	74	7 988 294 zł
Krajoznawstwo i turystyka	2018	12	50 000 zł
	2019	9	43 100 zł
	2020	9	38 500 zł
Ochrona zwierząt	2018	2	776 000 zł
	2019	2	968 000 zł
	2020	2	988 000 zł
Przedsiębiorczość	2018	2	20 000 zł
	2019	2	66 280 zł
	2020	1	10 000 zł
ogółem	2018	174	9 199 933 zł
	2019	188	10 467 039 zł
	2020	160	11 026 494 zł

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Zespół ds. Rozwoju Aktywności Lokalnej Wydziału Kontaktów Społecznych UM Zabrze, mający swoją siedzibę w Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Brodzińskiego 4, został powołany w celu wspierania podmiotów NGO. Poza wsparciem merytorycznym zespołu, organizacje mogą liczyć na:

- udostępnienie pomieszczeń do spotkań,
- użyczenie organizacjom pozarządowym adresu do korespondencji,
- udostępnienie sprzętu komputerowego, audiowizualnego, dostępu do Internetu,
- bezpłatne szkolenia,
- możliwość korzystania z profesjonalnych porad prawnych i księgowych,
- możliwość wymiany doświadczeń z innymi podmiotami trzeciego sektora,
- możliwości prezentowania swojej działalności podczas przedsięwzięć z udziałem COP.

W 2020 r. Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Brodzińskiego 4 w Zabrzu udostępniło swoje pomieszczenia 44 podmiotom do cyklicznych spotkań. Ze względu na sytuację spowodowaną pandemią COVID-19 organizacje pozarządowe miały z przyczyn sanitarnych ograniczony dostęp do pomieszczeń COP-u. W związku z tym, żeby zapewnić ciągłość działania zespół prowadził konsultacje telefoniczno-mailowe, dotyczące pozyskiwania środków finansowych dla NGO (Tarcza 2.0, 3.0, 4.0, Narodowy Instytut Wolności Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu).

Centrum Organizacji Pozarządowych zorganizowało plebiscyt Tytani Społeczni Zabrze. W 2020 r. plebiscyt miał na celu uhonorowanie organizacji pozarządowej, która pomimo pandemii COVID-19 podejmowała istotne i zróżnicowane wyzwania społeczne oraz działania na rzecz zabrzańskiej społeczności lokalnej. Kandydatów w kategorii Organizacja Roku mogły zgłaszać wyłącznie organizacje pozarządowe zarejestrowane i działające na terenie Zabrze. Głosami zabrzańskich organizacji pozarządowych tytuł Tytana Społecznego Zabrze 2020 otrzymała Fundacja Pomost.

Jednym z elementów wsparcia dla działań podmiotów trzeciego sektora jest przyznawanie Honorowego Patronatu Prezydenta Miasta Zabrze przedsięwzięciom i inicjatywom wartościowym społecznie i istotnym dla rozwoju i promocji miasta, takim jak projekty społeczne, edukacyjne, sportowe, kulturalne, obywatelskie, ekologiczne, ekonomiczne i inne. W 2020 r. honorowym patronatem objęto 14 wydarzeń zainicjowanych przez organizacje pozarządowe. Udzielenie honorowego patronatu było wyróżnieniem, podkreślającym rangę przedsięwzięcia i przyczyniającym się do promocji miasta oraz integracji jego mieszkańców.

Realizacja działań promujących lokalny patriotyzm

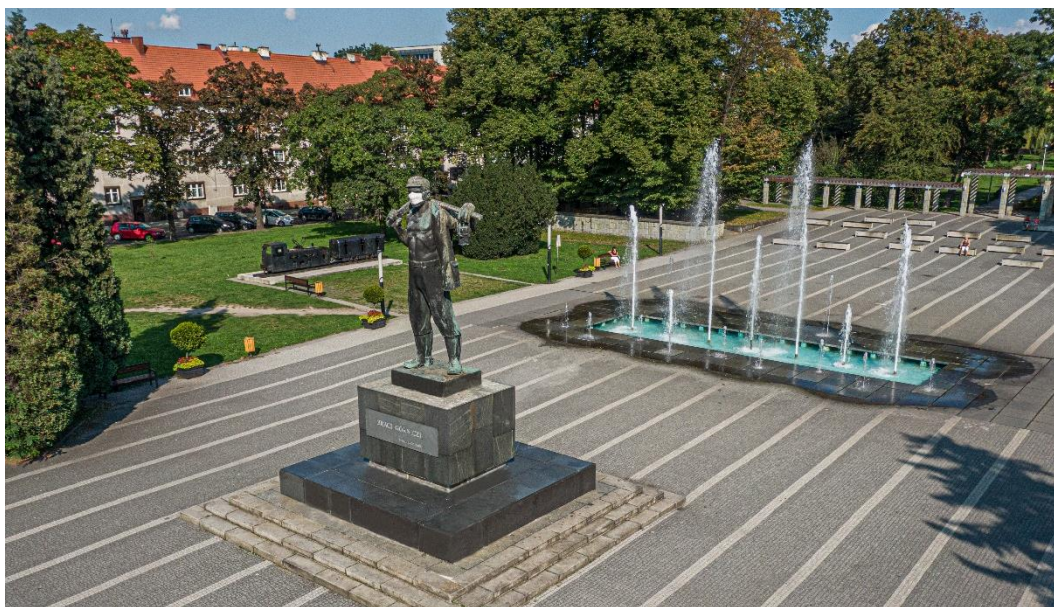
Obchody górniczego święta

4 grudnia 2020 r. w Zabrzu, podobnie jak w wielu miejscowościach na Śląsku, odbywały się obchody Barbórki - górniczego święta. Z uwagi na epidemię koronawirusa miały one bardzo symboliczny wymiar. W kościele pw. Świętego Krzyża w Zabrzu odprawiona została uroczysta Msza św. w intencji górników i ich rodzin. W nabożeństwie udział wzięli przedstawiciele zabrzańskiego samorządu.

Po Mszy złożono kwiaty pod Pomnikiem Braci Górniczej. Barbórka dla Zabrze, miasta historycznie związanego z górnictwem, to wyjątkowe święto. W kościołach odprawiane były msze święte w intencji górników, przy figurkach i kapliczkach św. Barbary złożono kwiaty. W tym dniu bracia górnicza wspomnieli również kolegów, którzy zginęli podczas szczyty, składając kwiaty i zapalając znicze pod pomnikami upamiętniającymi zmarłych górników.

Fotografia. Pomnik Braci Górniczej, ul. 3 Maja

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Obchody Narodowego Święta Niepodległości

Zabrze jest miastem, które silnie pielęgnuje wartości patriotyczne i tradycje. Od wielu lat miejskie obchody Narodowego Święta Niepodległości były organizowane bardzo uroczysto. Niestety w 2020 roku, ze względu na panującą w kraju pandemię wirusa SARS-CoV-2, wydarzenie to miało nieco inny scenariusz. 11 listopada, o godz. 11.00, w kościele pw. św. Anny odprawiona została uroczysta msza święta w intencji Ojczyzny. Wzięli w niej udział przedstawiciele władz samorządowych naszego miasta. Po nabożeństwie, pod tablicą „Tych co grobu nie mają”, złożono wieńce i kwiaty w hołdzie wszystkim tym, którzy przyczynili się do wywalczenia i utrzymania niepodległej Polski.

Piłkarski Turniej Niepodległości

11 listopada, o godz. 11.00, w hali Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zabrzu rozpoczął się 24-godzinny Piłkarski Turniej Niepodległości. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęła prezydent Zabrze. Organizatorami turnieju byli: Polska Fundacja Sportu i Kultury, Górnik Zabrze S.A. oraz MOSiR Zabrze. Podczas tego wydarzenia młodzi piłkarze mieli okazję spróbować gry na nowo oddanej nawierzchni, bowiem w hali zabrzańskiego MOSiR-u zakończyła się długo wyczekiwana wymiana. Od 2020 r. hala z boiskiem ze sztuczną trawą IV generacji jest dostępna dla miłośników piłki nożnej.

Fotografia. Piłkarski Turniej Niepodległości w hali Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zabrzu

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Dni Papieskie

16 października 2020 r. obchodziliśmy 42. rocznicę pontyfikatu św. Jana Pawła II. Z tej okazji odbyły się tradycyjne w Zabrzu, choć w tym roku przeniesione z kwietnia obchody Dni Papieskich. Z tej okazji w Miejskiej Bibliotece Publicznej, zorganizowane zostało dyskusyjne spotkanie literackie „Jan Paweł II – inspiracje, preteksty, źródła”. Dzień później aktorzy Teatru Nowego w Zabrzu wykonali „Tryptyk Rzymski”. Przedstawienie było transmitowane przez zabrzańską telewizję. Na podsumowanie Dni Papieskich organizatorzy przygotowali „Przegląd filmów papieskich” w Kinie Roma w Zabrzu.

Fotografia. Projekcja laserowa na fasadzie Domu Muzyki i Tańca w Zabrzu

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

100. rocznica urodzin św. Jana Pawła II

Święty Jan Paweł II był Papieżem Nadziei i Rodziny. Zainicjował przełomowe zmiany społeczne i polityczne w naszym kraju oraz na świecie. Rok 2020 został ogłoszony rokiem Jego imienia. Co roku Zabrze swoimi działaniami podkreśla wdzięczność swojemu Papieżowi. Z tej okazji miasto przygotowało następujące wydarzenia: Telewizja Zabrze TVZ wyemitowała wspomnienia o Janie Pawle II, zabrzańscy filharmonicy w sposób wirtualny wykonali mini-koncert z udziałem solistki, na budynku Domu Muzyki i Tańca wyświetlono mapping 3D poświęcony pamięci Karola Wojtyły. Natomiast w kościele pw. Św. Wojciecha odbyła się uroczysta msza święta, a po jej zakończeniu nastąpiło złożenie kwiatów pod krzyżem papieskim.

Obchody 30-lecia samorządu

27 maja 2020 r. obchodziliśmy 30-lecie odrodzenia samorządu terytorialnego. Dokładnie 30 lat temu odbyły się wolne, powszechne wybory do rad gmin, które były początkiem wolnej, samorządnej Polski. Niestety sytuacja związana z epidemią, wymusiła przeformułowanie obchodów 30-lecia samorządu, odbyły się w formule wirtualnej. Korytarze Ratusza przyozdobiły zdjęcia przedstawiające zabrzańskich radnych oraz prezydentów miasta sprawujących swoją funkcję w latach 1990-2018. Wszyscy zainteresowani mogli zapoznać się z przygotowaną galerią również wirtualnie.

Rysunek. Billboard 30 Lat Samorządności w Zabrzu

Źródło: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu

**PODNIESIENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW
(CEL STRATEGICZNY C3)**

Podnoszenie jakości kształcenia mieszkańców w Zabrzu jest realizowane poprzez kompleksową ofertę edukacyjną, optymalizację kierunków kształcenia oraz ciągłe podnoszenie standardów funkcjonowania i bezpieczeństwa placówek edukacyjnych.

Kompleksowość oferty edukacyjnej

Miasto Zabrze zapewnia kompleksowość oferty edukacyjnej realizując zapisy „Strategii Edukacji Miasta Zabrze”. Dokument dedykowany zabrzańskiej edukacji w roku 2020 był realizowany w sposób rzetelny i kompletny, uwzględniając bieżące potrzeby mieszkańców i rynku pracy. Całkowite nakłady na oświatę w 2020 r. wyniosły ponad 328 mln zł, o 4,6 mln zł więcej w stosunku do roku ubiegłego. Ponad 314 mln zł przeznaczono na realizację wydatków bieżących. Natomiast blisko 14,6 mln zł (w tym środki z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych na wydatki związane z przeciwdziałaniem COVID-19 w wysokości blisko 2,1 mln zł.) stanowiły wydatki majątkowe. W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił wzrost wydatków bieżących o kwotę 19,3 mln zł. Łącznie wydatki na edukację stanowiły blisko 1/3 całego budżetu miasta.

Tabela. Budżet w zakresie realizacji zadań oświatowych

Budżet w zakresie realizacji zadań oświatowych			
Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Wykonanie wydatków oświatowych w zł	276 469 951	294 192 165	314 619 599
Subwencja w zł	163 688 519	180 542 368	192 069 434
Dotacje w zł	15 940 315	11 334 036	8 621 627
Wykonanie wydatków na zadania inwestycyjne w zł	26 454 534	29 702 310	14 580 181
Dofinansowanie Miasta Zabrze w zł	123 295 651	132 018 071	128 508 720
Dofinansowanie Miasta Zabrze w %	40,70	40,76	39,04

Źródło: Wydział Oświaty

Miasto starannie przygotowało się do wdrożenia reformy edukacji. W poprzednich latach przyjętych zostało 30 uchwał, dzięki czemu zmiany w systemie oświaty mogły być sprawnie przeprowadzone. W wyniku reformy systemu oświaty 35 szkół podstawowych przekształcono w 8 letnie szkoły podstawowe, 13 gimnazjów włączono do 8 letniej szkoły podstawowej, 7 gimnazjów przekształcono w 8 letnie szkoły podstawowe.

W 2020 r. struktura szkół i placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Zabrze obejmowała 37 przedszkoli, 41 szkół podstawowych, 32 szkoły ponadpodstawowe oraz 6 placówek oświatowych. W roku szkolnym 2019/2020 liczba uczniów wynosiła 21 516, a w roku szkolnym 2020/2021 wynosi 21 490. Liczba dzieci przyjętych do przedszkoli w 2020 r. wyniosła 4 429. Oznacza to, że wszystkie dzieci zostały przyjęte.

Tabela. Struktura zabrzańskich szkół i placówek oświatowych w 2020 r.

Struktura zabrzańskich szkół i placówek oświatowych w 2020 r.				
Nazwa	rok szkolny 2019/2020		rok szkolny 2020/2021	
	Liczba placówek	Liczba uczniów	Liczba placówek	Liczba uczniów
Przedszkola	38	4 822	37	4 792
w tym:				
przedszkola samodzielne	33	4 451	32	4 429
przedszkola w zespołach	5	371	5	363
Oddziały przedszkolne w SP	4	133	4	150
Szkoły podstawowe	42	11 070	41	11 062
w tym:				
szkoły samodzielne	29	8 807	29	8 739
szkoły w zespołach	13	2 263	12	2 323
Szkoły ponadpodstawowe	39	5 491	32	5 486
w tym:				
licea	15	2 503	15	2 472
technika	8	2 266	8	2 265
szkoły branżowe I stopnia	8	713	8	746
szkoły branżowe II stopnia	0	0	1	0
szkoły policealne	7	6	3	3
szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	1	2	1	0
Placówki oświatowe	7	2 457	7	2 412
Podsumowanie:	90	21 516	90	21 490

Źródło: Wydział Oświaty

W 2020 roku w Zabrzańskich szkołach i placówkach oświatowych utworzonych było 3761 etatów, w tym liczba etatów nauczycieli wynosiła 2751, a liczba etatów pracowników administracji i obsługi wynosiła 1010. W 2020 roku z doskonalenia zawodowego skorzystało 3 133 nauczycieli korzystając z dofinansowania w wysokości 525 tys. zł.

Realizacja projektów edukacyjnych podnoszących jakość kształcenia

W 2020 roku zostało realizowanych 26 projektów i programów finansowanych z funduszy Unii Europejskiej, instytucji wojewódzkich, Miasta Zabrze, 4 Projekty rządowe, 16 projektów mobilnościowych finansowanych z funduszy Unii Europejskiej.

Lista projektów edukacyjnych realizowanych w 2020 r.:

1. Programy „Erasmus +” oraz POWER o budżecie na 2020 rok wynoszącym: 743 794,00 zł, w programach bierze udział 13 szkół; stan realizacji na listopad 2020: podpisanie umów i założenie zadań dla nowych projektów, podpisanie aneksów przedłużających terminy realizacji projektów związane z sytuacją epidemiologiczną na świecie COVID -19.
2. Program „Śląskie zawodowcy” Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - wsparcie szkolnictwa zawodowego. Szkoły realizujące: Zespół Szkół Mechaniczno- Samochodowych oraz Zespół Szkół Ekonomiczno- Usługowych, wartość projektu 18 mln zł, okres realizacji: 2019 –2022.
3. Program „Zdalna szkoła” uzyskano dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej nr I „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu” na kwotę blisko 100 tys. zł; zakupiono: 175 tabletów dla uczniów szkół podstawowych do nauki zdalnej. Miasto dodatkowo za kwotę 100 tys. zł zakupiło również 175 tabletów dla uczniów szkół podstawowych do nauki zdalnej.
4. Program „Zdalna szkoła plus” uzyskano dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej nr I „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu” na kwotę 164 tys. zł zakupiono: 50 laptopów oraz 150 tabletów dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych pochodzących z rodzin z trojgiem lub więcej dzieci.
5. Program na rzecz integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020- 10 szkół i przedszkoli.
6. Program „Za życiem”- pozyskano dodatkowe dofinansowanie na 2020 r. w wysokości 15 tys. zł.
7. Projekty rządowe: Animator Moje Boisko Orlik 2020 r. – dofinansowanie zatrudnienia Lokalnych Animatorów Sportu, osób organizujących zajęcia sportowe i dbające o właściwe wykorzystywanie obiektów, wartość projektu: 50 tys. zł z czego dofinansowanie wyniosło 25 tys. zł.
8. Program „Zielone pracownie” dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, wartość projektu: 79 000,00 zł
9. Programy ekologiczne - wartość projektów: 180 tys. zł, zrealizowano 110 projektów szkolnych w zakresie ekologii,
10. Oczyszczacze powietrza JSW- Fundacja Jastrzębskiej Spółki Węglowej na podstawie uchwały nr 41/I/2020 z dnia 1 czerwca 2020 roku w sprawie przystąpienia do realizacji Projektu nr 12 pt.: „Czyste powietrze dla Przedszkoli w regionie- zakup oczyszczaczy powietrza” przyznała po 1 oczyszczacz powietrza następującym placówkom:
 - Przedszkole nr 3,
 - Przedszkole nr 22 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 9,
 - Przedszkole nr 27,

- Przedszkole nr 28 im. Janoscha,
 - Przedszkole nr 34 z Oddziałami Specjalnymi i z Oddziałami Integracyjnymi,
 - Przedszkole nr 48 z Oddziałami Specjalnymi i Oddziałami Integracyjnymi.
11. Oczyszczacze powietrza Urząd Marszałkowski- Miasto Zabrze złożyło 30 wniosków o przyznanie pomocy rzeczowej w postaci oczyszczaczy powietrza. Wnioski złożone zostały w ramach kampanii edukacyjno-informacyjnej pn. „MOGĘ! Zatrzymać SMOG – Przedszkolaku złap oddech” – II edycja. Każda placówka otrzyma 2 szt. urządzenia, łączna wartość oczyszczaczy powietrza wynosi: 68 tys. zł. Oczyszczacze trafią na początku roku 2021 do 41 przedszkoli.
12. Miasto Zabrze przystąpiło do realizacji projektu „Działania uświadamiające wśród uczniów szkół Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na temat adaptacji do zmian klimatu” w ramach środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego – programu „Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu, który został złożony przez Górnośląski Związek Metropolitalny.
13. Projekty rządowe:
- Realizacja Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 – „Aktywna Tablica” dla 27 szkół dla których organem prowadzącym jest Miasto Zabrze – wartość projektu: 472 tys. zł,
 - Realizacja Rządowego wsparcia 500 zł dla nauczycieli na naukę zdalną, przekazano na ten cel łącznie 938 tys. zł, w tym szkołom niepublicznym - 69 tys. zł,
14. Projekt: „Kreować rzeczywistość- dostosowanie i wyposażenie zespołu pracowni techniki reklamy w Technikum nr 6 w Zabrzu” wartość projektu: 335 tys. zł w listopadzie 2020: zakończono wszystkie prace remontowe i zakupy założone w projekcie,

Lista projektów edukacyjnych, dla których w 2020 r. zostały podpisane umowy o dofinansowanie:

1. Projekt: „Zawód jutra- wsparcie edukacji zawodowej w Zabrzu”
Szkoły realizujące: Zespół Szkół nr 10, Zespół Szkół nr 3, Zespół Szkół nr 18, Zespół Szkół nr 3, Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego w Zabrzu,
wartość projektu: 1,7 mln zł, lata realizacji : 2020- 2022.
2. Projekt : „Przedszkole Naszą Szansą”
Placówki realizujące: Przedszkole nr 29 w Zabrzu, Przedszkole nr 34 z Oddziałami Specjalnymi i z Oddziałami Integracyjnymi w Zabrzu, Przedszkole nr 48 z Oddziałami Specjalnymi i z Oddziałami Integracyjnymi w Zabrzu.
wartość projektu: 428 tys. zł, lata realizacji : 2021-2022.
3. Projekt : „Językowo- komputerowo. Szkolenia dla osób pracujących”
Celem projektu jest podniesienie kwalifikacji osób dorosłych pracujących w zakresie znajomości języków obcych (j. angielski, j. niemiecki, j. francuski) oraz kompetencji lub kwalifikacji komputerowych (kursy ECDL lub równoważne oraz specjalistyczne kursy/szkolenia IT). W projekcie możliwe będzie również odbycie walidacji i certyfikacji ww. umiejętności nabytych poza projektem.
wartość projektu: 613 tys. zł, lata realizacji : 2020-2022.

Program „Zielona pracownia”

W 2020 r. podpisano dwie umowy dotacji w ramach VI edycji konkursu „Zielona Pracownia”, organizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, którego przedmiotem jest utworzenie projektu szkolnej pracowni na potrzeby nauk przyrodniczych, biologicznych, ekologicznych, geograficznych, geologicznych oraz chemiczno-fizycznych. Dofinansowanie otrzymają kolejne zabrzańskie szkoły – III Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi w Zabrzu oraz Szkoła Podstawowa nr 37 w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5. W III LO zostanie utworzona pracownia o nazwie „BIO-SFERA”, o wartości 41 500 zł. Natomiast SP nr 37 powstanie pracownia o nazwie „Laboratorium Młodego Odkrywcy” o wartości 37 500 zł.

W Zabrzu na koniec 2020 roku z nowoczesnych pracowni korzystali uczniowie 14 szkół, które w poprzednich czterech edycjach sukcesywnie wygrywały konkurs, zdobywając dofinansowanie. „Ekopracownie” umożliwiają podejmowanie działań podnoszących świadomość ekologiczną uczniów w atrakcyjnych warunkach nauczania, poprzez zastosowanie kreatywnych rozwiązań zagospodarowania przestrzeni szkolnej oraz wyposażenie pracowni w nowoczesny sprzęt oraz pomoce.

Fotografia. „Zielona Pracownia” w Szkole Podstawowej nr 2 im. Jana Brzechwy

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Tabela. „Zielone Pracownie” otwarte w Zabrzu w roku 2020

„Zielone Pracownie” otwarte w roku 2020			
Szkoła	Data otwarcia	Wartość projektu	Nazwa pracowni
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Brzechwy	31.01.2020	37 000 zł	„Kraina Przyrody i Ekologii”
Szkoła Podstawowa Specjalna nr 41	10.01.2020	34 922 zł	„Fajnie Naturalnie”

Źródło: Wydział Oświaty

Fotografia. Zielona pracownia w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 41

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

XXII Zabrzeńskie Targi Edukacji

W 2020 r. Zabrzeńskie Targi Edukacji ze względu na panujące warunki epidemiologiczne i wprowadzone w związku z tym obostrzenia zostały przeniesione do przestrzeni wirtualnej. Miasto Zabrze, Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Zabrzu oraz Telewizja Zabrze – Centrum Informacji Kulturalnej w Zabrzu, organizatorzy XXII Zabrzeńskich Targów Edukacji „e-Szkolnych Prezentacji’2020”, podjęli próbę przedstawienia uczniom kończącym naukę w ósmych klasach szkół podstawowych, zainteresowanych problemem wyboru dalszej ścieżki kariery, oraz ich rodzicom, oferty zabrzeńskich szkół ponadpodstawowych. Redakcja Telewizji Zabrze – Centrum Informacji Kulturalnej w Zabrzu podjęła się zredagowania i umieszczenia w maju i czerwcu br. na swoim kanale głównym (kanał 140 telewizji Vectra) oraz w swojej przestrzeni wirtualnej, w tym w szczególności na kanale YouTube i portalu Facebook, nadesłanych przez zabrzeńskie szkoły ponadpodstawowe filmików reklamowych. Szkolne prezentacje przygotowało 20 zabrzeńskich szkół ponadpodstawowych. Linki do prezentowanych filmików: <https://tvzabrze.pl/szkolne-prezentacje>

Optimalizacja kierunków kształcenia - rozwój szkolnictwa zawodowego

Fotografia. Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego przy ul. 3 Maja 95

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Projekt „Śląskie. Zawodowcy”

Od 2019 r. realizowany jest w Zabrzu projekt „Śląskie. Zawodowcy”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Oś Priorytetowa: XI. Wzmocnienie potencjału edukacyjnego w ramach działania: 11.2. Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów dla poddziałania: 11.2.1. Wsparcie szkolnictwa zawodowego. W jego realizację zaangażowanych jest wiele podmiotów, w tym Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A., Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach oraz Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach. Przedsięwzięcie będzie realizowane do końca 2022 r., a jego planowana wartość to ponad 18,1 mln zł. Celem jest poprawa oferty i zwiększenie jakości kształcenia zawodowego oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy w województwie śląskim, w tym stworzenie warunków dla zajęć praktycznych poprzez:

- udział uczniów w stażach, praktykach, kursach, doradztwie,
- zwiększenie kompetencji nauczycieli, kadry pedagogicznej oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu w województwie śląskim,
- wypracowanie modelowego rozwiązania- współpracy edukacji z biznesem.

Projekt zakłada przeprowadzenie szkoleń, kursów i studiów podyplomowych dla nauczycieli zawodu oraz pozostałych przedstawicieli kadry pedagogicznej, a także kursów, szkoleń oraz odpłatnych 150 - godzinnych staży i praktyk dla uczniów ze stypendium w wysokości 2 tys. zł. Ponadto uczestnicy projektu zostaną objęci doradztwem edukacyjno-zawodowym. Powołana zostanie też Śląska Rada Edukacji Zawodowej, która ma być ciałem stałej współpracy pomiędzy środowiskami oświatowymi a biznesem. Oprócz Miasta Zabrze listy intencyjne w sprawie przystąpienia do projektu podpisały: Bytom, Siemianowice Śląskie i Powiat Raciborski. W sumie projektem ma zostać objętych niemal 2000

uczniów i 370 nauczycieli. W naszym mieście projektem zostanie objętych 111 osób tj. 54 uczniów i uczennic Zespołu Szkół Ekonomiczno-Usługowych oraz 57 uczniów i uczennic Zespołu Szkół Mechaniczno-Samochodowych oraz nauczyciele tych szkół.

„Zaprojektuj swoje życie zawodowe”

W 2020 r. został złożony wniosek o dofinansowanie projektu „Zaprojektuj swoje życie zawodowe-remont i wyposażenie pracowni zawodowej w Zespole Szkół nr 3”. Projekt ten dotyczy 2 pracowni zawodu: dla technika automatyka i dla technika przemysłu mody – wniosek jest w trakcie oceny.

Szkoła realizująca: Technikum nr 3 w Zespole Szkół nr 3 w Zabrze;

Wartość projektu: 940 tys. zł, okres realizacji: 2021- 2022 r.

Tabela. Wykaz zawodów w publicznych szkołach prowadzonych przez Miasto Zabrze w 2020 r.

Wykaz zawodów w publicznych szkołach prowadzonych przez Miasto Zabrze w 2020		
Lp.	Nazwa zawodu	Placówka oświatowa
1	Technik informatyk	Centrum Edukacji, Zespół Szkół Nr 3, Zespół Szkół Nr 10
2	Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	Centrum Edukacji
3	Technik chłodnictwa i klimatyzacji	Centrum Edukacji
4	Technik pojazdów samochodowych	Zespół Szkół Mechaniczno-Samochodowych
5	Technik elektryk	Zespół Szkół Nr 3
6	Technik automatyk	Zespół Szkół Nr 3
7	Technik przemysłu mody	Zespół Szkół Nr 3
8	Technik ekonomista	Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych
9	Technik logistyk	Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych
10	Technik usług fryzjerskich	Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych
11	Technik weterynarii	Zespół Szkół Spożywczych
12	Technik żywienia i usług gastronomicznych	Zespół Szkół Spożywczych
13	Technik budownictwa	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
14	Technik mechanik	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
15	Technik geodeta	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
16	Technik reklamy	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
17	Technik grafiki i poligrafii cyfrowej	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
18	Technik architektury krajobrazu	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
19	Technik elektronik	Zespół Szkół Nr 10
20	Technik programista	Zespół Szkół Nr 10
21	Technik hotelarstwa	Zespół Szkół Nr 17
22	Technik organizacji turystyki	Zespół Szkół Nr 17
23	Technik eksploatacji portów i terminali	Zespół Szkół Nr 17

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

24	Pracownik obsługi hotelowej	Zespół Szkół Nr 17
25	Kelner	Zespół Szkół Nr 17
26	Sprzedawca	Zespół Szkół Nr 17
27	Elektryk	Zespół Szkół Nr 3, Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
28	Dekarz	Zespół Szkół Nr 3
29	Krawiec	Zespół Szkół Nr 3
30	Cukiernik	Zespół Szkół Spożywczych
31	Kucharz	Zespół Szkół Spożywczych, Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
32	Piekarz	Zespół Szkół Spożywczych
33	Monter zabudowy i robót wykończeniowych	Zabrzeńskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
34	Murarz-tylnik	Zabrzeńskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego, Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
35	Operator obrabiarek skrawających	Zabrzeńskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
36	Monter sieci i instalacji sanitarnych	Zabrzeńskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
37	Fryzjer	Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego, Zespół Szkół Mechaniczno-Samochodowych, Zespół Szkół Ekonomiczno Usługowych
38	Ślusarz	Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
39	Mechanik pojazdów samochodowych	Zespół Szkół Mechaniczno-Samochodowych
40	Blacharz samochodowy	Zespół Szkół Mechaniczno-Samochodowych
41	Elektromechanik pojazdów samochodowych	Zespół Szkół Mechaniczno-Samochodowych
42	Lakiernik	Zespół Szkół Mechaniczno-Samochodowych
43	Magazynier-logistyk	Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych

Źródło: Wydział Oświaty

W 2020 szkoły ponadpodstawowe kształciły w technikach w 23 zawodach, a w branżowych szkołach I stopnia w 20 zawodach, łącznie szkoły oferowały/oferowały zajęcia z 43 zawodów.

W Zabrzu od wielu lat podnoszony jest standard nauczania oraz wizerunek szkolnictwa zawodowego. W ostatnich latach zrealizowano 2 duże projekty dofinansowane ze środków zewnętrznych: „Nasza jakość - Twoja szansa - kompleksowy program rozwoju szkolnictwa zawodowego” oraz „Dostosowanie warunków dydaktycznych do realizacji celów projektu Nasza jakość - Twoja szansa - kompleksowy program rozwoju szkolnictwa zawodowego w Zabrzu” na ogólną kwotę ponad 11 mln zł. Dzięki temu możliwe było wyposażenie 22 pracowni zawodowych, 1194 uczestników otrzymało wsparcie w postaci szkoleń, kursów specjalistycznych i certyfikowanych. 597 uczniów odbyło płatny staż, a 96 nauczycieli i instruktorów podniosło kwalifikacje zawodowe.

Fotografia. Siedziba DB CARGO POLSKA S.A. w Zabrzu przy ul. Wolności

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Fotografia. Siedziba Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. w Zabrzu przy ul. Mikulczyckiej

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Wzmocniona została współpraca szkolnictwa zawodowego z otoczeniem społeczno- gospodarczym. W ramach współpracy szkół kształcących w zawodach, zawarto porozumienia z wieloma pracodawcami m. in. DB Cargo Polska S.A., Elzab S.A., Mostostal, Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Nauczyciele i uczniowie w ostatnich latach regularnie korzystają z szansy wyjazdu w ramach projektów mobilnościowych na staże i praktyki do krajów europejskich. Współpraca samorządu, szkół i przedsiębiorców daje gwarancje osiągnięcia celu, jakim jest takie wyszkolenie absolwentów zabrzańskich szkół, by stali się aktywnymi i atrakcyjnymi na rynku pracy.

Fotografia. Siedziba firmy Elzab S.A. Zakłady urządzeń komputerowych przy ul. Kruczkowskiego 38

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Stypendia dla uzdolnionej młodzieży

Na podstawie uchwały Nr XI/125/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 26.10.2019 r. w sprawie przyjęcia Programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży pobierających naukę na terenie Miasta Zabrze przyznawane są stypendia za wybitne osiągnięcia. W roku szkolnym 2019/2020 oraz 2020/2021 przyznano 27 stypendiów dla szczególnie uzdolnionych uczniów. Wypłacono stypendia dla szczególnie uzdolnionych uczniów na kwotę 52 tys. zł., o ponad 11 tys. zł więcej niż w roku ubiegłym. Wysokość stypendium na dany rok szkolny dla uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych wynosiło 3 000,00 zł, a dla uczniów szkół ponadpodstawowych i oddziałów dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych wynosiło 4 000,00 zł. Nagrodzeni uczniowie wykazali się największymi osiągnięciami. Były to konkursy przedmiotowe organizowane przez Śląskie Kuratorium Oświaty, jak również ogólnopolskie konkursy pod patronatem Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Standard funkcjonowania i bezpieczeństwa placówek edukacyjnych

W latach 2009-2020 zmodernizowanych zostało 76 budynków oświatowych. W trakcie modernizacji jest 9 obiektów. Łączna kwota środków przeznaczonych na ten cel wyniosła ok. 100 mln zł. W 2020 oddano do użytku salę gimnastyczną w Zespole Szkół Sportowych im. Janusza Kusocińskiego i salę w Zespole Szkolno Przedszkolnym nr 8.

Na podniesienie standardu funkcjonowania i bezpieczeństwa placówek oświatowych w Zabrzu przeznaczono w 2020 r. ponad 14,6 mln zł przeprowadzając następujące zadania inwestycyjne:

1. Modernizacja placówek oświatowych – na ten cel w omawianym okresie przeznaczono środki w wysokości blisko 1,1 mln zł, w tym prowadzono m.in. następujące prace:

- wykonano nawierzchnię poliuretanową wraz z montażem wyposażenia na placu zabaw przy Przedszkolu Nr 33,
 - utwardzono ścieżkę prowadzącą do sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej Nr 23,
 - wykonano monitoring w Szkole Podstawowej nr 18 oraz w Zespole Szkół Nr 3,
 - zakupiono piec gazowy w Przedszkolu Nr 14,
 - dokonano wymiany podłóg w salach lekcyjnych w IV Liceum Ogólnokształcącym,
 - dokonano Wymiany grzejników c.o. w Szkole Podstawowej nr 36,
 - wykonano monitoring w Zespole Szkół Specjalnych nr 40,
 - dokonano Wymiany pompy w Szkole Podstawowej nr 43,
2. Wykonanie kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej na terenie Zabrze w ramach „Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych” – na ten cel w omawianym okresie Miasto rozdysponowało środki w wysokości ponad 5,1 mln zł na:
- wykonanie termomodernizacji Szkoły Podstawowej nr 3 przy ul. Pileckiego – 700 tys. zł,
 - wykonanie termomodernizacji budynku Szkoły Podstawowej nr 22 przy ul. Zamkowej za kwotę ponad 3,4 mln zł,
 - termomodernizację budynku Przedszkola nr 11 przy ul. Fredry 21 wraz z przebudową pomieszczeń kuchni i zaplecza – 223 tys. zł,
 - wykonanie termomodernizacji Szkoły Podstawowej nr 28 wraz z małą salą gimnastyczną przy ul. Kosmowskiej – podpisano umowę z Wykonawcą na wykonanie robót budowlanych - wykonanie w wysokości 9,1 tys. zł,
 - wykonanie termomodernizacji Przedszkola nr 14 przy ul. Ściegiennego – 172,5 tys. zł,
 - opracowanie dokumentacji projektowych termomodernizacji obiektów, w ramach ZIT, gdzie wydatkowano blisko 155,5 tys. zł,
 - wykonanie termomodernizacji Przedszkola nr 23 przy ul. Ślęczka – 445,6 tys. zł,
 - wykonanie termomodernizacji budynku Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego - dokonano wyboru wykonawcy robót budowlanych – poniesione wydatki to kwota 5,4 tys. zł,
3. Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 8 przy ul. Badestinusa – na ten cel w omawianym okresie Miasto rozdysponowało środki w wysokości ponad 1 mln zł, gdzie wykonano m.in. przyłącze elektryczne oraz wodno-kanalizacyjne, a także zagospodarowano teren wokół budynku i wyposażono obiekt,
4. Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół Sportowych przy ul. Płaskowickiej – sala została wyposażona w specjalistyczny sprzęt gimnastyczny, inwestycja zakończona, obiekt przekazany do użytkowania - wykonanie w wysokości blisko 5,4 mln zł,

Fotografia. Szkoła Podstawowa nr 3 przy ul. Pileckiego

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Fotografia. Szkoła Podstawowa nr 22 przy ul. Zamkowej

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Fotografia. Sala gimnastyczna przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 8 przy ul. Badestinusa

Źródło: Wydział Oświaty

Fotografia. Przedszkole Nr 14 przy ul. Ściegiennego

Źródło: Wydział Oświaty

Fotografia. Przedszkole nr 23 przy ul. Ślęczka

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

KREOWANIE RÓŻNORODNYCH FORM I AKTYWNOŚCI KULTURALNYCH MIESZKAŃCÓW
(CEL STRATEGICZNY C4)

Bogata oferta kulturalna o zasięgu lokalnym

Zapewnienie mieszkańcom Zabrze różnorodnej oferty kulturalnej w 2020 r. pomimo wzmożonej pracy zostało w znaczący sposób utrudnione przez panującą epidemię. Zorganizowane w mieście imprezy kulturalnych odbywały się w ścisłym reżimie sanitarnym, bądź w formie online. Informacje na temat imprez kulturalnych oraz pozostałej działalności kulturalnej w naszym mieście przekazywane są mieszkańcom, m.in. przez zabrzańską telewizję TVZ (<http://tvzabrze.pl/>), której programy nadawane są całodobowo. Utworzona w 2020 r. nowa strona internetowa Urzędu Miejskiego (<https://miastozabrze.pl/kalendarium/>) stanowi również ważne źródło informacji dla mieszkańców. Informacje dotyczące zabrzańskiej oferty kulturalnej można również znaleźć na stronach www oraz w mediach społecznościowych:

- <https://www.dmit.com.pl/>
- <https://pl-pl.facebook.com/Dom-Muzyki-i-Tańca-w-Zabrze-173384699371543/>
- <https://mok.art.pl/>
- <https://www.facebook.com/mokzabrze/>
- <https://teatrزابrze.pl/>
- www.tvzabrze.pl
- <https://cik.zabrze.pl>
- <https://www.facebook.com/teatrزابrze>
- <http://pokladykultury.eu/>
- <https://www.facebook.com/pokladykulturyeu/>

Co miesiąc wydawany był także Zabrzański Informator Kulturalny „Sufler”, dostępny w każdej placówce oświatowej i kulturalnej, miejskich jednostkach organizacyjnych, zakładach pracy oraz na półkach informacyjnych w korytarzach UM, a także miesięcznik „Nasze Zabrze”. Na tablicach ogłoszeń rozwieszane są plakaty i afisze informacyjne o imprezach kulturalnych organizowanych w mieście. Do celów informacyjnych wykorzystywane są również słupy ogłoszeniowe oraz umieszczone w każdej z dzielnic tablice Rad Dzielnic.

W tworzeniu różnorodnej oferty kulturalnej dla mieszkańców istotną rolę w 2020 r. odegrała działalność ośmiu zabrzańskich instytucji kultury których organizatorem jest Miasto Zabrze tj.:

- Dom Muzyki i Tańca z siedzibą w Zabrze, przy ul. Gen. de Gaulle’a 17,
- Teatr Nowy w Zabrze z siedzibą przy Placu Teatralnym 1
- Filharmonia Zabrzańska z siedzibą w Zabrze, przy ul. Park Hutniczy 7,
- Miejski Ośrodek Kultury z siedzibą w Zabrze, przy ul. 3 Maja 91a,
Posiada on 6 filii tj.:
 - Dzielnicowy Ośrodek Kultury w Zabrze-Biskupicach, ul. Kossaka 23,
 - Dzielnicowy Ośrodek Kultury w Zabrze-Pawłowie, ul. Sikorskiego 114,
 - Dzielnicowy Ośrodek Kultury w Zabrze-Kończycach, ul. Dorotki 3,

- Dzielnicowy Ośrodek Kultury w Zabrzu-Grzybowicach, ul. Badestinusa 60,
 - Kino „Roma” w Zabrzu, ul. Padlewskiego 4,
 - Ośrodek Działań Artystycznych, Park Hutniczy 11.
- Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu z siedzibą przy ul. Georgiusa Agricoli, którego organizatorem jest Miasto Zabrze i Województwo Śląskie oraz którego zasoby stanowią: Kopalnia Guido – podziemia i zabudowania powierzchniowe wraz z Hostelem, budynek wieży ciśnień przy ul. Zamoyskiego 2, budynek muzeum przy ul. 3 Maja 19, kompleks Sztolni Królowa Luiza, na który składają się podziemne wyrobiska dawnej kopalni Królowa Luiza i Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej, wraz zabudowaniami powierzchniowymi (m.in. nadszybiem szybu „Carnall” z wieżą wyciągową, budynkami kompresorowni, rozdzielni, warsztatu elektrycznego, łaźni łańcuskowej, dawnej cechowni, budynkami obsługi ruchu turystycznego przy ul. Mochnackiego i Miarki), a także infrastruktura Parku 12C i Parku Techniki Wojskowej,
- Muzeum Miejskie w Zabrzu, posiadające siedzibę przy ul. Powstańców Śląskich 3 oraz galerię Café Silesia przy ul. 3 Maja 6,
- Miejska Biblioteka Publiczna z siedzibą w Zabrzu, przy ul. Londzina 3, posiadająca wypożyczalnię centralną przy ul. Londzina 3, czytelnię ogólną i prasy przy ul. Wyzwolenia 4 oraz filie w różnych częściach miasta Zabrze,
- Centrum Informacji Kulturalnej z siedzibą w gmachu Domu Muzyki i Tańca przy ulicy Gen. De Gaulle’a 17, to nowa instytucja na kulturalnej mapie Zabrza. Powołana została do życia na mocy uchwały Rady Miasta z 21 października 2019.

Centrum Informacji Kulturalnej to instytucja, która kontynuuje działalność w obszarze mediów realizowaną wcześniej przez Dom Muzyki i Tańca oraz Zabrzański Informator Samorządowy. CIK jest producentem i nadawcą programu miejskiego pod nazwą „Telewizja Zabrze” oraz wydawcą miesięcznika „Nasze Zabrze Samorządowe”, a także Zabrzańskiego Informatora Kulturalnego pod nazwą „Sufler”. Program Telewizji Zabrze ukazuje się codziennie na kanale 140 w sieci Vectra i dociera do mieszkańców prawie całego regionu. Telewizja Zabrze posiada także kanał na YouTube i profile społecznościowe na Facebooku oraz Instagramie. Dziennikarze i operatorzy Telewizji Zabrze codziennie relacjonują życie miasta i są zawsze tam, gdzie dzieje się coś ciekawego. „Nasze Zabrze Samorządowe” co miesiąc informuje o najważniejszych wydarzeniach z życia miasta, a także porusza tematy ważne dla jego mieszkańców, stanowiąc kompendium wiedzy na temat Zabrza. Natomiast „Sufler” to źródło wiedzy na temat ofert wszystkich zabrzańskich placówek kulturalnych.

Tabela. Zestawienie wysokości dotacji na realizację zadań kulturalnych w latach 2018-2020

Zestawienie wysokości dotacji na realizację zadań kulturalnych w latach 2018-2020				
Lp.	Instytucja kultury	2018 r.	2019 r.	2020 r.
1	DOM MUZYKI I TAŃCA	2 724 333 zł	4 098 350 zł	2 592 360 zł
2	FILHARMONIA ZABRZAŃSKA	3 634 616 zł	3 855 400 zł	3 914 425 zł
3	MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA	4 109 839 zł	2 642 400 zł	4 465 660 zł
4	MIEJSKI OŚRODEK KULTURY	2 152 580 zł	2 774 360 zł	2 138 353 zł
5	MUZEUM GÓRNICTWA WĘGLOWEGO	7 318 815 zł	4 449 660 zł	8 000 320 zł
6	MUZEUM MIEJSKIE	1 362 335 zł	1 413 150 zł	1 433 570 zł
7	TEATR NOWY	3 887 148 zł	6 967 865 zł	4 088 200 zł
8	CENTRUM INFORMACJI KULTURALNEJ			1 106 600 zł
RAZEM:		25 506 926 zł	26 201 185 zł	27 739 488 zł

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa

Wydział Kultury i Dziedzictwa współpracując z Radami Dzielnic w 2020 r. był odpowiedzialny za organizację 31 imprez o charakterze lokalnym, których łączny koszt wyniósł 70 tys. zł. Wydarzenia kulturalne odbywały się na terenie 13 dzielnic. Ze względu na epidemię wirusa SARS-CoV-2, w 2020 r. i obostrzeniami z tym związanymi Rady Dzielnic nie mogły zorganizować wszystkich zaplanowanych imprez kulturalnych.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

Tabela współdziałanie z radami dzielnic i osiedli przy organizacji przedsięwzięć kulturalnych w roku 2020

WSPÓŁDZIAŁANIE Z RADAMI DZIELNIC I OSIEDLI PRZY ORGANIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ KULTURALNYCH W ROKU 2020			
Lp.	Dzielnica	Nazwa przedsięwzięcia	Wydatki (zł)
1.	Helenka	1. Dzień Kobiet 2. „Spotkanie dożynkowe z Rodzinnym Ogrodem Działkowym TULIPAN” 3. „Spotkanie dożynkowe z Rodzinnym Ogrodem Działkowym ZACISZE”	3 774
2.	Rokitnica	1. Wykonanie muralu „Pamięć Bohaterom” poświęconego gen. Stanisławowi Sojczyńskiemu ps. „Warszyc”. 2. Współorganizacja z Przedszkolem nr 39 w Zabrze zajęć plastycznych – fotograficznych dla dzieci. 3. „Ekologiczna Rokitnica” - zakup domków dla owadów i ptaków do placówek oświatowych celem promowania wśród dzieci i młodzieży kultury i świadomości ekologicznej.	3 100
3.	Mikulczyce	1. Dzień Babci i Dziadka. 2. Współorganizacja koncertu Filharmonii Zabrzeńskiej w kościele pw. św. Teresy w Zabrze -Mikulczycach.	631
4.	Grzybowice	1. Współorganizacja otwarcia sali gimnastycznej w Grzybowicach. 2. Współorganizacja warsztatów szkoleniowych z ochrony przeciwpożarowej dla mieszkańców Grzybowic.	10 000
5.	Os. Mikołaja Kopernika	1. Dzień Edukacji Narodowej współorganizowany z SP z Oddziałami Integracyjnymi nr 42 w Zabrze. 2. Konkurs plastyczny „Zostań mistrzem kopii malarskiej”. 3. Mikołajki.	2 800
6.	Maciejów	1. Spotkanie mieszkańców i zaproszonych gości z artystami po koncercie Filharmonii Zabrzeńskiej. 2. Zebranie sprawozdawcze Rady Dzielnic z mieszkańcami i Władzami Miasta. 3. Zakup paczek mikołajkowych dla dzieci.	3 082
7.	Zaborze- Południe	1. Mikołajki dla dzieci z Dzielnic 2. Wykonano paczki ze słodyczami dla dzieci okazji Mikołaja	7 000
8.	Guido	1. Festyn z parafią pw. św. Krzyża 2. Orszak św. Marcina	3 000
9.	Kończyce	1. Dzień Kobiet 2. Uroczystość z okazji rocznicy Powstań Śląskich 3. Impreza z okazji otwarcia placu zabaw przy przedszkolu w Kończykach	3 671
10.	Makoszowy	1. Zimowe atrakcje kulturalne i rekreacyjne 2. Koncert Kolęd 3. Zakupiono ciasto świąteczne dla osób chorych i samotnych z dzielnicy 4. Dofinansowano wykonanie sztandaru dla SP w Makoszowach	6 970
11.	Centrum Północ	1. Impreza mikołajkowa dla podopiecznych Towarzystwa Pomocy im. Brata św. Alberta 2. Zakupiono upominki mikołajkowe podopiecznym „Caritasu” przy parafii św. Andrzeja	8 000
12.	Centrum Południe	1. Przegląd Artystyczny „Zielona Dzielnica” dla dzieci i młodzieży	2 999
13.	Zandka	1. Zakupiono paczki ze słodyczami oraz przygotowano poczęstunek wigilijny dla osób starszych i samotnych z dzielnicy	14 997

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa

W 2020 r. do realizacji zlecono 5 wydarzeń kulturalnych o charakterze lokalnym w ramach konkursu „Inicjatywy Rad Dzielnic i Osiedli”, a zrealizowano 2 inicjatywy. Wpłynęła na to epidemia wirusa SARS-CoV-2 i obostrzenia z tym związane. Nie było możliwości, żeby zrealizować wszystkie przedsięwzięcia kulturalne, w szczególności te z udziałem dzieci i młodzieży.

Tabela. Wydarzenia kulturalne zorganizowane w ramach konkursu Inicjatywy Rad Dzielnic i Osiedli w 2020 r.

Wydarzenia kulturalne zorganizowane w ramach konkursu „Inicjatywy Rad Dzielnic i Osiedli”		
Dzielnica	Nazwa imprezy	Przyznana kwota (zł)
Centrum Północ	Festiwal taneczny dla dzieci niepełnosprawnych „Zabrzański Para Dance”	7990 nie wykonano z powodu nasilenia się epidemii
Pawłów	Twórcy Stąd – aktywizacja i budzenie talentów dzieci i młodzieży. 25-lecie przeglądu Piosenki Religijnej „Pieśnią Chwalmy Pana”	7 999 zrealizowano przez DOK Pawłów
	„Pawłów to My”	7 900 nie wykonano z powodu nasilenia się epidemii
Mikulczyce	Koncert Filharmonii Zabrzeńskiej	7 999 koncert odbył się w kościele pw. św. Wawrzyńca
Maciejów	Koncert Filharmonii Zabrzeńskiej	7 990 nie wykonano z powodu nasilenia epidemii

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa

W 2020 r. do otwartego konkursu ofert na zadania publiczne w dziedzinie kultury złożono 25 ofert. Komisja Konkursowa po weryfikacji wniosków przyznała dofinansowanie dla 8 projektów na łączną kwotę 56 700 zł. Ze względu na sytuację związaną z wprowadzonym stanem epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 podpisano 4 umowy na realizację zadań publicznych wybranych w ramach otwartego konkursu ofert na kwotę dotacji 33 500 zł. Pozostali oferenci zrezygnowali ze wsparcia realizacji zadań publicznych. Zorganizowane zostały więc 4 lokalne wydarzenia kulturalne przez organizacje pozarządowe w ramach dotacji celowych z budżetu na realizację miejskich zadań publicznych w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa.

Tabela. Lokalne wydarzenia kulturalne zorganizowane w ramach konkursu ofert na realizację zadań publicznych Miasta Zabrze w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa w 2020 r.

Lokalne wydarzenia kulturalne zorganizowane w ramach konkursu ofert na realizację zadań publicznych Miasta Zabrze w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa w 2020 r.			
Lp.	Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Wydatki (zł)
1.	Zabrzańskie Towarzystwo Kultury Teatralnej	Ogólnopolskie Konkursy Recytatorskie: „65 OKR dla uczniów szkół ponadpodstawowych i dorosłych MAŁY OKR 2020 dla uczniów szkół podstawowych”	12 000,00 zł
2.	Towarzystwo Artystyczne T.Art	„60+ Apetytu na kulturę ciąg dalszy – Aktywni, Potrzebni, Twórczy (edycja 6)”	5 500,00 zł
3.	Towarzystwo Artystyczne T.Art	„Warsztatownia literacka. Zabrze – miasto słów niezbędnych”	11 500,00 zł

4.	Stowarzyszenie „Pogodni i Aktywni”	„Zabrze malowane pędzlem i obiektywem ”	4 500,00 zł
5.	Towarzystwo Artystyczne T.Art	„koMiTywa – kompleksowa inicjatywa MiT (Młodzi i Teatr)”	12 000,00 zł Umowa nie została podpisana
6.	Towarzystwo Artystyczne T.Art	„IX Miejski Konkurs Recytatorski dla dzieci z placówek o charakterze przedszkolnym”	4 200,00 zł Umowa nie została podpisana
7.	Stowarzyszenie „Otwarte Miasto”	„Kanon literatury – warsztaty teatralne”	3 500,00 zł Umowa nie została podpisana
8.	Stowarzyszenie „Otwarte Miasto”	„Zabrzanie do dzieł”	3 500,00 zł Umowa nie została podpisana

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa

Działalność Miejskiego Ośrodka Kultury w Zabrzu

Głównym celem działalności Miejskiego Ośrodka Kultury jest realizacja następujących zadań: rozpoznawanie i rozbudzanie zainteresowań oraz potrzeb kulturalnych mieszkańców miasta; tworzenie warunków dla lokalnych inicjatyw w zakresie kultury, edukacji kulturalnej i regionalnej; organizowanie różnych form działalności kulturalnej, oświatowej, rozrywkowej i rekreacyjno-sportowej; inspirowanie działań kulturalno-oświatowych i wychowawczych; współpraca i wymiana doświadczeń z placówkami upowszechniania kultury działającymi w mieście i poza jego granicami, nadzorowanie i koordynowanie działalności swoich filii we współpracy z Radami Dzielnic, a także instytucjami i organizacjami działającymi we wszystkich dzielnicach miasta.

Fotografia. Sala widowiskowa w Miejskim Ośrodku Kultury w Zabrzu przy ul. 3 Maja

Źródło: <https://mok.art.pl/pl>

W Miejskim Ośrodku Kultury w Zabrzu przy ul. 3 Maja znajdują się dwie sale, widowiskowa i konferencyjna. Sala widowiskowa dysponuje 360 miejscami siedzącymi w ustawieniu teatralnym oraz sceną o wymiarach 9 x 8 metrów. Wyposażona jest w reżyserkę dźwięku i światła wraz z obsługą oraz garderoby dla artystów. Natomiast w sali konferencyjnej znajduje się 60 miejsc siedzących.

Ponadto MOK posiada zaplecze kuchenne oraz szatnię. Dodatkowo obiekt jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami tj. dysponuje odpowiednim podjazdem oraz toaletami.

Tabela Wykaz liczby wydarzeń kulturalnych oraz liczby osób w nich uczestniczących, w ramach oferty przygotowanej przez Miejski Ośrodek Kultury w Zabrzu w 2020 r.

Wykaz liczby wydarzeń kulturalnych oraz liczby osób w nich uczestniczących, w ramach oferty przygotowanej przez Miejski Ośrodek Kultury w Zabrzu w 2020 r.		
Lp.	wyszczególnienie	wykonanie
1.	Liczba imprez	386
2.	Liczba uczestników	31 236
3.	Liczba zajęć stałych	1 091
4.	Liczba uczestników	14 996
5.	Liczba seansów	166
6.	Liczba widzów	905
7.	Liczba uczestników on-line	504 008

Źródło: Miejski Ośrodek Kultury w Zabrzu

W 2020 r. z oferty kulturalnej Miejskiego Ośrodka Kultury w Zabrzu, w tym sześciu filii skorzystało ponad 31 tys. osób. Zostały zorganizowane 383 różnego rodzaju imprezy, wydarzenia i projekty oraz 1091 stałych zajęć, w których uczestniczyło w sumie blisko 15 tys. osób.

Zajęcia o charakterze artystycznym, edukacyjnym, sportowym, rekreacyjnym skierowane były zarówno do dzieci, dorosłych jak i seniorów. Ze względu na ogłoszone kilkakrotnie w roku 2020 czasowe zamknięcie instytucji kultury mające na celu zatrzymanie szerzenia się koronawirusa SARS-CoV-2, działalność instytucji realizowana była również w sieci. Z oferty kulturalnej prezentowanej w sieci (profil Facebook, kanał YouTube) skorzystało ponad 500 tys. uczestników on-line.

Imprezy artystyczne zorganizowane lub współorganizowane przez Miejski Ośrodek Kultury w 2020 r.:

- Koncert Noworoczny w wykonaniu Orkiestra Muzeum Górnictwa Węglowego pod batutą Henryka Mandrysa - 9 stycznia,
- „Andrzej Poniedziałki - Wieczór kabaretowy” - 2 lutego,
- „Kabaret Moherowe Berety – Czyli jak w 100 minut umrzeć ze śmiechu” - 8 marca,
- „Z miasta historie” - 28.09, Zbiór muzycznych opowiadań w wykonaniu Michała Lazara, Błażeja Peszka, Przemysława Kundy, Piotra Froń, zainspirowanych konkursem poetyckim zorganizowanym przez MDK nr 2 i T.Art. Współorganizator: MOK i Ośrodek Działań Artystycznych,
- „Kropla tęczy” – 30 września, wręczenie orderów społecznikom i osobom nie działającym dla zysku na rzecz dzieci. Organizator MOPR, współorganizator: MOK,
- „XX-lecie Klubu SKATA MOK Guido – 17 października,

- „Książka na piątkę – znakomity początek” – 22 października, Konferencja dla bibliotekarzy, Organizator: Miejska Biblioteka Publiczna w Zabrzu, współorganizator: MOK,
- „Błażej Krajewski – stand-up”, 28-29 października. Evenement Impresariat,
- „Auto-da-fe” – wernisaż wystawy grafiki Weroniki Siupki – 4 listopada,
- „Moja świąteczna ozdoba 2020” – finał konkursu rękodzielniczego i ogłoszenie laureatów - 14 grudnia, przygotowanie kartek i bombek choinkowych,
- II Edycja Miejskiego Konkursu Piosenek Bożonarodzeniowych w języku angielskim „Wirtualne kolędowanie z Szekspirem - Christmas Songs and Carols 2020” – 23 grudnia, Organizator: Międzynarodowa Szkoła Podstawowa w Zabrzu, współorganizator: MOK,

Projekty dofinansowane z zewnętrznych źródeł zrealizowane przez Miejski Ośrodek Kultury w 2020 r.:

- XII edycja „Śmieci pod lupą czyli ekologiczny Pawłów”
Projekt był realizowany w okresie: kwiecień - grudzień 2020 r. Dofinansowanie z budżetu miasta w kwocie 10 tys. zł. w ramach zadania przeprowadzono akcje społeczne, happeningi, warsztaty, wycieczki, ekoklasę.
- V edycja projektu „Twórcy stąd” - DOK Pawłów,
Projekt realizowany był od października do grudnia 2020 r. Dofinansowanie otrzymane z budżetu miasta na kwotę blisko 8 tys. zł. W ramach zadania zorganizowane zostały konkursy i warsztaty, oraz XXV-lecie Przeglądu „Pieśnią chwalmy Pana”.

Fotografia. Dzielnicy Ośrodek Kultury w Pawłowie

Źródło: DOK Pawłów

- „Filmowymi śladami Zabrza, z najstarszym na Śląsku Kinem Roma”
Projekt dofinansowany w ramach programu „Kultura w sieci”. Realizacja 13.07-30.10.2020 r. Zakres rzeczowy obejmował modernizację strony Kina Roma, oraz utworzenie filmowej mapy Zabrza, spacer-film po kinie. Dofinansowania w wysokości 100% wyniosło 28 tys. zł.
- „Kultura hula” DOK Pawłów

Projekt w ramach konkursu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich – Śląskie – Małe Granty, „Śląskie lokalnie 2020”. Czas realizacji: kwiecień-wrzesień 2020 r. Ilość uczestników: 90 osób, zasięg postów 10 310 odsłon. Realizowany przez grupę nieformalną działającą przy Dok Pawłów „Ambasadorzy z coolturką”, MOK i Radę Dzielnicy. W ramach projektu zorganizowano czas wolny dzieci, przeprowadzono warsztaty artystyczne i psychologiczne, wakacyjne warsztaty on-line, wrześniowe warsztaty stacjonarne, wycieczkę, zakupiono sprzęt do warsztatów. Dofinansowanie: 5 tys. zł.

- „Młodzi Gniewni u źródeł demokracji” DOK Biskupice,
Projekt dofinansowany z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich. Realizacja – 01.04.2019-30.11.2020 r. Liczba uczestników projektu to 40 osób. Projekt był realizowany w partnerstwie z Zabrzeńskim Stowarzyszeniem na Rzecz Profilaktyki i Pomocy Rodzinie „Droga”. W ramach projektu wykonano następujące zadania: przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami samorządów, organizacji pozarządowych, społecznikami, tworzenie dokumentacji filmowej i fotograficznej z wywiadów. Filmy są prezentowane na kanałach YouTube i Facebook. Kwota dofinansowania to 61 tys. zł.

Animacje zorganizowane przez MOK w 2020 r.:

- „W świecie nauki - Ferie w mieście razem z MOK” w okresie 13-21.01,
- Warsztaty muzyczne z kodowaniem, Olimpiada kreatywności, Robotyka dla każdego,
- W świecie doświadczeń fizycznych, Platea – teatralne warsztaty twórcze,
- Spektakle teatralne dla dzieci „Dziewczynka z zapalkami”, „Little Red Riding Hood”,
- Seminarium „Na 4 łapy” podstawy współpracy i szkolenia psów”.
- „Zabrze kocha rower” – w ramach Tour de Pologne – 06.08, stoisko animacyjne na Arenie Zabrze podczas wyścigu kolarskiego.
- „Zabrze nie tylko na weekend” – 05.09, stoisko animacyjne w Ogrodzieńcu.
- Wariacje na wakacje w MOK „Na 4 łapy”, W okresie wakacji letnich przygotowane zostały warsztaty plastyczne dla dzieci. Wszystkie warsztaty były dostępne w wersji cyfrowej na stronie internetowej mok.art.pl, kanale YouTube MOK oraz ogłaszane i promowane za pośrednictwem portalu Facebook.

Wystawy zorganizowane przez MOK w 2020 r.

- Wernisaż wystawy "Zabrze w detalu"
Wystawa malarskich prac poplenerowych realizowanych na terenie miasta 24 września 2019 r. przez wychowanków zabrzeńskiego „Plastyka”. W plenerze wzięli udział uczniowie Liceum Sztuk Plastycznych, Liceum Plastycznego oraz Ogólnokształcącej Szkoły Sztuk Pięknych działających w Zespole Szkół nr 18 w Zabrzu. Wystawa stacjonarna odbyła się w dniach 29.01 – 27.02.
- Wernisaż wystawy "Kobiecego nostalgika"
Wystawa malarstwa Haliny Matłosz - 2 marca. Artystka, urodzona w Zabrzu, zaprezentowała 70 subtelnych obrazów, których bohaterkami były kobiety. Wystawa on-line udostępniona została w dniu 24.03.2020.
- Wystawa „Śląski trud powstańczy”
Wystawa będąca częścią projektu „100 lat. Powstania Śląskie”, dofinansowanego ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”. Na 42 planszach

w dostępny sposób przypomniana została trudna historia naszego regionu i miasta. Oglądający mieli okazję zapoznać się m.in. z materiałami źródłowymi, z sylwetkami powstańców, przypominając sobie najważniejsze fakty historyczne. Wystawa udostępniona on-line w dniu 13 sierpnia 2020 r.

- Wernisaż wystawy XII Ogólnopolskiego Konkursu Fotograficznego „Kreatywne Zabrze”
Tematem przewodnim w 2020 r. był „Moment”. Wernisaż wystawy i wręczenie nagród odbyły się 14 września 2020 r. W XII edycji Konkursu zmierzyło się 117 uczestników z 43 miejscowości. Łącznie uczestnicy nadesłali 315 fotografii. Wystawa w wersji on-line od 2 grudnia.
- Wernisaż wystawy "Auto-da-fé"
Wystawa grafik Weroniki Siupki. Inspiracją dla działań artystki jest architektura postindustrialna i miejska Górnego Śląska. Grafiki stanowią pretekst do ukazania wyjątkowości miejsca. Od sześciu lat buduje cykl grafik zatytułowany „Auto-da-fé” – czyli wyznanie. Zestaw prac tworzy portret miasta i stanowi osobistą deklarację przynależności do danej przestrzeni topograficznej. Wernisaż odbył się 4 listopada, a reportaż z wernisażu wystawy wraz z wywiadem z artystką w pracowni udostępniony został on-line.
- Wystawa „Sto lat! Niepodległość”
Z okazji rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w galerii MOK można było zobaczyć wystawę „100 lat! Niepodległość”. Wydarzenia sprzed ponad stu lat do dzisiaj wzbudzają podziw - dzięki wysiłkowi politycznemu, militarnemu, społecznemu i kulturalnemu, Polakom udało się odzyskać upragnioną niepodległość. W trakcie wystawy pokazane zostały sylwetki wielkich rodaków, którzy z uwagi na swoją działalność pielęgowali hart ducha w narodzie. Wystawa stacjonarna była udostępniona w 2018 r., natomiast wersja cyfrowa wystawy została przygotowana w 2020 roku w związku z 102 rocznicą odzyskania niepodległości.
- „Moja świąteczna ozdoba 2020”
W dniu 3 listopada ogłoszony został przez MOK konkurs rękodzielniczy dla dzieci, młodzieży i dorosłych dotyczący przygotowania kartek i bombek nawiązujących do tradycji bożonarodzeniowej. Prace uczestników konkursu rękodzielniczego w formie cyfrowej zaprezentowane zostały on-line. W konkursie wzięło 276 uczestników niepełnoletnich i pełnoletnich, którzy zgłosili do konkursu 325 prac. Prace zostały przesłane z 5 województw: śląskie, opolskie, podkarpackie, łódzkie, pomorskie, zachodniopomorskie. Wystawa on-line dostępna była od 15 listopada 2020 r.
- „Wirtualne kolędowanie z Szekspirem - christmas songs and carols 2020”
Film prezentuje laureatów drugiej edycji Miejskiego Konkursu Piosenek Bożonarodzeniowych współorganizowanego z Międzynarodową Szkołą Podstawową w Zabrzu oraz Fundacją Rozwoju Edukacji Międzynarodowej. Film dostępny był online od 31 listopada 2020 r.

Tabela. Harmonogram zajęć stałych w MOK Guido w 2020/2021 r.

Harmonogram zajęć stałych w MOK Guido w 2020/2021 r.		
Lp.	godziny	nazwa, rodzaj zajęć stałych
PONIEDZIAŁEK		
1.	10:00 - 12:00	Spotkania członków Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, koło nr 5
2.	17.00 - 18.00	Zajęcia sportowe - wzmacniające (Fitness)
3.	18.30 - 19.30	Zajęcia sportowe - relaksacyjne (Pilates)
WTOREK		
4.	15:30 - 20:00	Koło miłośników SKATA
5.	18.00 - 19.00	Zajęcia sportowe - wzmacniające (Fitness)
6.	19.30 - 20.30	Zajęcia sportowe - relaksacyjne (Pilates)
ŚRODA		
7.	16:30 - 18:15	Mistrzowska Akademia Taneczna
8.	17.00 - 18.00	Zajęcia sportowe - wzmacniające (Fitness)
9.	18.30 - 19.30	Zajęcia sportowe - relaksacyjne (Pilates)
CZWARTEK		
10.	15:00 - 18:00	Spotkania członków Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, koło nr 4

Źródło: <https://mok.art.pl>

Zabrzańskie kino „Roma”

Kino „Roma” w Zabrzu, znajduje się w ścisłym centrum miasta przy ul. Zygmunta Padlewskiego 4. Jest to najstarsze kino na Górnym Śląsku. Od ponad 100 lat „Roma” jest miejscem spotkań miłośników kina. Widownia może pomieścić obecnie 275 osób.

Fotografia. Widownia kina Roma

Źródło: <https://www.kinoroma.zabrze.pl/>

W październiku 2020 roku w ramach realizacji projektu „Filmowymi śladami Zabrze, z najstarszym na Śląsku Kinem Roma” została utworzona nowa strona internetowa kina: <https://www.kinoroma.zabrze.pl/>. Otrzymane dofinansowanie ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu „Kultura w sieci” było na poziomie 100 % i wyniosło 28 tys. zł. Projekt realizowany był w okresie: 13.07-30.10.2020 r. Zakres rzeczowy obejmował modernizację strony Kina Roma oraz utworzenie filmowej mapy Zabrze, spacer-film po kinie. Filmowa Mapa Zabrze pozwala wirtualnie zobaczyć filmowe kadry lub dziesiątki kin, które istniały w Zabrzu na przestrzeni wieku. Na mapie zaznaczono mnóstwo punktów: ciekawostek - opisy filmów i miejsc w Zabrzu, w których były one kręcone, sylwetki zabrzeńców związanych z branżą filmową, a także wiele innych historycznych informacji związanych z zabrzańską kinematografią.

Działalność kulturalno-oświatowa Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Jerzego Fusieckiego w Zabrzu

W 2020 roku Miejska Biblioteka Publiczna zorganizowała łącznie 810 wydarzeń (zajęć), w których uczestniczyło 8 298 osób, w tym:

- 36 wystaw plastycznych i fotograficznych w 8 filiach MBP w Zabrzu (nry: 2, 14, 16, 19, 20, czytelnia ogólna, on-line),
- 2 spotkania z autorami wystaw i twórcami nieprofesjonalnymi,
- 34 spotkania autorskie, z podróżnikami i promocje książek (908 uczestników),
- 121 wydarzeń o charakterze literackim (DKK, głośne czytanie, warsztaty, itp. – 2.112 uczestników),

- 55 wydarzeń o charakterze edukacyjnym (warsztaty, szkolenia, kursy komputerowe, itp. - 566 uczestników),
- 1 konkurs cykliczny metropolitalny i 5 konkursów lokalnych dla dzieci,
- akcja „Zima w bibliotece”,

Fotografia. Budynek Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. ks. Józefa Londzina 3

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Wydarzenia on-line MBP w Zabrzu w roku 2020:

- Spotkania autorskie on-line - live w mediach społecznościowych. Przeprowadzono pięć spotkań autorskich, w okresie 18 -27 listopada. Razem: 11.730 wyświetleń
- Warsztaty on-line - na platformie zoom oraz Microsoft Teams. W okresie od 17.11 do 9.12 odbyło się pięć warsztatów, w których uczestniczyło 99 osób.
- Nagrania video - udostępnione on-line, 9 nagrań udostępnionych 1970 odbiorcom.
- Wystawa Zabrze w obiektywie - 790 odbiorców.

We wszystkich wydarzeniach MBP w Zabrzu organizowanych w 2020 roku on-line odnotowano w sumie 14.589 wyświetleń.

Projekty realizowane przez MBP w 2020 r. ze wsparciem środków uzyskanych w ramach programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

- „Książka na piątkę znakomity początek – rozdział IV”
Kontynuacja projektu realizowanego od 2017 roku, który wzbudził ogromne zainteresowanie trafiając w potrzeby czytelnicze młodych zabrzeńczyków. Adresatami tej edycji były dzieci i młodzież, którym poprzez wspólne dyskusje i kreatywną zabawę przybliżona została wartościowa literatura. W ramach projektu odbyło się 30 wydarzeń, w których udział wzięło 837 osób.
- „Vive la France” - to projekt, którego celem było wprowadzenie czytelników w klimat francuskiej kultury, zwłaszcza literatury. W realizacji zadania wykorzystano różnorodne formy promocji czytelnictwa na całość projektu złożyły się:
 - warsztaty dla dzieci i dorosłych,

- projekcje filmowe w ramach klubu filmowo-literackiego „Dyskurs”,
- koncert „Pod niebem Paryża”,
- spotkania on-line autorskie i z podróżnikami
- spotkania dyskusyjnych klubów książki,
- 4 wykłady na temat literatury francuskiej,
- wykład on-line poświęcony historii kina francuskiego,
- seminarium „Polski Paryż” w postaci video zapisu wykładów.

W wyniku realizacji projektu odbyło się 26 wydarzeń, w których udział wzięło 455 osób.

- „To lubię. Czytelnicy dzielą się pasjami” - poprzez pokazanie tego, co lubią i czym pasjonują się czytelnicy, poszerzona została oferta Biblioteki. Zabrzeńscy bibliotekarze nawiązali ściślejsze relacje z użytkownikami placówek bibliotecznych, aby mogli oni wyartykułować swoje pasje, w ramach których zorganizowano:
 - warsztaty z edukacji empatycznej, konferencję naukową „Zwierzę też człowiek”,
 - koncerty literacko-muzyczne,
 - warsztaty fotograficzne,
 - cykl spotkań „Sztuka w zasięgu ręki”,
 - cykl spotkań „Tajna historia XX wieku”,
 - pięć spotkań autorskich.

W wyniku realizacji projektu odbyły się 24 wydarzenia, w których udział wzięły 694 osoby

Remont budynku Teatru Nowego

Fotografia. Teatr Nowy w Zabrzu, plac Teatralny 1

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Realizacja projektu pn.: „Rozbudowa, nadbudowa, przebudowa i remont budynku Teatru Nowego w Zabrzu wraz z infrastrukturą techniczną i elementami zagospodarowania terenu” stanowi możliwość

poprawy warunków dla lokalnej działalności kulturalnej. Teatr Nowy to kolejna siedziba instytucji kultury, która przechodzi gruntowny remont. Dzięki tej inwestycji poprawiają się nie tylko warunki pracy aktorów, ale także komfort odwiedzających teatr widzów.

Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępu do oferty kulturalnej Teatru Nowego w Zabrzu poprzez udostępnienie dotychczas wyłączonych z użytkowania pomieszczeń, zwiększenie liczby miejsc na widowni o 37 sztuk, a także prace służące powstaniu Małej Sceny, z kameralną widownią na 80 osób, przeznaczonej do małych form teatralnych. Projekt swoim zakresem obejmuje rozbudowę istniejącego budynku Teatru Nowego poprzez dobudowanie trzykondygnacyjnej bryły, jak również remont i przebudowę istniejącego budynku. W nowopowstałej trzykondygnacyjnej części budynku zaprojektowano m.in.:

- klatkę schodową łączącą parter z piętrem. Klatka schodowa z bezpośrednim wyjściem na zewnątrz stanowi nie tylko komunikację pionową dla nowej części budynku, ale także wyjście ewakuacyjne z balkonu widowni,
- warsztat podręczny na kondygnacji podziemnej, niezbędny w procesie przygotowywania dekoracji scenicznych,
- garderoby dla aktorów - oddzielne garderoby dla aktorek na parterze i garderoby dla aktorów na piętrze wraz z odpowiednimi węzłami sanitarnymi,
- fryzjernię zlokalizowaną przy klatce schodowej, w bliskim sąsiedztwie poczekalni aktorów,
- pomieszczenia socjalne na parterze, przeznaczone dla fryzjerek i stylistek pracujących przy obsłudze przedstawień.

Fotografia. Teatr Nowy po remoncie

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Nowa część budynku będzie posiadała funkcjonalne połączenie z przeznaczoną do przebudowy kieszenią sceniczną. Realizowana była nadbudowa attyki na kieszeni scenicznnej tak, aby wysokości

realizowanej i istniejącej bryły były takie same i stanowiły estetyczną całość. Realizowano także remont elewacji kieszeni scenicznej wraz z przebudową otworów okiennych i drzwiowych. Dobudowa oraz istniejąca bryła kieszeni scenicznej zostały utrzymane w jednolitym charakterze, nawiązującym kolorystyką do reszty budynku. W ramach prac w istniejącym budynku trwała przebudowa i remont wybranych pomieszczeń. Objęła ona:

- kieszeń sceniczną, w obrębie której przewidziano wydzielenie dodatkowych pomieszczeń zintegrowanych z nową częścią budynku, a także przebudowę otworowania i remont elewacji wraz z wymianą stolarki, a także termoizolację stropodachu,
- pomieszczenia w piwnicy, w tym: pomieszczenia techniczne, magazynowe, pomocnicze, a także pom. obsługi, socjalne i sanitarne,
- balkon widowni, obecnie wyłączony z użytkowania ze względów ewakuacyjnych, wraz z wykonaniem wymaganego wyjścia ewakuacyjnego do nowej klatki schodowej, a także dostosowanie wysokości istniejącej balustrady do aktualnie obowiązujących przepisów oraz przebudowę podestu tworzącego widownię tak, aby możliwe było odpowiednie ustawienie 37 foteli dla widzów,
- poddasze nieużytkowe nad salą Bismarcka, w obrębie którego zachodziła konieczność częściowej przebudowy istniejącej więźby dachowej, na styku z realizowaną rozbudową.

Fotografia. Wyremontowany balkon Teatru Nowego w Zabrzu

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Zakres prac realizowanych w ramach projektu podzielić można na następujące kategorie: roboty budowlane i konserwatorskie, roboty instalacyjne oraz zagospodarowanie terenu. Całkowita wartość projektu wynosi 6,7 mln zł. Na realizację projektu miasto Zabrze pozyskało dofinansowanie w wysokości ponad 5,3 mln zł, w tym: 4,7 mln zł z Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz 561 tys. zł z krajowych środków budżetu państwa.

W 2020 r. prowadzone były nieprzerwanie intensywne prace remontowo-budowlane. Ich efekt zadowoli z pewnością odwiedzających teatr widzów, ale i jego pracowników. Dzięki inwestycji poprawi

się bowiem znacznie komfort korzystania z obiektu. Dobudowano od strony północnej część pomagającą tworzyć nowe dekoracje – są to pomieszczenia techniczne; usprawniono komunikację pomiędzy pomieszczeniami technicznymi, przygotowaniem dekoracji, a sceną montując specjalny, funkcjonalny podnośnik, a w nowej – dobudowanej części teatru – znalazły się pomieszczenia przeznaczone na garderoby dla aktorów, pomieszczenia charakterystyki oraz pomieszczenia socjalne. Poprawiono też drogi ewakuacyjne z balkonu teatru, wykonano nowe instalacje bezpieczeństwa przeciwpożarowego; przywrócono funkcjonalność balkonu – zamontowano nowy podest, wykładzinę, fotele i balustrady.

W sumie na realizację zadania w 2020 roku rozdysponowano środki w wysokości ponad 5,7 mln zł. Zakończenie realizacji przedsięwzięcia planowane jest na rok 2021 r.

Dokończmy świetlicę! – remont świetlicy w Grzybowicach

W ramach realizacji ZBP 2020 - w 2020 r. wykonano projekt Dokończmy świetlicę! - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w sali głównej Świetlicy Dzielnicowej Grzybowice. Zadanie było realizowane w trybie „zaprojektuj i wybuduj” i polegało na wymianie stolarki okiennej i drzwiowej w sali głównej Świetlicy Dzielnicowej Grzybowice. Wybrany Wykonawca zrealizował zadanie. Przedmiot zadania został odebrany, koszt całkowity inwestycji wyniósł 35 tys. zł.

AKTYWIZOWANIE SPORTOWO-REKREACYJNE MIESZKAŃCÓW
(CEL STRATEGICZNY C5)

Aktywizowanie sportowo-rekreacyjne mieszkańców to bardzo ważne zadanie ukierunkowane na tworzenie bogatej oferty sportowo-rekreacyjnej o zasięgu lokalnym oraz podnoszenie atrakcyjności lokalnych obiektów sportowo-rekreacyjnych.

Bogata oferta sportowo-rekreacyjna o zasięgu lokalnym

W 2020 roku Wydział Promocji, Turystyki i Sportu zorganizował lub był odpowiedzialny za współorganizację wielu imprez, zawodów, turniejów i innych wydarzeń o charakterze sportowym i rekreacyjnym, ponosząc wydatki na organizację bądź współorganizację 10 wydarzeń m.in.: XXVIII Międzynarodowy Halowy Turniej Piłki Nożnej Juniorów o Puchar Prezydenta Miasta Zabrze, XXIV Międzynarodowy Halowego Turniej Piłki Nożnej Trampkarzy o Puchar Przewodniczącego Rady Miasta, Bal Sportowca, Plebiscyt na najpopularniejszego sportowca i trenera Miasta Zabrze w 2019 r., cykl imprez tenisowych, wydarzenie sportowe pn.: Trzy Kluby – Jeden Cel, III Turniej Charytatywny Futsalu o Puchar Komendanta Miejskiego Policji w Zabrzu, Wędkarski Dzień Dziecka pod patronatem Prezydenta Miasta Zabrze, Maraton Karpiowy o Puchar Prezydenta Miasta Zabrze, wyścig kolarski Tour de Pologne, spotkanie opłatkowe z klubami sportowymi. Wydatkowana kwota na powyższe zadania wyniosła w 2020 r. ponad 350 tys. zł.

Bal Sportowca

W wydarzeniu wzięło udział około 450 osób. W trakcie Balu ogłoszono wyniki XXXVIII Plebiscytu na Najlepszego Sportowca i Trenera Miasta Zabrze w 2019 r. oraz nagrodzono najaktywniejszych nauczycieli Wychowania Fizycznego w 2019 r.

Hubertus 2020

W październiku 2020 r., na terenie Kąpieliska Leśnego w Maciejowie, odbyła się kolejna edycja jeździeckiego święta Hubertus. Wydarzenie przygotowywane przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu oraz Klub Jeździecki Maciejówka MOSIR Zabrze zostało objęte patronatem honorowym prezydent Zabrza. Hubertus to święto myśliwych, leśników i jeźdźców, którego najważniejszym elementem jest gonitwa za lisem. Podczas imprezy odbyły się dwie gonitwy w kategoriach – juniorów do 18 roku życia i seniorów oraz zawody w skokach przez przeszkody. Tradycyjne podsumowanie sezonu jeździeckiego połączone było z Piknikiem Rodzinnym. Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem miłośników koni z całego Śląska.

Fotografia. Hubertus 2020 - gonitwa za lisem, teren Kąpieliska Leśnego w Maciejowie

Źródło <https://miastozabrze.pl>

Aktywne Zabrze

Projekt Aktywne Zabrze to cykl bezpłatnych zajęć sportowych z trenerem lub instruktorem w zakresie wielu dyscyplin sportowych. W zajęciach mogą uczestniczyć mieszkańcy Zabrze, zarówno dorośli jak i dzieci. Uczestnikiem zajęć, szkoleń, treningów czy zawodów może być osoba, która dokona zgłoszenia w Punkcie Informacji o Mieście. Partnerem strategicznym projektu jest Miasto Zabrze. Program Aktywne Zabrze obejmuje zajęcia w ramach takich dyscyplin sportowych jak: aquaerobic, badminton, bieganie, fitness, kolarstwo MTB, kolarstwo szosowe, narciarstwo biegowe, narciarstwo zjazdowe, nordic walking, piłka nożna, siłownia, speedminton, spinning, snowboard, szachy, tenis, wspinaczka halowa, yoga. Szczegółowe informacje dotyczące projektu, w tym regulamin oraz harmonogram zajęć znajdują się na stronie <http://aktywnezabrze.inkontrahent.pl/Joomla/>. Uczestnikiem zajęć, szkolenia i treningów, może być osoba, która dokona zgłoszenia w Punkcie Informacji o Mieście przy ul. Powstańców 2/1 osobiście lub telefonicznie pod nr 32 2717276 i przed rozpoczęciem zajęć potwierdzi swoją obecność. W 2020 r. w Punkcie Informacji o Mieście dokonano zapisu 640 osób na zajęcia w ramach programu Aktywne Zabrze.

Stowarzyszenie Aktywne Zabrze we współpracy z Miastem Zabrze jest organizatorem stacjonarnych i plenerowych zajęć rekreacyjno-sportowych w ponad dwudziestu aktywnościach. „Cztery pory roku” to o innowacyjne przedsięwzięcie organizowane przez Aktywne Zabrze, przeprowadzone w tym roku po raz pierwszy. Obejmuje rywalizację w czterech dyscyplinach sportowych (narciarstwo, kolarstwo MTB, bieganie oraz pływanie), rozgrywanych kolejno zimą, wiosną, latem i jesienią. W każdych zawodach uhonorowani zostali zwycięzcy w szesnastu kategoriach wiekowych z podziałem na płeć oraz w kategorii Puchar Zabrze.

Fotografia. Zabrzeński Kompleks Rekreacji Aquarius Kopernik przy Al. W. Korfańskiego 18

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Zawody Pływackie o Puchar Prezydenta Miasta Zabrze odbyły się w Zabrzeńskim Kompleksie Rekreacji Aquarius Kopernik. W imprezie wzięło udział blisko 150 uczestników. Zawodnicy pokonywali stylem dowolnym, klasycznym, grzbietowym dystans 25-50 metrów. Nad prawidłowym przebiegiem zawodów czuwali sędziowie z Polskiego Związku Pływackiego.

Lokalne imprezy sportowo-rekreacyjne organizowane przez Rady Dzielnic w 2020 r.:

- Imprezy Rady Dzielnic Osiedle Tadeusza Kotarbińskiego.
Zorganizowano dwie imprezy sportowe: zajęcia ruchowe przy muzyce oraz wycieczkę rowerową.
Poniesione wydatki w 2020 r.: 1 275 zł,
- Imprezy sportowo-rekreacyjne Rady Dzielnic Osiedle Mikołaja Kopernika.
Zorganizowano cykl wydarzeń sportowych w ramach imprezy Kopernik na sportowo.
Poniesione wydatki w 2020 r.: 5 200 zł,
- Imprezy sportowo-rekreacyjne Rady Dzielnic Mikulczyce.
Zorganizowano następujące imprezy: Turniej Piłkarski Drużyn Młodzieżowych Sparta-Zabrze o Puchar Rady Dzielnic. Poniesione wydatki w 2020 r.: 5 000 zł,
- Imprezy sportowo-rekreacyjne Rady Dzielnic Biskupice.
Zorganizowano następującą imprezę: zajęcia „zumba dla każdego”.
Poniesione wydatki w 2020 r.: 1 500 zł,
- Imprezy sportowo-rekreacyjne Rady Dzielnic Zaborze Południe.
Zorganizowano następujące imprezy: Turniej Skata oraz Turniej Strzelecki, Mecz piłkarski Zaborze Północ - Zaborze Południe. Poniesione wydatki w 2020 r.: 3 000 zł.

W 2020 roku zrealizowano jedną Inicjatywę Rady Dzielnic pn. „Organizacja zajęć ruchowych i świetlicowych dla seniorów dzielnicy”. Poniesiono wydatki w wysokości 7 139 zł.

Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży oraz upowszechnianie kultury fizycznej i sportu

W 2020 roku przeprowadzony został jeden otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Miasta Zabrze w dziedzinie sportu i rekreacji, na realizację którego wydatkowano ponad 1,7 mln zł. Z dotacji skorzystały 52 stowarzyszenia i kluby sportowe, z którymi zawarto 65 umów na realizację zadań w zakresie szkolenia sportowego dzieci i młodzieży, prowadzenia zajęć o charakterze sportowo-rekreacyjnym dla dzieci i młodzieży, organizowania imprez sportowych i rekreacyjnych oraz prowadzenia zajęć o charakterze sportowo - rekreacyjnym dla osób niepełnosprawnych. Zajęcia prowadzone były w ponad 20 sekcjach (m.in. piłka nożna, piłka ręczna, siatkówka, tenis stołowy, lekka atletyka, tenis ziemny, gimnastyka sportowa, pływanie, nurkowanie, szachy, badminton, hokej na trawie, aikido, kick-boxing, judo, karate, cheerleading). Ze względu na pandemię COVID-19 część klubów i stowarzyszeń nie wykorzystało przyznanej dotacji, a środki nie zostały wypłacone lub zwrócone w ciągu roku. W 2020 r. przyznanych zostało również 4 dotacji w trybie tzw. „małego grantu” - poza otwartym konkursem ofert, na łączną kwotę 36 tys. zł.

Działalność sportowo-rekreacyjna Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji sp. z o.o.

Bardzo ważną rolę w kreowaniu i wzmacnianiu miejskich wydarzeń sportowo-rekreacyjnych odgrywa MOSiR Zabrze, spółka miejska dysponująca 9 obiektami sportowymi, z których mogą korzystać mieszkańcy Zabrze i okolic. W 2020 r. ponad 136 tys. osób uczestniczyło w zajęciach sportowo – rekreacyjnych na obiektach MOSiR-u z czego aż 51 tys. osób korzystało z Hali Widowisko-Sportowej przy ul. Matejki. MOSiR od marca 2020 r. borykała się z wieloma utrudnieniami w prowadzeniu działalności spowodowanymi pandemią SARS-CoV-2. Pomimo wprowadzonych obostrzeń i ograniczeń, związanych z pandemią obiekty sportowo-rekreacyjne zostały przygotowane.

Hala Widowiskowo - Sportowa jest jednym z największych obiektów tego typu w Polsce. Dyscyplinami, których uprawianie umożliwia, są: piłka nożna na pełnowymiarowym boisku pod dachem, koszykówka, siatkówka, squash, tenis stołowy, sporty walki. W obiekcie istnieje też możliwość uprawiania strzelectwa sportowego. Obiekt posiada nowocześnie wyposażoną siłownię. Możliwa jest organizacja imprez sportowych, kulturalnych, koncertów, biesiad, wystaw i targów oraz prowadzenie kursów i konferencji.

Wymiana nawierzchni w hali MOSiR

W 2019 r. został złożony wniosek do Ministerstwa Sportu i Turystyki o dofinansowanie projektu modernizacji areny głównej na Hali Widowiskowo-Sportowej. Zadanie zostało zrealizowane w ramach programu „Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej - edycja 2019”. Na modernizację obiektu miasto pozyskało dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki w wysokości ponad 800 tys. zł. W ramach modernizacji hali polegającej na wymianie nawierzchni wykonano następujące prace: demontaż istniejącej nawierzchni wraz z utylizacją; wykonanie gniazd dla bramek piłkarskich; wykonanie maty elastycznej oraz instalację sztucznej trawy IV generacji. Nowa nawierzchnia ma wymiary 100 na 50 metrów. Na tej powierzchni zostały wydzielone trzy mniejsze boiska wyposażone w dwie bramki o wymiarach 7,32 na 2,44 m oraz sześć bramek o wymiarach 3 na 2 m. Dla bezpieczeństwa użytkowników wszystkie osadzone zostały w specjalnych tulejach. Inwestycję ukończono w 2020 r. Nowa nawierzchnia umożliwia poprowadzenie zajęć i rozgrywanie turniejów w profesjonalnych warunkach.

Fotografia. Nowa nawierzchnia w hali MOSiR Zabrze

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

W 2020 roku MOSiR Zabrze zorganizował lub współorganizował 15 imprez sportowo- rekreacyjnych z wykorzystaniem 9 obiektów własnych tj.:

- Hala Widowisko-Sportowa- Matejki
- Hala-Szafarczyka
- Boisko- Szafarczyka
- Stadion-Mickiewicza
- Stadion-Żniwiarzy
- Stadion-Bytomska
- Stadion-Dorotki
- Kąpielisko Leśne
- Lodowisko

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

Tabela. Wykaz liczby osób uczestniczących w zajęciach sportowo – rekreacyjnych na obiektach MOSiR w Zabrze Sp. z o.o. w 2020 r.

Wykaz liczby osób uczestniczących w zajęciach sportowo – rekreacyjnych na obiektach MOSiR w Zabrze Sp. z o.o. w 2020 r.														
Lp.	Obiekt	I styczeń	II luty	III marzec	IV kwiecień	V maj	VI czerwiec	VII lipiec	VIII sierpień	IX wrzesień	X październik	XI listopad	XII grudzień	Suma
1.	Hala Widowisko-Sportowa- Matejki	9 207	8 941	4 732		1 018	2 887	1 870	1 532	2 424	2 585	7 428	9 213	51 837
2.	Hala-Szafarczyka	1 579	1 986	615		156	446	324	534	892	1 032	1 164	917	9 645
3.	Boisko- Szafarczyka					82	293			20				82
4.	Stadion-Mickiewicza	715	1 042	870		789	1 877	750	2 655	4 863	1 865	1 896	819	18 141
5.	Stadion-Żniwiarzy					656	520	412	755	2 124	816	114		5 397
6.	Stadion-Bytomska					546	467	482	426	816	739			3 476
7.	Stadion-Dorotki					240	498	401	452	370	560	199		2 720
8.	Kąpielisko Leśne	390	475	231	390	1 326		100		886	1 044	800	758	6 400
9.	Kąpielisko Leśne - sezon letni						3 740	10 618	16 467					30 825
10.	Lodowisko	4 501	265										2 842	7 608
	łączna liczba osób	16 392	12 709	6 448	390	4 813	10 728	14 957	22 821	12 395	8 641	11 601	14 549	136 131

Źródło: Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrze sp. z o.o.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

Tabela. Najważniejsze imprezy sportowo – rekreacyjne zorganizowane na obiektach MOSiR Sp. z o. o. w 2020 r.

Najważniejsze imprezy sportowo – rekreacyjne zorganizowane na obiektach MOSiR Sp. z o. o. w 2020 r.					
Lp.	Data	Nazwa imprezy	Organizatorzy	Obiekt	Liczba uczestników
1.	12.01.2020 r.	Bał Sportowca 2020	Miasto Zabrze, MOSiR Zabrze	Hala Widowiskowo-Sportowa ul. Matejki 6	450
2.	13.01.2020 r.	„Noworoczne spotkanie z Seniorami” 2020	Miasto Zabrze, MOSiR Zabrze	Hala Widowiskowo-Sportowa ul. Matejki 6	1 200
3.	18-19.01.2020 r.	XXVIII Międzynarodowy Halowy Turniej Piłki Nożnej Juniorów o Puchar Prezydenta Miasta Zabrze	Miasto Zabrze, MOSiR Zabrze	Hala Widowiskowo-Sportowa ul. Matejki 6	600
4.	25-26.01.2020 r.	XXIII Międzynarodowy Halowy Turniej Piłki Nożnej Trampkarzy o Puchar Przewodniczącej Rady Miasta Zabrze	Miasto Zabrze, MOSiR Zabrze	Hala Widowiskowo-Sportowa ul. Matejki 6	600
5.	15.02.2020 r.	turniej eliminacyjny Ministranckich Mistrzostw Diecezji w Piłce Nożnej	Parafia Św. Józefa w Zabrze	Hala Widowiskowo-Sportowa ul. Matejki 6	100
6.	17.05.2020 r.	Leśne Run	Qteam, MOSiR Zabrze	Kąpielisko Leśne ul. Srebrna 10	100
7.	17.05.2020 r.	Leśne Games	Qteam, MOSiR Zabrze	Kąpielisko Leśne ul. Srebrna 10	100
8.	31.07.2020 r.	Leśne Run	Qteam, MOSiR Zabrze	Kąpielisko Leśne ul. Srebrna 10	100
9.	22-23.08.2020 r.	Turniej Siatkówki Piłkowej „Leśna Plaża”	Miasto Zabrze, MOSiR Zabrze	Kąpielisko Leśne ul. Srebrna 10	200
10.	06.09.2020 r.	Triathlon	Qteam, MOSiR Zabrze	Kąpielisko Leśne ul. Srebrna 10	100
11.	20.09.2020 r.	Leśne Run	Qteam, MOSiR Zabrze	Kąpielisko Leśne ul. Srebrna 10	100
12.	12.10.2020 r.	Hubertus 2020	MOSiR Zabrze Klub Jeździecki Maciejówka	Kąpielisko Leśne ul. Srebrna 10	700
13.	06-07.11.2020 r.	IX Nocny Halowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Prezesa MOSiR Zabrze	MOSiR Zabrze	Hala Widowiskowo-Sportowa ul. Matejki 6	300
14.	11-12.11.2020 r.	Turniej z okazji Dnia Niepodległości	MOSiR Zabrze, Górniki Zabrze	Hala Widowiskowo-Sportowa ul. Matejki 6	600
15.	13.12.2020 r.	Leśne Run Śląsk 2020	Qteam, MOSiR Zabrze	Kąpielisko Leśne ul. Srebrna 10	100

Źródło: Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu sp. z o.o.

Zabrzeński Rower Miejski

Zabrzeński Rower Miejski to sieć wypożyczalni rowerów, która umożliwia mieszkańcom wypożyczenie roweru w ośmiu miejscach naszego miasta. Stacje Zabrzeńskiego Roweru Miejskiego w 2020 r. znajdowały się w następujących lokalizacjach :

- Sztolnia Port - ul. Wolności 408 - wjazd na parking,
- Plac Dworcowy - estakada – wyjście na ul. 3 Maja,
- Guido - wjazd do kopalni Guido, ul. 3 Maja/ul. Rymera,
- Sztolnia Królowa Luiza - ul. Karola Miarki 8,
- Politechnika Śląska - ul. De Gaulle 72/Roosevelta,
- Rokitnica - ul. Ofiar Katynia - pętla autobusowa,
- Grzybowice - parking ul. ks. Badestinusa 1C/ Złota,
- Aquarius - basen - Al. W. Korfanteo (parking)
- Park Powstańców Śląskich- brama - ul. Czołgistów (szkoła)/Matejko,
- Os. Helenki - ELZAB, ul. Jordana/ Niepokólczyckiego 30-34,
- Zaborze Południe - ul. Korczoka/ Janika 14D,
- Pawłów - Dom Kultury ul. Sikorskiego 114,
- Maciejów - Kąpielisko Leśne.

W 2020 r. łącznie do dyspozycji wypożyczających przygotowano 60 rowerów umiejscowionych w 13 lokalizacjach, w tym 5 nowych punktów. Od 2019 r. zabrzeńskie stacje rowerowe są zintegrowane ze stacjami w innych miastach Metropolii Górn Śląsk-Zagłębiowskiej.

Fotografia. Stacja Zabrzeńskiego Roweru Miejskiego przy Sztolni Królowa Luiza

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Realizacja zadania pn. System Wypożyczalni Rowerów pn. Zabrzeński Rower Miejski za rok 2020:

- Liczba przejazdów: 785
- Czas jazdy: 645 h
- Łączny dystans: 4062 km
- Użytkowników: 262
- 5 nowych punktów, tj.: Park Powstańców Śląskich - brama - ul. Czołgistów /Matejko, Os. Helenki - ELZAB, ul. Jordana/ Niepokólczyckiego 30-34, Zaborze Południe- ul. Korczoka/ Janika 14D, Pawłów - Dom Kultury ul. Sikorskiego 114, Maciejów - Kąpielisko Leśne.

Zabrzeński Rower Miejski to inicjatywa która wpisuje się w realizacja zadań wynikających z dokumentu Polityka Rowerowa Miasta Zabrze - programu rozwoju szlaków i infrastruktury rowerowej oraz popularyzowanie aktywnej mobilności miejskiej (komunikacja zbiorowa, ruch pieszy i rowerowy).

Atrakcyjność lokalnych obiektów sportowo-rekreacyjnych

W naszym mieście konsekwentnie rozwijana jest baza sportowo-rekreacyjna. W Zabrze podejmowane są działania mające na celu modernizowanie i remontowanie istniejących obiektów sportowych i rekreacyjnych oraz budowę nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych. Tworzenie miejsc aktywnej rekreacji dla mieszkańców w dzielnicach jest również bardzo ważnym czynnikiem mającym wpływ na atrakcyjność oferty w dziedzinie szeroko pojętego sportu.

Na obszarze miejskim w 2020 r. znajdowało się 54 placów zabaw, 15 siłowni zewnętrznych, 5 placów do jazdy na rolkach, 26 boisk wielofunkcyjnych oraz 1 tor rowerowy typu pumptruck dla rowerzystów, rolkarzy i deskorolkarzy.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE
ZA ROK 2020

Tabela. Wykaz zadań prowadzonych w 2020 r. przez Wydział Inwestycji związanych z budową lub modernizacją obiektów sportowo – rekreacyjnych

Sale gimnastyczne oraz inne obiekty sportowo – rekreacyjne, inwestycje realizowane w 2020 r.							
Lp.	Nazwa zadania	Zakres rzeczowy zadania	Numer zadania	Koszt inwestycji	Wykonanie za 2020	Wykonanie z lat poprzednich	Zaplanowano na lata przyszłe
1	Budowa sali gimnastycznej przy ZS-P 8 ul. Badestinusza	Budowa nowej sali gimnastycznej wraz z łącznikiem oraz zapleczem sanitarno-socjalnym. Zakup wyposażenia sportowego.	WI/WI/15/14	6 009 244,56 zł	1 018 027,65 zł	4 991 216,91 zł	-
2	Budowa sali gimnastycznej przy ZSSPORT ul. Płaskowickiej	Wybudowanie nowej sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarno-socjalnym, łącznikami i oraz infrastrukturą towarzyszącą, budowa parkingu. Dostawa wraz z montażem specjalistycznego sprzętu gimnastycznego.	WI/WI/21/16	18 984 887,87 zł	5 382 128,81 zł	13 602 759,06 zł	-
3	Przebudowa boiska treningowego i budowa tymczasowej hali namiotowej na terenie byłego Stadionu KS Koksownik wraz z zapleczem	Przebudowa boiska treningowego i budowa tymczasowej hali namiotowej na terenie byłego Stadionu KS Koksownik wraz z zapleczem	WI/WI/57/20	9 747 925,21 zł	97 498,21 zł	-	9 650 427,00 zł
4	Modernizacja istniejącego boiska asfaltowego na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 9 w Zabrze przy ul. Gwareckiej 13	Modernizacja istniejącego boiska asfaltowego polegającego na położeniu nawierzchni poliuretanowej z malowaniem linii na boisku o wymiarach 24x12 wraz z wymianą słupków do koszykówki oraz piłki siatkowej oraz montażem piłkochwyłów .	WI/WI/53/20	300 000,00 zł	7 380,00 zł	-	292 620,00 zł
5	Skatepark przy SP nr 18 przy ul. Olchowej 2	Zakres prac : - rozebranie starego boiska betonowego ; - przygotowanie nawierzchni pod urządzenia skateparku; - dostawa i montaż urządzeń skateparku; - wykonanie ścieżki dojścia/dojazdu do placu.	WI/WI/54/20	500 000,00 zł	18 081,00 zł	-	481 919,00 zł
Razem:				35 542 057,64 zł	6 523 115,67 zł	18 593 975,97 zł	10 424 966,00 zł

Źródło: Wydział Inwestycji i Remontów

Budowa i modernizacja sal gimnastycznych i innych dużych obiektów sportowo rekreacyjnych w Zabrzu:

- Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół Sportowych przy ul. Płaskowickiej,
- Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 8, ul. Badestinusa,
- Modernizacja Hali Widowiskowo Sportowej MOSiR Zabrze, przy ul. Matejki, wymiana nawierzchni,
- Przebudowa boiska treningowego i budowa tymczasowej hali namiotowej na terenie byłego Stadionu KS Koksownik wraz z zapleczem.

Fotografia. Sala gimnastyczna przy Zespole Szkół Sportowych w Zabrzu przy ul. Płaskowickiej 2

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Sala gimnastyczna przy Zespole Szkół Sportowych im. Janusza Kusocińskiego

Sala gimnastyczna przy ul. Płaskowickiej 2 została wybudowana głównie z myślą o dzieciach i młodzieży trenującej gimnastykę sportową. Zastosowane standardy pozwalają organizować w obiekcie zawody sportowe, w tym także Mistrzostwa Europy. Łączny koszt inwestycji wyniósł prawie 19 mln zł. Roboty budowlane kosztowały 16 887 918 zł, a 2 036 674 zł przeznaczono na wyposażenie i sprzęt gimnastyczny, który został zakupiony w 2020 r. Na realizację inwestycji miasto Zabrze pozyskało 8 mln zł dofinansowania z Ministerstwa Sportu. Budynek przy ul. Płaskowickiej składa się z trzech poziomów i nie posiada barier architektonicznych, z myślą o osobach z niepełnosprawnościami zainstalowana została tu m.in. winda. Powierzchnia całkowita sali wynosi 3 370 m², w tym część użytkowa to 2 516 m². Widownia sali liczy 212 miejsc i znajduje się powyżej poziomu wykorzystywanego przez zawodników. Pod widownią znajduje się duży magazyn na sprzęt sportowy. W nowej hali mieszczą się także cztery duże szatnie dla uczniów/zawodników wraz z sanitariatami. W obiekcie znajdują się również: pokoje trenerskie, pokój fizjoterapeuty, gabinet pielęgniarstwa szkolnej, gabinet masażysty, trzy mniejsze salki treningowe, z czego dwie posiadają lustra i są salkami baletowymi.

Fotografia. Sala gimnastyczna przy Zespole Szkół Sportowych w Zabrzu przy ul. Płaskowickiej 2

Źródło: <https://miastozabrze.pl>

Fotografia. Sala gimnastyczna przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 8, ul. Badestinusa

Źródło: <https://miastozabrze.pl>

Sala gimnastyczna przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 8

Wraz z rozpoczęciem roku szkolnego 2020-2021 oddano do użytku nową salę gimnastyczną wybudowaną przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 8 w Grzybowicach. Zakres robót obejmował budowę nowej sali gimnastycznej o powierzchni liczącej ok. 1161,94 m² wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną; budowę łącznika oraz wyposażenie obiektu w specjalistyczny sprzęt sportowy. Koszt całej inwestycji wyniósł ponad 5,5 mln zł.

Przebudowa boiska treningowego i budowa tymczasowej hali namiotowej na terenie byłego Stadionu KS Koksownik wraz z zapleczem

Miasto Zabrze pozyskało z Ministerstwa Sportu i Turystyki 3 mln zł. dofinansowania na przebudowę byłego stadionu piłkarskiego klubu sportowego "Koksownik" przy ul. Rataja oraz budowę zadaszania i zaplecza. Utworzenie infrastruktury sportowej dedykowanej uczniom III Liceum Ogólnokształcące oraz uczestnikom Akademii Piłkarskiej Górnika Zabrze będzie możliwe dzięki pozyskaniu przez miasto pod koniec 2019 r. terenów należących wcześniej do Jastrzębskiej Spółki Węglowej KOKS S.A.

Wniosek o dofinansowanie złożony został w ramach Programu budowy zadaszń boisk piłkarskich – Edycja Pilotażowa (Ministerstwo Sportu i Turystyki).

Prognozowana data zakończenia realizacji inwestycji to 29 października 2021.

Projektowana przebudowa byłego boiska Koksownik Zabrze ma na celu stworzenie całorocznego boiska treningowego nawierzchni z sztucznej trawy przykrytego halą pneumatyczną o następującej charakterystyce :

- boisko treningowe o wymiarach 105 x 68 m (wymiar obszaru sztucznej trawy 115 x 74 m)
- hala pneumatyczna o wymiarach 115 x 74 m (pokrywającą boisko wraz z offsetem)
- instalacja wentylacyjno – grzewcza boiska wraz z zasilaniem ze źródła ciepła
- instalacja nawadniania boiska wraz zestawem pomp zasilana ze wodociągu ulokowanego na działce
- instalacja drenażu boiska wraz z instalacją zbiorczą oraz zbiornikiem bezodpływowym
- instalacja oświetlenia przyległego terenu z przyłącza elektrycznego.

Planowany koszt realizacji inwestycji to ponad 9,5 mln zł.

Rysunek. Wizualizacja hali namiotowej na terenie byłego Stadionu KS Koksownik przy ul. Rataja

Źródło: <https://miastozabrze.pl>

Modernizacja hali MOSIR w Zabrzu.

W ramach prowadzonego remontu hali wymieniona została nawierzchnia. Zakres wykonanych prac obejmował: demontaż istniejącej nawierzchni wraz z jej utylizacją; wykonanie gniazd dla bramek piłkarskich; wykonanie maty elastycznej oraz instalację sztucznej trawy IV generacji. Nowa nawierzchnia ma wymiary 100 metrów na 50 metrów czyli pełnowymiarowego boiska do gry w piłkę nożną, które zostało wyposażone w dwie bramki o wymiarach 7,32 m. na 2,44 m. Na tej powierzchni też zostały wydzielone trzy mniejsze boiska wyposażone w sześć bramek o wymiarach 3 m na 2 m. Na modernizację obiektu miasto pozyskało dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki w wysokości ponad 800 tys. zł.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE
ZA ROK 2020**

Tabela. Obiekty sportowo – rekreacyjne, inwestycje realizowane w ramach ZBP w 2020 r.

Obiekty sportowo – rekreacyjne, inwestycje realizowane w ramach ZBP w 2020 r.							
Lp.	Nazwa zadania	Zakres rzeczowy zadania	Numer zadania	Koszt inwestycji	Wykonanie za 2020	Wykonanie z lat poprzednich	Zaplanowano na lata przyszłe
Zabrzański Budżet Partycypacyjny 2018 - 2019							
1	Budowa ogólnodostępnego boiska piłkarskiego w Mikulczycach o wym. 25m x 50m ze sztuczną murawą	Budowa ogólnodostępnego boiska piłkarskiego w Mikulczycach o wym. 25m x 50m ze sztuczną murawą	WI/WI/35/18	468 235,22	457 056,59	11 178,63	-
2	Lodowisko, rolowisko i muszla koncertowa - Zabrzańskie Centrum Kultury i Sportu przy basenie Aquarius - etap II	Kontynuacja projektu ZBP 2018 P0076: - budowa drogi dojazdowej do lodowiska; - budowa muszli koncertowej - wykonanie instalacji wodociągowej; - wykonanie instalacji elektrycznej.	WI/WI/01/19	400 131,63	360 156,63	39 975,00	-
Zabrzański Budżet Partycypacyjny 2020							
3	Budowa boiska do piłki nożnej wraz z bieżnią i skoczną w dal przy Szkole Podstawowej nr 14 w Zabrze, ul. Gdańska 10 - II etap	Realizacja II etapu prac: Odwodnienie terenu; Przygotowanie podbudowy boiska mini do piłki nożnej o wym. 23x38m=874 m2 wraz z bieżnią 4 torową prostą 60m i skoczną w dal; Zamontowanie wokół obiektu 12 ławek oraz montaż 4 koszy; Wykonanie oświetlenia oraz montaż monitoringu; Ułożenie chodników	WI/WI/17/20	216 085,55	216 085,55	-	-
4	Modernizacja boiska do gry w piłkę nożną i budowa kortu tenisowego oraz wybrukowanie alejki. Monitoring	Modernizacja istniejącego mini boiska do gry w piłkę nożną; Przystosowanie boiska na kort tenisowy; Montaż piłkochwyłów; Brukowanie ścieżki 80m; Monitoring wizyjny placu zabaw i siłowni; Montaż ławki z fundamentem 2 szt.	WI/WI/29/20	168 450,00	18 450,00	-	150 000,00
5	Budowa boiska do gry w piłkę nożną przy Szkole Podstawowej nr 1 w Zabrze, ul. Sportowa 5 . I etap	1. System boiska piłkarskiego ze sztuczną trawą o powierzchni 1400m2 2. System boiska piłkarskiego ze sztuczną trawą o powierzchni 900 m2 3. Roboty ziemne oraz drenaż	WI/WI/34/20	298 000,00	12 800,00	-	285 200,00
Razem:				1 550 902,40	1 064 548,77	51 153,63	435 200,00

Źródło: Wydział Inwestycji i Remontów

Fotografia. Boisko sportowe w Mikulczycach przy ul. Gabrieli Zapolskiej 43

Źródło: <https://miastozabrze.pl>

Fotografia. Boisko do piłki nożnej przy Szkole Podstawowej nr 14 w Zabrze, ul. Gdańska 10

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Tabela. Lista klubów i stowarzyszeń sportowych w Zabrzu

Lista klubów i stowarzyszeń sportowych w Zabrzu				
Lp.	Nazwa	Dane teleadresowe	Sekcja	Dzielnica
1.	Fundacja Górnika Zabrze	ul. Roosevelta 81, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 49 26, (32) 271 05 30	piłka nożna	Centrum Południe
2.	Stowarzyszenie GKS Walka Zabrze	na ul. Jaskółcza 40 i Guido 41-800 Zabrze	piłka nożna	Guido
3.	Górnik Zabrze Handball Sp. z o.o.	ul. Wolności 406, 41-800 Zabrze tel. (32) 274 50 15	piłka ręczna	Centrum Południe
4.	Górnik Zabrze S.S.A.	ul. Roosevelta 81, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 49 26, (32) 271 05 30	piłka nożna	Centrum Południe
5.	Grodzki Szkolny Związek Sportowy w Zabrzu	ul. Daleka 2, 41-811 Zabrze tel. (32) 271 43 54, 516 171 608,		Makoszowy
6.	Klub Sportowy Fux Zabrze	ul. M. Archaniola 2/1, 41-800 Zabrze tel. 501 036 163	kick-boxing	Centrum Południe
7.	Klub Sportowy Iskra Zabrze	ul. Wolności 392, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 24 53	gimnastyka sportowa	Centrum Południe
8.	Klub Sportowy MOSiR Sparta Zabrze	ul. 66a, 41-807 Zabrze tel. (32) 271 34 34	piłka nożna	Mikulczyce
9.	Klub Sportowy MOSiR Stal Zabrze	ul. Bytomska 2B, 41-800 Zabrze tel. 660 309 730	piłka nożna	Zandka
10.	Klub Tenisowy Zabrze	ul. Piłsudskiego 83, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 48 13	tenis ziemny	Centrum Południe
11.	Klub Sportowy Olimp Zabrze	ul. Wolności 315, 41-800 Zabrze tel. 501 585 311	kulturystyka, fitness	Centrum Południe
12.	Klub Sportowy Piast Pawłów	ul. Jana Łaskiego 26, 41-809 Zabrze tel. 536 204 267	piłka nożna	Pawłów
13.	Klub Sportowy Sambo Zabrze	ul. Zamenhofa 11/6, 41-813 Zabrze tel. 508 304 687	sambo sportowe	Helenka
14.	Klub Sportowy Zabrze – Grzybowice	ul. Traktorzystów 1, 41-814 Zabrze tel. 503 460 266	piłka nożna	Grzybowice
15.	Kobiący Klub Sportowy Zabrze	ul. A. Mickiewicza 66a, 41-807 Zabrze tel. 531-261-177	piłka nożna	Mikulczyce
16.	Miejski Klub Pływacki Zabrze	ul. Gagarina 2, 41-808 Zabrze tel. 696 645 521	pływanie, ratownictwo sportowe	Osiedle Mikołaja Kopernika

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

17.	Międzyszkolny Klub Sportowy Zabrze	ul. Piłsudskiego 58, 41-800 Zabrze tel. (32) 276 50 80, 607 362 559	koszykówka	Centrum Południe
18.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy Dziesiątka	ul. F. Chopina 26, 41-807 Zabrze tel. (32) 271 11 77	piłka siatkowa, koszykówka, wspinaczka halowa, tenis stołowy, aerobik badminton	Mikulczyce
19.	Towarzystwo Sportowe ASY Sparta Zabrze	3 maja 118/R3 41-800 Zabrze tel. 607 576 678	piłkę ręczną	Centrum Południe
20.	Młodzieżowy Klub Sportowy Zaborze	ul. Wyciska 5A, 41-806 Zabrze tel. (32) 376 42 10	piłka nożna	Zaborze Północ
21.	Młodzieżowy Klub Sportowy Zabrze - Kończyce	ul. Karłowicza 10, 41-800 Zabrze tel. 607 397 560	piłka nożna	Centrum Południe
22.	Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska – Śląskie Klub Olimpiad Specjalnych Gumisie	ul. Bytomska 24, 41-803 Zabrze tel. (32) 271 47 32	zajęcia sportowo- rekreacyjne	Biskupice
23.	Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska – Śląskie Klub Olimpiad Specjalnych Komety	ul. M. Konopnickiej 3, 41-800 Zabrze tel. (32) 271-02-15	zajęcia sportowo- rekreacyjne	Centrum Południe
24.	Stowarzyszenie „Nasza szkoła - nasz dom”	ul. Bytomska 24, 41-803 Zabrze tel. (32) 271 47 32	zajęcia sportowo- rekreacyjne	Biskupice
25.	Stowarzyszenie Dzieci i Młodzieży Wielka Flota Zjednoczonych Sił	ul. Dworcowa 9/16, 41-800 Zabrze tel. 730 233 666	organizator podwórkowych turniejów piłkarskich, szkółka alpinistyczna	Centrum Północ
26.	Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej Splot - Sport	ul. Kruczkowskiego 31, 41-813 Zabrze tel. (32) 272 25 25, 693 697 069,	piłka siatkowa, piłka nożna, tenis stołowy, siłownia, piłkarzyki stołowe (trambambula)	Helenka
27.	Stowarzyszenie Piłki Ręcznej Pogoń 1945 Zabrze	ul. Wolności 406/101, 41-800 Zabrze tel. 606 730 604	piłka ręczna	Zaborze Północ
28.	Stowarzyszenie Sport-Med	ul. Jana Brzechwy 2/1, 41-807 Zabrze tel. (32) 271 71 21, 601 466 764	tenis ziemny	Mikulczyce
29.	Stowarzyszenie Volleyball MOSiR Zabrze	ul. Matejki 6, 41-800 Zabrze tel. 606 155 341	siatkówka	Centrum Południe
30.	Stowarzyszenie Wspierania Sportu Młodzieżowego Promotor	ul. Matejki 6, 41-800 Zabrze tel. 512 234 676	piłka nożna, koszykówka	Centrum Południe
31.	Szkolny Klub Sportowy Gwarek Zabrze	ul. 1 Maja 12, 41-800 Zabrze tel. (32) 278 46 54	piłka nożna	Centrum Południe
32.	Śląski Okręgowy Związek Kultury i Fitness i Trójboju Siłowego	ul. Wolności 315, 41-800 Zabrze tel. 603 193 850		Centrum Południe

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

33.	Śląski Związek Piłki Nożnej Podokręg Zabrze	ul. Wolności 426/2, 41-806 Zabrze tel. (32) 271 10 34		Zaborze Północ
34.	Śląski Związek Szachowy w Katowicach	ul. Kossaka 23, 41-803 Zabrze tel. (32) 271 01 23, 509 677 202		Biskupice
35.	Śląski Związek Tenisowy w Zabrzu	ul. Piłsudskiego 83, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 48 13		Centrum Południe
36.	Śląskie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Płetwonurków	ul. Broniewskiego 12/37, 41-800 Zabrze tel. 601 461 220, 601 328 400	zajęcia pływackie, nauka nurkowania	Centrum Południe
37.	Śląskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Oddział Miejski w Zabrzu	ul. Opolska 30a/10, 41-800 Zabrze tel. 503 011 352	Delfiny oraz sekcja Młodych Ratowników WOPR	Centrum Południe
38.	Towarzystwo Pływackie Weteran Zabrze	ul. Św. Jana 4a/4, 41-803 Zabrze tel. (32) 274 50 91	pływanie	Biskupice
39.	Uczniowski Klub Sportowy „Trampkarz 22”	ul. Bytomska 94, 41-803 Zabrze tel. (32) 271 43 02, 515 153 995	piłka nożna, judo, hokej na trawie, sambo	Biskupice
40.	Uczniowski Klub Sportowy „31 Rokitnica” Zabrze	ul. Jordana 7, 41-808 Zabrze tel. (32) 272 21 09	piłka ręczna	Rokitnica
41.	Uczniowski Klub Sportowy Anagram	ul. Gen. Wł. Andersa 64, 41-800 Zabrze tel. (32) 272 22 22	scrabble	Rokitnica
42.	Uczniowski Klub Sportowy Europejska Federacja Yoshinkan Aikido	ul. Leśna 63, 41-807 Zabrze tel. 792 212 920	aikido, shinkendo	Mikulczyce
43.	Uczniowski Klub Sportowy G12 Zabrze	ul. Niemcewicza 1, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 19 34	tenis stołowy, badminton, kolarstwo MTB, szachy	Centrum Południe
44.	Uczniowski Klub Sportowy Gwarek Zabrze	ul. Bytomska 100 D, 41-800 Zabrze tel. 697 616 767	piłka nożna	Biskupice
45.	UKS Szach Mat Zabrze	ul. Wolności 266, 41-800 Zabrze tel. (32) 273 80 32, 606 407 596	szachy	Centrum Południe
46.	Uczniowski Klub Sportowy Olimpia Zabrze	ul. Gdańska 10, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 61 80, 693 102 634	lekka atletyka	Osiedle Tadeusza Kotarbińskiego
47.	Uczniowski Klub Sportowy Quo Vadis Makoszowy w Zabrzu	ul. Daleka 2, 41-811 Zabrze tel. 601 886 924	tenis stołowy, akrobatyka sportowa, piłka nożna, piłka siatkowa, hokej na trawie, badminton	Makoszowy
48.	Uczniowski Klub Sportowy Spartakus Zabrze	ul. Olchowa 2, 41-806 Zabrze tel. (32) 271 55 01, 661 955 705	siatkówka, koszykówka	Zaborze Północ

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

49.	Uczniowski Klub Sportowy Taekwondo w Zabrzu	ul. Św. Urbana 3/1, 41-800 Zabrze mail: pumaandrzej@op.pl	taekwondo	Centrum Południe
50.	Uczniowski Klub Sportowy Trójka	ul. Sienkiewicza 33, 41-800 Zabrze tel. 784 374 663	tenis ziemny	Centrum Południe
51.	Uczniowski Klub Sportowy Trzynastka w Zabrzu	ul. Wajdy 7, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 49 32, 785 695 675	siatkówka, futsal, judo	Centrum Północ
52.	Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy Jedynka Zabrze	ul. Sportowa 5, 41-800 Zabrze tel. (32) 271-37-69	pływanie, koszykówka, narcciarstwo zjazdowe	Guido
53.	Zabrzeński Klub Karate Kyokushin	ul. Ligenzy 31, 41-800 Zabrze tel. 501 868 273, (32) 230 49 71	karate kyokushin	Maciejów
54.	Zabrzeński Klub Karate Kyokushinkai	ul. Klimasa 2/6, 41-800 Zabrze tel. 793 751 277	karate	Centrum Południe
55.	Zabrzeńskie Stowarzyszenie Cheerleaders ENERGY	ul. 3-go Maja 92/1, 41-800 Zabrze tel. 518 389 370	Senior, Nuclear, Junior, Nitro, Mini Mini	Guido
56.	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska Hufiec Zabrze	ul. Wolności 350A, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 10 06	zajęcia sportowo- rekreacyjne	Centrum Południe
57.	Klub Jeździecki "Nowy Dwór"	ul. Webera 19, 41-800 Zabrze	jeździectwo	Centrum Południe
58.	Uczniowski Klub Sportowy "Piętnastka"	ul. Czołgistów 1, 41-800 Zabrze	zajęcia sportowo - rekreacyjne	Centrum Południe
59.	Stowarzyszenie Sportów Walki "MMA Warriors Zabrze"	ul. Struzika 4a/7, 41-800 Zabrze	sporty walki, MMA	Zaborze Północ
60.	Zabrzeńskie Towarzystwo Triathlonowe	ul. Mickiewicza 56, 41-800 Zabrze,	triathlon	Mikulczyce
61.	Klub Sportowy ADVPOLAND.PL	Plac Wolności 4/2, 41-800 Zabrze	sport motocyklowy	Centrum Północ
62.	Olimpia Athlete Promotions Bodybuilding & Fitness	ul. Banachiewicza 15 A, 41-800 Zabrze	sporty siłowe, fitness	Osiedle Mikołaja Kopernika
63.	Towarzystwo Sportowe Temida Zabrze	ul. Matejki 6, 41-800 Zabrze,	strzelectwo	Centrum Południe
64.	Stowarzyszenie turystyczno - sportowe "Klub Kolarski WD-40 Biker"	ul. Nad Kanałem 34 B, 41-800 Zabrze,	kolarstwo	Centrum Północ
65.	Klub Strzelecki Energetyk przy Elektrociepłowni Zabrze S.A.	ul. Wolności 416, 41-800 Zabrze,	strzelectwo	Zaborze Północ
66.	Klub Jeździecki "Victor"	ul. Wolności 209/3, 41-800 Zabrze,	jeździectwo	Centrum Północ
67.	Związek Strzelectwa Praktycznego w Zabrzu	ul. Janika 7, 41-800 Zabrze,	strzelectwo	Zaborze Południe
68.	Turystyczny Klub Żeglarski "Kornelius" Zabrze	ul. Struzika 6, 41-800 Zabrze,	żeglarstwo	Zaborze Północ
69.	UKS Akademia Futbolu Zabrze	ul. Matejki 17c/10, 41-800 Zabrze	piłka nożna	Centrum Południe

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

70.	Stowarzyszenie "Pomocna Dłoń"	ul. Damrota 33, 41-800 Zabrze,	zajęcia sportowo- rekreacyjne	Centrum Południe
71.	Stowarzyszenie Teobike Racing Team	ul. Wiarusów 14, 41-800 Zabrze,	kolarstwo MTB	Centrum Południe
72.	Stowarzyszenie Piłki Ręcznej Górnik Zabrze	ul. Brodzińskiego 11/10, 41-800 Zabrze, tel. 609-122-970,	piłka ręczna	Centrum Południe
73.	Klub sportowy Multisport	ul. Gagarina 2, 41-808 Zabrze tel. 512-230-6571	piłka nożna, tenis, badminton	Osiedle Mikołaja Kopernika
74.	Uczniowski Klub Sportowy Akademia Piłkarska Champions Zabrze	ul. Struga 5, 41-800 Zabrze tel. 731-823-623	piłka nożna	Centrum Południe
75.	Klub Żeglarski Stal	ul. Żółkiewskiego 17/5 41-800 Zabrze		Centrum Południe
76.	Stowarzyszenie „Brave Volley”	ul. Hermisza 6b/15 41-819 Zabrze	siatkówka	Centrum Północ
77.	Zabrzeński Klub Karate BUSHIDO	ul. Królewska 4 41-800 Zabrze	karate	Centrum Południe
79.	Stowarzyszenie IRIMI Centrum Południe	ul. Klonowa 15/6 41-800 Zabrze		
80.	Klub Sportowy Śląskie Harpagany	ul. Skarbnika 1/7 41-806 Zabrze		Zaborze Południe
81.	Klub Jeździecki Maciejówka MOSiR Zabrze	ul. Srebrna 10 41-819 Zabrze		Maciejów
82.	Stowarzyszenie Cheerleaders „Fighters Elite”	ul. Rataja 3/2 41-800 Zabrze		Guido

Źródło: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu

W 2020 roku w Zabrzu funkcjonowały 82 kluby i stowarzyszenia sportowe, z czego 49 otrzymało dotację z miasta. Poniżej lista klubów i stowarzyszeń, które otrzymały dotację na realizację zadań publicznych Miasta Zabrze w 2020 roku:

1. Fundacja Górnika Zabrze
2. Górnik Zabrze Piłka Ręczna S.A.
3. Grodzki Szkolny Związek Sportowy w Zabrzu
4. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Diecezji Gliwickiej
5. Klub Jeździecki Maciejówka MOSiR Zabrze
6. Klub Sportowy Fux Zabrze
7. Klub Sportowy Iskra Zabrze
8. Klub Sportowy MOSiR Sparta Zabrze
9. Klub Sportowy MOSiR Stal Zabrze
10. Klub Sportowy Multisport
11. Klub Sportowy Piast Pawłów
12. Klub Sportowy Zabrze Grzybowice
13. Klub Tenisowy Zabrze
14. Kobięcy Klub Sportowy Zabrze
15. Miejski Klub Pływacki Zabrze
16. Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy Dziesiątka

17. Młodzieżowy Klub Sportowy Zaborze Zabrze
18. Młodzieżowy Klub Sportowy Zabrze-Kończyce
19. Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska-Śląskie Klub Olimpiad Specjalnych Gumisie
20. Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Wawrzyńca
21. Stowarzyszenie Cheerleaders Fighters Elite
22. Stowarzyszenie Irimi
23. Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej Splot-Sport w Zabrze
24. Stowarzyszenie Nasza szkoła – Nasz dom Rodziców, Opiekunów, Przyjaciół Dzieci i Młodzieży przy szkole Podstawowej Nr 40
25. Stowarzyszenie Piłki Ręcznej Górnik Zabrze
26. Stowarzyszenie Piłki Ręcznej Pogoń 1945 Zabrze
27. Stowarzyszenie pomocna Dłoń Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej i Ich Bliskich przy Szkole Podstawowej Nr 38 Specjalnej w Zabrze
28. Stowarzyszenie Volleyball MOSiR Zabrze
29. Stowarzyszenie Wspierania Sportu Młodzieżowego Promotor
30. Stowarzyszenie Zabrzeński Klub Bokserski Boks Zabrze
31. Szkolny Klub Sportowy Gwarek Zabrze
32. Śląskie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Płetwonurków
33. Śląskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (Oddział Miejski Zabrze)
34. Taneczny Klub Sportowy GCT
35. Uczniowski Klub Sportowy 31 Rokitnica Zabrze
36. Uczniowski Klub Sportowy Akademia Futbolu Zabrze
37. Uczniowski Klub Sportowy Akademia Piłkarska Champions
38. Uczniowski Klub Sportowy Europejska federacja Yoshinkai Aikido
39. Uczniowski Klub Sportowy Olimpia Zabrze
40. Uczniowski Klub Sportowy Quo Vadis Makoszowy
41. Uczniowski Klub Sportowy Spartakus Zabrze
42. Uczniowski Klub Sportowy Szach Mat Zabrze
43. Uczniowski Klub Sportowy Taekwon-do Zabrze
44. Uczniowski Klub Sportowy Trampkarz 22
45. Uczniowski Klub Sportowy Trójka
46. Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy Jedyńka Zabrze
47. Zabrzeński Klub Karate Kyokushinkai
48. Zabrzeńskie Stowarzyszenie Cheerleaders Energy
49. Zabrzeńskie Towarzystwo Triathlonowe

Zabrzeński Kompleks Rekreacji

W Zabrze są dwa baseny kryte zarządzane przez miejską jednostkę: Zabrzeński Kompleks Rekreacji.

Oferuje ona swoim klientom następujące obiekty sportowo-rekreacyjne:

- AQUARIUS KOPERNIK, al. Korfantego 18,
W ofercie znajduje się m.in. basen sportowy, basen rekreacyjny, jacuzzi, brodzik oraz Strefa SPA.

- AQUARIUS, plac Krakowski 10,
W ofercie znajduje się m.in. grota solna, sauna sucha i mokra, bicze szkockie oraz sala gimnastyczna.

W 2020 r. w związku z pandemią obiekty były częściowo zamknięte. Możliwe były treningi członków kadry narodowej związków sportowych.

Fotografia. Budynek ZKR - AQUARIUS, plac Krakowski 10,

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Fotografia. Basen kryty AQUARIUS, plac Krakowski 10

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

WZMACNIANIE DZIAŁAŃ W RAMACH AKTYWNEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ
(CEL STRATEGICZNY C6)

Działania podejmowane dziedzinie pomocy społecznej mają na celu przede wszystkim umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, gdy nie są w stanie ich pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wzmacnianie działań w ramach aktywnej polityki społecznej realizowane jest w Zabrzu poprzez:

- minimalizację problemów społecznych,
- minimalizację wykluczenia społecznego seniorów,
- minimalizację zjawisk marginalizacji społecznej wybranych obszarów miasta,
- placówki służby zdrowia i usług zdrowotnych o zasięgu lokalnym.

Realizacja zadań dot. pomocy społecznej leży w kompetencjach Miasta oraz następujących miejskich jednostek organizacyjnych:

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,
- Zabrzeńskie Centrum Świadczeń Rodzinnych,
- Domy Pomocy Społecznych nr 1, 2, 3,
- Środowiskowy Dom Samopomocy,
- Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo Wychowawczych,
- Centrum Rozwoju Rodziny

Fotografia. Dom Pomocy Społecznej nr 2 w Zabrzu przy ul. Jaskółczej 11

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Minimalizacja problemów społecznych

Na zadania w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej w 2020 roku wydatkowano ogółem środki na poziomie ponad 79,7 mln zł, w tym realizacja wydatków bieżących zamknęła się kwotą blisko 73,6 mln zł, zaś na wydatki majątkowe przeznaczono kwotę ponad 6,1 mln zł.

Zadania realizowane w zakresie pomocy społecznej przez Miasto Zabrze w 2020 r. to m.in.:

- zapewnienie opieki osobom w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorym – środki przeznaczone w omawianym okresie na te działania to kwota ponad 14,7 mln zł. Przedmiotowe działania prowadzone są przez trzy Domy Pomocy Społecznej będące jednostkami organizacyjnymi Miasta oraz niepubliczny Dom Pomocy Społecznej, który na realizację tego zadania otrzymuje od Miasta dotację. W 2020 r. zapewniono opiekę dla 393 osób w ww. placówkach. Miasto przeznaczyło kwotę 1,6 mln zł dla zapewnienia opieki i pomocy osobom przewlekle chorym w zakresie usług pielęgnacyjno-opiekuńczych, rehabilitacji, profilaktyki i edukacji zdrowotnej poprzez dofinansowanie dla stowarzyszeń realizujących te zadania. W ramach wyżej wymienionych działań zawarto aż 33 umów na udzielanie pomocy przez stowarzyszenia,
- zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz kompleksowej pomocy w wychodzeniu z bezdomności – na to zadanie wydatkowano kwotę niewiele ponad 1,4 mln zł, w tym zawarto 6 umów na zapewnienie miejsc w Ośrodku Wsparcia dla Kobiet, Przylulisku w Domu Pokora i Chrześcijańskim Stowarzyszeniu Dobroczynnym – w trakcie 2020 roku 311 osób skorzystało z ww. miejsc. Zapewnione zostały też miejsca (za kwotę 891 tys. zł) w domach prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie:
 - trzy mieszkania chronione dla osób bezdomnych – łącznie dla 6 osób,
 - Dom Noclegowy – jednorazowo dla 28 osób,
 - Ogrzewalnia – jednorazowo dla 28 osób.
- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom korzystającym z 5 świetlic środowiskowych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, gdzie udostępniono 98 miejsca dla zabrzańskich dzieci – na ten cel wydatkowano blisko 700 tys. zł,
- wydawanie decyzji o przyznaniu dodatku mieszkaniowego i energetycznego – zadanie prowadzone przez jednostkę Zabrzańskie Centrum Świadczeń Rodzinnych, która w roku 2020 wydała:
 - 4 814 decyzji przyznających dofinansowanie dodatku mieszkaniowego na kwotę 8,3 mln zł,
 - 2 664 decyzje przyznających dofinansowanie dodatku energetycznego na kwotę 231 tys. zł,
- przeciwdziałanie marginalizacji społecznej mieszkańców Zabrze prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – wydatki na działania w 2020 roku wyniosły ponad 29,8 mln zł, z czego m.in.:
 - wypłacono zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – w kwocie ponad 4,5 mln zł,
 - wypłacono zasiłki stałe – w kwocie prawie 4 mln zł – dotacja z Budżetu Państwa. W ramach realizacji tego zadania Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wypłacił 9 311 świadczeń,
 - zapewniono posiłki dla potrzebujących w ramach Rządowego programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – wykonanie ogółem w kwocie 3,6 mln zł, z czego kwota

ponad 1,6 mln zł to wkład własny Miasta. W ramach tego zadania wydano 146 837 świadczeń na dożywianie, którymi objęto osoby dorosłe w placówkach dla osób bezdomnych, rodziny o niskim dochodzie – w formie posiłku lub zasiłku celowego oraz dzieci i młodzież w placówkach szkolnych, przedszkolnych i świetlicach,

- prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy – zapewniono miejsca dla 20 przewlekle, psychicznie chorych osób – poniesione wydatki to kwota prawie 457 tys. zł,
- bieżące funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, gdzie wydatkowano kwotę 12,1 mln zł.

Fotografia. Budynek Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu przy ul. 3 Maja

Źródło: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

- W 2020 roku prowadzono także projekty współfinansowane ze środków unijnych:
 - Drogowskaz - na projekt wydatkowano kwotę ponad 1,2 mln zł, w tym środki na poziomie 207 tys. zł stanowiły wkład własny Miasta,
 - Rewitalizacja społeczna na terenie miasta Zabrze ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wskazanych w LPROM – Centrum Usług Społecznych. Kwota wykonania w 2020 r. to ponad 5,1 mln zł.
 - Program aktywności lokalnej dzielnicy Zandka (zadanie bieżące) – wykonanie w wysokości 215,2 tys. zł,
 - Program aktywności lokalnej dzielnicy Zandka (zadanie majątkowe) – wykonanie w wysokości blisko 48 tys. zł,
 - Centrum Wsparcia Rodziny - Rozwój usług społecznych na terenie Zabrze – wydano środki w wysokości 45,3 tys. zł,
 - Centrum Usług Społecznych - poniesione wydatki to kwota 238,1 tys. zł,

- Jednocześnie w 2020 roku Miasto Zabrze zaplanowało w dziale pomocy społecznej następujące zadania majątkowe:
 - Zakupy inwestycyjne na potrzeby DPS 2 przy ul. Jaskółczej – wydatki na poziomie 35 tys. zł - dokonano zakupu pralnic – wirówki wolnostojącej,
 - Utworzenie palarni dla potrzeb mieszkańców DPS 3 – poniesiono wydatki w wysokości prawie 72,6 tys. zł,
 - Zakupy inwestycyjne dla potrzeb MOPR – zakupiono i zamontowano macierz wraz z dyskami celem zapewnienia ciągłości działania systemów informatycznych do obsługi zadań Jednostki – wykonanie w wysokości 66,5 tys. zł,
 - Zakup pierwszego wyposażenia do budynku usługowego Centrum Usług Społecznych przy ul. Stalmacha – poniesiono wydatki w wysokości 116,8 tys. zł.

Uczestniczenie w projektach organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej

W 2020 r. współpraca Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi w obszarach objętych działaniem Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej przebiegała bezproblemowo. Ogłoszonych zostało 6 otwartych konkursów ofert, a organizacje pozarządowe zgłosiły 91 projektów. Następnie przygotowano 67 umów realizacji zadań publicznych w obszarach objętych działaniem Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej przez organizacje pozarządowe. Umowy podpisano z 58 organizacjami. Łączna kwota dofinansowania w 2020 roku wyniosła 7 920 470 zł, (6 746 370 zł w formie wspierania, 1 174 100 zł w formie powierzenia) o ponad 1,3 mln zł więcej niż w 2019 roku.

Tabela. Realizacja projektów w ramach otwartych konkursów w obszarach objętych działaniem Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

Realizacja projektów w ramach otwartych konkursów w latach 2017 – 2020 w obszarach objętych działaniem Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej							
rok	ogłoszono		zgłoszono		realizowane		
	konkursy	zadania	oferty	oferenci	oferty	oferenci	kwota
2017	4	10	92	55	77	47	5 962 783 zł
2018	3	12	91	61	81	58	6 304 913 zł
2019	4	11	84	57	76	52	6 612 249 zł
2020	6	14	91	63	67	58	7 920 470 zł

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie z organizacjami pozarządowymi.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we współpracy z organizacjami pozarządowymi realizuje szereg zadań z zakresu pomocy społecznej. Ośrodek uczestniczy w realizacji umów zawieranych z organizacjami po przeprowadzeniu konkursów przez Miasto Zabrze dotyczących: zapewnienia schronienia osobom bezdomnym i matkom z dziećmi, świadczenia usług opiekuńczych, zapewnienia miejsc w domach pomocy społecznej, pomocy żywnościowej. W 2020 r. we współpracy z MOPR, organizacje pozarządowe zrealizowały 4 projekty. Środki finansowe pochodziły z budżetu miasta oraz z Funduszu Solidarnościowego (przekazane Gminie przez Wojewodę Śląskiego). Łączna kwota dotacji wyniosła prawie 2,3 mln zł.

Tabela. Wykaz organizacji pozarządowych, które skorzystały ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu w 2020 r.

Wykaz organizacji pozarządowych, które skorzystały ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu w 2020 r.			
Lp.	nazwa oferenta	tytuł zadania	kwota dotacji
1.	Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych i Ich Przyjaciół „Modlitwa i Czyn”	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych (z obszaru miasta Zabrze w`2020 r.) „Razem możemy wszystko”	25 150 zł
2.	Polskie Towarzystwo Laryngektomowanych Górnośląski Oddział Rejonowy w Zabrzu	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć w formie zajęć świetlicowych, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych z terenu Zabrze (z obszaru miasta Zabrze w`2020 r.) „Chcę mówić tak jak Ty - Kontynuacja”	7 548 zł
3.	„Kuchnia Rodzina” Caritas Diecezji Gliwickiej	Realizacja posiłków dla podopiecznych MOPR w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”	1 560 420 zł
4.	Forum Organizacji Pozarządowych Działających Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, Chorych i Ich Rodzin ”Razem”	Realizacja zadania Asystent osobisty osób niepełnosprawnych	703 640 zł
Razem			2 296 758 zł

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

W 2020 roku miasto Zabrze prowadziło następujące zadania bieżące związane z ubóstwem, bezrobociem, problemami rodzinnymi oraz problemami dzieci:

- działania Powiatowego Urzędu Pracy – w 2020 roku na bieżące funkcjonowanie tej Jednostki przeznaczono ponad 5,6 mln zł. W powyższej kwocie środki na poziomie 512,2 tys. zł stanowiły dofinansowanie z Funduszu Pracy na pokrycie kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne pracowników. Powiatowy Urząd Pracy prowadził również działania w ramach Programu

Pomocy Bezrobotnym i Pracodawcom w myśl ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Wsparcie ze strony Programu pozwoliło m.in. na usprawnienie zadań tej Jednostki z zakresu pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej. Na ten cel wydatkowano kwotę 9,5 tys. zł. Ponadto Urząd Pracy realizował zadania związane z Tarczą Antykryzysową, której celem jest ochrona rynku pracy i zapewnienie wsparcia w postaci pożyczki lub dofinansowania firmom i organizacjom dotkniętym skutkami COVID-19. W 2020 roku przekazana została pomoc w kwocie przekraczającej 51 mln. zł a wsparcie uzyskało prawie 8 tys. podmiotów

Fotografia. Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu, Pl. Krakowski 9

Źródło: Archiwum UM

- orzekanie o niepełnosprawności realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – na które w 2020 roku zostały wydatkowane środki w wysokości 906,7 tys. zł. W omawianym okresie wydano 2 259 decyzji orzekających o stopniu niepełnosprawności dla osób dorosłych oraz 313 decyzji o stopniu niepełnosprawności dla dzieci,
- prowadzenie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych związane z obsługą osób niepełnosprawnych, wykonanie w 2020 roku to kwota 77,7 tys. zł,
- dofinansowanie warsztatów terapii zajęciowej – realizacja indywidualnych zajęć rehabilitacyjnych – rozdysponowano na ten cel w 2020 roku kwotę 277,6 tys. zł,
- sprowadzanie repatriantów do kraju – zadanie w 2020 roku zapewniło zaadaptowanie trzech rodzin repatriantów przyjętych do kraju, dla których zostały pokryte koszty związane z bieżącym utrzymaniem ogółem w wysokości 379,3 tys. zł. Zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Zabrze Miasto zobowiązało się do udzielenia zaproszonej rodzinie pomocy w uzyskaniu zatrudnienia oraz pomocy materialnej na zagospodarowanie, utrzymanie i pokrycie kosztów zamieszkania do chwili uzyskania dochodów przez te rodziny,

- program „Zaczynij i Ty – Kompleksowe programy wsparcia dla osób bezrobotnych” – na realizację uchwalonego Programu w Mieście przeznaczono w 2020 roku środki w wysokości 414,5 tys. zł. Celem projektu jest zmniejszenie bezrobocia poprzez wzrost aktywności zawodowej uczestników oraz zmianę ich statusu na rynku pracy. W okresie od stycznia do lutego 2020 roku trwały działania mające na celu pozyskanie nowych uczestników projektu oraz organizację wsparcia dla osób zakwalifikowanych do udziału w projekcie w formie staży, szkoleń czy prac interwencyjnych. W ramach projektu ze wsparcia w postaci stażu skorzystały 44 osoby, z prac interwencyjnych skorzystało 12 osób, natomiast w szkoleniu wzięło udział 46 osób, w tym 11 osób uzyskało kwalifikacje dzięki projektowi,
- Program „Śląskie Kadry” – realizowany przez Domy Pomocy Społecznej. Celem projektu było bezpośrednie wsparcie domów pomocy społecznej funkcjonujących na terenie województwa śląskiego, w tym osób realizujących usługi społeczne w domach pomocy społecznej. Działania zaplanowane w projekcie miały na celu ochronę zdrowia i życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także pracujących w DPS, tj. osób zagrożonych skutkami epidemii COVID-19. Wydatki poniesione na ten cel wyniosły blisko 750 tys. zł,
- Program „Śląskie pomagają” – realizowany przez Domy Pomocy Społecznej. Celem projektu była ochrona zdrowia i życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób najbardziej zagrożonych skutkami epidemii COVID-19. Do grupy tej zaliczają się osoby: zamieszkujące i pracujące w placówkach realizacji usług zdrowotnych, opiekuńczych i pielęgnacyjnych, osoby starsze, u których zazwyczaj występują choroby przewlekłe bądź wieku starczego, z ograniczoną odpornością, osoby niepełnoprawne, które cierpią na szereg chorób współistniejących, pracownicy instytucji zapewniających całodobową opiekę osobom starszym i niepełnosprawnym, którzy są narażeni na ryzyko choroby. Poniesione wydatki to kwota 133,5 tys. zł,
- Program „NFZ COVID 19” – realizowany przez Domy Pomocy Społecznej. Zadanie polegało na wypłacie dodatków do wynagrodzeń pracowników medycznych oraz zakupu środków ochrony osobistej dla personelu – wydatki na poziomie około 82 tys. zł.

Realizacja programu osłonowego w zakresie dożywiania na terenie miasta Zabrze

Program „Posiłek w Szkole i w domu” jest wsparciem finansowym gminy przy udziale środków własnych w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. Takie rozwiązanie daje większą kontrolę nad niedożywieniem dzieci. Ze środków finansowych w ramach Programu wypłacane są zasiłki celowe na zakup posiłków oraz dofinansowane są zarówno posiłki wydawane na stołówkach, ale również te dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność, niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku.

W roku 2020 w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu objął pomocą 4609 osób, w tym 524 dzieci skorzystało z gorących posiłków w przedszkolach, łącznie wydano 21 374 posiłki. 928 dzieci w wieku szkolnym było objęte dożywianiem w placówkach oświatowych łącznie 43 841 posiłków. Również 790 osób dorosłych korzystało z gorących posiłków realizowanych przez Kuchnię Rodzina Caritas Diecezji Gliwickiej.

W skali roku zrealizowano 146 837 posiłków. Natomiast z zasiłków celowych na zakup posiłku skorzystały 1163 rodziny, którym łącznie w skali roku wypłacono 8335 świadczeń pieniężnych. Łączny koszt zadania w roku 2020 wyniósł ponad 3,5 mln zł z czego środki własne gminy wyniosły 1,5 mln zł, a dotacja Wojewody 2 mln zł.

Realizacja Programu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych

Program realizowany był ze środków PFRON, przyznanych uchwałą Rady Miasta z dnia 23 kwietnia 2020 roku. Grupę docelową stanowiły osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP Zabrze. W ramach udzielonego wsparcia w programie wypłacono 1 os. jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej w kwocie 35 tys. zł oraz refundowano koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla 2 osób – za kwotę blisko 65 tys. zł. W 2020 roku złożone zostały dwa wnioski o przyznanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Wnioski rozpatrzone pozytywnie, jednak 1 wnioskodawca zrezygnował z podpisania umowy. W 2020 roku do Powiatowego Urzędu Pracy wpłynęły 3 wnioski o zwrot kosztów doposażenia stanowiska pracy osobie niepełnosprawnej na kwotę prawie 80 tys. zł. na stanowiska, a przyznano dofinansowanie utworzenie/doposażenie 2 stanowisk pracy. Działania w ramach opisanego programu w sposób bezpośredni wpływają na zwiększenie wskaźnika zatrudnienia oraz ograniczenia skali ubóstwa i wykluczenia społecznego, koncentrując się w znacznej mierze na zwiększeniu szans na zatrudnienie osób długotrwale bezrobotnych.

Realizacja Programu na rzecz osób niepełnosprawnych

Celem Programu "Miasto Zabrze Przyjazne Osobom Niepełnosprawnym" realizowanego ze środków PFRON w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych jest usprawnienie codziennego życia osób z niepełnosprawnościami dzięki działaniom zapobiegającym wykluczeniu społecznemu. Program ma na celu poprawę jakości funkcjonowania osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach życia poprzez następujące działania:

- likwidację barier architektonicznych, technicznych w komunikowaniu się, obiektów sportu, kultury, rekreacji, obiektów oświatowych, MOPR, podmiotów leczniczych, infrastruktury,
- aktywizację zawodową,
- aktywizację społeczną,
- dostosowanie infrastruktury i likwidację barier transportowych.

Wspieranie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych

Na potrzeby realizacji projektu „Miasto Zabrze Przyjazne Osobom Niepełnosprawnym” wśród osób niepełnosprawnych i ich rodzin przeprowadzono ankietę jakości i potrzeb z podziałem na dzielnice miasta. Na tej podstawie dokonano analizy następujących zasobów: likwidacji barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się w tym obiektów sportowych, kultury, rekreacji, oświatowych, MOPR, podmiotów leczniczych, infrastruktury; dostosowania linii autobusowych i tramwajowych. Działania te jednoznacznie wskazały, iż we wszystkich dziedzinach życia naszego miasta należy systematycznie wprowadzać praktyczne rozwiązania, włączające osoby niepełnosprawne i ich rodziny, tak aby mogły one znaleźć tu miejsce do rozwoju i świadomego uczestnictwa.

W porównaniu do stanu z lat ubiegłych nastąpiła poprawa sfery życia osób niepełnosprawnych. W mieście prowadzone są działania polegające na likwidacji barier architektonicznych, technicznych,

w komunikowaniu się, obiektów sportu, kultury, rekreacji, obiektów oświatowych, MOPR, podmiotów leczniczych, infrastruktury. Wzrosła dostępność budynków, przystosowane zostały m.in.: siedziba Powiatowego Urzędu Pracy, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Zabytkowa Kopalnia Guido, trasa dla osób z niepełnosprawnością ruchową, Muzeum Miejskie, Galeria Muzeum Miejskiego Cafe Silesia, Muzeum Górnictwa Węglowego Park 12C, Muzeum Górnictwa Węglowego Budynek administracyjno-biurowy, Dom Harcerza, budynek administracyjny Jednostki Gospodarki Nieruchomościami, Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości. Telewizja miejska emituje programy dla osób niesłyszących, tłumaczenia w języku migowym.

W 2020 r. przeznaczono łącznie ponad 800 tys. zł; dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się. Z tej kwoty zrealizowano 151 wniosków z 197 złożonych na łączną kwotę dofinansowań blisko 600 tys. zł, w tym 14 wniosków na likwidację barier architektonicznych na kwotę 192 tys. zł, 63 wnioski na likwidację barier technicznych na kwotę 288 tys. zł. oraz 74 wnioski na likwidację barier w komunikowaniu się na kwotę 115 tys. zł.

Realizacja projektów wspierających osoby z niepełnosprawnościami:

– Projekt „Drogowskaz”

W 2020 r. do Projektu „Drogowskaz” dołączyła kolejna grupa osób niepełnosprawnych. Wraz z pozostałymi uczestnikami zrekrutowanymi w 2019 r., utworzyły grupę 30 osób, która czynnie uczestniczyła na przestrzeni roku w zaplanowanych działaniach. Działania te zostały utrudnione przez pandemię COVID-19, która sprawiła, że w okresie od połowy marca do końca czerwca 2020 r. zajęcia odbywały się jedynie w trybie zdalnym.

W minionym roku niepełnosprawni uczestnicy projektu „Drogowskaz” mieli możliwość zwiększenia swoich umiejętności zawodowych, kompetencji i kwalifikacji dzięki uczestnictwu w kursach zawodowych - komputerowym ECDL, kursie obsługi wózków jezdniowych, czy kursie obsługi maszyn sprzątających. Część członków grupy uzyskała książeczki zdrowia do celów sanitarno-epidemiologicznych, których posiadanie pozwoli im nie tylko na uzyskanie zatrudnienia, ale również może pomóc w zdobyciu prac dorywczych np. na promocjach, czy festynach przy przygotowywaniu i podawaniu posiłków.

Regularnie raz w tygodniu odbywały się zajęcia z doradztwa indywidualnego, podczas których uczestnicy Projektu mieli możliwość uzyskania doraźnej pomocy w kwestiach poradnictwa zdrowotnego, czy socjalnego, będącego odpowiedzią na pojawiające się codzienne problemy. Celem projektu był wzrost aktywności społecznej i zawodowej uczestników, w tym osób z niepełnosprawnościami. W sumie Programem zostało objętych 58 osób oraz ich otoczenie. Wśród uczestników nastąpił wzrost kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych. Ponadto u osób biorących udział w Programie nastąpiło:

- zmniejszenie barier psychologicznych, społecznych i zdrowotnych przyczyniających się do izolacji społecznej
- zwiększenie motywacji do zmiany sytuacji życiowej oraz wzrost samooceny
- podniesienie umiejętności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- nabycie informacji na temat ulg i uprawnień przysługujących osobom z niepełnosprawnościami

Udział w projekcie przyczynił się do rozwoju społecznego, kulturalnego, zdrowotnego, edukacyjnego. W 2020 r. na projekt Drogowskaz – wydatkowano kwotę ponad 1,2 mln zł.

- Zaczynij i Ty – kompleksowe programy wsparcia dla osób bezrobotnych

Celem projektu było zmniejszenie bezrobocia poprzez wzrost aktywności zawodowej uczestników oraz zmianę ich statusu na rynku pracy. Projekt zakłada aktywizację osób bezrobotnych, w szczególności będących w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w tym osób z niepełnosprawnościami. Uczestnicy będą mieli do dyspozycji następujące formy wsparcia: doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy, opracowanie i aktualizację indywidualnego planu działania, szkolenia i staże zawodowe. Okres realizacji projektu: od 01.2019 r. do 12.2020 r. Wartość projektu to ponad 1,1 mln zł.

Na realizację uchwalonego Programu przeznaczono w 2020 roku środki w wysokości 414,5 tys. zł.. W okresie od stycznia do lutego 2020 roku trwały działania mające na celu pozyskanie nowych uczestników projektu oraz organizację wsparcia dla osób zakwalifikowanych do udziału w projekcie w formie staży, szkoleń czy prac interwencyjnych. W ramach projektu ze wsparcia w postaci stażu skorzystały 44 osoby, z prac interwencyjnych skorzystało 12 osób, natomiast w szkoleniu wzięło udział 46 osób, w tym 11 osób uzyskało kwalifikacje dzięki udziałowi w projekcie.

- Projekt „Z Inkluzją na Ty – testowanie środowiskowego systemu wsparcia osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną”

Projekt realizowany jest wspólnie z Zabrzeńskim Towarzystwem Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski w Zabrzu. Najważniejszą częścią modelu jest Centrum Wsparcia Środowiskowego, którego zadaniem jest koordynacja i indywidualizacja wsparcia udzielanego osobom z niepełnosprawnością intelektualną. Udzielane w ramach modelu wsparcie jest skoncentrowane na potrzebach i możliwościach osoby z niepełnosprawnością intelektualną i ma prowadzić do jej jak największej samodzielności w życiu codziennym. Wsparciem zostało objętych już ponad 250 rodzin.

- Realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” dofinansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Celem programu było wyeliminowanie i zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym, dostępie do edukacji między innymi poprzez otrzymanie pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, szkole wyższej (opłata za naukę – czesne, dodatek na pokrycie kosztów kształcenia), oprzyrządowanie samochodu osobowego dla potrzeb osoby z niepełnosprawnością, kursu prawa jazdy, dofinansowanie do zakupu sprzętu elektronicznego i oprogramowania (linijki, laptopy, sprzęt komputerowy, oprogramowanie dźwiękowe i powiększające oraz sprzęt brajlowski, szkolenie w ramach zakupionego sprzętu elektronicznego), naprawa wózków elektrycznych, dofinansowanie do zakupu protezy III stopnia, dofinansowanie do pokrycia kosztów pobytu dziecka w żłobku lub przedszkolu – dotyczy pracujących rodziców z niepełnosprawnością.

Minimalizacja wykluczenia społecznego seniorów

Realizacja Programu Zabrzeński Senior 65+

Od 2014 roku realizowany jest program Zabrzeński Senior 65+. Program został przyjęty do realizacji Uchwałą nr L/737/14 Rady Miasta Zabrze z dnia 14 kwietnia 2014. Adresatami programu są osoby, które ukończyły 65 rok życia i zamieszkują na terenie Miasta Zabrze. Wystarczy udokumentować ukończenie 65 roku życia poprzez okazanie dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość i wiek. Celem Programu jest podniesienie poziomu aktywności oraz zwiększenie dostępności usług rekreacyjnych, sportowych, kulturalnych i innych dla osób, które ukończyły 65 rok życia. Działania ukierunkowane są także na kształtowanie pozytywnego wizerunku osób starszych w społeczeństwie.

Stale rozwijany jest katalog ulg dla seniorów. Na bieżąco prowadzona jest promocja programu oraz współpraca z przedsiębiorstwami i instytucjami w celu zwiększenia liczby ofert z bonifikatą dla seniorów. Dzięki realizacji programu Ogólnopolska Karta Seniora znacznie zwiększyła się możliwość korzystania z ulg na terenie całego kraju. W ramach działań na rzecz seniorów odbywają się cykliczne imprezy integracyjne. Ponadto rok rocznie seniorzy uczestniczą w dniach osób niepełnosprawnych i wolontariatu. Do końca 2020 roku podpisane zostały 32 porozumienia z partnerami programu „Zabrzeński Senior 65+”

Realizacja programu rządowego Senior+

W dniu 4 września 2017 r. Miasto Zabrze podpisało porozumienie o partnerstwie w ramach Programu Miasto Przyjazne Seniorom i Ogólnopolskiej Karty Seniora. Celem Programu Senior+ jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów poprzez rozbudowę infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie miejsc w placówkach „Senior+” poprzez dofinansowanie działań jednostek samorządu w rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior+” i Klubów „Senior+”. Karta dostępna jest dla Zabrzeńskich Seniorów, którzy ukończyli 60 lat i uprawnia do korzystania z ulg i rabatów oferowanych przez partnerów przedsięwzięcia na terenie całego kraju. Seniorzy otrzymują Kartę bezpłatnie, po uprzednim wypełnieniu formularza zgłoszeniowego. Na dzień 31.12.2020 r. wydano 1 401 kart. Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację Programu w 2020 r. w Zabrzu wyniosła blisko 62 tys. zł.

Klub Seniora

W ramach realizacji zadania Programu wyremontowano i zaadaptowano pomieszczenia biurowe dla potrzeb Klubu Seniora w budynku położonym przy ul. Żółkiewskiego 12a. Wartość inwestycji wyniosła ponad 187 tys. zł, a miasto wyasygnowało na to zadanie blisko 71 tys. zł.

Pomieszczenia zostały wyremontowane zgodnie z założeniami programu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W ramach prac utworzono salę do rehabilitacji, pomieszczenie do wspólnych spotkań z aneksem kuchennym, węzeł sanitarny, biuro i magazynek. W sali rehabilitacyjnej zamontowano drabinki, materace i rower stacjonarny. Zakupiony został także namiot ogrodowy, stół i krzesła, żeby można było korzystać z wypoczynku na świeżym powietrzu. Pracami remontowymi i zakupem wyposażenia zajęła się Jednostka Gospodarki Nieruchomościami. Klub będzie działać pod auspicjami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu. Z klubu korzysta 30 seniorów. Oficjalne otwarcie nastąpiło na początku 2020 roku. Na rok 2021 zaplanowano utworzenia Klubu Seniora w Biskupicach.

Jednostka Gospodarki Nieruchomościami odpowiedzialna za remont budynku Klub Seniora przy ul. Żółkiewskiego 12a otrzymała nagrodę za zajęcie III miejsce w IV edycji konkursu Inwestycja Roku 2019 w kategorii Adaptacja. Celem konkursu było wyłonienie i nagrodzenie inwestycji, które odznaczają się szczególnymi walorami w takich obszarach jak: energooszczędność, zagospodarowanie urbanistyczne, funkcjonalność i użyteczność. Inwestycje można było zgłaszać w jednej z dziewięciu kategorii: budynki mieszkalne, obiekty biurowe i handlowe, obiekty przemysłowe, obiekty sportu, rekreacji i wypoczynku, obiekty kultury i edukacji, inżynieryjne, obiekty historyczne, adaptacje i inwestycje proekologiczne.

Linia telefoniczna "Tele-Senior" – to nowa inicjatywa zabrzańskich seniorów, którzy postanowili pospieszyć ze wsparciem do tych wszystkich, którzy czują się samotni i potrzebują pomocy szczególnie w dobie pandemii. Projekt realizowany jest we współpracy z Zabrzańską Spółdzielnią Socjalną "Asta" oraz Stowarzyszeniem Współpracy Regionalnej.

Do seniorów, którzy na potrzeby akcji wyposażeni zostali w telefony z nowymi numerami tel. można zadzwonić z każdym problemem licząc zarówno na wysłuchanie i zrozumienie, jak i poradę czy wskazówkę, gdzie zgłosić się z danym problemem.

Każdy, kto będzie chciał skorzystać z usługi "Tele-Senior" zachowa pełną anonimowość – nie trzeba się przedstawiać, podawać jakichkolwiek danych itp. Może za to liczyć na serdeczną rozmowę i wsparcie. Dyżurujące seniorki będą wyposażone w najpotrzebniejsze numery telefonów, m.in. do poradni, przychodni oraz różnych ośrodków i stowarzyszeń.

Uniwersytet Trzeciego Wieku

W Zabrzu funkcjonuje również Uniwersytet Trzeciego Wieku (Uniwersytet Otwarty), który jest popularną formą dokształcania osób dorosłych w tym seniorów. Słuchacze mają okazję poszerzyć swoją wiedzę, zdobyć nowe doświadczenia oraz spotkać się z wybitnymi osobistościami ze świata nauki, sztuki i kultury. Zainteresowani uczęszczać mogą na zajęcia realizowane w formie wykładów audytoryjnych, sekcji zainteresowań, zajęć fizycznych i lektoratów języków obcych. Prowadzący zajęcia to pracownicy naukowcy, wykładowcy akademicki, nauczyciele i praktycy. Zapewniają oni zajęcia na wysokim poziomie. W sekcjach wywiązują się ciekawe dyskusje a uczestnicy często sami decydują

o przebiegu spotkania, proponując rozwinięcie interesujących tematów. Uniwersytet prowadzony jest przez Stowarzyszenie Misericordia w budynku przy placu Dworcowym 6.

Opracowanie i wdrożenie Programów zdrowotnych i promocji zdrowia

Programy polityki zdrowotnej oraz zadania z zakresu zdrowia publicznego realizowane w Zabrzu w 2020 r.:

- „Realizacja działań mających na celu wczesne wykrycie zmian nowotworowych w piersi u kobiet mieszkających w Zabrzu” – zakwalifikowano 1250 kobiet w przedziale wiekowym 20-49 lat.
- „Realizacja działań mających na celu eliminowanie zagrożeń dla zdrowia psychicznego mieszkańców Zabrza poprzez kreowanie przyjaznego środowiska miejskiego oraz zaspokojenie potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie dostępu do świadczeń zdrowotnych i integracji społecznej.” W zadaniu uczestniczyło 25 osób. Program zakładał wykonanie badań przesiewowych osób w wieku 18-65 lat z terenu miasta Zabrze w celu identyfikacji zaburzeń psychicznych oraz skierowaniu na dalsze konsultacje specjalistyczne z psychologiem bądź psychiatrą.
- „Program kompleksowej terapii i rehabilitacji dzieci i młodzieży z terenu Miasta Zabrze”. W programie uczestniczy 300 osób. Zgodnie z programem u osób 0-25 lat została wdrożona wczesna diagnostyka i terapia zaburzeń rozwojowych, diagnoza psychologiczna i logopedyczna oraz rehabilitacja, a także zapewnione ciągłości procesu kompleksowej terapii na terenie miasta Zabrze.

W 2020 r. objęto blisko 1600 osób, w tym 300 dzieci, programami zdrowotnymi i profilaktycznymi.

P2. ROZWÓJ I INNOWACYJNOŚĆ GOSPODARKI

Drugim priorytetem określonym w Strategii jest „Rozwój i innowacyjność gospodarki”. Jest to określenie definiujące zamierzone cechy ekonomicznej orientacji rozwoju Zabrze, będącej przedmiotem starań władz miejskich, nie deprecjonując jednak zaangażowania przedsiębiorców. Miasto takim wyborem decyduje się na rolę lidera w tworzeniu korzystnych impulsów dla przekształceń ekonomicznych, w tym przygotowanie zbioru miejsc posiadających szczególne zalety dla prowadzenia działalności gospodarczej czy ingerowanie w zawodowy profil oferty dydaktycznej miejskich szkół. Zabrze wybierając taki priorytet wpisuje się także w ogólnoeuropejski trend dążenia do utrzymania atrakcyjności inwestycyjnej i dobrej pozycji krajów UE w globalnej rywalizacji o współczesnego klienta. Priorytetowi towarzyszy wyzwanie strategiczne, sformułowane jako „Wzmocnienie konkurencyjności gospodarczej miasta”. W ramach priorytetu „Rozwój i innowacyjność gospodarki” wyznaczono następujące cele strategiczne:

C 7. Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej miasta

C 8. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

C 9. Budowanie specjalizacji różnych branż

C 10. Kreowanie marek innowacyjności miasta

Dokumenty miejskie takie jak strategia, polityka, program, projekt regulacji bądź inne stanowią uszczegółowienie priorytetów Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2030 w określonym obszarze strategicznym. W tabeli przedstawione zostały dokumenty miejskie, które wpisują się w Priorytet 2. Rozwój i innowacyjność gospodarki.

Tabela. Lista miejskich dokumentów strategicznych realizujących założenia priorytetu P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki w 2020 roku

Lista miejskich dokumentów strategicznych realizujących założenia Strategii Rozwoju Miasta w zakresie priorytetu P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki w 2020 roku	
Lp.	Nazwa dokumentu
1	Lokalny Plan Rozwoju Przedsiębiorczości dla Miasta Zabrze na lata 2016-2020
2	Strategia tworzenia ekosystemu startupów w Zabrzu z obszarów medycyny i pokrewnych
3	Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych w latach 2018-2020 (ZPWik)
4	Plan rozwoju na lata 2019-2021 (ZPEC)
5	Plan adaptacji Miasta Zabrze do zmian klimatu do roku 2030

Źródło: opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Realizacja strategii w ramach II priorytetu:

**WZMOCNIENIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ MIASTA
(CEL STRATEGICZNY C7)**

Zabrze podejmuje szereg działań mających na celu wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej miasta. Do najważniejszych możemy zaliczyć:

- Wzmacnianie atrakcyjności terenów inwestycyjnych
- Usługi okołobiznesowe
- Wzrost kwalifikacji zawodowych mieszkańców

Miasto Zabrze bierze udział w tworzeniu infrastruktury technicznej oraz przestrzeni publicznej. Wzmacnia współpracę naukowo-biznesową oraz wspiera przedsiębiorczość i innowacje. Ponadto Miasto Zabrze dąży do zwiększenia napływu kapitału poprzez zlokalizowaną w Zabrzu Specjalną Strefę Ekonomiczną. Specjalna Strefa Ekonomiczna pozwala na zwiększenie aktywności gospodarczej i zmniejszenie poziomu bezrobocia.

Fotografia. Specjalna Strefa Ekonomiczna w Zabrzu – grudzień 2020 r.

Źródło: Biuro ds. Inwestorów

Atrakcyjność terenów inwestycyjnych - Rozwój Strefy Ekonomicznej

Strefa ekonomiczna w Zabrzu to 157 hektarów podzielonych na 45 działek o wielkości od 0,5 do 21 hektarów. W ostatnich latach miasto zainwestowało w jej uzbrojenie 65 mln zł. „Kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych w północnej części Miasta Zabrze – etap I i II”. Sfinalizowanie tego zadania sprawiło, że Zabrze i KSSE mogą zaprezentować inwestorom atrakcyjną ofertę. Zabrzeńska

strefa ekonomiczna cieszy się nieustającym zainteresowaniem. Z zabrzańskiej oferty inwestycyjnej corocznie korzystają nowi inwestorzy.

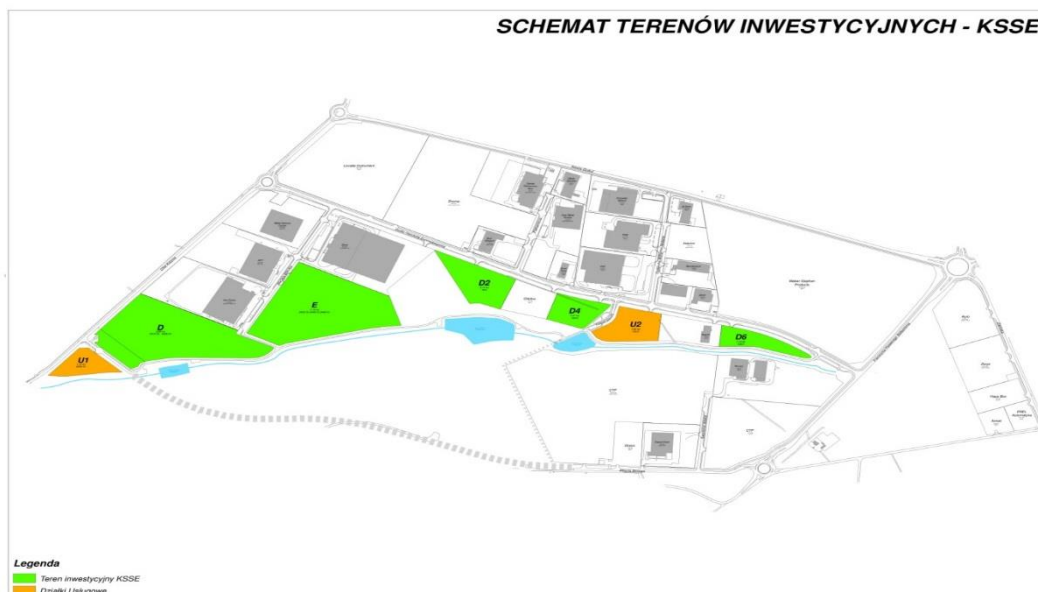
Poza terenami położonymi na wschód od ul. Ofiar Katynia, rozwija się także obszar położony w zachodniej części dzielnicy Mikulczyce w rejonie ulic Handlowej i Pyskowskiej tzw. „Mała Strefa Ekonomiczna”. W 2020 roku w tym obszarze realizowana była budowa drogi o długości ok. 960 m wraz ze skrzyżowaniem typu rondo z ulicami Pyskowską i Magazynową”. Wartość robót to ponad 5,2 mln zł, a planowany termin wykonania to czerwiec 2021 r. Na realizację zadania miasto pozyskało dofinansowanie w wysokości ponad 2,2 mln zł w ramach Funduszu Dróg Samorządowych. Ta inwestycja umożliwi sprzedaż kolejnych gruntów zainteresowanym inwestorom.

Rok 2020, był rekordowym pod względem wartości oraz ilości sprzedanych działek w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Zabrzu. Miasto sprzedało 8 działek inwestycyjnych o łącznej powierzchni 40,7 ha 7 inwestorom za kwotę 61,5 mln zł netto. Ustanowiono rekord w zakresie sprzedaży ceny m² działki. Firma Panattoni (Lovabe Instruments) za działkę o powierzchni 8,6 ha zapłaciła 27,5 mln zł, co daje cenę 319,7 zł za m². Cena wywoławcza wynosiła około 105 zł/m². Do końca 2020 roku w sumie 30 inwestorów zakupiło działki w zabrzańskiej strefie. Całkowita powierzchnia sprzedanych działek w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Zabrzu do końca 2020 roku wyniosła 116,61 ha, co stanowi 87,3 % wszystkich dostępnych działek. Powierzchnia działek sprzedanych w 2020 r. (40,7 ha) stanowiła 29% łącznej powierzchni strefy. Natomiast całkowita wartość sprzedaży 42 działek w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Zabrzu osiągnęła wartość 166,3 mln zł brutto. Do końca 2020 r. deklarowane nakłady firm w zabrzańskiej SSE to około 1 mld PLN, 19 zakładów rozpoczęło swoją działalność. Inwestorzy zadeklarowali zatrudnienie ok. 1800 pracowników. Docelowo po zakończeniu wszystkich inwestycji szacuje się, iż na terenie SSE w Zabrzu powstanie ok. 3000 miejsc pracy.

Firmy, które kupiły nieruchomości w zabrzańskiej strefie w 2020 r.:

- CTP Beta Poland
- Weber-Stephen
- Droma
- Lovabe Instrument
- Box Haus
- Zarys (dwie działki)
- Armet - GRUPA SBS

Rysunek. Schemat terenów inwestycyjnych – KSSE Zabrze w 2020 r.

Źródło: Biuro ds. Inwestorów

W lutym 2020 r. została sprzedana działka o powierzchni 21,02 ha położona przy ul. Donnersmarcka, która była największą sprzedaną dotychczas nieruchomością położoną na terenie KSSE w Zabrzu. Najwyższą ofertę złożyła amerykańska firma Weber Stephen Polska, która zaoferowała ponad 22,1 mln zł, co stanowi jedną z najwyższych kwot w historii zabrzańskiej strefy. Kupując nieruchomość firma Weber Stephen Polska stała się 26 inwestorem na terenie KSSE w Zabrzu. Weber-Stephen to amerykański producent wiodącej na świecie marki grilli, który prowadzi swoją działalność od 1952 r. Pierwsze prace przy budowie fabryki Webera w Zabrzu rozpoczęły się we wrześniu 2020 r. Firma zamierza zainwestować w zakład około 200 mln zł oraz planuje zatrudnić ok. 300 pracowników.

Fotografia. Symboliczne wbicie łopaty pod budowę nowego zakładu Weber-Stephen przy ul. Donnersmarcka

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

9 września w Zabrzu oprócz uroczystości wbicia „pierwszej łopaty” pod budowę nowego zakładu przy ul. Donnersmarcka, firma Weber zorganizowała również pokaz sztuki grillowej dla mieszkańców i Akademię Grillowania na placu Teatralnym.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. w zabrzańskiej Strefie Ekonomicznej pozostało do sprzedaży 5 działek o łącznej powierzchni 18,64 ha.

Tabela. Wykaz firm, które zakupiły nieruchomości na terenie KSSE w Zabrzu

Firmy, które zakupiły nieruchomości na terenie KSSE w Zabrzu, stan na 31.12.2020 r.			
Lp.	Firma	Data zakupu nieruchomości	Powierzchnia zakupionej działki (ha)
1	Metal Service Center	22.03.2012	3,1892
2	Zakład Piekarniczy KŁOS	12.07.2013	2,5240
3	Bud-Expert	09.06.2015	0,6785
4	CH Estates (Schoeller Allibert)	10.06.2015	2,6758
5	Metal Solution	21.07.2015	0,9991
6	PGB	18.05.2016	2,6128
7	Jakon (Mandersloot)	26.08.2016	2,5134
8	YSP	12.12.2016	3,2291
9	ENEL Automatyka	30.12.2016	0,6736
10	Erae	29.06.2017	5,5605
11	Zakład Piekarniczy KŁOS	26.07.2017	0,9993
12	Droma	18.09.2017	6,7898
13	Bud-Expert	21.12.2017	0,7009
14	Orion Tools	27.12.2017	0,7666
15	Orbitvu	12.01.2018	1,3348
16	M-Tech	18.01.2018	0,9679

17	Export Pack	18.01.2018	2,3305
18	Ulus Metal Polska	23.02.2018	2,0058
19	Bagsik	22.06.2018	1,4180
20	Iron Force	31.12.2018	4,7970
21	Pionart	18.01.2019	4,6616
22	Ulus Metal Polska	10.01.2019	0,7124
23	Auro	14.03.2019	2,7941
24	Graco	04.04.2019	1,2002
25	KET Korea Electric Terminal	24.04.2019	3,7913
26	BP projekt	09.10.2019	15,9037
27	CTP BETA POLAND Sp. z o.o.	10.01.2020	5,1260
28	Weber-Stephen	12.02.2020	21,0259
29	Droma	16.06.2020	1,8289
30	Lovabe Instrument	09.07.2020	8,6288
31	Box Haus	17.08.2020	1,1909
32	ZARYS	24.08.2020	1,1346
33	ZARYS	24.08.2020	1,1948
34	ARMET - GRUPA SBS	04.09.2020	0,6492

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Tabela. Wykaz inwestorów którzy nabyli nieruchomości w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Zabrzu w latach 2016-2020

Wykaz inwestorów którzy nabyli nieruchomości w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Zabrzu w latach 2016 - 2020						
Firmy, które zakupiły nieruchomość na terenie KSSE w Zabrzu	Cena nieruchomości na podstawie zawartych umów (netto)	Powierzchnia sprzedanych działek (m ²)	Liczba sprzedanych działek	Data zakupu nieruchomości	Deklarowane wydatki inwestycyjne	Deklarowana liczba nowych miejsc pracy
2016						
PGB	2 400 000,00 zł	26128	1	18.05.2016	10 037 500 zł	43
Jakon (Mandersloot)	2 300 000,00 zł	25134	1	26.08.2016	12 519 780 zł	20
YSP	3 100 000,00 zł	32291	1	12.12.2016	37 002 304 zł	180
ENEL Automatyka	424 200,00 zł	6736	1	30.12.2016		
SUMA	8 224 200,00 zł	90289	4		59 559 584 zł	243
2017						
Erae	5 235 000,00 zł	55605	2	29.06.2017	56 635 000 zł	40
Zakład Piekarniczy KŁOS	1 000 000,00 zł	9993	1	26.07.2017	5 542 000 zł	7
Droma	6 250 000,00 zł	67898	2	18.09.2017	62 500 000 zł	85
Bud-Expert	730 000,00 zł	7009	1	21.12.2017	4 100 000 zł	5

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE
ZA ROK 2020

Orion Tools	800 000,00 zł	7666	1	27.12.2017	8 747 000 zł	21
SUMA	14 015 000,00 zł	148171	7		137 524 000 zł	158
2018						
Orbitvu	1 360 000,00 zł	13348	1	12.01.2018	12 000 000 zł	12
M-Tech	995 000,00 zł	9679	1	18.01.2018	6 195 000 zł	5
Export Pack	2 330 000,00 zł	23305	2	18.01.2018	17 500 000 zł	25
Ulus Metal	2 020 000,00 zł	20058	2	23.02.2018	43 638 000 zł	80
Bagsik	1 450 000,00 zł	14180	1	22.06.2018	5 080 000 zł	7
Iron Force	4 500 000,00 zł	47970	2	31.12.2018	80 000 000 zł	100
SUMA	12 655 000,00 zł	128540	9		164 413 000 zł	229
2019						
Pionart	4 900 000,00 zł	46616	1	18.01.2019	22 233 600 zł	45
Ulus Metal Polska	750 000,00 zł	7124	1	10.01.2019	14 198 423 zł	20
Auro	2 655 000,00 zł	27941	2	14.03.2019	10 200 000 zł	0
Graco	1 400 000,00 zł	12002	1	04.04.2019	8 900 00 zł 0	10
KET	4 000 000,00 zł	37913	1	24.04.2019	71 546 000 zł	250
BP projekt	16 160 000,00 zł	159037	2	09.10.2019	100 000 000 zł	540
SUMA	29 865 000,00 zł	290633	8		227 078 023 zł	865
2020						

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE
ZA ROK 2020

CTP BETA POLAND Sp. z o.o.	5 267 150,00 zł	51260	1	10.01.2020	29 000 000	173
Weber-Stephen	22 145 000,00 zł	210259	1	12.02.2020	225 960 000	225
Droma	2 020 000,00 zł	18289	1	16.06.2020		
Lovabe Instrument	27 500 000,00 zł	86288	1	09.07.2020		
Box Haus	1 375 000,00 zł	11909	1	17.08.2020	12 000 000	28
ZARYS	1 212 000,00 zł	11346	1	24.08.2020		
ZARYS	1 262 500,00 zł	11948	1	24.08.2020		
ARMET - GRUPA SBS	686 801,00 zł	6492	1	04.09.2020	5 000 000	12
SUMA	61 468 451,00 zł	407 791	8		271 960 000 zł	438
Suma ogółem w latach 2016-2020	126 227 651,00 zł	1 065 424	36		633 456 584 zł	1 770

Źródło: Biuro ds. Inwestorów

Usługi okołobiznesowe

Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości zapewnia profesjonalną i kompleksową obsługę przy rejestracji, zawieszaniu i wyrejestrowaniu działalności gospodarczej oraz szeroki zakres usług doradczych. Promuje przedsiębiorczość wśród mieszkańców Zabrza. Organizuje szkolenia i konferencje mające na celu podnoszenie kwalifikacji i umiejętności przedsiębiorców. Udziela informacji na temat źródeł dofinansowania do działalności gospodarczej. Przygotowuje konkursy dla przedsiębiorców. Celem działań Zabrzeńskiego Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości jest:

- podnoszenia konkurencyjności zabrzeńskiej gospodarki przez rozwój sektora MŚP,
- wspierania aktywności gospodarczej lokalnego biznesu,
- propagowania idei zakładania własnej działalności gospodarczej,
- wspierania rozwoju innowacyjnych firm.

Jednym z najbardziej istotnych instrumentów wspierania przedsiębiorczości przez Miasto Zabrze jest prowadzenie przez pracowników ZCRP działań informacyjnych o dostępnych systemach wspierania kapitałowego rozwoju przedsiębiorstw i możliwości korzystania z funduszy unijnych, pożyczkowych, poręczeniowych, a także z ulg i zwolnień dla sektora MŚP. Przedsiębiorcy kilka razy w miesiącu mają też możliwość skorzystania z konsultacji, podczas których przedstawiciele innych instytucji przekazują zainteresowanym istotne informacje w zakresie możliwości pozyskiwania kapitału zewnętrznego. Ponadto z wszystkich wydziałów została zebrana i zaktualizowana informacja dotycząca form wsparcia dla przedsiębiorców, które dostępne są w Urzędzie Miejskim w Zabrzu.

Fotografia. Siedziba Zabrzeńskiego Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości przy ul. Powstańców Śl.

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Tereny inwestycyjne w Zabrzu prezentowane są za pomocą serwisu internetowego <http://siot.um.zabrze.pl> w zakładce Portal Inwestora. Stworzony portal w łatwy i prosty sposób udostępnia ofertę inwestycyjną miasta Zabrze. Przedstawia on zabrzańskie tereny inwestycyjne wraz z wizualizacjami oraz materiałem filmowym. Regularnie sporządzana i aktualizowana jest miejska oferta inwestycyjna.

Przykładem usprawnienia działań administracyjnych w zakresie obsługi inwestorów jest powołanie Pełnomocnika ds. Inwestorów oraz utworzone w Urzędzie Miejskim Biuro ds. Inwestorów. Inwestorzy w jednym miejscu mają dostęp do informacji na temat możliwości inwestycyjnych w Zabrzu, mogą również liczyć na kompleksową obsługę swojej inwestycji, a także na współpracę i pomoc po zakończeniu procesu inwestycyjnego.

Biuro ds. Inwestorów działa na zasadzie one stop shop, gdzie wszystkie sprawy związane z inwestowaniem w mieście można załatwić w jednym miejscu. Komórka ta zajmuje się również badaniem rynków zagranicznych w poszukiwaniu i pozyskiwaniu inwestorów poprzez nawiązywanie, a następnie utrzymywanie kontaktów z międzynarodowymi środowiskami gospodarczymi oraz biznesowymi.

Biuro ds. Inwestorów prowadzi współpracę z organami administracji rządowej i samorządowej, zwłaszcza z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych, a także z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną. Niezwykle ważna jest współpraca z inwestorem już pozyskanym dla Miasta w zakresie pomocy doradczej w ramach prowadzenia działalności inwestycyjnej tzw. aftercare. Miasto ściśle współpracuje również z organizacjami samorządu gospodarczego takimi jak Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach, Cech Rzemiosł Różnych Małej i Średniej Przedsiębiorczości i Pracodawców, Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa czy Zabrzański Oddział Izby Przemysłowo-Handlowej w celu rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.

Kwalifikacje zawodowe mieszkańców

W 2020 r. w ramach wsparcia rozwoju kwalifikacji zawodowych mieszkańców realizowane były w Zabrzu różnego rodzaju działania i projekty:

Projekt „Pakiet na start” oraz projekt „Pakiet na start 2”

Miasto pozyskało dofinansowanie w wysokości 2,2 mln zł. na realizację projektu pn. „Pakiet na start”. Założony okres realizacji projektu to 01.01.2019 r. do 31.12.2020 r. Celem głównym projektu był rozwój przedsiębiorczości poprzez aktywizację zawodową osób zamieszkujących na terenach rewitalizowanych Miasta Zabrze. W ramach kontynuacji prowadzonych działań uzyskano dofinansowanie na realizację drugiej edycji projektu. „Pakiet na start - 2”, który ma na celu rozwój przedsiębiorczości wśród osób powyżej 30 roku życia – mieszkańców Miasta Zabrze – poprzez utworzenie 34 miejsc pracy w formie samozatrudnienia i będzie realizowany w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2022 r. Szczegółowe działania wykonane i zaplanowane w ramach powyższych projektów opisano w informacji o realizacji celu strategicznego – C8 Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

Projekt Kierunek praca

W 2020 roku kontynuowano działania w ramach projektu, który ma na celu zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych z Zabrza i okolic, poprzez realizację kompleksowego programu aktywizacji zawodowej. Prowadzono współpracę z ZUS, US, PUP i innymi firmami oraz instytucjami mogącymi udzielać informacji w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej. Dzięki tej współpracy klientom ZCRP oferowany jest szeroki zakres usług w zakresie doradztwa zawodowego i szkoleń.

Projekt „Śląskie. Zawodowcy”

Celem jest poprawa oferty i zwiększenie jakości kształcenia zawodowego oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy w województwie śląskim, w tym stworzenie warunków dla zajęć praktycznych poprzez:

- udział uczniów w stażach, praktykach, kursach, doradztwie,
- zwiększenie kompetencji nauczycieli, kadry pedagogicznej oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu w województwie śląskim,
- wypracowanie modelowego rozwiązania- współpracy edukacji z biznesem.

Projekt zakłada przeprowadzenie szkoleń, kursów i studiów podyplomowych dla nauczycieli zawodu oraz pozostałych przedstawicieli kadry pedagogicznej, a także kursów/ szkoleń oraz odpłatnych 150- godzinnych staży i praktyk dla uczniów ze stypendium w wysokości 2 tys. zł. Ponadto uczestnicy projektu zostaną objęci doradztwem edukacyjno- zawodowym. Powołana zostanie też Śląska Rada Edukacji Zawodowej, która ma być ciałem stałej współpracy pomiędzy środowiskami oświatowymi a biznesem. Projekt jest realizowany do końca 2022 r., a jego wartość to ponad 18 mln zł.

Szkolenia dla uczniów

W ramach XIII edycji Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości odbywającego się pod hasłem „Nowa normalność” zorganizowano 12 szkoleń w formie online dla uczniów zabrzańskich szkół.

Kursy i szkolenia we współpracy z innymi instytucjami

Współpracując ze specjalistami różnych instytucji udało się zorganizować w 2020 r. 84 szkolenia, w których uczestniczyły 824 osoby. Przykładowe tematy szkoleń: Biznesplan - krok po kroku, Facebook w małym biznesie - skuteczna reklama, ABC podejmowania działalności gospodarczej. Od czasu nasilonego rozprzestrzeniania się Covid-19 szkolenia odbywały się wyłącznie on-line.

Prowadzona przez ZCRP w 2020 r. działalność szkoleniowo-informacyjna we współpracy z różnymi instytucjami:

- W ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy udzielone zostały informacje 54 osobom.
- Urząd Skarbowy udzielił 645 odpowiedzi na pytania przedsiębiorców oraz osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą.
- Doradcy Podatkowi zrzeszeni w Śląskim Oddziale Krajowej Izby Doradców Podatkowych w Katowicach udzielili 75 porad podatkowych
- Kancelaria Prawna udzieliła porad prawnych 138 klientom, ponadto przygotowała 24 artykuły dostosowane do obecnego zapotrzebowania, były one regularnie umieszczane na stronie internetowej oraz Facebooku. W trakcie pełnienia dyżurów adwokat realizował usługi w zakresie:

- poradnictwo prawne w zakresie prowadzenia lub rozpoczęcia działalności gospodarczej, pomoc w konstruowaniu umów i innych pism, przeprowadzenie co najmniej raz w miesiącu szkolenia,
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych obsłużył 3 866 petentów, byli to przedsiębiorcy jak również osoby planujące rozpoczęcie działalności.

Fotografia. Budynek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Zabrzu przy ul. Szczęść Boże 18

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Targi Edukacyjne

XXII Zabrzeńskie Targi Edukacyjne „e-Szkolne Prezentacje 2020” , które zaplanowano na maj 2020 r. zostały przeniesione do przestrzeni wirtualnej. Za organizację wydarzenia odpowiedzialne było Miasto Zabrze wraz z Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Zabrzu oraz Telewizją Zabrze. Niestety, z uwagi na ograniczenia obowiązujące w związku z pandemią, Szkolne Prezentacje odbyły się za pośrednictwem Internetu. Organizatorzy Targów podjęli próbę przedstawienia uczniom klas ósmych klasach szkół podstawowych oraz ich rodzicom, oferty zabrzańskich szkół ponadpodstawowych. Prezentacje swoich ofert edukacyjnych przygotowało 20 zabrzańskich szkół ponadpodstawowych. Zostały one zaprezentowane w Telewizji Zabrze w maju i czerwcu 2020 r. na kanale głównym w sieci telewizji kablowej Vectra oraz na kanale YouTube i portalu Facebook.

Inżynierskie Targi Pracy i Przedsiębiorczości

Biuro Karier Studenckich Politechniki Śląskiej zorganizowało w dniu 2 marca 2020 r. XXII edycję Inżynierskich Targów Pracy i Przedsiębiorczości. Wydarzenie dedykowane jest kandydatom wywodzącym się ze środowiska akademickiego – studentom, absolwentom i pracownikom naukowym Politechniki Śląskiej oraz innych uczelni wyższych, uczniom szkół średnich podejmującym decyzje o wyborze ścieżki edukacyjnej i zawodowej. Targi są również elementem działań wspierających przedsiębiorczość akademicką. Udział w targach wzięło Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości. Udział przedstawicieli ZCRP wzmacnia wizerunek Miasta Zabrze otwartego na klienta oraz daje możliwość promocji przedsiębiorczości wśród uczestników. Przedsięwzięcie

ma na celu nawiązanie bezpośredniego kontaktu pracodawców i organizacji z potencjalnymi kandydatami do pracy, a także osobami zainteresowanymi prowadzeniem własnej działalności biznesowej. W związku z powyższym pracownicy ZCRP udzielali informacji na temat pomocy skierowanej do przedsiębiorców i osób zainteresowanych prowadzeniem własnej firmy.

Giełda Pracodawcy i Przedsiębiorczości

W dniach od 14 do 18 grudnia 2020 r. wydział ZCRP uczestniczył w Giełdzie Pracodawcy i Przedsiębiorczości w formie online organizowanej przez Biuro Karier Studenckich Politechniki Śląskiej. Przedsięwzięcie ma na celu nawiązanie bezpośredniego kontaktu Urzędu Miejskiego w Zabrzu ze studentami, absolwentami i pracownikami naukowymi Politechniki Śląskiej. Podczas wydarzenia możliwe było uzyskanie informacji na temat otwarcia własnej firmy, projektu Pakiet na Start 2, Zabrzeńskiego Biznesplanu oraz bezpłatnych szkoleń i innych działań wspierających rozwój przedsiębiorczości.

STYMULOWANIE ROZWOJU LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI (CEL STRATEGICZNY C8)

Na rozwój lokalnej przedsiębiorczości ma wpływ szeroko rozumiane otoczenie biznesu: prawo i regulacje oraz ich egzekwowanie, system podatkowy, koszty pracy, dostępna infrastruktura drogowa, telekomunikacyjna, rynek finansowy, otoczenie instytucjonalne. Działania mające wpływ na rozwój lokalnej przedsiębiorczości:

- Przedsiębiorcze postawy mieszkańców
- Instytucjonalne wsparcie przedsiębiorczości

Przedsiębiorcze postawy mieszkańców

W 2020 r. pomimo trudnej sytuacji związanej z pandemią w Zabrzu prowadzono szerokie działania polegające na rozwijaniu postaw przedsiębiorczych wśród społeczeństwa. W celu realizacji powyższych założeń Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości wraz z partnerami świadczącymi swoje usługi dla klientów Urzędu Miejskiego w Zabrzu, tj. Powiatowym Urzędem Pracy, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Urzędem Skarbowym, kancelarią adwokacką, Krajową Izbą Doradców Podatkowych itp. prowadziło szereg działań skierowanych do osób chcących założyć własną działalność gospodarczą czy przedsiębiorców chcących rozwinąć prowadzoną już firmę. Miasto Zabrze współpracując z wieloma instytucjami i organizacjami, których działania skierowane są do przedsiębiorców stara się promować je na swojej stronie internetowej. Ponadto Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości udziela wsparcia przedsiębiorcom w pisaniu wniosków o dofinansowanie. Równie ważnym działaniem było opracowanie i wdrożenie projektów wspierających szeroko rozumianą przedsiębiorczość mieszkańców. Do działań mających na celu wspieranie przedsiębiorczości zaliczyć można poniższe przedsięwzięcia i projekty:

- Projekt „Pakiet na start”
Celem projektu był rozwój przedsiębiorczości na terenie Miasta Zabrze poprzez aktywizację zawodową 34 osób bezrobotnych/nieaktywnych zawodowo po 30 roku życia należących co najmniej do jednej z grup wsparcia, w tym: osób z niepełnosprawnościami. Okres realizacji projektu: od 01.2019 r. do 12.2020 r. Mechanizmy wsparcia w ramach przedsięwzięcia:
 - szkolenia i doradztwo przed rozpoczęciem działalności gospodarczej,
 - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
 - wsparcie pomostowe (finansowe i szkoleniowo-doradcze) w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej.W 2020 r. zrekrutowano 33 uczestników projektu i przeprowadzono pierwsze godziny doradztwa przed rozpoczęciem działalności gospodarczej. Wykonanie w 2020 r. było na poziomie blisko 680 tys. zł.
- Projekt „Pakiet na start – 2” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania Osi Priorytetowej VII Regionalny rynek pracy Poddziałanie 7.3.3 Promocja samozatrudnienia – konkurs. Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Celem projektu jest rozwój przedsiębiorczości wśród osób powyżej 30 roku życia – mieszkańców Miasta Zabrze – poprzez utworzenie 34 miejsc pracy w formie samozatrudnienia.

Projekt realizowany będzie w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2022 r. W 2020 r. wpłynęły 72 formularze rekrutacyjne

- Karta Młodego Przedsiębiorcy – program jest realizowany przez Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości w celu wsparcia młodych przedsiębiorców budujących swoje firmy na terenie Zabrze. Program oferuje młodym przedsiębiorcom ulgi i udogodnienia oferowane przez firmy i instytucje. Adresatami programu są osoby fizyczne do 35. roku życia prowadzące działalność gospodarczą w Zabrzu, posiadające wpis w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. W 2020 r. do Programu przystąpiło 8 nowych uczestników, pozyskano też 7 nowych partnerów. W sumie od momentu ogłoszenia do Programu przystąpiło 197 uczestników. Pozyskano również 39 partnerów Programu.

Projekt Karta Młodego Przedsiębiorcy został finalistą konkursu Innowacyjny Samorząd 2020 w kategorii „Gminy miejskie”. Uroczystości wręczenia nagród, odbyła się w siedzibie Ministerstwa Rozwoju, uczestniczyło ponad 300 samorządowców z całego kraju.

- Kierunek Praca - projekt realizowany od 2017 r., ma na celu zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych z woj. śląskiego, szczególnie z Zabrze i okolic, poprzez realizację kompleksowego programu aktywizacji zawodowej.

Zabrzeński Biznesplan

Siódma edycja konkursu „Zabrzeński Biznesplan” została rozstrzygnięta w 2020 roku. 22 września w Hotelu Diament odbyła się uroczysta gala, podczas której ogłoszono wyniki konkursu „Zabrzeński Biznesplan 2019”. Wydarzenie z inicjatywy Prezydent Zabrze realizowane jest od 2013 r. W 2020 roku uczestniczyli w nim samorządowcy, przedsiębiorcy, przedstawiciele samorządu gospodarczego, świata nauki oraz instytucji otoczenia biznesu.

Zabrzeńska inicjatywa cieszy się co roku ogromnym zainteresowaniem wśród młodych, ambitnych oraz przedsiębiorczych ludzi, którzy wiążą swoją przyszłość z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej. Urząd Miejski ściśle współpracuje z wieloma podmiotami w tym: z bankami, przedsiębiorcami, spółkami miejskimi, instytucjami otoczenia biznesu oraz przedstawicielami świata nauki w celu zapewnienia wsparcia w finansowaniu przedsięwzięcia. Z roku na rok liczba firm i instytucji wspierających konkurs powiększa się.

Zabrzeński Biznesplan to:

- konkurs prowadzony w celu wspierania przedsiębiorczości oraz zachęcania do prowadzenia działalności gospodarczej,
- wydarzenie, które cieszy się zainteresowaniem nie tylko mieszkańców Zabrze. Swoje pomysły biznesowe zgłosili również mieszkańcy m.in. Katowic, Gliwic, Rudy Śląskiej, Sosnowca, Wrocławia, Bydgoszczy i innych.
- konkurs wspierany od samego początku przez banki, prywatne firmy, spółki miejskie oraz instytucje otoczenia biznesu.
- wydarzenie, w którym łączna pula nagród wyniosła już 1 mln zł – takiej wartości nagrody przekazano laureatom wszystkich edycji konkursu, a nagrody ufundowało 92 partnerów,

- 134 biznesplany zgłoszone w sumie w siedmiu dotychczasowych edycjach konkursu przez blisko 150 uczestników,
- 32 partnerów projektu, którzy ufundowali nagrody w 2020 r.
- pula nagród w wysokości 200 tys. zł, w tym nagrody finansowe o wartości 43,5 tys. zł oraz rzeczowe o wartości ponad 149 tys. zł,
- 15 pomysłów na biznes, które wpłynęły w ramach VII edycji,

Fotografia. Laureaci konkursu "Zabrzeński Biznesplan 2019" podczas finałowej gali w Hotelu Diament

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Lista laureatów VII edycji Zabrzeńskiego Biznesplanu w 2020 roku :

I miejsce - Dominika Dąbrowska

biznesplan pt. Rozwój marki „TRZYKĄTY”,

II miejsce - Dominika Cymerman

biznesplan pt. „Ambiente-konceptcja rozwoju pracowni projektowej”,

III miejsce - Joanna Mikitin i Anna Holewa-Cosar SIRGA

biznesplan pt. „Podłogowe sensoryczne naklejki aktywizujące”.

Wyróżnienia otrzymali:

- Kamil Zdziebłowski za biznesplan pt. „Pracownia Kreatywna Warsztat”,
- Karina Marciniuk za biznesplan pt. „Vintage Interiors”,
- Judyta Marcinkiewicz za biznesplan pt. „VisualSetter”,
- Natalia Krajewska za biznesplan pt. „Natilash”.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

Tabela. Wyniki konkursu Zabrzeński Biznesplan w latach 2016-2020

Wyniki konkursu Zabrzeński Biznesplan w latach 2016-2020					
Rok ogłoszenia wyników	2016	2017	2018	2019	2020
Edycja	III	IV	V	VI	VII
Zwycięski biznesplan	Szkoła tańca i jogi	My Everyday Carry, produkcja wielofunkcyjnych narzędzi	Pracownia Projektowa Wzornictwa Przemysłowego	„Jungle Bar – obiekt z małą gastronomią”	Rozwój marki „TRZYKĄTY”
I miejsce	Maria Kucharska	Bartosz Mikitin My Everyday Carry	Łukasz Paszkowski	Bogdan Bartkowiak	Dominika Dąbrowska
II miejsce	Paulina Sierant za biznesplan pt. „Biznesplan salonu kosmetycznego”	Maciej Kasperek za biznesplan pt. „DK88 DETAILING”	Piotr Proba za biznesplan pt. „Firma Projektowa oraz Przestrzeń Inicjatyw Twórczych – MORPHING DESIGN”	Krzysztof Dudek za biznesplan pt. „Ośrodek Szkoleniowy Eskadra” oraz Marcel Garliński za biznesplan pt. „Śląsk360.pl”	Dominika Cymerman za biznesplan pt. „Ambiente-konceptcja rozwoju pracowni projektowej”
III miejsce	Karolina Jędrzysek za biznesplan pt. „Rozszerzenie zakresu działalności firmy Blue Prevent poprzez wprowadzenie do oferty innowacyjnych warsztatów pt. Mali medycy”	Kinga Hoffmann-Burdzińska za biznesplan pt. „InnoResearch”	Justyna Musioł za biznesplan pt. „Pasieka Szlachecka”	Paulina Krzeszewska za biznesplan pt. „Specjalistyczna Praktyka Terapeutyczna LOGOSowa”	Joanna Mikitin i Anna Holewa- Cosar SIRGA za biznesplan pt. „Podłogowe sensoryczne naklejki aktywizujące”
Rok ogłoszenia konkursu	2015	2016	2017	2018	2019
Pula nagród	150 000 zł	150 000 zł	150 000 zł	200 000 zł	200 000 zł
Nagroda główna	15 000 zł	15 000 zł	20 000 zł	20 000 zł	20 000 zł
Liczba zgłoszonych biznesplanów	15	32	20	15	15

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta na podst. danych z Zabrzeńskiego Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości

Światowy Tydzień Przedsiębiorczości

XIII edycja Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości odbyła się w dniach 18-22 listopada 2020 r. Hasłem przewodnim w 2020 r. była „#NowaNormalność”, a wydarzenia przeniosły się do sieci. Jak co roku w listopadzie organizacje, instytucje i firmy, których celem jest rozwój przedsiębiorczości organizowały bezpłatne szkolenia, warsztaty, wizyty studyjne oraz debaty i kampanie promocyjne z zakresu zakładania i rozwijania własnej działalności gospodarczej. Wśród firm i instytucji, które współpracowały przy organizacji XIII edycji Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości w Zabrzu należy wymienić:

- Stowarzyszenie Pro Mundi,
- Prawnik Łukasz Frączek,
- ReShape,
- Hotel Diament,
- TIC Zabrze,
- Wojewódzki Urząd Pracy,
- Myster Room,
- Powszechny Zakład Ubezpieczeń.

Światowy Tydzień Przedsiębiorczości to międzynarodowy projekt, którego celem jest wspieranie obecnych i przyszłych przedsiębiorców, wspieranie edukacji w zakresie przedsiębiorczości oraz prezentowania aktywnej postawy w każdej sferze życia. Celem jest także budowanie relacji między sektorem prywatnym, publicznym i pozarządowym tak, by podejmowały wspólne działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości.

W ramach ostatniej edycji ŚTP zorganizowano 12 szkoleń online, w których udział wzięło około 320 osób. Szkolenia miały charakter otwarty. Tradycyjnie największą grupę tworzyli uczniowie zabrzańskich szkół. Uczestnikami byli również mieszkańcy innych miast. W wydarzeniach ŚTP udział wzięło 14 szkół i 11 instytucji.

Ze względu na panującą pandemię, nie było możliwe zorganizowanie takich projektów jak:

- „Festiwal Restauracji” - w zamian za to zabrzańscy restauratorzy oferujący posiłki na wynos, mogli liczyć na umieszczenie swojej oferty w specjalnej bazie która publikowana jest na profilu społecznościowym miasta oraz stronie internetowej urzędu .
- Jarmark Bożonarodzeniowy „Idą Świąta” - każda zabrzańska firma, która oferowała świąteczne specjały, dekoracje czy też propozycje prezentów, mogła liczyć na umieszczenie w specjalnej bazie, która opublikowana była na stronie internetowej www.miastozabrze.pl, a także na profilu Miasto Zabrze na Facebooku. Informacja nt. bazy sprzedawców została również rozesłana do mieszkańców naszego miasta za pośrednictwem aplikacji Blue Alert.
- Złot Foodtracków

Instytucjonalne wsparcie przedsiębiorczości

Współpraca ZCRP z innymi instytucjami

Stała współpraca ZCRP z różnymi instytucjami kontynuowana była w 2020 r. Wśród nich wymienić należy Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Urząd Skarbowy oraz Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu a także

inne instytucje i podmioty udzielające informacji w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej. Na mocy podpisanego porozumienia pracownicy wskazanych instytucji świadczyli usługi dla przedsiębiorców w formie doradztwa i konsultacji on-line i telefonicznych. Kontynuowano również współpracę z kancelarią adwokacką w zakresie świadczenia bezpłatnych porad dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej. W trakcie pełnienia dyżurów realizowane były usługi w zakresie:

- poradnictwa prawnego,
- pomocy w konstruowaniu pism formalnych do sądów i innych instytucji,
- pomocy w wypełnianiu formularzy kierowanych do właściwych instytucji,
- konsultowania zawieranych przez przedsiębiorców umów,
- konsultowania przedsięwzięć koniecznych w działalności gospodarczej pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami,
- konsultacji w zakresie wyboru formy prowadzenia działalności gospodarczej zarówno dla aktywnych przedsiębiorców, jak też dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- pomocy w tworzeniu umów cywilnoprawnych wykorzystywanych w działalności,
- przygotowania treści do opublikowania na stronach internetowych ZCRP oraz na portalu Facebook ZCRP, na temat zmian w prawie dotyczącym przedsiębiorców,
- przeprowadzania szkoleń z zakresu prawa cywilnego, gospodarczego, pracy i innych dziedzin prawa zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Działania prowadzone przez Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości w 2020 r. w liczbach:

- 3 623 osoby obsłużono w zakresie rejestracji wniosków do CEIDG,
- 2 540 odpowiedzi zostało udzielonych zewnętrznym instytucjom,
- 2 953 osoby, które wniosków nie złożyły, zostały obsłużone,
- 419 osób, które zgłosiło się w celu potwierdzenia profilu zaufanego, uzyskało pomoc,
- 267 osób uzyskało odpowiedź nt. tarczy antykryzysowej oraz możliwości uzyskania dotacji.

Tabela. Raport z rejestracji działalności gospodarczej wg. danych ZCRP za lata 2015-2020

Raport z rejestracji działalności gospodarczej wg. danych ZCRP za lata 2015-2020							
Lp.	Rodzaj działania	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Założenie działalności gospodarczej	928	925	1021	901	927	465
2.	Wykreślenie działalności gospodarczej	781	641	558	595	540	311
3.	Wznowienie działalności gospodarczej	555	515	536	443	389	216
4.	Zawieszenie działalności gospodarczej	969	923	920	831	825	458
5.	Zmiany wpisów działalności gospodarczej	3 521	3 254	3035	2975	3207	2173

Źródło: Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości

Na portalu społecznościowym Facebook, promocja działań ZCRP przynosi coraz lepsze efekty. Wymiernym wskaźnikiem efektywności promocji na portalu jest m.in. zwiększenie się ilości „fanów” strony z ilości 1 380 na koniec 2019 roku do 1 564 w 2020 roku. Dzięki szerokiej współpracy z instytucjami otoczenia biznesu posty są często udostępniane dalej przez innych. Poniżej dane szczegółowe:

- ilość polubień: 1 564,
- ilość osób obserwujących stronę: 1 784,
- ilość opublikowanych postów: 276,
- średni zasięg posta: ok. 450 wyświetleń,
- niezmiennie w gronie użytkowników Facebooka obserwujących ZCRP więcej jest kobiet niż mężczyzn (63% do 37%),
- przeważającą grupą odbiorców są osoby w przedziale wiekowym 25-34 lat.

Przygotowanie atrakcyjnej oferty lokali użytkowych

W ramach przygotowania oferty lokali użytkowych dla małych i średnich przedsiębiorstw na stronie internetowej zamieszczane są informacje nadsyłane przez Zarząd Budynków Mieszkaniowych – Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. oraz Jednostkę Gospodarki Nieruchomościami, a także prywatnych właścicieli dotyczące dostępnych lokali użytkowych.

Szczegółowe informacje na ten temat można znaleźć w stworzonej w 2020 r. zakładce „Lokale do wynajęcia” na stronie internetowej miasta Zabrze pod adresem: <https://miastozabrze.pl/dla-biznesu/dzialki-nieruchomosci-lokale-dla-przedsiębiorcow/>. W zakładce zamieszczane są szczegółowe informacje dotyczące działek, nieruchomości oraz lokali dla przedsiębiorców. Również prywatni właściciele mają możliwość przedstawienia tam swoich ofert wynajmu lub sprzedaży lokali użytkowych.

Realizacja założeń LPRP

Lokalny Plan Rozwoju Przedsiębiorczości dla Miasta Zabrze na lata 2016 - 2020 (LPRP). Celem głównym opracowania jest wskazanie jakie działania, w perspektywie do 2020 roku, mogą zostać podjęte, by rozwijać nowoczesną i konkurencyjną gospodarkę wykorzystującą posiadane zasoby i atuty oraz by zwiększyć atrakcyjność gospodarczą Zabrze. Prace nad dokumentem rozpoczęły się w 2017 roku i polegały na przeprowadzeniu badania ankietowego, współpracy z instytucjami, organizacjami i innymi jednostkami, a także wydziałami Urzędu Miejskiego w Zabrzu oraz stałym uzgadnianiu zapisów dokumentu z wykonawcą. W celu identyfikacji barier i szans rozwoju przedsiębiorczości w Zabrzu dniach 28.03-10.04.2018 r. w siedzibie ZCRP przeprowadzono wśród przedsiębiorców badanie ankietowe. Ostateczna wersja LPRP została poddana konsultacjom społecznym, przedstawiona na komisjach Rady Miasta Zabrze, a następnie uchwalona przez Radnych. Obecnie przy współpracy z wyznaczonymi wydziałami, jednostkami miejskimi i innymi organizacjami trwają prace związane z opracowaniem kart projektów dla każdego projektu LPRP oraz harmonogramu działań. Do końca 2020 roku trwały prace nad działaniami wskazanymi przez Prezydenta Miasta do realizacji zgodnie z opracowanym harmonogramem.

Koordynatorami projektów realizowanych w ramach zapisów Lokalny Plan Rozwoju Przedsiębiorczości dla Miasta Zabrze były następujące wydziały:

- Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości – 18 projektów,

- Biuro ds. Inwestorów – 10 projektów,
- Wydział Oświaty – 3 projekty,
- Wydział Promocji, Turystyki i Sportu – 2 projekty,
- Biuro Współpracy z Zagranicą – 1 projekt,
- Wydział Kultury i Dziedzictwa – 1 projekt.
- Wydział Strategii i Rozwoju Miasta – 1 projekt.

COVID-19. Zabrze wspiera przedsiębiorców

W trosce o dobro naszych mieszkańców i przedsiębiorców w 2020 r. wprowadzony został pakiet rozwiązań pomocowych w ramach przeciwdziałania skutkom pandemii. Instrumentami pomocowymi użytymi w naszym mieście są ulgi, zwolnienia i inne formy wsparcia oferowane przez Zabrze dla poszkodowanych w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych epidemii koronawirusa. Miasto niezwłocznie po wprowadzeniu obostrzeń i zamrożeniu niektórych branż gospodarki zaproponowało wsparcie przedsiębiorcom dotkniętym administracyjnymi ograniczeniami działającym na terenie Zabrza.

W celu udzielenia pomocy przedsiębiorcom, którzy dotknięci zostali negatywnymi konsekwencjami epidemii, prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik przygotowała kompleksowy pakiet rozwiązań:

Opracowano i na bieżąco aktualizowano informacje dla przedsiębiorców. Na stronie www.um.zabrze.pl w zakładce „Dla biznesu” utworzono dedykowaną zakładkę „COVID-19 Zabrze wspiera przedsiębiorców” gdzie zamieszczane i aktualizowano informacje w trzech obszarach:

- zwolnienia i ulgi oferowane przez Zabrze
- konsultacje telefoniczne
- informacje o tarczy antykryzysowej

Dla najemców prowadzących działalność w gminnych lokalach o charakterze usługowym, gastronomicznym lub handlowym wprowadzono możliwość uzyskania zwolnienia z opłat czynszu. Z takiej pomocy można było skorzystać po udokumentowaniu wstrzymania lub znaczącego ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej w wynajmowanym lokalu.

Właściciele nieruchomości, których działalność uległa zawieszeniu w związku z zagrożeniem epidemicznym mogli złożyć nową deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Od 26 marca 2020 zawieszono pobór opłat za postój pojazdu w Strefie Płatnego Parkowania Niestrzeżonego w Zabrzu.

W celu udzielenia pomocy kontrahentom, którzy zostali dotknięci negatywnymi konsekwencjami zagrożenia epidemicznego Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu Sp. z o. o. w 2020 r. udzielił kontrahentom ulgi w opłatach oraz zwolnienia z opłat na targowiskach.

Dla przedsiębiorców prowadzących działalność na targowisku przy ul. Św. Andrzeja Boboli wprowadzono obniżone stawki równe stawce magazynowej za kwiecień 2020 r. oraz 50% obniżenie opłat za maj 2020 r. wynikających z zawartych wcześniej umów.

Ponadto w zakresie opłaty za wodę i kanalizację:

- przesunięcia terminów płatności do 30.06.2020 r.
- nienaliczanie odsetek za nieterminowe regulowanie płatności za okres od marca do lipca
- wstrzymanie działań windykacyjnych na wniosek odbiorcy,
- wstrzymanie procedury odcięcia dopływu wody na wniosek odbiorcy,
- nieobciążanie stawką opłaty abonamentowej na okres 3 miesięcy na wniosek odbiorcy,
- nieodpłatne usuwanie awarii na przyłączy wodociągowym należącym do odbiorcy,
- nieodpłatne przywrócenie dostawy wody na wniosek odbiorcy,
- czasowe niewystawianie obciążeń dla zakładów przemysłowych za przekroczenia dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych ZPWiK Sp. z o.o.
- gotowości nieodpłatnego wspierania w walce z COVID 19 poprzez dezynfekcję mobilnym system ozonowania infrastruktury miejskiej, która się do tego kwalifikuje (ozonowanie wodą wysoko ozonowaną lub ozonem gazowym).

Powiatowy Urząd Pracy w ramach tarcz antykryzysowych w ciągu 2020 roku przekazał transfery ponad 51 mln. zł z budżetu państwa dla około 8 tysięcy zabrzańskich przedsiębiorców.

BUDOWANIE SPECJALIZACJI RÓŻNYCH BRANŻ (CEL STRATEGICZNY C9)

W ramach zadań związanych z rozwojem przedsiębiorczości ZCRP prowadzi szereg akcji promocyjnych, aby dotrzeć do jak największej liczby mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców. Odbywają się spotkania z przedstawicielami zabrzańskich firm, instytucjami otoczenia biznesu, organizacjami działającymi na rzecz przedsiębiorców oraz z przedstawicielami innych jednostek samorządu terytorialnego. Dzięki nawiązywanym kontaktom możliwa jest wymiana doświadczeń i dobrych praktyk mających wpływ na rozwój przedsiębiorczości. Do zakresu działania Zabrzańskiego Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości należy w szczególności:

- przyjmowanie i przysyłanie wniosków o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,
- wydawanie dokumentów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej,
- wspieranie przedsiębiorców oraz osób planujących założenie działalności gospodarczej,
- udzielanie informacji o instrumentach wsparcia finansowego na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej,
- współpraca z organizacjami, przedsiębiorcami i innymi podmiotami w celu rozwoju przedsiębiorczości w mieście,
- tworzenie programów z zakresu pomocy przedsiębiorcom i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości,
- prowadzenie akcji promocyjno-informacyjnych dotyczących programów i innych działań skierowanych do przedsiębiorców, promowania inicjatyw zmierzających do popularyzacji samozatrudnienia, uczniów i studentów z zakresu możliwości prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek.
- organizacja wydarzeń promujących rozwój przedsiębiorczości w mieście,
- koordynacja działań związanych z organizacją szkoleń w ramach rozwoju przedsiębiorczości w mieście,
- koordynacja działań związanych z organizacją konkursu "Zabrzański Biznesplan".

Integracja środowisk gospodarczych

Spotkania biznesowe

Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy organizuje cykliczne spotkania dla przedsiębiorców pn. „Spotkania biznesowe”. Spotkania te mają na celu nawiązywanie kontaktów, wymianę informacji i wzmacnianie środowiska biznesowego. W spotkaniach uczestniczą przedstawiciele władz Miasta, instytucji otoczenia biznesu, przedstawiciele mediów oraz przedsiębiorcy z różnych branż - przedstawiciele małych i dużych przedsiębiorstw, którzy mają możliwość zaprezentowania swojej oferty oraz podzielenia się własnymi doświadczeniami. Spotkania są okazją do nawiązywania kontaktów biznesowych i integracji środowiska.

W dniu 23 stycznia 2020 r. w restauracji Valdi Classic przy ul. Jerzego Wyciska 1 w Zabrzu, z inicjatywy Prezydenta Miasta Zabrze, odbyło się spotkanie biznesowe, w którym uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Zabrzu oraz spółek miejskich, przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu i zabrzańscy przedsiębiorcy. Łącznie w wydarzeniu wzięło udział ok. 70 osób. Tematem przewodnim

spotkania było przedstawienie projektów planowanych do realizacji przez Miasto Zabrze w 2020 roku, mających również wpływ na rozwój przedsiębiorczości w naszym mieście. Spotkania biznesowe organizowane są przez Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości cyklicznie, dając możliwości nawiązania dialogu i współpracy między stronami. Jest to możliwość dla przedsiębiorców do współuczestnictwa w dalszym rozwoju przedsiębiorczości na terenie naszego Zabrza. Współorganizatorem tego spotkania był Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu.

Lista stowarzyszeń wspierających przedsiębiorców:

- Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach <http://www.rig.katowice.pl/>
- Regionalna Izba Przemysłowo – Handlowa w Gliwicach <http://www.riph.com.pl/start>
- Stowarzyszenie Aktywnych Przedsiębiorców Śląskich <http://www.saps.org.pl/>
- Stowarzyszenie Inicjatywy Firm Rodzinnych <http://firmyrodzinne.pl/>
- Cech Rzemiosł Różnych Malej i Średniej Przedsiębiorczości i Pracodawców <http://www.cech.zabrze.pl/>
- Konfederacja „Lewiatan” <http://konfederacjalewiatan.pl/>
- Stowarzyszenie Kupieckie „Handlowiec”
- Zabrzeńskie Stowarzyszenie Kupców „Wolny Handel”
- Zabrzeńskie Stowarzyszenie Kupieckie
- Stowarzyszenie Misericordia w Zabrzu, Centrum Innowacji Silesia, <http://centrumsilesia.pl/>
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zabrzu <http://www.pppzabrze.pl/>
- Zabrzeńska Izba Przemysłowo-Handlowa <https://www.facebook.com/izba.zabrze/>
- Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów

Warunki ułatwiające przedsiębiorcom kontakty regionalne i międzynarodowe

Piknik w Rytmie Firmy

Piknik w Rytmie Firmy jest imprezą wystawienniczo-handlową organizowaną od 2013 r. przez Urząd Miejski w Zabrzu, Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości, skierowaną do Przedsiębiorców reprezentujących różne branże. Impreza służy również integracji środowiska przedsiębiorców z mieszkańcami Zabrze. W dniu 4 września 2020 r. odbyła się VIII edycja Pikniku w Rytmie Firmy na terenie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Piknik w Rytmie Firmy jest imprezą wystawienniczo-handlową w której udział wzięło 41 wystawców z różnych branż. Przedsiębiorcy uczestniczący w Pikniku zapoznali się z ekspozycją towarów i usług branży sportowej, poznając smaki kuchni zabrzeńskich restauratorów. Odwiedzający mieli okazję do zapoznania się z ofertą: szkół tańca, klubów sportowych, dietetyków i trenerów personalnych, branży motoryzacyjnej i innych branż oraz salonów oferujących zabiegi zdrowotne. W programie Pikniku znajdowało się również wiele atrakcji dla młodszych mieszkańców, w tym m.in.: gra miejska, zawody sportowe, bezpłatne dmuchańce dla najmłodszych. Podczas VII edycji imprezy po raz kolejny można było się bawić do muzyki granej przez Radio Silesia.

Fotografia. Piknik w Rytmie Firmy

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Celem Pikniku jest:

- Promocja lokalnych producentów i ich produktów
- Poznanie i nawiązanie współpracy z nowymi partnerami handlowymi
- Prezentacja oferty przedsiębiorców,
- Integracja przedsiębiorców z mieszkańcami miasta
- promocja Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Zabrzu

Fotografia. Piknik w Rytmie Firmy

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

VIII „Piknik w Rytmie Firmy” był również okazją do kolejnych konsultacji przeprowadzanych w ramach projektu „Miasto Przestrzeni Rozwoju”. Projekt ten ma charakter kompleksowy i wielotematyczny. Na jego realizację i wdrożenie miasto Zabrze może pozyskać do 10 mln euro. Tym razem analizie poddano obszar gospodarczy, przeprowadzając bezpośrednie wywiady z obecnymi na imprezie przedsiębiorcami. Zabrzeńscy przedsiębiorcy podkreślali najczęściej, jak dużą rolę odgrywa wsparcie udzielane na początku działalności gospodarczej, rozwijanie przedsiębiorczości wśród młodych, zapewnienie odpowiednich warunków do inwestowania oraz umożliwienie startu firmom, które muszą na samym początku ponosić duże ryzyko i wydatki. Dyskusji poddano również koncepcję rozwoju startupów jako pewnego wyróżnika, wokół którego można budować przyszłość i „specjalizację” miasta. Badani przedsiębiorcy wybrali właśnie te kierunki wskazując, że należy wokół nich budować szereg konkretnych inicjatyw i projektów, które będą realizowane w Programie Rozwoju Lokalnego i finansowane ze środków norweskich. Warto zaznaczyć, że powyższe informacje, opinie i wspólne decyzje mogą być również wykorzystane do prac nad kształtem kolejnej unijnej perspektywy i planowania działań właśnie w tym zakresie. Dzięki takiemu połączeniu rozwój gospodarki miasta może być wspierany wielowymiarowo.

XII Europejski Kongres Gospodarczy

W 2020 roku przedstawiciele Miasta Zabrze uczestniczyli w zorganizowanej w Katowicach XII edycji Europejskiego Kongresu Gospodarczego, który jest największym wydarzeniem gospodarczym w tej części Europy. W kongresie brały udział autorytety ważne dla gospodarki, polityki, nauki i samorządu – przedstawiciele Unii Europejskiej, polskiego rządu czy parlamentu oraz samorządowcy, ludzie biznesu, naukowcy z całego świata. Europejski Kongres Gospodarczy to największe spotkanie gospodarcze Europy Centralnej. To wydarzenie, którego prestiż i rolę w przestrzeni europejskiego dialogu budowano przez ponad dekadę. Stał się on szerokim i otwartym forum wymiany doświadczeń, opinii i wiedzy o polskiej i europejskiej gospodarce, o ekonomicznych, społecznych i technologicznych

uwarunkowaniach jej rozwoju. Kongres za swój cel obrał wskazywanie zjawisk i trendów o kluczowym znaczeniu dla przyszłości gospodarki i perspektyw jej rozwoju. W 2020 roku Europejski Kongres Gospodarczy przeprowadzono w mniejszej, niż zazwyczaj skali i w innym terminie ze względu na panującą na świecie pandemię. Nic więc dziwnego, że właśnie koronawirus, a bardziej nawet sposoby wyjścia z kryzysu, jaki pandemia spowodowała, a także odbudowa gospodarki, to były jedne z ważniejszych tematów, jakie podjęto w trakcie trzech dni trwania kongresu.

Fotografia. XII edycja Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Podczas wydarzenia miała miejsce debata „Sprawiedliwa transformacja – inwestycje, rewitalizacja, finansowanie”. Uczestnicy debaty mówili m.in. o finansowych wyzwaniach związanych z przeprowadzeniem procesu transformacji; o tym w co inwestować, by uzyskać najkorzystniejsze efekty społeczno-gospodarcze na obszarach objętych procesem transformacji, a także o mocnych i słabych stronach regionu w kontekście przeobrażeń sektora górniczo – energetycznego. Temat ten jest niezwykle ważny w kontekście dalszego rozwoju miasta Zabrze.

Głównym wydarzeniem towarzyszącym Kongresowi były organizowane od pięciu lat European Start-up Days – mające łączyć ze sobą młode i dojrzałe biznesy. W sumie zaplanowano ponad 70 sesji i debat, a także szereg wydarzeń towarzyszących

10. Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw

W 2020 r. Miasto Zabrze było samorządowym partnerem Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Prezydent Miasta wzięła udział w dwóch sesjach online:

- „Gdzie Inwestować w Polsce”
- „Najważniejsze wyzwania w zakresie finansowania rozwoju firm”.

Regionalna Izba Gospodarcza zaprosiła uczestników w sumie na sześć dwudniowych spotkań branżowych online pod hasłem „Back to business”.

KREOWANIE MAREK INNOWACYJNOŚCI MIASTA
(CEL STRATEGICZNY C10)

Kreowanie marek innowacyjności miasta stanowi istotny element polityki gospodarczej w Zabrzu i realizowany jest poprzez następujące działania:

- Przedsięwzięcia innowacyjne
- Kooperację podmiotów działających w branży medycznej

Przedsięwzięcia innowacyjne

Śląskie Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu

W ramach współpracy z Politechniką Śląską, Miasto przekazało w 2018 roku nieruchomości zlokalizowaną przy ul. Roosevelta 40 z przeznaczeniem na realizację inwestycji naukowo-badawczej Wydziału Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej. W 2020 roku nastąpiło rozpoczęcie budowy Śląskiego Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu „Assist Med. Sport Silesia” wraz z aulą wykładową. Projekt realizowany jest we współpracy z firmą Philips a cała inwestycja opiewa na kwotę ok. 100 mln zł. Powstające w rejonie kampusu Politechniki Śląskiej centrum zostało opisane w dalszej części niniejszego opracowania w części dotyczącej Priorytetu P4 - Znacząca pozycja metropolitalna i celu C20 - Budowanie rangi ważnego ośrodka szkolnictwa wyższego i nauki.

Uczestniczenie w inicjatywach klastrowych

Klasy odgrywają ważną rolę w zakresie rozwoju gospodarczego oraz innowacyjności. Skupiają firmy, jednostki, organizacje, władze publiczne, które chcą ze sobą współpracować dla osiągnięcia wspólnego celu i korzyści. Charakterystyczną cechą klastrów jest to, że przedsiębiorstwa w nich skupione zarazem konkurują i współpracują w tych obszarach, gdzie możliwe jest wyzwolenie efektów synergicznych wspólnych działań. Konkurencja nie wyklucza wzajemnych, korzystnych interakcji z innymi firmami, a może stać się motorem ich rozwoju. W efekcie rozwoju klastrów następuje rozwój obszarów, w których działają klasy i znaczna rozbudowa oferty oraz poprawa jakości usług klastrowiczków.

- Klaster MedSilesia – Śląska Sieć Wyrobów Medycznych

<https://www.medsilesia.com>

Klaster MedSilesia – Śląska Sieć Wyrobów Medycznych to skuteczna platforma współpracy dla przedsiębiorstw, uczelni oraz jednostek badawczo-rozwojowych. W skład klastra MedSilesia wchodzi m.in.: Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii, Politechnika Śląska (Wydział Inżynierii Biomedycznej w Zabrzu), Kardio-Med Silesia, Sieć Łukasiewicz - Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM w Zabrzu, Katowicka SSE S.A., Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach. MedSilesia dąży w swoich działaniach do bycia skutecznym partnerem dla środowisk gospodarczych,

nauki oraz dla środowisk samorządowych wpływających na kształt branży medycznej w kraju i a granicą. Koordynatorem Klastra jest Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o. Klaster MedSilesia posiadał status Krajowego Klastra Kluczowego do 31 października 2019 r.

Krajowy Klaster Kluczowy MedSilesia oferuje:

- specjalistyczną wiedza, szczególnie w zakresie pozyskiwania środków unijnych dla branży medycznej;
- branżowe usługi rozwojowe: POWER-MED, MED Think, GO Global;
- usługi brokera technologii medycznych;
- współpracę międzynarodową;
- dostęp do wszystkich kluczowych jednostek naukowych i uczelni ze Śląska;
- współpracę z najważniejszymi przedsiębiorstwami z branży.

Wybrane obszary specjalizacji klastra i zabrzańskie podmioty zaangażowane w ich realizację to:

- Choroby cywilizacyjne (Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi, Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia Sp. z o.o., Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach),
- Kardiochirurgia (Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii, , Kardio-Med Silesia Śląski Uniwersytet Medyczny),
- Geriatria (Śląski Uniwersytet Medyczny, Kardio-Med Silesia)
- ITC w medycynie (Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii, Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM, Śląski Uniwersytet Medyczny),
- Robotyka medyczna (Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii, Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM, Śląski Uniwersytet Medyczny),
- Telemedycyna (Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii, Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM, Śląski Uniwersytet Medyczny, Kardio-Med Silesia)
- Rehabilitacja ((Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii, Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM, Śląski Uniwersytet Medyczny)
- Medycyna regeneracyjna (Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii, Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM, Śląski Uniwersytet Medyczny)

– Śląski Klaster Kultury, Turystyki i Rekreacji

<http://www.slaskiklaster.pl>

Klaster jest oparty na współpracy podmiotów świadczących usługi w zakresie turystyki, kultury i rekreacji przy współpracy branż usług okołoturystycznych, doradczych, firm działających w obszarze eventów, promocji i marketingu a także sfery B+R, instytucji otoczenia biznesu i uczelni wyższych. Współpraca ta opiera się na transferze wiedzy, technologii i rozwiązań innowacyjnych członków Klastra. Od kwietnia 2017 r. nowa siedziba Śląskiego Klastra Kultury Turystyki i Rekreacji znajduje się w Zabrze, przy ul. Wolności 262. Śląski Klaster Kultury, Turystyki i Rekreacji skupia podmioty z następujących sektorów:

- Eventy i marketing

- Instytucje otoczenia biznesu i branża doradczo-szkoleniowa
- Kultura (Stowarzyszenie Centrum Działań Rewitalizacyjnych w Zabrzu, Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu, Przedsiębiorstwo Górnicze „Demex”, Stowarzyszenie „PRO FUTURO”)
- Rekreacja (Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu, Miejski Ośrodek Sportu
- i Rekreacji w Zabrzu sp. z o.o., Stowarzyszenie Zabrze Pozytywnie Aktywni)
- Turystyka (Hotele Diament)
- Uczelnie i strefa B+R

W 2020 r. Śląski Klaster Kultury, Turystyki i Rekreacji realizował projekt Centrum Działań Rewitalizacyjnych w Zabrzu pn. „Z deskorolka na grubie – wakacje w mieście w Sztolni Królowa Luiza w Zabrzu – bezpłatne zajęcia sportowe”. W okresie od 20 lipca a 28 sierpnia, 36 dzieci codziennie gościło w Sztolni Królowa Luiza w Zabrzu, gdzie odbywały się zajęcia z jazdy na deskorolce z profesjonalistami, wycieczki po podziemnych trasach zabrzańskie Sztolni i Kopalni Guido, a także cotygodniowa wizyta na Stadionie Śląskim. Projekt dofinansowany był ze środków Fundacji ARP, Fundacji Grupy PKP. Fundacji LOTTO im. Haliny Konopackiej oraz Fundacji ORLEN.

Przedsięwzięcia innowacyjne - Zabrze - Miastem Zdrowia

Miasto Zabrze brało w latach ubiegłych udział w pilotażowym w skali kraju przedsięwzięciu realizowanym pod hasłem „Miasto Zdrowia”. Miasto Zdrowia to platforma usługowo-informatyczna składająca się z zestawu wzajemnie współpracujących aplikacji i systemów IT. W ramach Miasta Zdrowia był wytwarzany i dostarczany personelowi medycznemu, pacjentom oraz osobom administrującym systemem opieki zdrowotnej zestaw narzędzi pozwalający zapewnić kompleksową opiekę zdrowotną od narodzin, przez całe życie. Przedsięwzięcie koordynuje Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia we współpracy z firmą Comarch. W Centrum Telemedycznym w Zabrzu od połowy 2017 roku świadczone były bezpłatne usługi z zakresu zdalnej opieki zdrowotnej dla mieszkańców. Zdalna Opieka jest to możliwość leczenia pacjentów przez telefon. Za pomocą oprogramowania i urządzeń klasy medical-hub możliwe jest świadczenie usług telemedycznych pozwalających na stały monitoring stanu zdrowia pacjenta znajdującego się poza środowiskiem szpitalnym, a w razie upadku lub zagrożenia życia, na wezwanie pomocy. Funkcjonujące w Kardio-Med Silesia Centrum Telemonitoringu daje możliwość realizacji zdalnego monitoringu medycznego przy wykorzystaniu certyfikowanych urządzeń i platform Healthcare dla: chorób sercowo-naczyniowych, neurologiczno-udarowych, diabetologicznych, Pacjentów Wieku Podeszłego (65+), rehabilitacji oraz konsultacji telemedycznej.

Wspieranie podmiotów branży medycznej i pokrewnych - "Zabrzańskie Ateny"

Zabrzańskie Ateny to wyróżnienie przyznawane od 2012 roku przez Prezydenta Zabrze. Otrzymują je osoby, instytucje i firmy przyczyniające się do umacniania wizerunku Zabrze jako ośrodka nauki, medycyny i innowacyjnej gospodarki. Nagrody te są wyrazem uznania za podejmowane wyzwania przyczyniające się do zrównoważonego rozwoju Zabrze i województwa śląskiego. Tradycyjnie wręczone są w dwóch kategoriach: „Medycyna i Nauka” oraz „Gospodarka i Przedsiębiorczość”.

W 2020 r. uroczysta gala „Zabrzańska Atena”, podczas której po raz dziewiąty rozdano statuetki, odbyła się 1 lutego w Hotelu Diament. Nagroda powstała z inicjatywy Prezydenta Miasta Zabrze przyznawana jest wybitnym osobowościom i instytucjom za wkład na rzecz tworzenia nowoczesnego Zabrze,

opierając się na własnym doświadczeniu oraz kreatywności. Podczas gali wręczono dwie statuetki w kategorii Medycyna i Nauka. Odebrali je prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk – rektor Politechniki Śląskiej oraz prof. dr hab. n. med. Tomasz Szczepański ordynator Oddziału Hematologii i Onkologii Dziecięcej Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Stanisława Szyszko, który w marcu 2020 r. został rektorem Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. Z kolei w kategorii Gospodarka i Przedsiębiorczość wyróżnione zostały firmy: TDJ Sp. z o.o. oraz VAN PUR S.A. Browar w Zabrzu. W ten sposób władze miasta chcą podziękować za podejmowanie ambitnych wyzwań i realizowanie przedsięwzięć służących mieszkańcom.

Zawsze w konkursie doceniane są jednostki innowacyjne, dynamiczne, mające wpływ na postęp technologiczny i wyznaczające kierunki rozwoju. Często realizacja projektów badawczych i prac rozwojowych jest przykładem zgodnej współpracy nauki i biznesu. Dzięki działaniom zdobywców nagrody „Zabrzańska Atena” Miasto Zabrze staje się atrakcyjniejsze zarówno dla mieszkańców, inwestorów jak i lokalnych podmiotów gospodarczych.

Tabela. Laureaci konkursu Zabrzańskie Ateny w latach 2012-2020

Laureaci konkursu Zabrzańskie Ateny w latach 2012-2020		
Rok	Kategoria: Nauka i Medycyna	Kategoria: Gospodarka i Przedsiębiorczość
2012	– Śląskie Centrum Chorób Serca – Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla	– Kompania Węglowa S.A. – DB Schenker Sp. z o.o.
2013	– Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN w Zabrzu	– Kopex S.A. – Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.
2014	– Prf. dr hab. n. med. Bogusław Maciejewski dyrektor Centrum Onkologii – Instytut Techniki i Aparatury Medycznej w Zabrzu	– Hotele Diament S.A.
2015	– Prof. dr hab. inż. Jan Marciniak Wydział Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej	– Mostostal Zabrze S.A. – Zarys International Sp. z o.o. Sp. k.
2016	– Prof. dr hab. inż. Andrzej Karbownik Rektor Politechniki Śląskiej	– Zakłady Urządzeń Komputerowych ELZAB S.A.
2017	– Prof. dr hab. inż. Marek Gzik Dziekan Wydziału Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej	– Fortum Power and Heat Polska S.A. – Artifex Mundi S.A.
2018	– Prof. dr hab. n. med. Przemysław Jałowiecki Rektor Śląskiego Uniwersytetu Medycznego	– Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. – Wojciech Dzwonkowski Ikea Centre Group Polska S.A. – PPUH Voigt Sp. z o.o.
2019	– Prof. Krzysztof Wodarski Dziekan Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej – Prof. Maciej Misiołek Dziekan Wydziału	– Bogdan Kmiecik, prezes NMC Polska Sp. z o.o.

	Lekarskiego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego	
2020	<ul style="list-style-type: none">– Prof. Arkadiusz Mężyk Rektor Politechniki Śląskiej– Prof. Tomasz Szczepański Rektor Śląskiego Uniwersytetu Medycznego	<ul style="list-style-type: none">– TDJ Sp. z o.o.– VAN PUR S.A. Browar w Zabrze

Źródło: Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości

Fotografia. Uroczysta Gala „Zabrzeńskie Ateny” 2020

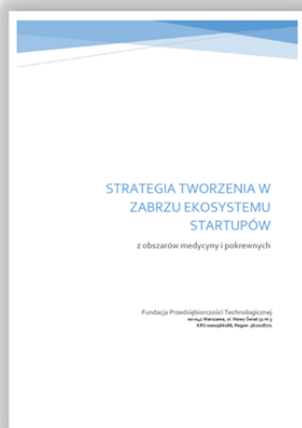

Źródło: Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości

Kooperacja podmiotów działających w branży medycznej

Strategia Tworzenia Ekosystemu Startupów

27 sierpnia 2018 r. Rada Miasta Zabrze Uchwałą nr LIX/710/18 przyjęła do realizacji Strategię tworzenia ekosystemu startupów w Zabrzu z obszarów medycyny i pokrewnych. Strategia obejmuje analizę oraz ocenę obecnych mechanizmów wsparcia i współpracy podmiotów gospodarczych z jednostkami naukowymi w Zabrzu. Obejmuje także wyniki badań potrzeb wszystkich stron procesu wsparcia, rozwoju i wdrażania innowacji oraz rekomendacje z zakresu działań na bazie wyników tej analizy, odniesień do referencyjnych rozwiązań funkcjonujących w innych miastach w Polsce, Unii Europejskiej i na świecie.

Start-upy to firmy we wczesnej fazie rozwoju, poszukujące innowacyjnych rozwiązań, tworzące nowe produkty lub usługi. Adresatami strategii są osoby/podmioty, które planują lub już wprowadzają na rynek innowacyjne produkty, usługi, procesy, kwalifikujące się do specjalności gospodarczej z obszarów medycyny i pokrewnych. Celem Strategii jest zidentyfikowanie, określenie możliwości i dostępności zasobów oraz stworzenie nowych narzędzi do rozwoju specjalizacji gospodarczej miasta w obszarze medycyny i pokrewnych dziedzin, wzrost rozpoznawalności miasta w zakresie medycyny i dziedzin pokrewnych, stworzenie warunków dla rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw, wzrost zatrudnienia i wzrost dochodów mieszkańców.

Startup City Zabrze

<http://startupzabrze.pl>

Pod nazwą Startup City Zabrze Urząd Miejski w Zabrzu prowadzi działania skierowane do startupów, inwestorów, mentorów, biznesu i specjalistów od zagadnień medycznych zainteresowanych tematyką startupową. Istniejące zaplecze sektora medycznego zlokalizowane w Zabrzu stanowi bardzo dobrą bazę do rozwoju projektów technologicznych, badań rozwojowych i klinicznych. Zabrzeńskie tereny inwestycyjne zarządzane przez Katowicką Specjalną Strefę

Ekonomiczną stanowią idealne miejsce do ulokowania w Zabrzu zakładów produkujących materiały, wyroby i sprzęt na potrzeby branży medycznej. Zabrze stanowi doskonałą lokalizację dla działów B+R, które zyskują od razu bardzo silne otoczenie badawcze wielu uznanych instytucji pracujących w mieście. Rada Miejska w Zabrzu przyjęła w 2018 roku do realizacji dokument pn. „Strategia tworzenia ekosystemu startupów w Zabrzu z obszarów medycyny i pokrewnych”. W 2019 roku Zabrze powołało Oficera Startupowego i uruchomiło jego biuro. Uruchomione zostały fanpejdże w portalach społecznościowych Facebook i LinkedIn. W ciągu 2020 roku funkcjonowała strona internetowa w domenie www.startupzabrze.pl. Odbyły się także spotkania, tzw. meetupy, dla osób zainteresowanych innowacjami i technologiami w medycynie oraz biznesie.

Realizacja Strategii Tworzenia Ekosystemu Startupów w 2020 roku

Realizację Strategii tworzenia ekosystemu startupów w Zabrzu z obszarów medycyny i pokrewnych rozpoczęto rok wcześniej od utworzenia zadania budżetowego, przeprowadzenia procesu wyboru Oficera Startupowego, którego zadaniem jest realizacja zapisów Strategii. Rozpoczął on pracę w dniu 30 sierpnia 2019 roku. W ramach realizacji Strategii, została utworzona dedykowana strona internetowa www.startupzabrze.pl oraz profile w mediach społecznościowych (Facebook oraz LinkedIn). Oficjalne rozpoczęcie programu Startup City Zabrze miało miejsce podczas Międzynarodowego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Katowicach w dniu 16.10.2019 r. Podczas dedykowanego panelu organizowanego przez Miasto Zabrze pn. „MedTech - startupy i biznes - w Zabrzeńskiej Dolinie Medycznej” zainaugurowano proces wdrażania Strategii. W Panelu wzięli udział czołowi przedstawiciele branży medycznej w Zabrzu, m.in. Śląskie Centrum Chorób Serca, KardioMed Silesia, Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii, Prezydent Miasta Zabrze, oraz Prezes Zarządu firmy Elzab. Po panelu odbył się briefing prasowy, na którym Pani Prezydent poinformowała o rozpoczęciu realizacji Strategii rozwoju startupów w Zabrzu. W listopadzie oraz grudniu 2019 r. odbyły się pierwsze spotkania (MedTech Meetup) w których uczestniczyły osoby zainteresowane tematyką, głównie studenci ale również młodzi przedsiębiorcy oraz przedstawiciele świata biznesu i nauki.

W 2020 r. Zabrze wykonało kilka bardzo ważnych kroków początkowych w przygotowaniu się do stworzenia kompleksowej oferty wspierającej rozwój startupów (młode spółki technologiczne) – w szczególności w obszarach medycyny i pokrewnych. W ramach prowadzonych działań w 2020 r. realizowane były trzy zadania główne:

- Budowa społeczności technologiczno-biznesowej w Zabrzu.
- Poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania do realizacji strategii startupowej w Zabrzu.
- Promocja Zabrzeńskiej Doliny Medycznej.

Budowa społeczności technologiczno-biznesowej

W ramach programu Startup City Zabrze prowadzone były działania nad budową społeczności technologiczno-biznesowej w Zabrzu. Budowa społeczności startupowej, łączącej twórców startupów, inwestorów indywidualnych i instytucjonalnych (aniołów biznesu, fundusze, korporacje, przedsiębiorców), mentorów, dostawców do startupów, naukowców, odbiorców technologii, itd., odbywała się w 2020 roku przede wszystkim poprzez organizację 6 spotkań MedTech Meetup (3 offline i 3 online – ze względu na obostrzenia epidemiczne), w których udział wzięło blisko 200 osób

z całej Polski. Osoby z poza Zabrza i województwa śląskiego uczestniczyły zarówno w spotkaniach organizowanych w Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej jak i w Klubie Biznesowym Areny Zabrze, a także w spotkaniach online. Eksperti reprezentowali środowiska naukowe skupione w różnych podmiotach funkcjonujących na terenie Zabrze, jak i twórców startupów z całego kraju, prezentujących case'y biznesowe w oparciu o doświadczenia zdobyte w trakcie budowania ich startupów, projektów i spółek technologicznych.

Do współpracy zaproszone były różne podmioty i osoby, które interesowały się tematyką rozwijania spółek – w szczególności technologicznych w obszarach medycyny i powiązanych. Działania w tym zakresie podjęte w 2020 roku:

- Organizacja spotkań MedTech Meetup – 6 wydarzeń (3 offline i 3 online),
W zorganizowanych spotkaniach uczestniczyły 194 osoby z całej Polski, 12 prezentacji eksperckich zrealizowanych przez przedstawicieli nauki i przedsiębiorców. Eksperti reprezentowali środowiska naukowe skupione w różnych podmiotach funkcjonujących na terenie Zabrze, jak i twórców startupów z całego kraju, prezentujących case'y biznesowe w oparciu o doświadczenia zdobyte w trakcie budowania ich startupów, projektów i spółek technologicznych. Wydarzenia odbywały się zarówno stacjonarnie z zachowaniem reżimu sanitarnego w związku z sytuacją epidemiczną w kraju, jak i online (w związku z epidemią wywołaną wirusem Sars-Cov-2 i wprowadzonymi zakazem organizacji konferencji). Uczestnikami byli: specjaliści, przedsiębiorcy, inwestorzy (prywatne osoby, przedsiębiorstwa i wyspecjalizowane fundusze), założyciele startupów, przedsiębiorcy w sektorach tradycyjnych i technologicznych, studenci różnych kierunków (w tym medycyny, specjalizacji inżynierskich, biznesowych i prawnych). Spotkania stacjonarne odbywały się w Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej w Zabrzu (jeden meetup) i w Klubie Biznesowym Areny Zabrze (2 spotkania). Spotkania online odbywały się za pośrednictwem oprogramowania MS Teams. W ramach spotkań MedTech Meetup w 2020 roku odbyło się wiele interesujących prezentacji w temacie startupów.
- Reprezentowanie Zabrze w konferencjach i spotkaniach poświęconych rozwojowi startupów, technologii i medycyny przez Startup Oficera, np. konferencja zorganizowana w dniu 26 lutego 2020 w Ministerstwie Rozwoju w której uczestniczył Startup Oficer na zaproszenie Polskiego Funduszu Rozwoju, czy też konferencja Roboty Medyczne w dniu 4 grudnia 2020 zorganizowana online przez Fundację Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Z. Religii w Zabrzu oraz Międzynarodowe Stowarzyszenie na Rzecz Robotyki Medycznej.
- Wsparcie promocji Zabrze wśród potencjalnych inwestorów przez Startup Oficera. Za pośrednictwem Startup Oficera do Biura ds. Inwestorów trafił do Zabrze inwestor prywatny, który w pierwszym kwartale 2020 dokonał zakupu działki inwestycyjnej i rozpoczął proces budowy budynku pod działalność związaną z medycyną, o zakładanym zasięgu oddziaływania ponadregionalnym.
- Rozwój kanałów komunikacyjnych – strona www, kanały social media (Facebook i LinkedIn) – które pełnią rolę promocyjną dla miasta, integracyjną dla uczestników ekosystemu (instytucje, organizacje i osoby zajmujące się medycyną, technologią i biznesem w technologiach/opartych na technologiach) i narzędzia komunikacji z otoczeniem. Narzędzia te obsługiwane są przez Startup Oficera.

- Rozmowy z instytucjami wspierającymi rozwój ekosystemu startupów w Polsce – publiczne (np. Polski Fundusz Rozwoju, itp.) i niepubliczne (np. Startup Poland, Polska Federacja Szpitali, itd.).
- Nawiązanie kontaktów z innymi miejskimi ośrodkami technologicznymi w Polsce (np. Warszawa, Wrocław, Toruń) i poza granicami kraju (np. Lund w Szwecji, Tel Awiw w Izraelu).
- Zaproszenie do współpracy w pierwszej kolejności instytucji i organizacji, a także biznesu skupionych w swojej działalności na medycynie oraz szerzej na rynku zdrowia (np. kolejne instytucje prezentujące swój dorobek naukowy na spotkaniach MedTech Meetup).
- Uczelnie wyższe – szczególnie te prowadzące działalność operacyjną na terenie Zabrze jak Politechnika Śląska i Śląski Uniwersytet Medyczny – ze względu na potencjał naukowców i studentów.
- Startupy i ich założyciele – projekty startupowe na różnym poziomie rozwoju.

Poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania do realizacji strategii startupowej

Poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania dla działań związanych z rozwijaniem ekosystemu startupowego w mieście oraz wspieraniem rozwoju startupów medycznych i okołomedycznych, zabrało większość czasu w ramach działań związanych z wdrażaniem strategii startupowej. Działania te związane były ze spotkaniami wewnętrznymi i zewnętrznymi, z udziałem Startup Oficera. Prowadzone były prace nad zaplanowaniem, pozyskaniem środków z takich instytucji jak np. Polski Fundusz Rozwoju, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego (Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 i RPO Województwa Śląskiego na lata 2021-2027), Fundusz Sprawiedliwej Transformacji. Działania w tym zakresie podjęte w 2020 roku:

- Rozpoznawanie z wykorzystaniem wiedzy Startup Oficera potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania działań w obszarze startupów – w szczególności w obszarach medycyny i pokrewnych. Przygotowywanie opracowań, założeń merytorycznych i propozycji programowych dla instytucji zarządzających planowaniem i wdrażaniem środków publicznych.
- Przygotowywanie przez Startup Oficera we współpracy z Biurem ds. Inwestorów założeń do dokumentów związanych z projektowaniem Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego w latach 2021-2027, Funduszy Norweskich.
- Spotkania z przedstawicielami Śląskiego Urzędu Marszałkowskiego w sprawie możliwości absorpcji środków z Regionalnego programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 oraz odnośnie RPO 2021-2027.
- Poszukiwania możliwości stworzenia w Zabrzu funduszu VC z udziałem przedsiębiorców i Polskiego Funduszu Rozwoju.
- Rozpoznanie możliwości współpracy z Polskim Funduszem Rozwoju, Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości, Śląskim Funduszem Rozwoju, Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną.
- Rozpoznanie możliwości współpracy na poziomie ministerstw w finansowaniu działań z budową infrastruktury i programów dla startupów w Zabrzu (np. Ministerstwo Rozwoju – konferencja w dn. 26.02.2020, w której wziął udział Startup Officer).
- Zapraszanie funduszy VC do wzięcia udziału w spotkaniach MedTech Meetup

- Zaangażowanie Startup Oficera w prace zespołu ds. funduszy norweskich powołanych przez Prezydenta Zabrze w 2020 roku.
- Prace z ekspertami w zakresie projektowania działań własnych, jak również wspierania zabrzańskich instytucji w przygotowywaniu się do aplikowania o środki na rozwój technologii i tworzenie startupów.
- Zaangażowanie Oficera Startupowego w przygotowania Zabrzańskiego Biznesplanu 2020 i promocję w środowiskach związanych z medycyną, startupami, technologiami

Promocja Zabrzańskiej Doliny Medycznej.

Działania promocyjne realizowane były poprzez kanały prowadzone przez Startup Oficera (www.startupzabrze.pl, fanpejdż na Facebook „Startup City Zabrze”, fanpejdż na LinkedIn „Startup City Zabrze”). Największy ruch organiczny generowany jest przy okazji promocji spotkań MedTech Meetup odbywających się w Zabrzu. Ruch ten zwiększany jest w trakcie realizacji działań promocyjnych płatnych (np. na Facebook) oraz działaniami PR (np. we współpracy z partnerami spotkań Medtech Meetup, kanały informacyjne Miasta, media oraz aktywności innych użytkowników mediów społecznościowych).

Działania prowadzone w 2020 r. w obszarze promocji związane były z następującymi aktywnościami:

- Prowadzenie przez Startup Oficera dedykowanej strony internetowej startupzabrze.pl oraz dedykowanych stron na LinkedIn i Facebook,
- Udostępnianie, szerowanie i informacji o zabrzańskim ekosystemie startupów na grupy i prywatne konta na Facebook i LinkedIn.
- Realizacja płatnych kampanii reklamowych przez Startup Oficera w przypadku promowania wydarzeń Medtech Meetup,
- Przygotowywanie materiałów PR do publikacji w kanałach własnych Startup City Zabrze oraz na kanałach social mediach i www partnerów Medtech Meetups, Miasta Zabrze i mediów.
- Spotkania z osobami prowadzącymi lub zamierzającymi prowadzić projekty biznesowe w zakresie medycyny i z nią powiązanych, w celu promocji przynależności do zabrzańskiego ekosystemu, możliwości prowadzenia w tym obszarze działalności na terenie miasta, istniejącej infrastruktury dla przedsiębiorców oraz instytucji związanych z medycyną, które mogą być partnerami w różnych procesach oraz etapach rozwoju poszczególnych projektów związanych z medycyną i w obszarach pokrewnych.

MedTech MeetUp 3

27 Lutego odbyło się pierwsze w 2020 r. spotkanie z cyklu MedTech Meetup. Podczas trzeciej już odsłony wydarzenia grupa ponad dwudziestu ekspertów i pasjonatów medycyny i nowych technologii poruszała tematy związane z wyzwaniami, problemami i trendami.. Tradycyjnie już spotkanie mało dużą dawkę merytorycznego networkingu.

MedTech MeetUp 4

23 września odbyło się drugie w 2020 r. spotkanie z cyklu MedTech Meetup. Kilkadziesiąt osób z całego regionu spotkało się w Klubie Biznesowym Areny by uczestniczyć w spotkaniu mającym na celu wzajemne inspirowanie się przez środowiska biznesu i nauki w kierunku współtworzenia oraz rozwijania startupów. Spotkania Medtech Meetup odbywało się w duchu dzielenia się wiedzą

i wzajemnego poznawania potencjału ludzi zainteresowanych tworzeniem firm w oparciu o technologie w medycynie i obszarach powiązanych, by móc łatwiej współpracować przy projektach startupowych.

Fotografia. MedTech Meetup 3, budynek Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej przy ul. Karola Miarki 8

Źródło: <https://startupzabrze.pl/>

Fotografia. MedTech Meetup 4, Klub Biznesowy Areny Zabrze

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

MedTech MeetUp 5

14 października już po raz piąty w Zabrzu spotkali się naukowcy, inżynierowie, medycy, inwestorzy, przedsiębiorcy i studenci zainteresowani rozwijaniem startupów (młodych firm technologicznych skalowalnych międzynarodowo/ globalnie) w obszarach medycyny i pokrewnych. Było to trzecie z cyklu spotkań zorganizowanych w 2020 r. MedTech MeetUp 5 odbyło się w Klubie Biznesowym Areny Zabrze. Kilkadziesiąt osób z naszego i nie tylko naszego regionu przyjechało wymienić się wiedzą, doświadczeniem i kontaktami.

Podsumowanie MedTech MeetUp 2020 - Sezon 2

- 6 wydarzeń MedTech MeetUp (3 w formule offline oraz 3 online)
- 167 Uczestników
- 23 Prelegentów
- 20 Wystąpień
- 95 Wzmianek w Internecie
- 54 tys. Zasięgu postów w social mediach
- 300 Wysłanych e-maili
- 7 kanałów komunikacji (FB, LinkedIn, Newsletter, Serwis www, Wydarzenia Eventa, Portale lokalne, Aplikacja mobilna)
- 4 Partnerów biznesowych (Arena Zabrze, Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach, Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości, MedBiz Innovations Program)

Śląska Start-Up'owa Dolina Innowacji Medycznych

Powstała Śląska Start-Up'owa Dolina Innowacji Medycznych. To najnowszy projekt koncentrujący się na medycynie, zdrowiu publicznym, telemedycynie i biotechnologii, sygnowany przez Województwo Śląskie. W projekt zaangażowane jest Miasto Zabrze, Park Technologiczny Kardio-Med Silesia w Zabrzu, Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu. Finalnie projekt będzie stanowił zaplecze naukowe dla medycyny. Śląska Start-Up'owa Dolina Innowacji Medycznych stanowi ważny krok, który powinien rozpocząć dynamiczną współpracę na rzecz wspierania młodych innowacyjnych przedsiębiorstw medycznych i nowatorskich projektów medycznych nie tylko w Zabrzu, ale też w całym województwie. Medycyna jest jedną z wizytówek naszego miasta i regionu. Władze województwa zadeklarowały chęć wsparcia projektu środkami unijnymi, co ma szczególne znaczenie w kontekście prognozy finansowej UE na kolejne lata. Podpisy pod listem intencyjnym złożyli: marszałek Województwa Śląskiego; prezydent Zabrze; dyrektor Śląskiego Centrum Chorób Serca oraz prezes Śląskiego Parku Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia.

Fotografia. „Śląska Startupowa Dolina Innowacji Medycznych” - podpisanie listu intencyjnego – styczeń 2020 r.

Źródło: <https://slaskie.pl/>

Pierwsze Spotkanie Śląskiej Startupowej Doliny Innowacji Medycznych (SSDIM)

W dniu 3 marca 2020 r. odbyło się inauguracyjne Spotkanie „Śląskiej Startupowej Doliny Innowacji Medycznych” (SSDIM) w Śląskim Parku Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia. Spotkanie naukowe adresowane było do studentów, doktorantów, pomysłodawców oraz osób myślących o założeniu własnego Start-Up'u Medycznego. Osoby uczestniczące w spotkaniu miały okazję wysłuchać ciekawych prelekcji: liderów grup badawczych KMS, naukowców, a także studentów współpracujących z KMS. Poruszona została również tematyka pozyskiwania finansowania na projekty badawczo-wdrożeniowe. Na koniec uczestnicy spotkania mieli możliwość zapoznać się z wyposażeniem Laboratorium Genomiki oraz Laboratorium Komórkowego (komórki macierzyste, iPSC).

Rysunek. Baner informacyjny Śląskiej Startupowej Doliny Innowacji Medycznej

Źródło: <https://kmptm.pl/>

Fotografia. Spotkanie Śląskiej Startupowej Doliny Innowacji Medycznych, Kardio-Med Silesia

Źródło: <https://kmptm.pl/>

P3. PRZYJAZNOŚĆ PRZESTRZENI MIASTA

Zgodnie z priorytetem trzecim „Przyjazność przestrzeni miasta” podejmowano działania tak, aby przestrzeń publiczna wzbudzała pozytywne skojarzenia i służyła mieszkańcom w zaspokojeniu wielu potrzeb, m.in. związanych z przyjemnościami podziwiania krajobrazów miejskich, ciekawych dekoracji, urządzeń i obiektów oraz uporządkowanych form zagospodarowania. Ład przestrzenny pomaga wyznaczyć obszary działania różnych podmiotów, zdobyć nowych użytkowników. Przyczynia się również do stworzenia czytelnych map lokalizacji funkcji miejskich oraz pozwala uniknąć konfliktów przestrzennych. Priorytetowi towarzyszy wyzwanie strategiczne sformułowane jako „Udomowienie przestrzeni w mieście”, aby dla jak największej grupy mieszkańców i innych jej użytkowników Zabrze zawsze było „nasze”. W ramach priorytetu „Przyjazność przestrzeni miasta” wyznaczono następujące cele strategiczne:

C 11. Zapewnienie ładu przestrzennego

C 12. Ochrona środowiska i dostosowanie miasta do wymogów zmian klimatycznych

C 13. Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej miasta

C 14. Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego

C 15. Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych

Dokumenty miejskie takie jak strategia, polityka, program, projekt regulacji bądź inne stanowią uszczegółowienie priorytetów Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2030 w określonym obszarze strategicznym. W tabeli przedstawione zostały dokumenty miejskie, które wpisują się w Priorytet 3. Przyjazność przestrzeni miasta.

Tabela. Lista miejskich dokumentów strategicznych realizujących założenia priorytetu P3. Przyjazność przestrzeni miasta w 2020 roku

Lista miejskich dokumentów strategicznych realizujących założenia Strategii Rozwoju Miasta w zakresie priorytetu P3. Przyjazność przestrzeni miasta w 2020 roku	
Lp.	Nazwa dokumentu
1	Plan wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Miejskiej Zabrze na lata 2018-2020
2	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Zabrze na lata 2018-2022
3	Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych w latach 2018-2020 (ZPWIK)

4	Plan rozwoju na lata 2019-2021 (ZPEC)
5	Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze
6	Aktualizacja Programu Ograniczania Niskiej Emisji na terenie Miasta Zabrze
7	Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Zabrze do 2016 roku z perspektywą do roku 2020
8	Program ochrony środowiska dla Miasta Zabrze do roku 2024 z perspektywą do roku 2028
9	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Zabrze na rok 2019
10	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Zabrze na lata 2015-2020 z uwzględnieniem horyzontu długoterminowego do 2030
11	Program Opieki nad Zabytkami Miasta Zabrze na lata 2019-2022
12	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze oraz Miejskowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego
13	Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023 (LPROM)
14	E-Zabrze Strategia Budowy Społeczeństwa Informacyjnego Miasta Zabrze do roku 2020+
15	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego (ZTM)
16	Polityka Rowerowa Miasta Zabrze
17	Plan budowy ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych w Zabrzu
18	Plan Adaptacji Miasta Zabrze do Zmian Klimatu do roku 2030
19	Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP) dla miasta Zabrze

Źródło: opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Realizacja strategii w ramach III priorytetu:

**ZAPEWNIENIE ŁADU PRZESTRZENNEGO
(CEL STRATEGICZNY C11)**

Funkcje w przestrzeni miasta

Przebudowa Kwartału Sztuki

W 2020 r. kontynuowane były prace na terenie tzw. Kwartału Sztuki wpływające na poprawę estetyki i funkcjonalności tej przestrzeni. Miejsce to położone jest w ścisłym centrum miasta. Na obszarze tym położone są obiekty pełniące różnorodne funkcje, niezwykle ważne dla miasta i jego mieszkańców. W obrębie Kwartału Sztuki i bliskiej okolicy znajduje się m.in. Teatr Nowy, Filharmonia Zabrzeńska, filia Miejskiego Ośrodka Kultury - Ośrodek Działań Artystycznych, Miejska Biblioteka Publiczna, Wyższa Szkoła Techniczna z Wydziałem Lekarskim, Centrum Rozwoju Rodziny, filia Żłobka Miejskiego, Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, Centrum Handlowe Platan oraz Restauracja Impresja.

Fotografia. Plac Teatralny w Zabrzu

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

W 2019 roku zakończyła się inwestycja związana z modernizacją infrastruktury technicznej na terenie położonym pomiędzy siedzibami Teatru Nowego, Filharmonii Zabrzeńskiej i Wyższej Szkoły Technicznej. Zakres prac w ramach przedsięwzięcia obejmował budowę oraz kompleksową przebudowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej, a także dróg i chodników (4 000 m² nawierzchni). Przebudowana została również sieć wodociągowa i elektryczna, a następnie zmodernizowane zostały zewnętrzne instalacje telekomunikacyjne oraz oświetlenie uliczne. Działania wokół kompleksu placu Teatralnego uzupełniła przebudowa placu Teatralnego, jednego z najbardziej reprezentacyjnych miejsc w centrum Zabrza. Dzięki modernizacji terenu wokół centrum handlowego Platan mieszkańcy Zabrza

zyskali atrakcyjną przestrzeń do spędzania wolnego czasu. Inwestycja ta była efektem współpracy właściciela Platana i miasta. Plac zyskał nową nawierzchnię, fontannę i elementy małej architektury.

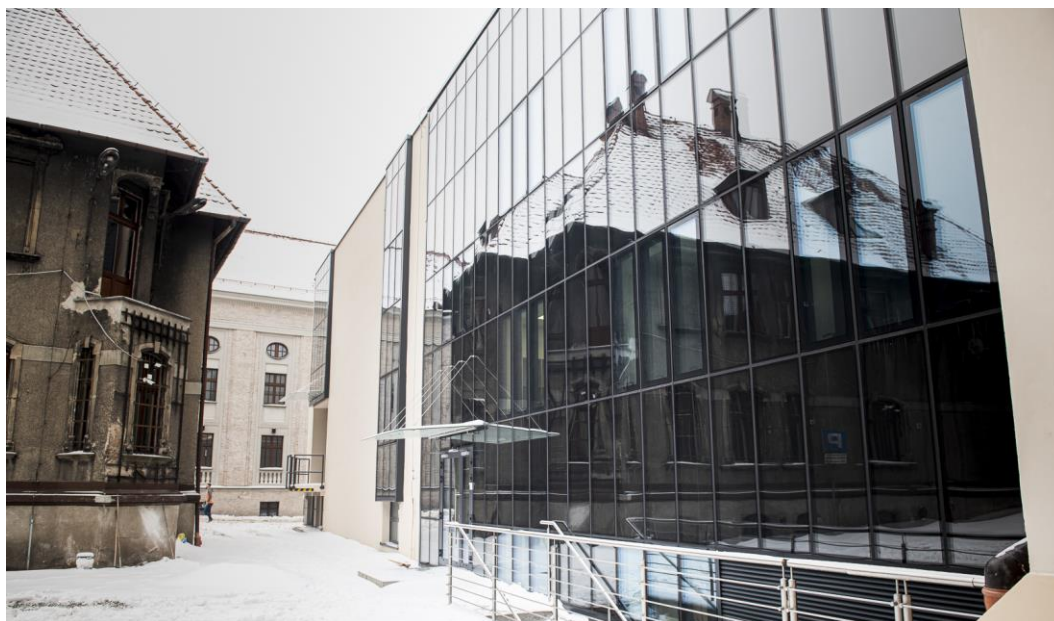
Fotografia. Centrum Handlowe Platan w Zabrzu

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

W 2020 r. na terenie Kwartału Sztuki i jego okolicy miasto prowadziło inwestycje związane z remontem następujących obiektów: budynek Teatru Nowego, Budynek Centrum Wsparcia Rodziny oraz budynek filii Żłobka Miejskiego.

Fotografia. Tylne elewacja Teatru Nowego po remoncie

Źródło: www.miastozabrze.pl

Fotografia. Budynek filii Żłobka Miejskiego

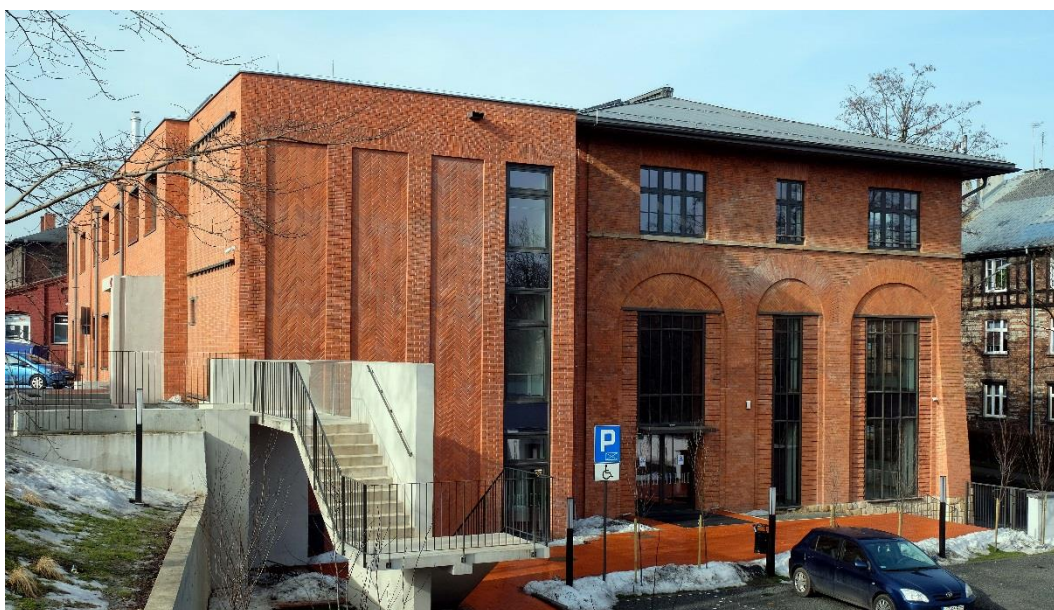
Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Wszystkie prowadzone prace z pewnością przyczyniają się do tego, że Kwartał Sztuki, w który wpisuje się również plac Teatralny, zyskuje nowy blask i będzie przyciągał zarówno mieszkańców, jak i osoby odwiedzające Zabrze.

„Nowa Zandka”

W naszym mieście konsekwentnie rewitalizowane są kolejne obiekty, tworząc przestrzeń przyjazną dla mieszkańców, turystów i inwestorów. Przemianę przechodzi położona blisko centrum zabytkowa

Fotografia. Rewitalizowany budynek „Starej Gazowni” przy ul. Stalmacha 7

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

dzielnica Zabrze – Zandka. Przeprowadzono tam modernizację pierwszych obiektów – dawny błąsk przywrócono Zespołowi Szkolno-Przedszkolnemu nr 16 przy ul. Cmentarnej oraz budynkowi „Starej Gazowni” przy ul. Stalmacha 7, gdzie funkcjonować będzie Centrum Usług Społecznych. Ważną rolę ogrywa również rozpoczęty w 2019 roku projekt „Nowa Zandka” realizowany przez spółkę ZBM-TBS wspólnie z gminą. Projekt obejmuje remont dziewięciu bloków mieszkalnych z zasobu mieszkaniowego osiedla Zandka. W ciągu najbliższych kilku lat zostaną tu zrealizowane projekty warte łącznie ponad 64 mln zł. Obejmować będą zarówno działania z zakresu termomodernizacji budynków, przyłączenia ich do sieci ciepłowniczej, poprawy jakości terenów zielonych, jak również obszaru tzw. rewitalizacji społecznej. Na realizację inwestycji Zabrze pozyskało dofinansowania na poziomie ok. 85 %.

Przebudowa zieleńca przy Ratuszu

W ścisłym centrum miasta u zbiegu ulic prof. Religi, Powstańców Śląskich i Piastowskiej planowana jest przebudowa zieleńca. Koszt inwestycji to kwota ok. 5 mln zł. W ramach prowadzonych działań została wykonana dokumentacja projektowa. W ramach przygotowania budowy pomnika planowane jest na rok 2021 podpisanie umowy na wykonanie gipsowej formy pomnika wg wcześniej wybranego projektu. W pierwszym etapie projektu nastąpi przebudowa zieleńca w otoczeniu miejsca posadzenia pomnika prof. Zbigniewa Religi.

Fotografia. Projekt pomnika prof. Zbigniewa Religi

Źródło: Wydział Infrastruktury Komunalnej

Na terenie miasta realizowanych było wiele przedsięwzięć, które wpływają na zapewnienie ładu przestrzennego. Działania te wpisują się także w inne priorytety strategiczne i zostały opisane w dalszej części dokumentu. Z pośród istotniejszych projektów należy tu wymienić szereg kompleksowych termomodernizacji budynków publicznych i mieszkaniowych, dofinansowane przez miasto rewitalizacje zabytków czy też tak ważne realizowane w 2020 roku projekty jak m.in.:

- przebudowa i remont Teatru Nowego,

- przebudowa dawnego budynku Gazowni na potrzeby Centrum Usług Społecznych,
- remont budynku w tzw. Kwartale Sztuki na potrzeby Centrum Rozwoju Rodziny,
- rewitalizacja budynku przy ul. Niedziałkowskiego 2 z przeznaczeniem na żłobek,
- rewitalizacja i przebudowa Wieży Ciśnień przy ul. Zamoyskiego
- rewitalizacja budynku Muzeum Górnictwa Węglowego przy ul. 3 maja.

Wymienione powyżej inwestycje zostały przedstawione w informacjach o realizacji Celów Horyzontalnych Strategii Rozwoju Miasta - CH3 – Rewitalizacja miasta.

Sporządzanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego oraz zmian w Studium Kierunków i Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego.

Obowiązujący dokument strategiczny stanowi "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze", które zostało przyjęte do realizacji Uchwałą Nr XII/126/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 4 lipca 2011 r. w sprawie: uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze. Realizacja ustaleń Studium odbywa się m.in. poprzez sporządzanie prawa miejscowego w formie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.

Zgodnie ze stanem aktualnym na dzień 31 grudnia 2020 roku sporządzone plany miejscowe obejmowały 2565,63 ha powierzchni miasta co stanowiło 31,91 % jego całkowitej powierzchni. Pozostałe obszary są zagospodarowywane sukcesywnie.

Tabela. Rejestr Obowiązujących Planów Miejscowych w Zabrzu

Rejestr Obowiązujących Planów Miejscowych w Zabrzu stan na dzień 31.12.2020 r.				
Lp.	NAZWA POTOCZNA - NUMER NA RYSUNKU: „OBSZARY MIASTA ZABRZE OBJĘTE OBOWIĄZUJĄCYMI MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO”	1) numer i data uchwały o przystąpieniu do sporządzania MPZP	Powierzchnia planu (w ha)	Procent powierzchni miasta objęty planem (%)
		2) numer i data uchwały o przyjęciu MPZP		
	Pełna nazwa miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego, data publikacji, pozycja		
		4) data wejścia w życie		
1	DZIELNICA MACIEJÓW - 1	1)	211,02	2,62
		2) XLI/467/97 z dnia 13.10.1997		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dzielnicy Maciejów w Zabrzu	3) Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 2 z dnia 22.01.1998 (poz. 17)		
		4) 21.02.1998 (30 dni)		

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

2	PARK PILECKIEGO - 2	1) XXX/345/96 z dnia 25.11.1996	91,54	1,14
		2) IV/40/98 z dnia 14.12.1998		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego parku im. Gen. Karola Świerczewskiego w Zabrze	3) Dz. Urz. Al. Katowickiego Nr 26 z dnia 26.05.1999 (poz. 833)		
		4) 09.06.1998 (14 dni)		
3	KORFANTEGO - 3	1) XXX/342/96 z dnia 25.11.1996	19,36	0,24
		2) IV/41/98 z dnia 14.12.1998		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zespołu usługowego przy węźle Al. Korfantego z drogą nr 4 w Zabrze	3) Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 21 z dnia 26.04.1999 (poz. 596)		
		4) 10.05.1999 (14 dni)		
4	PIŁSUDSKIEGO - PKP - 4	1)	14,15	0,18
		2) XXVII/425/00 z dnia 18.12.2000		
	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze w zakresie ustaleń dot. ul. Piłsudskiego i terenów przekazanych PKP	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr z 31.01.2001 Poz. 78		
		4) 14.02.2001 (14 dni)		
5	DTŚ - 5	1)	351,63	4,37
		2) XIV/119/03 z dnia 07.07.2003 r.		
	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze w zakresie ustaleń dotyczących przebiegu i rozwiązań komunikacyjnych Drogowej Trasy Średnicowej i terenów położonych w Zabrze Zaborzu	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 85 z dnia 01.09.2003 (poz. 2297)		
		4) 15.09.2003 r. (14 dni)		
6	KOPERNIKA - 6	1) XXXI/488/01 z dnia 09.04.2001	138,66	1,72
		2) XVIII/155/03 z dnia 10.11.2003 r.		
	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej im. Mikołaja Kopernika w Zabrze	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 13 z dnia 05.03.2004 (poz. 519)		
		4) 19.03.2004 r. (14 dni)		
7	CENTRUM C - 7	1) XX/306/2000 z dnia 17.04.2000	119,44	1,49
		2) XXV/261/04 z dnia 27.04.2004 r.		
		3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 54 z dnia 29.06.2004 (poz. 1685)		

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrze – obszar „C”	4) 13.07.2004 r. (14 dni) – unieważniony 16 grudnia 2013 r.		
8	CENTRUM A - 8	1) XX/306/2000 z dnia 17.04.2000	33,17	0,41
		2) XXVIII/289/04 z dnia 05.07.2004		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrze – obszar „A”	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 86 z dnia 08.09.2004 (poz. 2452)		
		4) 22.09.2004 (14 dni)		
9	ZABRZE PÓŁNOC - 9	1) XVII/149/03 z dnia 29.10.2003	579,21	7,20
		2) XLIII/562/09 z dnia 14.09.2009		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w północnej części m. Zabrze	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 213 z dnia 02.12.2009 (poz. 3971)		
		4) 04.01.2010 (30 dni)		
10	GRZYBOWICE PRZEMYSŁ - 10	1) XXIII/223/04 z dnia 08.03.2004	153,14	1,90
		2) XLIII/563/09 z dnia 14.09.2009		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w południowej części dzielnicy Grzybowice	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 213 z dnia 02.12.2009 (poz. 3971)		
		4) 04.01.2010 (30 dni)		
11	DTŚ – TEREN 17M - 11	1) XLIII/559/09 z dnia 14.09.2009	1,26	0,02
		2) LVIII/759/10 z dnia 13.09.2010		
	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą: „Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze w zakresie ustaleń dotyczących przebiegu i rozwiązań komunikacyjnych Drogowej Trasy Średnicowej i terenów położonych w Zabrze Zaborzu” na terenie oznaczonym symbolem 17M	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 238 z dnia 09.11.2010 (poz. 3554)		
		4) 09.12.2010 (30 dni)		
12	SŁONECZNA DOLINA - 12	1) XII/143/07 z dnia 02.08.2007	102,62	1,28
		2) LVIII/760/10 z dnia 13.09.2010		
	Miejscowy plan zagospodarowania	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 238 z dnia 09.11.2010 (poz. 3555)		

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

	przestrzennego dla terenów osiedla Słoneczna Dolina w Zabrzu	4) 09.12.2010 (30 dni)		
13	NOWE MIASTO PÓŁNOC - 13	1a) XVII/149/03 z dnia 29.10.2003 1b*) XXII/275/08 z dnia 17.03.2008	126,94	1,58
		2) LX/785/10 z dnia 08.11.2010		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych między ulicami Ofiar Katynia i Witosza	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 25 z dnia 01.02.2011 (poz. 480)		
		4) 03.03.2011 (30 dni)		
14	ZABRZE PÓŁNOC – TEREN B.31 - 14	1) II/16/10 z dnia 13.12.2010	15,55	0,19
		2) XII/125/11 z dnia 04.07.2011		
	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w północnej części miasta Zabrze na terenie oznaczonym symbolem B.31.PG,PP,SM,UR	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 185 z dnia 23.08.2011 (poz. 3475)		
		4) 22.09.2011 (30 dni)		
15	GRZYBOWICE OSIEDLE - 15	1) XVII/150/03 z dnia 23.10.2003	275,67	3,43
		2) XV/160/11 z dnia 17.10.2011		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w dzielnicy Grzybowice	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 09.01.2012 (poz. 56)		
		4) 08.02.2012 (30 dni)		
16	ZWAŁ SOŚNICA - 16	1) XXXIII/429/08 z dnia 15.12.2008	88,53	1,10
		2) XVI/193/11 z dnia 14.11.2011		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu „Zwału Sośnica”	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 325 z dnia 22.12.2011 (poz. 5679)		
		4) 21.01.2012 (30 dni)		
17	NOWE MIASTO POŁUDNIE - 17	1a) XVII/149/03 z dnia 29.10.2003 1b*) XXII/274/08 z dnia 17.03.2008	246,79	3,07
		2) XVI/194/11 z dnia 14.11.2011		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych między ulicami Ofiar Katynia i Składową	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 09.01.2012 (poz. 57)		
		4) 08.02.2012 (30 dni)		
	DTŚ – BIELSZOWICKA – 18	1) XLIII/560/09 z dnia 14 września 2009 r.	38,85	0,48

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

18	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze dla terenów położonych w rejonie Drogowej Trasy Średnicowej, ul. Bielszowickiej i potoku Czarniawka	2) XXVIII/404/12 z dnia 17.09.2012		
		3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 31.10.2012 (poz. 4323)		
		4) 01.12.2012 (30 dni)		
19	KORFANTEGO – ZMIANA - 19	1) XXXII/410/08 z dnia 17 listopada 2008 r.	11,27	0,14
		2) XXVIII/405/12 z dnia 17.09.2012		
	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zespołu usługowego przy węźle Al. Korfanteo z drogą nr 4 w Zabrze	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 31.10.2012 (poz. 4324)		
		4) 01.12.2012 (30 dni)		
20	LEŚNA POLANA ETAP I - 20	1) XXXIII/427/08 z dnia 12.12.2008 r.	12,82	0,16
		2) XXXIX/671/13 z dnia 10.06.2013 r.		
	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów Osiedla Rokitnica – Leśna Polana w Zabrze etap I	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 17.06.2013 (poz. 4364)		
		4) 17.07.2013 (30 dni)		
21	DTŚ ZMIANA PRZY HALI MOSiR - 21	1) XV/162/11 z dnia 17.10.2011 r.	5,19	0,06
		2) XLI/608/13 z dnia 15.07.2013 r.		
	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w rejonie ulicy Jana Matejki	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 23.07.2013 (poz. 5116)		
		4) 06.08.2013 (14 dni)		
22	GAJDZIKOWE GÓRKI - 22	1) XXXIV/503/13 z dnia 11.02.2013 r.	0,06	0,00
		2) LIV/807/14 z dnia 07.07.2014 r.		
	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obszaru Lasu Rokietnica w rejonie osiedla Gajdzikowe Góry w Zabrze	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 17.07.2014 (poz. 4085)		
		01.08.2014 (14 dni)		
23	POD BOREM - 23	1) XXXV/516/13 z dnia 13.03.2013 r.	3,33	0,04
		2) IV/26/15 z dnia 19.03.2015 r.		

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie ulicy Pod Borem w Zabrzu	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 29.01.2015 (poz. 380) 4) 13.02.2015 (14 dni)		
24	GRZYBOWICE CMENTARZ - 24 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów przy cmentarzu w Zabrzu Grzybowicach	1) X/104/15 z dnia 18 maja 2015 r. 2) XXXVII/409/17, z dnia 13 lutego 2017 r. 3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 27.02.2017 r. (poz. 1248) 4) 14.03.2017 (14 dni)	3,29	0,04
25	CENTRUM PRZY RELIGI - 1 ETAP -25 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrze przy ul. Prof. Zbigniewa Religi - 1 etap	1) VIII/72/15, z dnia 16 marca 2015 r. 2) XXXVII/410/17, z dnia 13 lutego 2017 r. 3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 27.02.2017 r. (poz. 1249) 4) 14.03.2017 (14 dni)	12,02	0,15
26	TERENY PÓŁNOCNE - ZMIANA - 1 ETAP - 26 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w północnej części miasta Zabrze	1) XV/161/11 z dnia 17 października 2011 r. 2) XXXVII/411/17, z dnia 13 lutego 2017 r. 3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 27.02.2017 r. (poz. 1250) 4) 14.03.2017 (14 dni)	1,91	0,02
27	BORSIG – 1 ETAP Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego m. Zabrze dla terenów osiedla Borsig – Etap1	1) XLIX/665/10 z dnia 15 lutego 2010 r. 2) LXI/729/18, z dnia 15 października 2018 r. 3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 26.10.2018 r. (poz. 6739) 4) 26.11.2018 (30 dni)	27,65	0,34
Razem			2565,63	31,91
Powierzchnia miasta [ha]			8 040,00	

Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego

Na koniec 2020 roku prowadzone były prace nad 16. obszarami objętymi uchwałami o przystąpieniu do sporządzania projektów planów miejscowych. Łączna powierzchnia obszarów objętych ww. pracami wynosi 2149,81 ha.

W 2020 roku realizowano uchwałę Nr XIX/234/12 z dnia 16 stycznia 2012 r. o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium. Realizacja polegała na sporządzeniu nowej edycji studium uwarunkowań. W 2020 roku trwały prace edycyjne i redakcyjne nad treścią tekstu analiz oraz treścią i grafiką uwarunkowań i kierunków zagospodarowania. Prace te dotyczyły w szczególności nowych przesądzeń w zakresie kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Do najważniejszych celów aktualizacji Studium należy zaliczyć:

- dostosowanie zapisów ustaleń studium do aktualnie obowiązujących aktów prawnych;
- dostosowanie ustaleń studium do aktualnej strategii rozwoju miasta;
- uwzględnienie aktualnych kierunków rozwoju miasta;
- uwzględnienie bilansów i analiza w zakresie nowych terenów budowlanych.

Powyższe cele zostały zrealizowane jako rozwinięcie kierunków ustalonych w poprzednio obowiązującym studium kierunków rozwoju miasta. Zachowano zasadę utrzymania ciągłości planistycznej.

Porządkowanie przestrzeni miejskiej - zagospodarowanie terenów zielonych

Na terenie miasta Zabrze znajduje się 8 parków miejskich: park przy ulicy Krakowskiej, park im. kard. Augusta Hlonda, park Hutniczy, park im. Jacka Kuronia, park im. Tadeusza Kościuszki, park im. Poległych Bohaterów, park Rodzinny i park im. Witolda Pileckiego o łącznej powierzchni 38 ha oraz park im. Jana Pawła II, zajmujący powierzchnię prawie 7 ha. Ponadto na obszarze miejskim wyróżnia się zieleńce i pasy zieleni przyulicznej o łącznej powierzchni 234,5 ha. Na terenie miasta znajduje się 6 fontann zlokalizowanych w następujących miejscach: na zieleńcach przy Placu Krakowskim, przy ulicy Św. Floriana, przy ulicy Gen. Charlesa de Gaulle'a, przed budynkiem Urzędu Stanu Cywilnego, w parku im. Poległych Bohaterów oraz przy Placu Teatralnym.

Realizacja projektu pn.: „Poprawa jakości terenów zielonych na obszarze miasta Zabrze – etap I i II” była kontynuowana w 2020 r. Cel projektu to podniesienie walorów użytkowych i przestrzennych oraz stworzenie sprzyjających warunków dla realizowania aktywności rekreacyjnej mieszkańców Zabrze, przywrócenie właściwego funkcjonowania wszystkich terenów zieleni miejskiej tak, aby stały się one pełnowartościową przestrzenią publiczną, miejscem chętnie odwiedzanym przez mieszkańców i turystów oraz stanowiącym wizytówkę miasta. W ramach przedsięwzięcia realizowane jest kompleksowe uporządkowanie i zagospodarowanie terenów zieleni miejskiej (70% wartości projektu) oraz infrastruktura towarzysząca (30% wartości projektu) na obszarze obejmującym 21 lokalizacji, m.in. Park im. Poległych Bohaterów, przy ul. Dubiela, Rondo Sybiraków, Park im. Jana Pawła II. Łączna wartość projektu to 10,7 mln zł. W 2020 roku wydatkowano kwotę 5,27 mln zł.

Fotografia. Rondo Sybiraków

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Powierzchnia terenu objętego projektem wynosi 33,95 ha, z tego 13,76 ha to nowe obszary zieleni miejskiej, które zostały oddane do użytku w wyniku realizacji projektu dotyczącego zieleni całkowicie zdegradowanej. Natomiast 14,06 ha to obszar dwóch popularnych parków położonych w centrum Zabrze, wymagających natychmiastowej interwencji w celu zahamowania dewastacji i niszczenia bioróżnorodności. W ramach przedsięwzięcia porządkowane są ważne i popularne wśród mieszkańców parki położone w centrum miasta.

Działania wykonane w ramach projektu do końca 2020 r.:

Nasadzono: ponad 900 drzew, ponad 45 500 krzewów, blisko 700 pnączy, ponad 63 000 bylin, prawie 4 300 m² trawników, ponad 5 500 m² łąk w n/w lokalizacjach: ul. Gdańska, ul. Tatarkiewicza, Al. Korfatego, Park Jana Pawła II, ul. 3-go Maja, Rondo Sybiraków, ul. Cmentarna 29, ul. Cmentarna 19d (naprzeciw), ul. Lazara, ul. Bytomska, ul. Średnia, Park Poległych Bohaterów, ul. Krucza, ul. Węgielna, ul. Wiosenna, ul. Składowa, ul. Ofiar Katynia (przy cmentarzu), ul. Cmentarna 3a

W 2021 roku planowane są do wykonania w ramach projektu zadania na łączną kwotę 5,5 mln zł. Do nasadzenia pozostaje: blisko 1 200 drzew, ponad 120 000 krzewów, blisko 60 000 bylin w trzech ostatnich lokalizacjach, tj. ul. Skubacza, ul. Ofiar Katynia, ul. Goduli-Witosa.

Utrzymanie terenów zielonych

W 2020 pielęgnację oraz utrzymanie terenów zrekultywowanych w ramach projektu pn. „Rekultywacja terenów w rejonie rzeki Bytomki na obszarze gminy Zabrze” prowadził Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu Sp. z o.o. Tereny te stanowią atrakcyjną bazę do uprawiania różnego rodzaju rekreacji min. rajdów rowerowych, nordic walking, jogi czy tresury psów. W ramach zadania do wykonawcy należy utrzymanie n/w. zrekultywowanych terenów:

Teren I – nieużytek w Zabrzu Maciejowie (okolice boiska Orlik)- 7,58 ha

Teren II – nieużytek w Zabrzu Maciejowie (na północ od ul. Nad Kanałem) - 1,60 ha

Teren III – wyrobisko po eksploatacji gliny w rejonie Ogrodu Botanicznego - 5,92 ha
Teren IV – zwałowisko odpadów hutniczych przy ul. Bytomskiej i Hagera - 19,93 ha
Teren V – zwałowisko odpadów wydobywczych – hałda „Ruda” - 40,84 ha
Teren VI – zwałowisko odpadów wydobywczych przy ul. Trębackiej - 1,86 ha
Teren VI A– zwałowisko odpadów wydobywczych przy ul. Trębackiej - 0,6277 ha
Teren VII – teren byłej koksowni „Concordia” w rejonie ul. Hagera - 6,76 ha
Teren VII D– teren byłej koksowni „Concordia” w rejonie ul. Hagera - 2,7060 ha.
Teren VIII – stawy zapadliskowe w rejonie ul. Tarnopolskiej - 95,40 ha.

W 2020 r. ponad 400 ha powierzchni Zabrze stanowiły miejskie tereny zieleni, które były objęte stałą konserwacją. Powierzchnia ta obejmowała skwery, zieleńce, parki oraz zieleni osiedlową. Włączono do stałego utrzymania blisko 34 ha terenów wytworzonych w projekcie pn. „Poprawa jakości terenów zielonych Miasta Zabrze – etap I i II” oraz 183 ha terenów zrekultywowanych w projekcie pn. „Rekultywacja terenów w rejonie rzeki Bytomki na obszarze gminy Zabrze”. Na utrzymanie terenów zieleni miejskiej przeznaczono kwotę 2,6 mln zł. W całym sezonie letnim w mieście ustawiono konstrukcje kwiatowe tj. konstrukcje kwiatowe siatkowe, wieże kwiatowe, kłodziny dębowe, zegar kwiatowy oraz ścianę kwiatową na terenie targowiska „Pod Ratuszem”. Wszystkie te elementy w znaczący sposób w wpływają na estetykę przestrzeni miejskich.

Fotografia. Zegar Kwiatowy, ul. Goethego

Źródło: Wydział Infrastruktury Komunalnej

OCHRONA ŚRODOWISKA I DOSTOSOWANIE MIASTA DO WYMOGÓW ZMIAN
KLIMATYCZNYCH (CEL STRATEGICZNY C12)

Dokument pn.: „Aktualizacja programu ochrony środowiska dla miasta Zabrze do 2016 roku z perspektywą do roku 2020” został zastąpiony nowym dokumentem pn.: „Program ochrony środowiska dla Miasta Zabrze do roku 2024 z perspektywą do roku 2028” obowiązującym od 17 lutego 2020 r.

Celem nadrzędnym Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Zabrze do roku 2024 z perspektywą do 2028 roku, zwanego dalej POŚ, jest rozwój gospodarczy Miasta Zabrze przy zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego. Miasto realizuje zadania w oparciu m.in. o strategiczne dokumenty. Program ochrony środowiska dla miasta Zabrze uwzględnia cele realizacji polityki ochrony środowiska zgodne z Polityką ekologiczną Państwa oraz Programem ochrony środowiska dla województwa śląskiego.

Aby osiągnąć wyznaczone cele programu przeprowadzono ocenę stanu środowiska naturalnego na terenie miasta, zdiagnozowano główne problemy ekologiczne oraz sposoby ich rozwiązania. Zaproponowano harmonogram działania łącznie ze źródłami ich finansowania. POŚ jest podstawowym dokumentem koordynującym działania na rzecz ochrony środowiska w mieście.

Dla zrealizowania wyżej wymienionych priorytetów ekologicznych wskazano zadania do realizacji, przy czym należy podkreślić, że większość to zadania wykraczające poza rok 2020 i realizowane są w sposób ciągły, jak np. zmniejszenie ilości gazów i pyłów wprowadzanych do powietrza.

Zadania związane z powietrzem atmosferycznym:

- Realizacja XI etapu zadania pn. „Modernizacja źródeł ciepła w budynkach indywidualnych realizowana w ramach Programu ograniczania niskiej emisji na terenie Miasta Zabrze – etap XI” ze środków pochodzących z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.
- Realizacja wniosków w ramach programu udzielania dofinansowania do zmiany systemu ogrzewania w lokalach mieszkalnych.
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych należących do miasta Zabrze, którą opisano szczegółowo w dalszej części dokumentu, w priorytecie P3 – Przyjazność przestrzeni miasta – C15. Podnoszenie standardu istniejących zasobów mieszkaniowych
- Kontrola palenisk domowych przeprowadzana przez Straż Miejską w Zabrzu
- Utwardzanie dróg i ich oczyszczanie.
- Uczestnictwo w programie „Czyste powietrze” prowadzonym przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach-udzielanie pomocy mieszkańcom Zabrze w pozyskaniu środków finansowych na realizację przedsięwzięć termomodernizacyjnych.
- Udostępnienie mieszkańcom rowerów elektrycznych.

- Opracowanie i przyjęcie do realizacji dokumentu pn. „Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP)” wynikające z przystąpienia miasta Zabrze do Porozumienia Burmistrzów.

Zadania związane z ochroną i jakością wód:

- Bieżąca kontrola jakości wody pitnej.
- Monitoring oczyszczonych ścieków komunalnych odprowadzanych do wód powierzchniowych.
- Monitoring ścieków przemysłowych odprowadzanych do kanalizacji sanitarnej.
- Zarządzanie wylotami kanalizacji sanitarnej i deszczowej należącej do miasta.
- Monitoring użytecznych poziomów wodonośnych.
- Wzrost wykorzystania odpadów i redukcja ilości składowanych odpadów.
- Wzrost ilości odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.
- Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych - składowisko nie przyjmuje odpadów do składowania.
- Likwidacja dzikich wysypisk odpadów.

Różnorodność biologiczna - ochrona przyrody

- Prace związane z bieżącym utrzymaniem zieleni miejskiej,
- Bieżąca wycinka i pielęgnacja drzew,
- Bieżące nasadzenia drzew i krzewów na terenie gminy,
- Ochrona pomników przyrody oraz wykonanie niezbędnych, zabiegów pielęgnacyjnych.
- Realizacja projektu pn. „Poprawa jakości terenów zielonych na terenie miasta Zabrze”
- Utrzymanie zrehabilitowanych terenów w rejonie rzeki Bytomki na obszarze gminy Zabrze.

Zmniejszenie uciążliwości hałasu.

- Zmiana organizacji ruchu na drogach.
- Budowa i przebudowa dróg, w tym wymiana nawierzchni.
- Przebudowa infrastruktury tramwajowej.

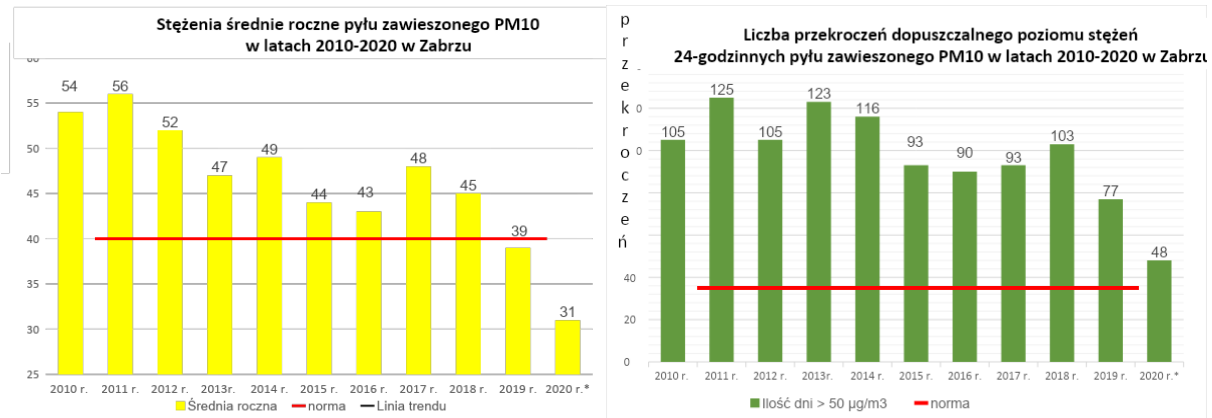
Inne działania.

- Akcje, konkursy, warsztaty w zakresie edukacji ekologicznej.
- Wydawanie pozwoleń emisyjnych, zezwoleń w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony przyrody i geologii, decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych realizacji przedsięwzięć, przyjmowanie zgłoszeń w zakresie ochrony środowiska w tym instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne oraz opiniowanie planowanych przedsięwzięć na terenie miasta.

- Współpraca z organami i instytucjami zewnętrznymi m.in. z Policją, Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, Strażą Pożarną

Mierzalnym efektem zrealizowanych działań zapisanych w POŚ są dane z zakresu ochrony powietrza, które przedstawiono na poniższych wykresach:

W roku 2020 realizowane projekty z zakresu ochrony środowiska to między innymi:

Dofinansowania zmiany systemu ogrzewania w lokalach mieszkalnych

W 2020 roku wpłynęły 472 wnioski o udzielenie dotacji celowej na dofinansowanie osobom fizycznym kosztów inwestycji związanych ze zmianą systemu ogrzewania na ogrzewanie proekologiczne, z czego 460 zostało zweryfikowanych pozytywnie. W 2020 roku wypłacono 292 wnioski z roku 2018 i 2019 na kwotę 756 977,62 zł.

Dofinansowania do termomodernizacji budynków mieszkalnych uczestniczących w programie PONE
PONE (Program Ograniczania Niskiej Emisji na terenie miasta Zabrze) realizowany jest przez Urząd Miejski w Zabrzu ze środków pochodzących z pożyczki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (WFOŚiGW). Celem głównym zadania jest poprawa stanu środowiska naturalnego w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego oraz poprawa stanu energetycznego budynków jednorodzinnych. Do końca 2020 roku zrealizowano 4 653 jednostkowych inwestycji w obiektach indywidualnych, z dofinansowania skorzystało 2 287 budynków jednorodzinnych.

W 2020 r. wpłynęły 162 wnioski o udział w Programie Ograniczania Niskiej Emisji. Od 2009 roku złożono 3966 wniosków o udział w Programie Ograniczania Niskiej Emisji na terenie Miasta Zabrze na realizację inwestycji polegających na wymianie kotła starego na nowy, montaż układu solarnego, termomodernizację budynku, wymianę okien oraz 2328 wniosków o dofinansowanie montażu układu fotowoltaicznego.

Program Ograniczania Niskiej Emisji etap XI

Wniosek do WFOŚiGW w Katowicach na realizację XI Etapu Programu Ograniczania Niskiej Emisji został złożony przez miasto Zabrze w dniu 21 stycznia 2020r.

Dnia 16 kwietnia 2020 r. Rada Nadzorcza Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach podjęła decyzję o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, co za tym idzie została przyznana Miastu pożyczka w wysokości 4 050 000,00 zł. Dnia 12 sierpnia 2020 r. została podpisana umowa pożyczki.

W ramach etapu XI zaplanowano 460 inwestycji (z czego w roku 2020 zrealizowano 60 inwestycji) w budynkach indywidualnych, zlokalizowanych na terenie miasta. W ramach zadania zlecono: pełnienie funkcji Operatora XI etapu Programu PONE (za kwotę 79 950,00 zł brutto) oraz pełnienie funkcji Inspektora Nadzoru Inwestorskiego XI etapu PONE (za kwotę 76 383,00 zł brutto). XI etap PONE realizowany będzie do końca czerwca 2021 r.

Program „Czyste powietrze”

W dniu 12.08.2020 r. Miasto Zabrze podpisało z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach Porozumienie dot. zasad wspólnej realizacji Programu „Czyste Powietrze”, natomiast w dniu 03.12.2020 r. Miasto Zabrze podpisało z WFOŚ i GW w Katowicach Aneks nr 1 do Porozumienia w sprawie rozszerzenia realizowanego Programu „Czyste Powietrze” o podwyższony poziom dofinansowania zadań objętych Programem. Na podstawie ww. Porozumienia na terenie Miasta Zabrze został uruchomiony Punkt przyjmowania wniosków składanych przez mieszkańców w ramach ww. Programu na zadania termomodernizacyjne objęte Programem. W 2020 roku za pomocą punktu do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach złożono 32 wnioski o dofinansowanie ze środków przeznaczonych na realizację Programu „Czyste Powietrze”.

Miasto Zabrze Eko – instalacje fotowoltaiczne – odnawialne źródła energii

Miasto Zabrze przystąpiło w 2020 roku do konkursu ogłoszonego przez Zarząd Województwa Śląskiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 oś priorytetowa IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna działanie 4.1 Odnawialne źródła energii poddziałanie 4.1.1 Odnawialne źródła energii – ZIT. Do konkursu zgłoszono projekt pn. „Miasto Zabrze eko - instalacje fotowoltaiczne - odnawialne źródła energii”. Przedmiotem projektu jest zakup i montaż instalacji fotowoltaicznych wytwarzających energię na potrzeby socjalno-bytowe budynku mieszkalnego dla osób fizycznych zamieszkałych na terenie Miasta Zabrze. Realizacja Projektu przyczyni się do poprawy jakości powietrza ochrony klimatu w tym zmniejszenie pyłu zawieszonego i CO₂.

Planowane do uzyskania dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wyniesie do 85% wysokości kosztów kwalifikowanych. Wkład własny w wysokości min. 15% będzie pokryty przez Uczestnika Projektu, który weźmie udział w projekcie. W wyniku przeprowadzonego naboru uczestników do projektu wpłynęło 274 deklaracje.

Istniejąca i nowa infrastruktura komunalna miasta

Realizacja projektu pn.: „Poprawa jakości terenów zielonych na obszarze miasta Zabrze – etap I i II”. Inwestycja ma na celu podniesienie walorów użytkowych i przestrzennych oraz przywrócenie właściwego funkcjonowania wszystkich terenów zieleni miejskiej tak, aby stały się one pełnowartościową przestrzenią publiczną. Działania polegają na porządkowaniu i zagospodarowaniu

terenów zieleni miejskiej na obszarze obejmującym 21 lokalizacji, w tym, w popularnych parkach położonych w centrum miasta. W ramach zadań projektowych wykonywano nasadzenia drzew, krzewów i bylin. Działania te pozwolą na stworzenie nowych obszarów zieleni miejskiej, które wpłyną na ograniczenie hałasu oraz przyczynią się do właściwego gospodarowania wodami opadowymi. Wybudowano również obiekty małej architektury, rozbudowano oświetlenie w parkach oraz odbudowano fontannę w parku przy ul. Dubiela.

Fotografia. Fontanna w Parku im. Poległych Bohaterów

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Odpowiednie nasadzenia pozwalają na pochłanianie hałasu przyulicznego oraz emitowanych zanieczyszczeń, a także przyczynią się do zmniejszenia spływu powierzchniowego wody oraz zwiększenie czystości wód powierzchniowych, a także poprawy stateczności zboczy i skarp przyulicznych. Dzięki instalacji na terenach zielonych budek i poidel dla ptaków oraz domków dla owadów, a także zakładanie łąk kwietnych zamiast trawników projekt przyczynia się do zwiększenia stopnia ochrony przyrody na terenach zielnych Miasta Zabrze.

Szczegółowe informacje na temat projektu znajdują się w rozdziale dotyczącym realizacji celu strategicznego C 11. - Zapewnienia ładu przestrzennego.

Ekologiczne światło na ogrodzie - budowa lamp solarnych na terenach zielonych

W roku 2020 w ramach Zabrzeńskiego Budżetu Partycypacyjnego dla zadania pn.: „Ekologiczne światło na ogrodzie - budowa lamp solarnych na terenach zielonych” zamontowano 39 szt. lamp fotowoltaicznych typu Bocian na Rodzinnych Ogrodach Działkowych za łączną kwotę ok 300 tys. zł. Natomiast w ramach zagospodarowanie zieleni przy ul. Szczecińskiej wykonano utwardzenie ciągów pieszych, zamontowano ławki, kosze na śmieci, wykonano donice, które zostały obsadzone zielenią ozdobną.

Fotografia. Lampa solarna, Zieleniec przy ul. Szczecińskiej

Źródło: Wydział Infrastruktury Komunalnej

Konserwacja i utrzymanie terenów zieleni miejskiej

Stalą konserwacją terenów zieleni objętych jest blisko 405 ha. Zakres zadania obejmuje: Stalą konserwację terenów zieleni – skwerów, zieleńców, parków, zieleni osiedlowej, koszenie traw, prześwietlanie drzew i krzewów, cięcie żywopłotów, pielęgnację różanek i rabat bylinowych, utrzymanie czystości, interwencyjną wycinkę drzew, nowe nasadzenia drzew, krzewów i róż, obsługę kwietników sezonowych oraz donic kwiatowych, utrzymanie konstrukcji kwiatowych, podlewanie i plewienie nowych nasadzeń krzewów i bylin.

Fotografia. Kompozycja kwiatowa, ul. Goethego

Źródło: Wydział Infrastruktury Komunalnej

W 2020 r. obsadzono 624 m² kwietników sezonowych oraz donice kwiatowe o powierzchni ponad 180 m² w 31 lokalizacjach. W ramach gospodarki drzewostanem i nasadzeń zastępczych usunięto 29 drzew a dla ponad 500 drzew dokonano cięć pielęgnacyjnych. Przeznaczona na ten cel kwota wyniosła 350 tys. zł.

Fotografia. Fontanna przy ul. 3 Maja/Floriana

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

W Zabrzu funkcjonuje 6 fontann zlokalizowanych na terenie zieleńców w Centrum Miasta w następujących lokalizacjach: zieleńiec przy ul. 3 Maja/Floriana, plac Krakowski, zieleńiec przy ul. Wolności/de Gaulle'a, Urząd Stanu Cywilnego – fontanna dekoracyjna, Park Poległych Bohaterów, Fontanna przy teatrze. Przeznaczono na ich utrzymanie kwotę 154 tys. zł.

Utrzymanie powierzchni lasów komunalnych stanowiących własność Gminy Miejskiej Zabrze i Skarbu Państwa będących we władaniu Prezydenta Miasta Zabrze oraz objętych uproszczonym planem urządzenia lasu, wynosi 163,16 ha. W ramach zadania w 2020r. wykonano pielęgnację upraw jednorocznych i dwuletnich – 33,7 tys szt. - posadzono nowy las na uprzednio przygotowanej powierzchni 0,98 ha, Naprawiono i odbudowano 500 m² dróg leśnych, sprzątanie lasu komunalnego na pow. 107,59 m², oraz bieżące utrzymanie najczęściej użytkowanych przez Zabrzezan kompleksów leśnych na powierzchni 59,10 ha, wykoszono drogi, ścieżki i pobocza na obszarze 1,42 ha. Sprawowany był nadzór nad składnicą drewna, prowadzona ewidencja i sprzedaż drewna. Wykonano chemiczne zabezpieczenie nasadzeń przed zgryzaniem przez zwierzynę płową 43 tys. szt. Wykonano usunięcie chwastów na powierzchniach przeznaczonych do odnowienia 0,98 ha. W ramach cięć pielęgnacyjnych oraz trzebieży pozyskano drewno opałowe oraz użytkowe. Na te cele przeznaczono 169 tys. zł oraz uzyskano dochody w kwocie 26,6 tys. zł.

Oświetlenie Świąteczne

W 2020 r. podpisano nową umowę na wykonanie zadania pn.: „Wykonanie usług dekoracji świątecznych na terenie Miasta Zabrze w latach 2020-2022 na kwotę 944 tys. zł.

Fotografia. Dekoracja świąteczna na terenie Miasta Zabrze

Źródło: Wydział Infrastruktury Komunalnej

Na zadanie w zakresie utrzymania cieków i rowów obejmujące m.in. koszenie traw, trzcin, porostów, oczyszczenie terenu z gruzu, resztek budowlanych, śmieci, udroźnienie koryta cieków wodnych, wzmocnienie skarp płytami ażurowymi na terenie miasta wydatkowano 196 tys. zł

Fotografia. Ciek wodny przed remontem i po remoncie

Źródło: Wydział Infrastruktury Komunalnej

Plan adaptacji do zmian klimatu

Plan adaptacji Miasta Zabrze do zmian klimatu do roku 2030 przyjęto UCHWAŁA NR XII/161/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 16 września 2019 r. Celem nadrzędnym planu adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Zabrze do roku 2030 jest podniesienie potencjału adaptacyjnego miasta Zabrze w celu utrzymania zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienia bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców. Plan wskazuje wizję, cel nadrzędny oraz cele szczegółowe adaptacji Miasta do zmian klimatu, jakie powinny zostać osiągnięte poprzez realizację wybranych działań adaptacyjnych w czterech najbardziej wrażliwych sektorach/obszarach Miasta, tj. gospodarki wodnej, terenów zabudowy mieszkaniowej o wysokiej intensywności, transportu i energetyki. Plan Adaptacji ma na celu przystosowanie Miasta do zmian klimatu, zmniejszenie jego podatności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do radzenia sobie ze skutkami tych zjawisk i ich pochodnych.

Działania, które realizowały cele planu adaptacji w 2020 r. to m.in: rozbudowa sieci ciepłowniczej, opracowanie i przyjęcie do realizacji dokumentu pn. „Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP) dla miasta Zabrze”, programy związane z dofinansowaniem mieszkańcom wymiany źródeł ciepła i inwestycji związanych z termomodernizacją budynków mieszkalnych, termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, edukacja ekologiczna, działania związane z poprawą jakości terenów zielonych, rozbudowa systemu dróg rowerowych, modernizacja infrastruktury tramwajowej.

Efektywność energetyczna

Kontynuowano też realizację projektu, pt.: „Kompleksowa termomodernizacja budynków na terenie Zabrze” w tym zakresie oprócz docieplenia przegród prowadzono działania polegające na m.in. na wymianie okien i drzwi, modernizacji instalacji c.o. oraz źródeł ciepła.

Jednym z najważniejszych realizowanych przedsięwzięć była rewitalizacja Zandki. Do projektów zintegrowanych z kluczowymi i uzupełniających ich realizację zaliczyć można też projekt „Nowa Zandka” realizowany przez spółkę ZBM-TBS wspólnie z gminą. Projekt obejmuje remont 9 budynków z zasobu mieszkaniowego osiedla Zandka. W I etapie projektu „Nowa Zandka” do miejskiej sieci ciepłowniczej podłączone zostały kamienice przy ul. Bytomskiej 3, 3a, 3b oraz Krakusa 6. Trwały prace remontowe w kolejnych pięciu budynkach przy ul. Krakusa.

Projekt pn.: „Działania w zakresie terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych na obszarze Miasta Zabrze – teren w dzielnicy Grzybowice przy ul. Na Lesie i ul. Przy Ujęciu” – Budowa Geoparku.

W 2019 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Cel projektu i planowane efekty: Wdrożenie działań, które obejmą rekultywację zdegradowanych i zdewastowanych terenów położonych w Zabrze w dzielnicy Grzybowice z przeznaczeniem tych terenów na cele środowiskowe. Dzięki podjętym działaniom usunięte zostaną obecne zagrożenia dla zdrowia ludzi oraz zagrożenia dla środowiska. Ponadto w ramach projektowanych działań planowane jest przywrócenie biologicznej aktywności zanieczyszczonym akwenum w obrębie przedmiotowego terenu.

W ujęciu szczegółowym realizacja przedsięwzięcia spowoduje: rekultywację gruntów, remediację zanieczyszczonych osadów dennych i wód ze zbiorników wodnych; remediację gruntu, który zawiera ponadnormatywne stężenia zanieczyszczeń; poprawę jakości życia dla mieszkańców zlokalizowanych bezpośrednio przy granicy ze zdegradowanym terenem objętym projektem; zwiększenie ochrony

podziemnego ujęcia wody pitnej Zabrze-Grzybowice zlokalizowanego w odległości ok. 300 m. od terenów inwestycji; powstanie geoparku, który służyć będzie jako miejsce rekreacyjno-edukacyjne dla mieszkańców dzielnicy Grzybowice, miasta Zabrze i turystów. Wartość projektu to 9,4 mln zł, w tym dofinansowanie ze środków unijnych 7,9 mln zł. W 2020 roku trwało przygotowanie postępowania przetargowego na wykonanie dokumentacji technicznej dla tego projektu.

Termomodernizacja

Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Zabrza. Celem projektu jest zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze publicznym poprzez zmniejszenie zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej oraz obniżenie kosztów ich eksploatacji i trzymania oraz poprawę efektywności energetycznej dzięki zastosowaniu materiałów i technologii sprzyjających lepszej wydajności w ramach zrealizowania kompleksowego projektu termomodernizacji.

Do końca 2020 roku na terenie miasta termomodernizacją objęto 179 budynków użyteczności publicznej w tym 90 budynków oświatowych. Termomodernizację zakończono w 76 budynkach, wydatkowana łączna kwota to ponad 112 mln zł. W przypadku budynków jednorodzinnych liczba termomodernizacji z udziałem miasta wyniosła 2021, łącznie w ramach pożyczek i dotacji z WFOŚiGW wydatkowano 45,8 mln zł. łącznie w mieście zamontowano 1427 odnawialnych źródeł ciepła. W przypadku budynków wielorodzinnych z środków budżetu miasta – małe PONE wymieniono 10 768 źródeł ciepła, na kwotę około 15 mln zł. W 2020 roku w mieście zlikwidowano łącznie 1072 piece, wydatkując 47,5 mln. zł. Do sieci ciepłowniczej podłączono 15 budynków.

Zrealizowano projekt pod nazwą „Likwidacja niskiej emisji w budynkach użyteczności publicznej i budynkach wielorodzinnych na terenie Miasta Zabrze – etap II”. W zakres projektu wchodziła termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz budynków wielorodzinnych w Mieście Zabrze. Wartość projektu wyniosła ok. 8 mln zł.

W ramach projektu Miasto Zabrze wydatkowało środki zewnętrzne w postaci dotacji celowej z Górnośląsko Zagłębiowskiej Metropolii w kwocie 5,5 mln. zł oraz wydatkowało środki zewnętrzne w postaci udzielonego wsparcia dla jednostek samorządu terytorialnego w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 1,5 mln. zł. Prowadzone w tym zakresie działania przez Jednostkę Gospodarowania Nieruchomościami zostały wykazane w informacji o realizacji celu strategicznego C14-Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego w dalszej części niniejszego priorytetu.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

Tabela. Środki przeznaczone na realizację Programu Ograniczania Niskiej Emisji w Zabrzu

Środki przeznaczone na realizację Programu Ograniczania Niskiej Emisji w Zabrzu								
Lp.	etap	okres realizacji	WFOŚiGW	Środki własne gminy	Środki własne mieszkańców	Dotacja NFOŚiGW /WFOŚiGW	Razem	Umorzenie pożyczki
1	I etap	2009-2010	3 859 800,00 zł	2 420 822,75 zł	25 644,82 zł	- / 117 836,75 zł	6 424 104,31 zł	1 523 600,00 zł
2	II etap	2011	4 765 716,35 zł	2 477 617,78 zł	-	- / 177 164,40 zł	7 420 498,53 zł	1 926 131,94 zł
3	III etap	2012	3 833 330,98 zł	2 823 356,90 zł	-	- / 137 624,70 zł	6 794 312,58 zł	1 533 332,39 zł
4	IV etap	2013	3 234 601,38 zł	2 545 123,05 zł	-	477 785,20 zł / 140 985,06 zł	6 398 494,69 zł	1 293 840,55 zł
5	V etap	2014	4 133 864,50 zł	2 407 953,98 zł	-	1 132 556,97 zł / 149 356,44 zł	7 823 731,89 zł	-
6	VI etap	2015	3 900 963,12 zł	2 482 854,96 zł	4 000,00 zł	1 185 000,73 zł / 136 031,85 zł	7 708 850,66 zł	-
7	VII etap	2016	2 808 376,51 zł	1 546 562,49 zł	-	- / 78 873,75 zł	4 433 812,75 zł	-
8	VII etap	2017	1 223 155,04 zł	564 488,78 zł	-	190 000,00 zł / 42 896,25 zł	2 020 540,07 zł	-
9	VIII etap	2017	2 816 107,20 zł	1 658 841,62 zł	-	- / 83 430,90 zł	4 558 379,72 zł	-
10	IX etap	2018	3 763 937,50 zł	2 415 186,28 zł	-	240 000,00 zł / 130 183,20	6 549 306,98 zł	-
11	X etap	2019-2020	3 821 860,34 zł	3 492 098,30 zł	-	340 000,00 zł / 154 426,50 zł	7 808 385,14 zł	-
12	XI etap	2020	4 050 000,00 zł	2 700 000,00 zł	-	- / 156 333,00	6 906 333,00 zł	-
Razem			42 211 712,92 zł	27 534 906,89 zł	29 644,82 zł	5 070 485,70 zł	73 652 367,03 zł	6 276 904,88 zł

Źródło: Wydział Ekologii

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE
ZA ROK 2020

Tabela. Efekt rzeczowy realizacji Programu Ograniczania Niskiej Emisji w Zabrzu

Efekt rzeczowy realizacji Programu Ograniczania Niskiej Emisji w Zabrzu													
	I etap	II etap	III etap	IV etap	V etap	VI etap	VII etap	VII etap	VIII etap	IX etap	X etap	XI etap	Razem
	2009-2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2017	2018	2019-2020	2020-2021	
Modernizacja źródeł ciepła	113	130	123	120	170	160	40	99	50	170	220	210	1 605
Montaż kolektorów słonecznych	126	132	120	117	117	105	25	60	25	40	40	40	947
Montaż instalacji fotowoltaicznych	-	-	-	-	40	60	60	-	80	80	80	80	480
Docieplenie ścian	86	100	85	75	80	70	60	-	50	50	45	45	746
Docieplenie dachów/ stropodachów	60	105	86	74	74	60	50	-	40	40	40	40	669
Wymiana okien	61	85	75	60	60	50	50		40	40	40	45	606
Razem	446	552	489	446	541	505	285	159	285	420	465	460	5 053

Źródło: Wydział Ekologii

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE
ZA ROK 2020

Tabela. Efekt ekologiczny realizacji Programu Ograniczania Niskiej Emisji w Zabrzu

Efekt ekologiczny realizacji Programu Ograniczania Niskiej Emisji w Zabrzu													
Etapy	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	VIII	IX	X	XI	
Lata	2009-2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2017	2018	2019-2020	2020-2021	Razem
Pył (kg/a)	11 953	9 334	7 455	7 455	7 653	3 811	116	3 162	76	11 740	16 602	16 673	96 030
SO ₂ (kg/a)	8 500	7 357	3 188	3 187	9 832	5 208	964	1 476	631	5 560	7 633	7 655	61 191
NO _x (kg/a)	720	754	465	424	1 569	1 149	536	151	617	786	862	847	8 880
CO (kg/a)	16 529	10 945	5 625	5 613	333	1 088	462	5 935	580	8 009	11 117	11 154	77 390
B(a)P (kg/a)	5,11	3,40	1,70	1,70	2,77	1,42	-	1,80	-	2,40	3,30	3,30	27
CO ₂ (kg/a)	1 274 580	1 269 157	770 861	707 171	1 238 812	621 095	161 035	282 240	496 333	860 138	999 257	984 116	9 664 795
Zmniejszenie zapotrzebowania energii cieplnej netto (GJ/a)	6 489	8 467	7 188	6 203	6 518	6 561	5 698		4 662	4 662	4 403	4 403	65 254
Produkcja energii ze źródeł odnawialnych (GJ/a)	1017	1016	960	900	900	832	192	462	192	308	308	308	7 395

Źródło: Wydział Ekologii

Działania proekologiczne

Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze

W Zabrzu realizowany jest Program ochrony środowiska przed hałasem przyjęty Uchwałą nr LX/718/18 Rady Miasta Zabrze z dnia 17.09.2018 r. w sprawie przyjęcia "Programu ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze na lata 2018-2023". Celem strategicznym Programu jest zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez obniżenie do poziomu obowiązujących standardów.

Zadania zapisane w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze są przewidziane do realizacji na najbliższe lata. W ramach obowiązującego Programu w zakresie działań krótkoterminowych przewidziano realizację zadań inwestycyjnych, które wpłyną na poprawę klimatu akustycznego miasta. Zadania te zestawiono poniższej tabeli:

Tabela. Zadania zapisane w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze

Zadania zapisane w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze		
Nr	Nazwa zadania	Realizacja
D1	Budowa odcinka drogi DW 921 "Nowo-Paderewskiego" od ul. Makoszowskiej do ul. Sikorskiego - 0,7 km	Planowane do realizacji
D2	Budowa ulicy "Nowo-Hagera" – połączenie dzielnicy Zaborze z dzielnicą Biskupice	W trakcie realizacji
D3	Budowa drogi łączącej KSSE z autostradą A1 "Ofertowa"	W trakcie realizacji
D4	Przebudowa ulicy Piłsudskiego na odcinku od skrzyżowania z ulicą Roosevelta do wiaduktu kolejowego wraz z przebudową sieci uzbrojenia terenu – wymiana nawierzchni na bitumiczną – długość odcinka 0,93 km	Zrealizowano
D5	Przebudowa skrzyżowania u zbiegu ulic Piłsudskiego i ul. Roosevelta wraz z przebudową sieci uzbrojenia terenu	Zrealizowano
D6	Przebudowa ulicy Wolności na odcinku od ulicy Galla do ulicy K. Miarki	Planowane do realizacji
D7	Przebudowa skrzyżowania u zbiegu ulic Miarki, Bytomska, Stalmacha.	Zrealizowano częściowo

Źródło: Wydział Ekologii

Elementem uzupełniającym inwestycje drogowe, są przedsięwzięcia zamierzone do realizacji przez Zarządcę linii tramwajowych tj. Tramwaje Śląskie S.A. Modernizacja infrastruktury tramwajowej znacząco wpływa nie tylko na polepszenie oddziaływania hałasu tramwajowego, lecz również drogowego. Odnosi się to szczególnie do odcinków torowisk niewydzielonych, położonych bezpośrednio na jezdni. Remont torowiska jest związany wówczas z koniecznością poprawy stanu technicznego nawierzchni jezdni.

Zadania inwestycyjne na obszarze miasta Zabrze realizowane przez przedsiębiorstwo Tramwaje Śląskie S.A. w okresie obowiązującego Programu przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Inwestycje przedsiębiorstwa Tramwaje Śląskie S.A. wpisujące się w realizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze

Inwestycje spółki Tramwaje Śląskie w ramach Programu ochrony środowiska przed hałasem			
Nr	Nazwa zadania	Termin realizacji	Realizacja
T1	Zadanie nr 6.1 Przebudowa infrastruktury tramwajowej w Zabrzu, wzdłuż ul. Powstańców Śląskich i ul. Religi od ul. Wolności do skrzyżowania z ul. Stalmacha wraz z odgałęzieniami	2018-2019	Zrealizowane
T2	Zadanie nr 6.3 Przebudowa obiektu mostowego nad potokiem Julka w Zabrzu wraz z torowiskiem do przejazdu przez ul. Stara Cynkownia w Bytomiu.	2018	Zrealizowane
T3	Zadanie nr 8.1 Przebudowa przejazdu drogowo – tramwajowego ul. Knuruwskiej z ul. Wolności na granicy miast Gliwic i Zabrze.	2018-2019	W trakcie realizacji
T4	Zadanie nr 8.2 Przebudowa torowiska w ciągu ul. Wolności w Zabrzu od skrzyżowania z ul. Piłsudskiego do skrzyżowania z ul. Miarki.	2018-2019	Planowane do realizacji
T5	Zadanie nr 8.3 Przebudowa infrastruktury tramwajowej w ciągu ul. Wolności w Zabrzu od skrzyżowania ul. Wolności z ul. Floriana do granicy z Rudą Śląską	2019-2020	Planowane do realizacji
T6	Zadanie nr 6.2 Przebudowa infrastruktury tramwajowej w ciągu ul. Bytomskiej w Zabrzu, od ul. Zamkowej do ul. Szyb Franciszek wraz z Pętlą Biskupice oraz z rozjazdami.	2019-2020	W trakcie realizacji
T7	Zadanie nr 15 Przebudowa torowiska tramwajowego w Zabrzu od Pętli Mikulczyce do skrzyżowania ul. Mikulczyckiej z ul. Dygasińskiego łącznie z pętlą.	2018-2020	W trakcie realizacji

Źródło: Wydział Ekologii

Działalność Zabrzeńskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. (ZPWik)

Strategicznym zamierzeniem Zabrzeńskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji jest bezpieczeństwo dostaw wody i odbioru ścieków oraz dbałość o świadczone usługi na rzecz mieszkańców Zabrze. Dla osiągnięcia wymienionego wyżej celu realizowany jest Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych w latach 2018-2020. Uchwalony Uchwałą nr XLIX/54717 Rady Miasta Zabrze z dnia 13.11.2017 r.

Działania na rzecz zapewniania wody o najwyższej jakości, uzyskanie najlepszych wyników oczyszczania ścieków oraz edukacja ekologiczna zostały docenione przez kapitułę konkursu „Teraz Polska”, która przyznała to prestiżowe wyróżnienie ZPWik. Zarząd spółki odebrał wyróżnienie w Pałacu Prezydenckim w Warszawie w dniu 9 czerwca 2020 r. To wynik wielu lat wytężonej pracy, wysiłku i wiedzy fachowców pracujących w tej spółce miejskiej.

Największym zakończonym w 2020 roku projektem była „Przebudowa oczyszczalni ścieków Mikulczyce w Zabrzu”. Cała inwestycja realizowana w ostatnich latach zamknęła się kwotą ponad 30 mln. zł z czego 14 mln. zł stanowiło dofinansowanie z ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki w 2020 r. było m.in.:

- zapewnienie ciągłości dostaw wody i odbioru ścieków na terenie miasta Zabrze
- produkcja, zakup i sprzedaż wody, oraz pobieranie opłat za dostarczoną wodę i odebrane ścieki
- bilansowanie potrzeb w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie działalności
- kontrola gospodarki wodno-ściekowej oraz jakości wody i ścieków
- eksploatacja oraz modernizacja i remonty sieci wodno-kanalizacyjnej
- eksploatacja oraz modernizacja i remonty urządzeń służących do produkcji i dystrybucji wody oraz oczyszczania ścieków
- naprawa, montaż i legalizacja wodomierzy

W 2020 r. podjęto realizację zadań inwestycyjnych ujętych w „Wieloletnim Planie Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych w latach 2018-2020”.

Strategicznym zamierzeniem Zarządu Spółki jest bezpieczeństwo dostaw wody i odbioru ścieków oraz dbałość o świadczone usługi na rzecz mieszkańców Zabrze. Dla osiągnięcia wymienionego wyżej celu w 2020 r. podjęte zostały przedsięwzięcia inwestycyjne oraz remontowe, których dwa główne kierunki dotyczyły:

- niezawodności dostawy, poprawy jakości i optymalizacji strat wody, oraz
- porządkowanie gospodarki ściekowej (odbiór i oczyszczanie ścieków).

Celami jakościowymi zrealizowanych w 2020 r. inwestycji były: bezpieczeństwo dostaw wody i odbioru ścieków; konkurencyjność Gminy; funkcjonalność infrastruktury; pewność-niezawodność działania; komfort życia mieszkańców. W 2020 r. na inwestycje rzeczowe Spółka przeznaczyła kwotę 9,6 mln. zł.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

Tabela. Zadania inwestycyjne ZPWik sp. z o.o. prowadzone w 2020 roku

Zadania inwestycyjne ZPWik sp. z o.o. w 2020 roku		
Lp.	Nazwa zadania	Wykonanie (w tys. zł)
I.	PRZEDSIĘWZIĘCIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTU WSPÓFINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW FUNDUSZU SPÓJNOŚCI „PRZEBUDOWA OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW MIKULCZYCE W ZABRZU”	1 639,7
1.	Roboty budowlane Kontrakt nr 6 Przebudowa oczyszczalni ścieków Mikulczyce w Zabrze	1 506,7
2.	Usługi Kontrakt nr 7 - Działania informacyjno-promocyjne	7,7
3.	Usługi Kontrakt nr 8 - Inżynier - nadzór nad robotami	32,3
4.	Pozostałe nakłady	93,0
II.	USŁUGI I ROBOTY BUDOWLANE	5 380,0
I	Dokumentacja projektowa	505,3
5.	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Żółkiewskiego	8,3
6.	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Buchenwaldczyków	41,6
7.	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Damrota	3,8
8.	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Gogolińskiej - p. poż.	25,6
9.	Przebudowa kanalizacji sanitarnej w ul. Poniatowskiego	14,0
10.	Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Gwareckiej	16,8
11.	Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Grunwaldzkiej	117,0
12.	Budowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej w ulicy Gen. Ducha w Zabrze	24,0
13.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. 3 Maja (rejon ul. Sądowej)	8,0
14.	Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Hagera i ul. Kasprowicza	5,9
15.	Koncepcja wykorzystania alternatywnych źródeł energii dla oczyszczalni ścieków Śródmieście w Zabrze	95,5
16.	Wymiana rozdzielni SN 20 kV w SUW Mikulczyce wraz z przebudową zasilania kablowego	17,0
17.	Zabudowa kotła gazowego wraz z przebudową zewnętrznej instalacji gazu w budynku SUW Grzybowice	16,5
18.	Przebudowa zagospodarowania terenu hydroforni Barbara wraz z budową ogrodzenia	24,9
19.	Budowa muru oporowego na terenie Bazy Transportu i Sprzętu	16,4
II	Roboty budowlane	3 036,2
20.	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Żółkiewskiego	557,1
21.	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Damrota	643,4
22.	Przebudowa sieci wodociągowej w rejonie ul. 3 Maja i ul. Urbana (GPW)	406,3
23.	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Słowackiego (od ul. Wolności do ul. Gliwickiej)	345,2
24.	Budowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej w ulicy Gen. Ducha w Zabrze	291,5

25.	Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Hagera i ul. Kasprowicza	202,1
26.	Montaż monitoringu serwerowni w budynku Zarządu	11,9
27.	Montaż wciągarki elektrycznej dla przepompowni ogólnospławnej w oczyszczalni ścieków Śródmieście	23,5
28.	Wymiana szafy sterującej na biofiltrze w oczyszczalni ścieków Śródmieście	7,1
29.	Wymiana modemów Celbox 1.4 wraz z akumulatorami w studniach wodomierzowych - szt. 4	36,2
30.	Budowa instalacji węgla organicznego w oczyszczalni ścieków Śródmieście	501,4
31.	Zabudowa systemu do ozonowania w SUW Mikulczyce - próba	10,5
III.	Zadania awaryjne i pozostałe	1 838,5
32.	Wymiana kanalizacji sanitarnej w ul. Lubelskiej	653,3
33.	Wykonanie odgródzenia części korytarza w budynku Zarządu	7,1
34.	Wymiana silnika agregatu kogeneracyjnego JK2 w oczyszczalni ścieków Śródmieście	500,0
35.	Roboty dodatkowe w ramach przebudowy oczyszczalni ścieków Mikulczyce	562,6
36.	Montaż słupka telemetrycznego (monitoring poziomu ścieków w studni kanalizacyjnej przy ul. Pomorskiej)	8,3
37.	Montaż gazomierza ultradźwiękowego do instalacji biogazu na oczyszczalni Śródmieście - 3 szt.	107,2
OGÓŁEM ZADANIA INWESTYCYJNE		7 019,7

Źródło: ZPWik sp. z o.o.

Część zadań inwestycyjnych rozpoczętych w latach poprzednich i zrealizowanych w 2020 r. została zakończona, a wytworzony majątek na kwotę 29,5 mln. zł powiększył wartość spółki.

Zakończone zadania inwestycyjne:

- Przebudowa oczyszczalni ścieków Mikulczyce w Zabrze
- Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Damrota
- Wymiana kanalizacji sanitarnej w ulicy Lubelskiej
- Przebudowa sieci ul. Żółkiewskiego
- Zabudowa instalacji węgla organicznego w oczyszczalni ścieków Śródmieście
- Wymiana silnika agregatu kogeneracyjnego JK2 w oczyszczalni Śródmieście
- Budowa wodociągu w rejonie ulicy 3-go Maja i Urbana
- Przebudowa sieci wodociągu ul. Słowackiego
- Budowa sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej sanitarnej w ul. Gen. Ducha
- Budowa kanalizacji sanitarnej w rej. ul. Hagera i Kasprowicza
- Roboty uzupełniające w ramach Przebudowy Oczyszczalni ścieków Mikulczyce
- Montaż gazomierzy ultradźwiękowych w instalacji biogazu w oczyszczalni ścieków Śródmieści
- Przebudowa odcinka kabla SN 20kV zasilającego studnię nr 2 Świętoszowice z SUW Grzybowice
- Wymiana modemów CellBOX w studniach wodomierzowych
- Montaż wciągarki elektrycznej dla przepompowni ogólnospławnej w oczyszczalni Śródmieście
- Montaż monitoringu serwerowni w budynku Zarządu
- Montaż słupka telemetrycznego (monitoring poz. ścieków w studni kan. przy ul. Pomorskiej)
- Wykonanie odgródzenia części korytarza w budynku zarządu
- Wymiana szafy sterującej w BFO OŚ Śródmieście

W 2020 r. łączna kwota przeznaczona na remonty wyniosła 10,4 mln. zł. W ramach prac remontowych wykonano m.in.:

- remonty sieci wodociągowej wraz z przyłączami o łącznej długości 796,3 m;
- remonty sieci kanalizacyjnej wraz z przyłączami o łącznej długości 315,7 m;
- usunięto 700 awarii sieci wodociągowej oraz 1 167 awarii sieci kanalizacyjnej tj. dokonano naprawy zepsutego lub uszkodzonego urządzenia sieciowego lub przyłącza na sieci wodociągowej i kanalizacyjnej;
- remonty obiektów: oczyszczalni Śródmieście, oczyszczalni Mikulczyce, przepompowni Maciejów, Osiedle Janek
- remonty środków transportu, sprzętu i urządzeń technicznych.

Działalność Zabrzeńskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.

Jednym ze sposobów likwidacji niskiej emisji i smogu w miastach jest przyłączenie budynków do systemu ciepłowniczego. ZPEC Sp. z o.o. zaspakaja około 40% zapotrzebowania na ciepło systemowe miasta Zabrze. Celem Spółki jest ciągła i niezawodna dostawa ciepła systemowego dla zaspokojenia komfortu cieplnego obecnych i przyszłych odbiorców, dbając przy tym o ekologię i bazując na najnowszych rozwiązaniach technologicznych.

Fotografia. Siedziba Zabrzeńskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. ul. J.W. Goethego 3

Źródło: Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.

Główne cele ZPEC Sp. z o.o. to:

- przyłączanie nowych odbiorców ciepła,
- rozwój rynku ciepłowniczego,
- likwidacja niskiej emisji poprzez przyłączanie do sieci ciepłowniczej obiektów dotychczas ogrzewanych paleniskami domowymi,
- zapewnienie wysokiej jakości usług w zakresie dostawy i produkcji ciepła,

W 2020 r. Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o. o. wykonało wszystkie zaplanowane prace warunkujące dostawę ciepła do odbiorców. Pojawiły się również prace nieplanowane - przyłączenia odbiorców do sieci ciepłowniczej wykonane w 2020 roku. Wykonano projekty przyłączy, sieci i węzłów ciepłowniczych, które będą realizowane w 2021 roku i późniejszych latach. Dokonano również zakupów inwestycyjnych już gotowych przyłączy i węzłów ciepła.

Wykonano ogółem inwestycje i remonty na kwotę 6,35 mln. zł netto w tym: nakłady inwestycyjne: 6 mln. zł netto i remonty 325 tys. zł netto.

Podstawowym założeniem Przedsiębiorstwa w realizacji Planu Robót było efektywne wykorzystanie posiadanych środków finansowych na cele inwestycyjne i remontowe oraz stosowanie najnowszych technologii w budowie nowych, modernizowaniu i remontowaniu istniejących składników majątku Spółki.

SIECI CIEPŁOWNICZE:

Zadania inwestycyjne realizowane w 2020 roku obejmowały zarówno budowę nowych sieci ciepłowniczych preizolowanych, jak i modernizację sieci ciepłowniczych już istniejących – przebudowa sieci ciepłowniczych kanałowych na preizolowane.

W roku 2020 zakończono realizację zadania „Modernizacja sieci ciepłowniczej (przebudowa z kanałowej na preizolowaną. Obejmowała ona wymianę odcinka istniejącej sieci ciepłowniczej przy ul. Korczoka/ul. Kalinowej wzdłuż ul. Korczoka do SK3”. W ramach POIiŚ nastąpiła w roku 2020 realizacja ostatniego III etapu tej inwestycji. W roku 2020 zrealizowano 244,18m sieci wraz z wykonaniem połączeń z istniejącymi odgałęzieniami. Całkowita długość sieci wykonanej w ramach tego projektu w latach: 2018, 2019 i 2020 wynosi 823,18 m. Wartość netto wykonanych w roku 2020 robót budowlano – montażowych wyniosła 1,05 mln. zł netto. Wartość zrealizowanej inwestycji w 2020 roku – 1,17 mln. zł netto.

Kontynuowano realizację: zadania „Modernizacja sieci ciepłowniczej (przebudowa z kanałowej na preizolowaną) - wzdłuż ul. Klonowej w Zabrze.” Długość wykonanej sieci etapu II 2xDN300 zrealizowanej w roku 2020 wraz z przyłączami wg operatu geodezyjnego powykonawczego wyniosła 286,25 m. Wartość zrealizowanej inwestycji w 2020 roku – 1,25 mln zł netto.

W ramach projektu „Budowa sieci ciepłowniczej do osiedli Rokitnica i Helenka w Zabrze połączona z likwidacją dwóch kotłowni osiedlowych”:

- rozpoczęto realizację: „Zadania 1. Budowa sieci ciepłowniczej osiedlowej od komory przyłączeniowej KP do punktu rozdziału na sieci osiedlowe: oś. Helenka i oś. Rokitnica w Zabrze”. Długość wykonanego odcinka w 2020 roku wg pomiarów geodezyjnych wyniosła 197,20m. Wartość zrealizowanej inwestycji w 2020 roku - 680 tys. zł netto.
- Rozpoczęto realizację: „Zadania 2. Budowa sieci ciepłowniczej osiedlowej ETAP I – sieć ciepłownicza osiedlowa od punktu rozdziału do kotłowni oś. Helenka przy ul. Niepokólczyckiego 41 w Zabrze.” Długość wykonanego odcinka w 2020 roku wg pomiarów geodezyjnych wyniosła 222,70m. Wartość zrealizowanej inwestycji w 2020 roku – 592 tys. zł netto.

PRZYŁĄCZA SIECI CIEPŁOWNICZYCH:

Zgodnie z planem robót i umowami o przyłączenie do sieci ciepłowniczej przyłączono do sieci 8 budynków, były to budynki zarówno mieszkalne jak i usługowe w Zabrzu:

- Przyłączy do budynku Muzeum Górnictwa Węglowego przy ul. Wolności 387. Średnia długość zrealizowanego przyłącza sieci ciepłowniczej na podstawie operatu pomiarowego geodezyjnego powykonawczego wyniosła 268,00 m. Wartość zrealizowanej inwestycji 61 tys. zł netto.
- Przyłączy do budynku usługowego przy ul. Dzierżona 11A, długości 12,70 m (na podstawie operatu pomiarowego geodezyjnego powykonawczego). Wartość zrealizowanej inwestycji 37 tys. zł netto.
- Przyłączy do budynku mieszkalnego przy ul. Korczoka 50, o długości 79,10 m (na podstawie operatu pomiarowego geodezyjnego powykonawczego). Wartość zrealizowanej inwestycji 69 tys. zł netto.
- Przyłączy do budynku mieszkalnego przy ul. Damrota 42, o długości 121,25 m (na podstawie operatu pomiarowego geodezyjnego powykonawczego). Wartość zrealizowanej inwestycji 194 tys. zł netto.
- Przyłączenie budynków mieszkalnych przy ul. Wallek-Walewskiego 25-30 i Sądowej 5-7. (na podstawie operatu pomiarowego geodezyjnego powykonawczego). Wartość zrealizowanej inwestycji 22 tys. zł netto.
- Przyłączy sieci ciepłowniczej do budynku przy ul. Sądowej 7 o długości 19,10 m (na podstawie operatu pomiarowego geodezyjnego powykonawczego). Wartość zrealizowanej inwestycji 36 tys. zł netto.
- Przyłączy do budynku mieszkalnego przy ul. Keplera 16. o długości 13,7 m (na podstawie operatu pomiarowego geodezyjnego powykonawczego). Wartość zrealizowanej inwestycji 34 tys. zł netto.
- Przyłączy do budynku Politechniki Śląskiej przy ul. Roosevelta 40A, o długości 41,1 m (na podstawie operatu pomiarowego geodezyjnego powykonawczego). Wartość zrealizowanej inwestycji 55 tys. zł netto.
- Przyłączy do budynku mieszkalnego przy ul. Słowackiego 6A – zakup inwestycyjny, o długości 144,07 m (na podstawie operatu pomiarowego geodezyjnego powykonawczego). Koszt zakupu inwestycyjnego 188 tys. zł netto.

INNE ROBOTY WYKONANE NA SIECIACH CIEPŁOWNICZYCH:

Oprócz robót inwestycyjnych nowobudowanych sieci i przyłączy ciepłowniczych remontowano i modernizowano sieci już istniejące.

- Na sieciach napowietrznych istniejących, w celu redukcji strat ciepła na przesyle wymieniono zniszczoną. Nowa izolacja posiada lepsze właściwości izolacyjne, niski współczynnik przewodzenia ciepła, co znacząco wpływa na zmniejszenie strat ciepła na przesyle.
- Wymieniono: Izolację sieci napowietrznej 2xDN 150 za płotem Ogrodu Botanicznego 2x50mb oraz sieci 2xDN 65 odgałęzienia do ul. Roosevelta 123-2x41mb+2 kolana oraz Izolację sieci napowietrznej 2xDN 150 od odgałęzienia z sieci DN 400 do wejścia sieci pod ziemię przy budynku Cisowa 9, tj. 2x384mb+88 kolan. Wartość wykonanych robót – 217 tys. zł netto.

- Zakupiono i zabudowano 2 szt. kompensatorów mieszkowych DN 500 na Magistrali Północnej na terenie parkingu Aldi przy Al. Korfantego. Wartość wykonanych robót – 39,9 tys. zł netto.
- W komorze K1 przy DMiT w miejsce przepustnic zabudowano 2 szt. zaworów kulowych DN500. Wartość wykonanych robót 145 tys. zł netto.

WĘZŁY CIEPLNE:

W 2020 roku zabudowano 11 nowych węzłów ciepłowniczych.

- Węzły ciepłe na potrzeby c.o. i c.w.u w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych na os. Zandka przy ul. Krakusa 10, 12, 14, 16 i 18 w Zabrzu. W ramach projektu pod nazwą „Uciepłownienie centrum Zabrze obejmujące obszar w obrębie elektrociepłowni Fortum Zabrze S.A., ul. Wolności, Bytomska i Powstańców Śląskich w tym osiedle Zandka – Etap III i IV, zakończono realizację Zadania 3 etap IV – „Zabudowa węzłów ciepłych w 9 budynkach mieszkalnych na os. Zandka”. W roku 2020 zrealizowana została Część II zadania Zabudowa węzłów ciepłych w 5 budynkach mieszkalnych na os. Zandka przy ul. Krakusa 10, 12, 14, 16 i 18. W budynkach dokonano zabudowy łącznie 5 węzłów dwufunkcyjnych z pełną automatyką pogodową i sterowaniem. Nakład finansowy na zadanie wyniósł 314 tys. zł netto.
- Węzeł ciepły na potrzeby c.o. i c.w.u. w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Olchowej 9 – 9A w Zabrzu. W ramach tego zadania zlikwidowano węzeł istniejący pracujący tylko na potrzeby c.o. Zabudowano nowy węzeł dwufunkcyjny pracujący na cele c.o. i c.w.u z pełną automatyką. Wartość zrealizowanej inwestycji 99 tys. zł netto.
- W ramach likwidacji węzłów grupowych zlikwidowano węzeł ciepły pracujący wspólnie dla dwóch budynków, w jego miejsce zabudowano dwa węzły indywidualne dla każdego budynku osobno: Węzeł ciepły na potrzeby c.o. w budynku mieszkalnym wielorodzinnym ZSM przy ul. Wallek – Walewskiego 26 – 30 w Zabrzu. Wartość zrealizowanej inwestycji 55 812,58 zł netto. Węzeł ciepły na potrzeby c.o. w budynku mieszkalnym wielorodzinnym ZSM przy ul. Sądowej 5 – 7 w Zabrzu. Wartość zrealizowanej inwestycji 53 065,50 zł netto.
- Węzeł ciepły na potrzeby c.o., c.w.u i c.t w budynku Muzeum Górnictwa Węglowego przy ul. Wolności 387 w Zabrzu. Wartość zrealizowanej inwestycji 81 985,73 zł netto.
- Węzeł ciepły na potrzeby c.o., c.w.u i c.t w budynku usługowym przy ul. Dzierżona 11A w Zabrzu. Wartość zrealizowanej inwestycji 103 661,84 zł netto.
- Węzeł ciepły na potrzeby c.o. w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Damrota 42 w Zabrzu. Wartość zrealizowanej inwestycji 67 329,34 zł netto.
- Węzeł ciepły na potrzeby c.o., c.w.u w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Słowackiego 6A w Zabrzu. Wartość zakupu inwestycyjnego 105 030,00 zł netto.
- W ramach remontów własnych dokonano przeglądu i konserwacji 38 węzłów ciepłych znajdujących się na os. Rokitnica. Dokonano również przeglądu i konserwacji armatury, uzupełnienia izolacji, napraw, czyszczenia i udrożnienia odwodnień. Nakłady na remonty i konserwacje wynosiły 6,3 tys. zł netto.

SIEĆ MONITORINGU WĘZŁÓW CIEPLNYCH

Budowa sieci teletechnicznej dla celów monitorowania pracy i sterowania urządzeniami węzłów cieplnych, realizowana była równolegle z budowaniem sieci ciepłowniczej. W 2020 roku zrealizowano: Sieć monitoringu i sterowania węzła ciepłowniczego zabudowanego przy ul. Damrota 42. Nakłady na budowę wynosiły 22 tys. zł netto.

KOTŁOWNIE:

W roku 2020 dokonano również prac remontowych na kotłowniach – prace remontowe kotłów i urządzeń kotłowych oraz prace remontowe pomieszczeń kotłowni. Prace te wykonano w ramach remontów własnych. W kotłowniach dokonano również przeglądów i sprawdzenia kotłów i urządzeń kotłowych. Prace wykonane w ramach remontów i konserwacji:

- Kotłownia Helenka – w ramach robót na kotłowni wykonano: remont kotła nr 1,2,4 - remont rusztu, napędu rusztu, wentylatorów, odpylaczy, kosza węglowego, leja żużlowego i przesypu, remont nawierzchni placu, torowiska i obrotnic oraz ogrodzenia, remont urządzenia nawęglającego - naprawa konstrukcji nośnej, wózka zasypowego, napinaczy, nakłady na remonty i konserwacje wynosiły 118 tys. zł netto.
- Kotłownia Rokitnica – w ramach robót na kotłowni wykonano: remont kotłów KD-2 i urządzeń kotłowych, remont zaworów, armatury, instalacji technologicznej i pomieszczeń w budynku kotłowni, nakłady na remonty i konserwacje wynosiły 9 tys. zł netto.
- Kotłownia Witosa – w ramach robót na kotłowni wykonano: remont zaworów, zasuw i urządzeń technologicznych. Nakłady na remonty i konserwacje wykonano w ramach eksploatacji kotłowni.

STEROWNIKI:

W ramach modernizacji własnych na węzłach cieplnych wymieniono sterowniki swobodnie programowalne wraz z wymianą aplikacji sterującej, zmianą wizualizacji i archiwizacji pracy SWC oraz sposobu transmisji danych (Ethernet). Wymiana sterowników pozwala na odczyt dodatkowych parametrów w węzłach ciepła tj. odczyt wodomierza, odczyt temperatury powrotu c.o. i c.w.u, prowadzenie dodatkowych analiz. Modernizacja umożliwia ciągły monitoring pracy węzłów, daje możliwość zdalnego dostępu do sterowników poprzez Internet.

Modernizacji dokonano dla węzłów znajdujących się przy: ul. Porzeczkowej (wymiennikownia grupowa domki jednorodzinne), ul. Leszczynowej 7, ul. Kawika 24, ul. Kawika 26, ul. Kawika 28, ul. Porzeczkowej 3 (budynek 1-3-5), ul. Janika 12. Wartość wykonanej modernizacji 71 tys. zł netto.

POMPY:

W ramach modernizacji własnych na węzłach cieplnych wymieniono 3 fazowe pompy obiegowe typu UPE na energooszczędne 1 fazowe pompy typu MAGMA 3 wraz z instalacją zasilania i sterowania. Modernizacji dokonano dla węzłów znajdujących się przy: ul. Janika 14B, ul. Janika 16B, ul. Janika 17A, ul. Janika 22, ul. Korczoka 96, ul. Struzika 10, ul. Struzika 14B. Wartość wykonanej modernizacji – 41 tys. zł netto. Oprócz wyżej wymienionych remontów i modernizacji dokonano również remontów

własnymi siłami. Remonty te polegały na drobnych robotach budowlanych dotyczących malowania, tynkowania itp. budynków należących do majątku Przedsiębiorstwa.

Edukacja Ekologiczna

Program Edukacji Ekologicznej dla Miasta Zabrze na lata 2013-2020 "Przez edukację do zrównoważonego rozwoju" jest realizowany na podstawie Uchwały Nr XLIV/632/13 Rady Miasta Zabrze z dnia 21.10.2013 r. Celem Programu jest podniesienie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców Zabrze. W 2020 roku przez jednostki i wydziały Urzędu Miasta Zabrze w zakresie edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży zostały zrealizowane takie zadania jak: warsztaty ekologiczne i przyrodnicze dla dzieci i dorosłych, turnieje ekologiczne, konkursy ekologiczne, akcja obrączkowania ptaków.

Wydział Ekologii współorganizował cykliczne imprezy między innymi organizowany przez Muzeum Górnictwa Węglowego już XXVII „Tydzień Ziemi” obejmował on następujące działania ekologiczne: konkurs na plakat XXVII „Tygodnia Ziemi”, konkurs poetycki „Od powietrza, głodu, ognia i wojny...”, konkurs fotograficzny „Z zielonym w tle”, konkurs literacki „Mój Ekobohater”, konkurs plastyczny „Ryba i ptak pytają wciąż tak: skąd tyle plastiku od gór do Bałtyku?”, konkurs plastyczny na „Projekt znaczka pocztowego”, konkurs plastyczny na rysunek satyryczny „Śmieciowa udręka”, konkurs na tekst satyryczny „Może rapowanie ułatwi segregowanie”.

Projekt pn.: „Śmieci pod lupą czyli ekologiczny Pawłów” organizowany przez Miejski Ośrodek Kultury w Pawłowie. Akcja zakłada kształtowanie się zachowań proekologicznych w uczestnikach oraz integrację lokalnej społeczności poprzez: warsztaty ekologiczne, akcje informacyjne, w tym wykłady i prelekcje, organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży a także koordynację działań klasy ekologicznej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 6. Wszystkie akcje ekologiczne prowadzone są systematycznie, a każdego roku wprowadzane są do projektu nowe, proekologiczne pomysły. Akcja „Artykling”, warsztaty dla dzieci pod hasłem „Sam coś zrobisz i zarobisz”, warsztaty ekologiczne warsztaty dla dorosłych i dzieci, kampania "Zero waste po naszymu, czyli Pawłów TO czuje, segreguje nie marnuje", kampania – Pawłów jest na TAK, kampania społeczna – Twój pies – Twoja odpowiedzialność, spotkania grupy edukacyjnej – Ekoodkrywcy, cykliczne wydanie lokalnej gazetki Pawłus, Tydzień Ziemi – pokazy, konkursy, pogadanki, maraton pisanie listów dla Ziemi, Dzień bez Samochodu, konkurs na najpiękniejszą ekologiczną pisanek wielkanocną, organizacja konkursu Pawłowski lider ekologii, festiwal Piosenki Ekologicznej Śpiewająca Podstawówka, konkurs plastyczny „Poczuj klimat”, konkurs na najpiękniejszą ekologiczną kartkę świąteczną.

W 2020 roku zorganizowano kolejną XXV edycję konkursu „Zielone Zabrze”. Jest to konkurs trwający nieprzerwanie od 1996 roku skierowany jest do wszystkich mieszkańców miasta Zabrze, placówek oświatowych, wspólnot mieszkaniowych, zakładów pracy, działkowców oraz zarządów Rodzinnych Ogrodów Działkowych. Celem konkursu jest podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców Zabrze pod względem urozmaicenia bioróżnorodności flory na dużych i małych powierzchniach dodając uroku otoczeniu. Ponadto celem konkursu jest pobudzenie inicjatywy lokalnej i zachęcenie mieszkańców do upiększania Miasta Zabrze poprzez tworzenie i dbałość o zieleńce, ogrody przydomowe, ogrody działkowe i balkony w trosce o piękniejszy wygląd miejsca zamieszkania i naszej Gminy. Konkurs w swej formule obejmuje V kategorii: balkon, ogród przydomowy, zieleniec na osiedlu

mieszkańcowym, zieleniec na terenie zakładu pracy, ogródek działkowy. Każde miejsce jest postrzegane jako teren bioróżnorodności, integracji społecznej i aktywnego wypoczynku.

W zakresie edukacji ekologicznej Miasto Zabrze w miesiącach od stycznia do marca 2020 roku zorganizowało spotkania dla mieszkańców Zabrza pn. „Czyste powietrze, masz wpływ”. Spotkania zostały zaplanowane w porozumieniu i przy współpracy z Radami Dzielnic. Głównym celem było przedstawienie problemu smogu, który pojawia się wraz z nadejściem sezonu grzewczego oraz przedstawienie istniejących programów, które pozwolą mieszkańcom sfinansować nowy piec ekologiczny. Podczas spotkań udostępniono mieszkańcom ulotki pn. „Czyste powietrze, masz wpływ”, która zawiera informację o obowiązkach wynikających z Uchwały antysmogowej Województwa Śląskiego oraz o dostępnych programach uzyskania dofinansowania do wymiany starych źródeł ogrzewania. Spotkania odbyły się w 11 z 16 dzielnic Zabrza. Z powodu epidemii Covid-19 zaprzestano organizacji spotkań. Przewiduje się kontynuację tych spotkań w pozostałych dzielnicach po ustąpieniu obostrzeń epidemiologicznych.

Konkurs EKOLAURY 2020.

Od 2002 r. Polska Izba Ekologii z sukcesem organizuje Konkurs EKOLAURY, promując najefektywniejsze i ekoinnowacyjne działania i prace podejmowane na rzecz ochrony środowiska. Konkurs ma zasięg ogólnopolski i skierowany jest do przedsiębiorstw, instytucji, organizacji pozarządowych i samorządów.

Fotografia. Ekolaury Polskiej Izby Ekologii 2020

Źródło: Wydział Ekologii

Jego głównym celem jest wyróżnianie podmiotów zaangażowanych w edukację ekologiczną; popularyzacja inwestycji i działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego i gospodarki wodnej, a także promowanie nowatorskich rozwiązań mających istotny wpływ na poprawę stanu środowiska

naturalnego. Ekolaury i wyróżnienia są przyznawane w dziewięciu kategoriach: Gospodarka wodno-ściekowa; Ochrona powierzchni ziemi, gospodarka odpadami; Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii; Ekoprodukt, zielone technologie; Edukacja ekologiczna, ochrona przyrody; Energooszczędność, efektywność energetyczna; Czystsza Produkcja; Gmina, związek gminny przyjazny środowisku oraz Całokształt działalności na rzecz ochrony środowiska.

Miasto Zabrze w 2020 roku otrzymało dwa wyróżnienia:

- Kategoria: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA - Nazwa przedsięwzięcia: "Adaptacja do zmian klimatu - gospodarowanie wodami opadowymi na terenie miasta Zabrze w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020"
- Kategoria: EDUKACJA EKOLOGICZNA - Nazwa przedsięwzięcia: "Konkurs Ekologiczny: Zielone Zabrze"

EcoHarmonogram

Wydział Gospodarowania Odpadami Komunalnymi udostępnił mieszkańcom ulotki oraz plakaty dotyczące prawidłowej segregacji odpadów komunalnych poprzez zarządców budynków. W gminie aktywna jest aplikacja ECOHARMONOGRAM, którą można pobrać na telefon komórkowy. Zawiera ona między innymi harmonogram odbioru odpadów komunalnych. Ponadto poprzez aplikację można dokonać różnych zgłoszeń np. dzikich wysypisk lub nieprawidłowego wykonania usługi odbioru odpadów przez wykonawcę. Zawiera ona także informacje w ramach edukacji ekologicznej np. jak prawidłowo segregować odpady komunalne.

Podczas „Pikniku w rytmie firmy” wydział GOK promując prawidłową segregację odpadów zorganizował zabawy dla najmłodszych z grą planszową oraz nagrodami w postaci gadżetów. Rozdawano również ulotki o prawidłowej segregacji odpadów, informacji o EcoHarmonogramie. Dla placówek opiekuńczo-wychowawczych (dzieci i młodzież w wieku 0-18) zorganizowano akcję "MIKOŁAJ", podczas której rozdano gadżety edukacyjne z zakresu segregacji odpadów. Zlecono druk ulotek informujących o prawidłowej segregacji odpadów komunalnych. Artykuły prasowe dotyczące aplikacji EcoHarmonogram ukazały się w tygodnikach „Głos Zabrze” oraz „Nowiny Zabrzeńskie”. Podczas imprezy Tour de Pologne wydział GOK promował prawidłową segregację odpadów rozdając ulotki oraz promując aplikację EcoHarmonogram. Wydział Oświaty przeznaczył środki finansowe, na działania ekologiczne w ramach czterech kategorii: programy ekologiczne, konkursy ekologiczne,

szkolne ogrody oraz programy związane z gospodarką odpadami. Zgodnie ze złożonymi przez przedszkola oraz szkoły i placówki oświatowe wnioskami zrealizowano:

- 36 autorskich programów ekologicznych, dzięki którym m.in. propagowano wiedzę z zakresu proekologicznych postaw, poszanowania zasobów naturalnych oraz ochrony pożytecznych owadów,
- 22 konkursy ekologiczne angażujące społeczności przedszkolne oraz szkolne w wymianę doświadczeń, wiedzy oraz swojego spojrzenia na ochronę środowiska naturalnego,
- 34 nasadzenia drzew oraz krzewów w szkolnych ogrodach,
- 20 programów związanych z gospodarką odpadami (m.in. zakupiono kosze do segregacji, poszerzono wiedzę wśród dzieci i młodzieży na temat prawidłowej segregacji śmieci).

W ramach działań ekologicznych złożono wnioski o dofinansowanie do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w ramach konkursu Zielona Pracownia 2020. Dofinansowanie otrzymały dwie szkoły: III Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi w Zabrzu oraz Szkoła Podstawowa nr 37 w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5 w Zabrzu. Przy współpracy z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią złożono również wniosek o dofinansowanie budowy ekologicznego placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 20 im. Polskich Himalaistów w ramach projektu „Działania uświadamiające wśród uczniów szkół Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na temat adaptacji do zmian klimatu” w ramach środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego – programu „Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu.

Centrum Edukacji Ekologicznej działające przy Miejskim Ogrodzie Botanicznym w Zabrzu przeprowadziło następujące działania w 2020 roku : „Akcja Karmnik – obrączkowanie ptaków, udział w Śląskim Festiwalu Nauki w Katowicach, udział w „Nocy Biologów” na Uniwersytecie Śląskim, wykłady i zajęcia edukacyjne, konkursy: „Wiosna z mojego okna”, „Karmnik z recyklingu”, „Recyklingowa ścieżka edukacyjna” impreza plenerowa - Dzień Pszczół, projekt edukacyjny „Zobacz Płuca” współpraca z 18 placówkami oświatowymi w Zabrzu.

Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Zabrzu wzięło udział w spotkaniach dzielnicowych „Czyste powietrze, masz wpływ”, prelekcja na temat warunków i możliwości przyłączania budynków do sieci ciepłowniczej. Przeprowadziło również akcje ekologiczne pt.: „Zamień piec na kaloryfer”. Trwa ciągła dystrybucja ulotek z informacją możliwości przyłączenia budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej oraz rozdawane były książeczki dla dzieci biorących udział w organizowanych przez Miasto Zabrze wydarzeniach plenerowych.

Racjonalna gospodarka odpadami

W 2020 roku nastąpiło wiele zmian koniecznych do przeprowadzenia w związku z zmianą przepisów ustawowych, a także dynamiczną sytuacją na rynku odpadów, które wpływały na znaczny wzrost kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Zmiana przepisów krajowych skutkowałą drastycznym wzrostem opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w większości gmin w Polsce. Jednakże działania podjęte w mieście Zabrze pozwoliły na obniżenie początkowo wysokich opłat (od maja 2020 r. stawka 27,70 zł/m-c/os.) do poziomu średnich stawek obowiązujących w regionie tj. 24,20 zł/m-c/os. od miesiąca września 2020 r.

- Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

W 2020 roku zawarto cztery umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Ostatnia z umów zawarta 30 grudnia 2020 roku będzie obowiązywać do końca 2021 roku. Trzy umowy zawarte 23 marca, 30 czerwca oraz 29 września opiewały na łączną kwotę ponad 34 mln. zł, natomiast suma faktur wystawionych przez podmioty świadczące usługi w ramach zawartych umów wyniosła 33,7 mln. zł. W trakcie roku nastąpiła zmiana wykonawcy usługi co było dużym wyzwaniem organizacyjnym dla miasta i dla nowego wykonawcy.

W 2020 roku łączne koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości objętych systemem zorganizowanym i nadzorowanym przez Miasto Zabrze wyniosły blisko 40 mln złotych, w tym 6 mln. złotych dotyczy umowy, która została zawarta w 2017 roku i obowiązywała do 31 marca 2020 r.

Wykonawcy usług zostali obciążeni karami umownymi w wysokości ponad 1 mln złotych z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości w realizowanej usłudze. Wspomniane wyżej kary, a także związane z nimi nieprawidłowości w realizowanej usłudze odbioru odpadów w dużej mierze są wynikiem zmiany operatora odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, który w początkowym okresie nie wykonywał odbiorów zgodnie z ustalonym harmonogramem.

- Usuwanie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania („Dziki wysypiska”)

W 2020 roku usunięto odpady z 34 lokalizacji na łączną kwotę blisko 150 tys. złotych (część zleceń z grudnia zostało uregulowanych w miesiącu styczniu 2021 r.). W trakcie tych działań usunięto 136,46 Mg (ton) odpadów, głównie odpadów wielkogabarytowych (52,08 Mg), niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (39,42 Mg) oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych (29,22 Mg). Trudno ocenić przyczyny deponowania w miejscach nieprzeznaczonych do składowania i magazynowania tak znacznej ilości odpadów wielkogabarytowych oraz budowlanych i rozbiórkowych, gdyż gmina w ramach zorganizowanego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi zapewnia odbiór tych odpadów zarówno w miejscu ich wytworzenia (bezpośrednio od właścicieli), jak również w punktach selektywnej zbiórki odpadów. Najbardziej prawdopodobne jest nieprawidłowe działanie podmiotów realizujących wszelkiego rodzaju usługi remontowo-budowlane, które w ramach wykonywanej działalności są zobowiązane zagospodarować odpady we własnym zakresie (ponieść koszty ich utylizacji).

- Działania informacyjno-edukacyjne z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi

Nieprzerwanie od lipca 2019 roku na terenie miasta Zabrze funkcjonuje aplikacja EcoHarmonogram, której podstawowym założeniem jest prezentowanie wraz z przypominaniem poszczególnych terminów wywozów (harmonogramów), edukowanie mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami wytwarzanymi w gospodarstwach domowych, a także możliwość bezpośredniego kontaktu z gminą i wykonawcą w przypadku konieczności złożenia zapytania, zgłoszenia czy interwencji.

Rysunek. EcoHarmonogram - ulotka

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Mając na względzie, iż nie wszyscy mieszkańcy korzystają z aplikacji bądź strony internetowej Miasta Zabrze w ramach prowadzonej kampanii informacyjno-edukacyjnej, każdego roku kolportowane są materiały w wersji papierowej, jak np. harmonogramy odbioru odpadów wraz z dodatkowymi informacjami, które dostarczane są bezpośrednio do właścicieli nieruchomości, a także plakaty i ulotki. Ponadto w prasie lokalnej zostało opublikowanych kilkanaście krótkich informacji oraz bardziej obszernych artykułów z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Ponadto w celu poprawy selektywnej zbiórki odpadów „u źródła” opracowano nowe wzory oznakowań pojemników, które oprócz większego rozmiaru i tekstu zawierają również ikono grafiki wskazujące jakie odpady należy wrzucać oraz jakich nie należy wrzucać do danego pojemnika lub worka.

Dodatkowo w ramach prowadzonych działań edukacyjnych, część środków przeznaczonych na ten cel jest przekazywana do placówek oświatowych, które organizują różnego rodzaju projekty (konkursy, wydarzenia) z zakresu gospodarki odpadami.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

Tabela: Projekty w zakresie edukacji selektywnej zbiórki odpadów realizowane przez szkoły

PLACÓWKĄ OŚWIATOWĄ	NAZWA PROJEKTU	PLACÓWKĄ OŚWIATOWĄ	NAZWA PROJEKTU	PLACÓWKĄ OŚWIATOWĄ	NAZWA PROJEKTU	PLACÓWKĄ OŚWIATOWĄ	NAZWA PROJEKTU	PLACÓWKĄ OŚWIATOWĄ	NAZWA PROJEKTU
Przedszkole nr 1 ul. Reymonta 52 41-800 Zabrze	Kompostownik w ogrodzie przedszkolnym	Przedszkole z Oddziałami Specjalnymi nr 33 ul. Jana III Sobieskiego 3b 41-810 Zabrze	"Segregujesz, przyrodę ratujesz"	Szkoła Podstawowa nr 26 ul. Ogórka 9 41-807 Zabrze	"Segregujemy i nasze miasto Zabrze ratujemy!"	Szkoła Podstawowa Specjalna nr 41 ul. Konopnickiej 3 41-800 Zabrze	Szklanka wody	Zespół Szkół nr 18 ul. Sikki 55 41-810 Zabrze	"Ziemia moim domem"
Przedszkole nr 6 ul. Jordana 59 41-813 Zabrze	"Razem z Misiami walczymy ze śmieciąmi!!!"	Przedszkole z Oddziałami Specjalnymi i Oddziałami Integracyjnymi nr 48 w Zabrze ul. Kotarbińskiego 16 41-819 Zabrze	"Myśl o planecie- szanuj zieleni"	Szkoła Podstawowa nr 31 ul. Jordana 7 41-808 Zabrze	"Segregacja śmieci w szkole Podstawowej nr 31 w Zabrze"	I Liceum Ogólnokształcące ul. Wolności 323 41-800 Zabrze	"W zdrowym ciele zdrowy duch"	Zespół Szkół Specjalnych nr 42 ul. Sienkiewicza 43 41-800 Zabrze	"Segregujesz - świat ratujesz!"
Przedszkole nr 27 ul. Św. Wojciecha 4 41-803 Zabrze	"Segreguję odpady - to się opłaca"	Szkoła Podstawowa nr 6 ul. Klonowa 23 41-800 Zabrze	"Segreguję z głową!"	Szkoła Podstawowa nr 46 w Zespole Przedszkolnym nr 9 ul. Gwarecka 15 41-808 Zabrze	"Jak segregować, żeby Ziemie nie zrujnować"	III Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi ul. Sienkiewicza 33 41-800 Zabrze	"Czystość wokół nas - kontynuacja programu"	Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego ul. Zwrotnicza 11 41-807 Zabrze	"Wyrzucaj śmieci prawidłowo dla planety to zdrowo"
Przedszkole z Oddziałami Specjalnymi nr 28 ul. Niedziałkowskiego 35 41-800 Zabrze	"Dzieci segregują śmieci"	Szkoła Podstawowa nr 15 ul. Czolgistów 1 41-800 Zabrze	Zakup pojemników do segregacji odpadów szkolnych	Zespół Szkolno- Przedszkolny nr 6 ul. Sikorskiego 74 41-809 Zabrze	"Tyle zyskamy, ile odzyskamy"	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 14 ul. Korczoka 98 41-806 Zabrze	Osobliwości ścieżki przyrodniczo-leśnej Skalica czyli o korzyściach płynących z racjonalnej gospodarki odpadami	Zabrzeńskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego ul. Piłsudskiego 58 41-800 Zabrze	Recykling a segregacja odpadów w szkole
Przedszkole nr 29 ul. Paderewskiego 53 41-810 Zabrze	Wycieczka do Zakładu segregacji odpadów	Szkoła Podstawowa nr 20 ul. Kasprzowicza 7 41-803 Zabrze	"Czysto - bez odpadów"	Szkoła Podstawowa Specjalna nr 39 ul. Wojskiego 10 41-800 Zabrze	"Z odpadami zapan brat" III edycja	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 14 ul. Korczoka 98 41-806 Zabrze	"Segreguję, bo Zabrze kocham i szanuję"	Miejska Bursa Szkołowa ul. Franciszkańska 13a 41-819 Zabrze	"Dla ziemi, dla nas, dla siebie"

Źródło: Wydział Ekologii

- Projekty realizowane przez wydział Gospodarowania Odpadami Komunalnymi.

Największym i najistotniejszym projektem z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi realizowanym przez Wydział Gospodarowania Odpadami Komunalnymi było przygotowanie projektu Budowy Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Zabrze. Konsultacjom społecznym poddano lokalizację punktu na terenie miasta. Dalsze prace będą kontynuowane po dokonaniu wyboru miejsca, w którym realizowana będzie ta inwestycja.

Innym projektem rozpoczętym w 2020 roku jest projekt „Elektryczne Śmieci”. Na terenie miasta Zabrze wprowadzono zbiórkę odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (ZSEE) w pojemnikach roztawionych w różnych lokalizacjach na terenie miasta Zabrze. Aktualnie mieszkańcy mogą przekazać odpady ZSEE do stacjonarnego oraz mobilnych PSZOK, które są prowadzone przez podmiot zewnętrzny w ramach realizowanej usługi odbioru i zagospodarowania odpadów. Wdrożenie ww. projektu w 2021 roku ma na celu zwiększenie ilości punktów, w których można w sposób bezpieczny i zgodny z przepisami przekazać do zagospodarowania tego typu odpady. W czerwonych pojemnikach (zdjęcie poniżej) mieszkańcy będą mogli zdeponować zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w wielkości nie większej niż 50 cm, natomiast pozostałe odpady o większych rozmiarach w dalszym ciągu będą również nieodpłatnie przyjmowane przez PSZOK/MPSZOK.

Fotografia. „Elektryczne Śmieci” - pojemnik

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Racjonalna gospodarka odpadami – hermetyzacja regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK).

W 2020 r. hermetyzacja zakładu FCC Polska w Zabrzu została zakończona. MPGK sp. z o.o. w Zabrzu, którego właścicielem jest FCC Polska Sp. z o.o. rozpoczęło w 2017 r. prace inwestycyjne związane z hermetyzacją instalacji do mechanicznego i biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych.

W tym samym roku Prezydent Zabrze powołała zespół do współpracy przy realizacji inwestycji. Zadaniem zespołu było systemowe rozwiązywanie problemu uciążliwości zapachowych związanych z funkcjonowaniem wysypiska. Efektem działania zespołu była optymalizacja procesu inwestycyjnego realizowanego przez MPGK. Realizacja projektu modernizacji Zakładu Segregacji i Kompostowni Odpadów w Zabrzu przy ul. Cmentarnej rozpoczęła się w 2018 roku, po otrzymaniu wszystkich wymaganych pozwoleń związanych z przeprowadzeniem niezbędnych robót budowlanych mających na celu hermetyzację instalacji.

Celem przedsięwzięcia było podniesienie komfortu życia mieszkańców Zabrze poprzez skuteczne wyeliminowanie uciążliwości zapachowych, powstających w wyniku biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych. Inwestycja polegała na pełnej hermetyzacji procesu. Teraz kompostowanie odpadów biodegradowalnych, które wcześniej częściowo odbywało się na zewnątrz, jest prowadzone w szczelnej, hermetycznej hali, a powietrze poprocesowe oczyszcza na bieżąco system złożony z trzech rodzajów filtrów. Wartość projektu, dla którego finansowanie zostało zapewnione przez właściciela – firmę FCC Polska Sp. z o.o. to 15 mln zł.

Hermetyzacja to jednak nie koniec inwestycji FCC w Zabrzu. Od października 2020 r. w zakładzie działa dodatkowy system likwidujący nieprzyjemne zapachy – tzw. mokra bariera izolacyjna. Zainstalowanie bariery było odpowiedzią na kolejną zmianę prawa w zakresie zbiórki odpadów, która obowiązuje od połowy tego roku. Przedtem segregowane były osobno odpady kuchenne i osobno

odpady zielone. Po zmianie prawa odpady biodegradowalne są zbierane wspólnie, co powoduje ich mieszanie, a tym samym ryzyko wzmożonych uciążliwości zapachowych przy ich przetwarzaniu.

Fotografia. system oczyszczania powietrza, Zakład Segregacji i Kompostowni Odpadów w Zabrzu przy ul. Cmentarnej

Źródło: <https://www.fcc-group.eu/pl/polska/>

W sumie spółka FCC Polska w zakład i sprzęt w Zabrzu zainwestowała już ponad 100 mln zł. Niedawno zakończyła się jeszcze jedna inwestycja, obejmująca system zabezpieczeń przeciwpożarowych, który znacznie wyprzedza wymagania prawne. To także rozwiązanie mające na celu zapewnienie komfortu mieszkańców Zabrza.

WZMACNIANIE DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ MIASTA
(CEL STRATEGICZNY C13)

Infrastruktura drogowa i towarzysząca

Zabrze konsekwentnie modernizuje swój układ komunikacyjny. W 2020 roku w mieście prowadzonych było wiele inwestycji drogowych. Dużym wsparciem dla prowadzonych działań w zakresie budowy i remontu dróg są środki z Funduszu Dróg Samorządowych. Dzięki rządowemu wsparciu w Zabrzu powstają nowe drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą, a stare są remontowane.

Inwestycje drogowe prowadzone przez Miejski Zarząd dróg i Infrastruktury Informatycznej w Zabrzu w 2020 roku:

- „Budowa skrzyżowania ulicy Roosevelta z ulicą Piłsudskiego w Zabrzu” - przebudowa ulicy Piłsudskiego - ETAP II: Budowa skrzyżowania ulicy Roosevelta z ulicą Piłsudskiego w Zabrzu (budowa ronda). W dniu 17.12.2019 roku podpisano umowę na wykonanie robót, wartość umowy na wykonanie robót budowlanych wyniosła ponad 8 mln zł. Realizacja zadania obejmowała budowę ronda, przebudowę istniejących ulic w obrębie ul. Piłsudskiego, Roosevelta, Botanicznej, Zawiszy Czarnego; przebudowę i budowę chodników, ścieżek rowerowych, miejsc postojowych, wjazdów, placu do zawracania; przebudowę i budowę oświetlenia ulicznego; przebudowę i budowę odwodnienia, przebudowę i zabezpieczenie kolidujących sieci uzbrojenia terenu (sieć gazowa, teletechniczna, elektryczna, wod.-kan).

Fotografia. Budowa skrzyżowania ulicy Roosevelta z ulicą Piłsudskiego w Zabrzu - budowa ronda

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

- „Budowa doświetlenia przejścia dla pieszych w ciągu ul. 3-go Maja, Lutra, Padlewskiego, Floriana, Bohaterów Warszawskich, Sądowej, Franklina Roosevelta” W dniu 17.12.2019 roku podpisano umowę na wykonanie robót. Wartość umowy na wyniosła ponad 192 tys. zł. Realizacja zadania

obejmowała budowę doświetlenia sześciu przejść dla pieszych w ciągu ul. 3 Maja na wysokości ul. Lutra, Padlewskiego, Floriana, Bohaterów Warszawskich, Sądowej, Franklina Roosevelta” obejmującą budowę linii kablowych oświetleniowych oraz słupów oświetleniowych wraz z opravami oraz elementami sterowania.

- „Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym na ul. Chudowskiej w ciągu drogi powiatowej S82310 w Zabrze” - odtworzenie barier ochronnych i poboczy. W dniu 22.04.2020 roku podpisano umowę na wykonanie robót. Wartość umowy na wykonanie robót budowlanych: 316 tys. zł. Realizacja zadania obejmowała poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez odtworzenie barier ochronnych w niezbędnym zakresie wraz z odtworzeniem poboczy w ciągu ul. Chudowskiej w Zabrze – droga powiatowa nr S 82310, na odcinku 1250 m, od granicy miasta do rejonu wjazdu do obwołu utrzymania autostrady.
- „Budowa drogi publicznej gminnej na południe od ul. Handlowej wraz ze ścieżką rowerową, chodnikiem, zjazdami do posesji, budowa skrzyżowania typu rondo z ulicami Pyskowicką i Magazynową”. W dniu 20.08.2020 roku podpisano umowę na wykonanie robót. Wartość umowy wyniosła ponad 5,2 mln zł. Planowany termin wykonania: 20.06.2021 r. Przedmiot inwestycji stanowi robota budowlana polegająca na rozbudowie ul. Handlowej w Zabrze, obejmującej budowę drogi publicznej na południe od ul. Handlowej o długości ok. 960 m, wraz ze ścieżką rowerową, chodnikiem, zjazdami do posesji, budowę skrzyżowania typu rondo z ulicami Pyskowicką i Magazynową. Na realizację zadania miasto pozyskało dofinansowanie w wysokości ponad 2,2 mln zł w ramach Funduszu Dróg Samorządowych.
- „Przebudowa ulicy Bytomskiej w rejonie potoku Julka dla poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym”, w grudniu 2020 r. wszczęte zostało postępowanie przetargowe na wykonanie robót budowlanych. Szacunkowa wartość wykonania robót budowlanych to blisko 3 mln zł. Termin wykonania: do 7 miesięcy od podpisania umowy na wykonanie robót budowlanych. Przedmiot inwestycji stanowi przebudowa ul. Bytomskiej na długości ok 280 m. W ramach zadania przewidziano budowę jezdni dwupasowej, dwukierunkowej z obustronnymi utwardzonymi poboczami oraz barierą energochłonną. Przewidziano również wykonanie m.in. zjazdu na drogę wewnętrzną, drogi wewnętrznej z miejscami postojowymi, przejazdu tramwajowego wraz z sygnalizacją ostrzegawczą oraz oświetlenia ulicznego.
- „Budowa dróg lokalnych wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym w dzielnicy Grzybowice - ulice: Czekanowska i Na Lesie” (część 1). W grudniu 2020 roku wszczęte zostało postępowanie przetargowe na wykonanie robót budowlanych. Szacunkowa wartość wykonania robót budowlanych to ponad 3,1 mln zł. Termin wykonania: do 7 miesięcy od podpisania umowy na wykonanie robót budowlanych. Przedmiot inwestycji stanowi budowa drogi o nawierzchni z kostki betonowej w ciągu ul. Czekanowskiej na długości ok. 160 m i ul. Na Lesie na długości ok. 300 m wraz z budową zjazdów, chodnika z kostki betonowej, wykonaniem elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego, oznakowaniem poziomym i pionowym, oraz wykonaniem oświetlenia ulicznego.
- „Budowa dróg lokalnych wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym w dzielnicy Grzybowice - ulice: gen. Stanisława Dąbka i gen. Bronisława Ducha” (część 2). W październiku 2020 roku

wszczęte zostało postępowanie przetargowe na wykonanie robót budowlanych, a w grudniu dokonano wyboru najkorzystniejszej oferty. Szacowana wartość wykonania robót budowlanych wyniesie ponad 3,1 mln zł. Termin wykonania: do 7 miesięcy od podpisania umowy. Przedmiot inwestycji stanowi budowa drogi w ciągu ul. gen. Stanisława Dąbka na długości ok. 365 m wraz ze ścieżką rowerową, chodnikiem, zjazdami do posesji, oraz w ciągu ul. gen. Bronisława Ducha na długości ok. 450 m wraz z chodnikiem i zjazdami do posesji.

- „Budowa dróg lokalnych wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym w dzielnicy Grzybowice - ulice: ks. Michała Wosia i Złota” (część 3). W grudniu 2020 roku wszczęte zostało postępowanie przetargowe na wykonanie robót budowlanych. Szacunkowa wartość wykonania robót budowlanych: 2,3 mln zł. Przedmiot inwestycji stanowi budowa drogi o nawierzchni z kostki betonowej w ciągu ul. Wosia na długości ok. 335 m i ul. Złotej na długości ok. 150 m wraz z budową zjazdów, chodnika, elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego, oznakowaniem poziomym i pionowym, wykonaniem oświetlenia ulicznego. Na realizację zadania Zabrze pozyskało dofinansowanie w wysokości ponad 1,3 mln zł w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego.

Zadania MZDiII dotyczące budowy i remontów chodników oraz miejsc postojowych, realizowane w 2020 r. w ramach Zabrzeńskiego Budżetu Partycypacyjnego:

- Modernizacja chodników, wytyczanie ścieżek rowerowych oraz montaż ławek na osiedlu Kotarbińskiego, ZBP 2017 - P0007, łączny koszt inwestycji to ponad 500 tys. zł. W ramach zadania wykonano remonty chodników: wzdłuż ul. Franciszkańskiej, placu głównego przed wejściem do ZSM-S oraz chodnika od boiska Orlika; wzdłuż ul. M. Skłodowskiej - Curie, od budynku nr 43-47 do budynku ul. Żnieńskiej 36; wzdłuż ul. Franciszkańskiej od przystanku autobusowego do kościoła; wzdłuż ul. T. Kotarbińskiego, od skrzyżowania z ul. Franciszkańską do wejścia do szkoły Podstawowej nr 25; wzdłuż ul. Wł. Tatarkiewicza od skrzyżowania z ul. Grunwaldzką do budynku Tatarkiewicza 22; pomiędzy budynkami ul. Franciszkańskiej 8 i 14 do boiska Orlik; w ciągu ul. Franciszkańskiej w rejonie sklepu „Rzecki”. Zadania ukończono w 2020 r.
- Budowa miejsc postojowych na oś. T. Kotarbińskiego - Wyznaczenie miejsc postojowych na ul. Gdańskiej w Zabrze w ramach Zabrzeńskiego Budżetu Partycypacyjnego Edycja 2019 - Projekt nr P0033”. Projekt polegał na budowie miejsc postojowych na oś. T. Kotarbińskiego. Wartość umowy na wykonanie robót budowlanych: 143 tys. zł, termin wykonania: październik 2020 r. Realizacja zadania obejmowała budowę utwardzonego pobocza oraz wyznaczenie pasa postojowego wraz z wymianą krawężników w granicy pasa drogowego ul. Gdańskiej na odcinku ok. 420 m.
- Budowa miejsc postojowych na oś. T. Kotarbińskiego - Budowa miejsc postojowych przy ul. T. Kotarbińskiego w Zabrze, ZBP 2019 - P0033. Wartość umowy na wykonanie robót budowlanych: 231 tys. zł, planowany termin wykonania to czerwiec 2021 r. Realizacja zadania obejmuje budowę dodatkowych miejsc postojowych w ilości 33 oraz chodników wraz z korektą geometrii istniejących zatok postojowych i chodników na osiedlu Tadeusza Kotarbińskiego.
- Budowa miejsc postojowych i brukowanie chodników przy ul. Banachiewicza, os. Kopernika, ZBP 2019 - P0009. Części 1 zadania obejmuje remont istniejącej nawierzchni chodników

wraz z obramowaniem oraz remont istniejących obiektów małej architektury”. Wartość umowy na wykonanie robót budowlanych to 130 tys. zł, a termin realizacji - 16.09.2020 r. W ramach 1 części zadania wyremontowano chodniki zlokalizowane w obrębie skweru pomiędzy ulicami T. Banachiewicza, J. Gagarina, J. Keplera oraz K. Ciołkowskiego, oraz odtworzono istniejące obiekty małej architektury – kosze na śmieci i ławki. Część 2 zadania obejmuje budowę miejsc postojowych przy ul. Banachiewicza 5, 12 i 13. Wartość umowy na roboty to blisko 60 tys. zł. Planowany termin wykonania: 8.01.2021 r. W ramach zadania wykonane zostanie 15 nowych miejsc postojowych.

- Budowa miejsc postojowych na oś. Kopernika, ZBP 2020 - P0056, Zadanie obejmuje budowę 10 miejsc postojowych przy budynku przy ul. K. Ciołkowskiego 18 oraz remont parkingów przy budynku przy ul. T. Banachiewicza 1, 3, 5, 7 na oś. M. Kopernika. Części 1 - kwota wykonania 34 tys. zł. Części 2 zadania: wartość umowy na wykonanie robót budowlanych: 72 tys. zł.

Tabela. Zadania inwestycyjne MZDiI w zakresie infrastruktury drogowej i towarzyszącej w 2020 r.

Zadania inwestycyjne MZDiI w zakresie infrastruktury drogowej i towarzyszącej w 2020 r.			
Lp.	Numer zadania / Kategoria zadania	Nazwa zadania inwestycyjnego	Wykonanie
1	WI/MZDiI/02/19	ZBP 2019 Droga Biskupice - Zabrze	181 470,89 zł
2	WI/MZDiI/09/18	Budowa i przebudowa systemu dróg na terenie miasta Zabrze	1 511 092,37 zł
3	WI/MZDiI/09/19	ZBP 2019 budowa miejsc postojowych oraz brukowanie chodników	132 633,53 zł
4	WI/MZDiI/10/18	Przebudowa ul. Piłsudskiego	8 209 008,48 zł
5	WI/MZDiI/11/17	ZBP 2017 Modernizacja chodników, wytyczenie ścieżki rowerowej oraz montaż ławek, koszy na śmieci oraz koszy na psie odchody	577 485,61 zł
6	WI/MZDiI/11/18	Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe	84 565,71 zł
7	WI/MZDiI/12/19	ZBP 2019 Budowa miejsc postojowych na osiedlu T. Kotarbińskiego	1 678,00 zł
8	WI/MZDiI/43/18	ZBP 2018 Sportostrada Zabrzeńska	1 211,30 zł
9	WI/MZDiI/45/18	ZBP 2018 Zagospodarowanie terenu pomiędzy ulicami Banachiewicza, Galileusza oraz Gagarina	199 406,27 zł
10	WI/MZDiI/36/19	Przebudowa obiektów inżynierskich na terenie miasta Zabrze - opracowanie dokumentacji projektowej	564 439,13 zł
11	WI/MZDiI/03/20	Budowa doświetlenia przejścia dla pieszych w ciągu ul. 3 Maja, Lutra, Padlewskiego, Floriana, Bohaterów Warszawskich, Sądowej, Franklina Roosevelta	199 743,05 zł
12	WI/MZDiI/19/20	ZBP 2020 Budowa miejsc postojowych na ul. Franciszkańskiej - etap I	162 048,22 zł
13	WI/MZDiI/39/20	ZBP 2020 Budowa miejsc postojowych na Osiedlu Kopernika	116 509,90 zł
14	WI/MZDiI/44/20	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym na ulicy Chudowskiej w ciągu drogi powiatowej nr S 82310 w Zabrze - odtworzenie barier ochronnych i poboczy	318 690,14 zł
15	WI/MZDiI/67/20	Budowa przystanków autobusowych zgodnie z uchwałami Rady Miasta z 2019 r.	98 154,00 zł

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

16	WI/MZDIII/70/20	Przebudowa skrzyżowania ulic Tarnopolskiej, Kościuszki i Chopina	46 248,00 zł
17	WI/MZDIII/80/20	Przebudowa ul. Mikulczyckiej na wysokości skrzyżowania ulicy 11 Listopada wraz z rozbiórką obiektu	104 242,50 zł
18	WI/MZDIII/84/20	Budowa drogi publicznej gminnej na południe od ul. Handlowej wraz ze ścieżką rowerową, chodnikiem, zjazdami do posesji, budowa skrzyżowania typu rondo z ulicami pyskowską i magazynową	29 297,70 zł
19	WI/MZDIII/68/19	Przebudowa ul. Bytomskiej w rejonie potoku Julka w celu poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym	45 510,00 zł
Razem:			12 583 434,80 zł

Źródło: MZDI w Zabrze

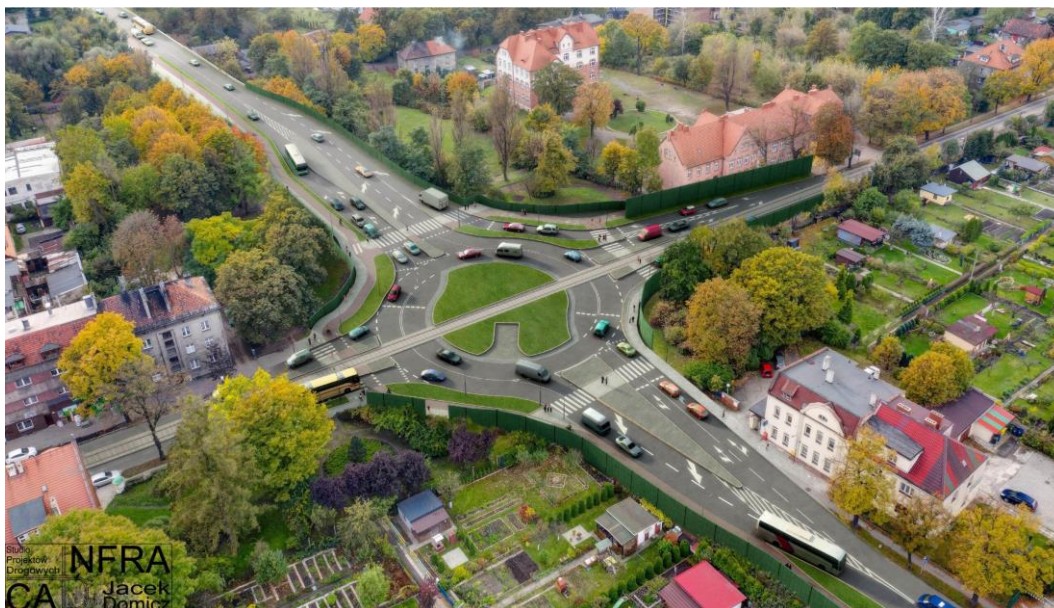
Planowane do realizacji, najważniejsze inwestycje drogowe w Zabrzu :

- Budowa przedłużenia ulicy Piłsudskiego do ulicy Szkubacza,
- Budowa przedłużenia Alei Korfantego do ulicy Brygadzystów,
- Budowa drogi łączącej KSSE (ul. Goduli) z autostradą A1 w Zabrzu (ul. Witosa),
- Budowa ul. Nowo-Hagera,
- Budowa ulicy Obrońców Westerplatte – boczne w Pawłowie,
- Budowa ulicy Sudeckiej w Pawłowie,
- Budowa ulicy Hubera w Maciejowie,
- Budowa ulic: Czekanowskiej, Ducha, Dąbka, Na Lesie, Złotej i Wosia w Grzybowicach,
- Budowa przedłużenia ulicy Marii Skłodowskiej – Curie od ulicy Franciszkańskiej,

Budowa przedłużenia Alei Korfantego do ulicy Brygadzystów

W połowie listopada 2020 roku zakończyły się prace projektowe dotyczące budowy przedłużenia alei Korfantego – na odcinku od ul. Heweliusza do ul. Tarnopolskiej w Zabrzu. Przetarg na wykonanie robót ma zostać ogłoszony w połowie przyszłego roku, a pierwsze samochody przejadą nową drogą w 2023. Jest to niewątpliwie jedna z kluczowych inwestycji drogowych w Zabrzu. W ramach inwestycji zaplanowano budowę m.in.: nowego odcinka drogi o długości ok. kilometra, dwóch rond turbinowych, obiektu mostowego nad jarem po kolei piaskowej w rejonie ul. 11 Listopada/ ul. Heweliusza, obiektu mostowego nad jezdniami ulic Św. Wawrzyńca, Nadrzeczną oraz ciekim wodnym, oświetlenia ulicznego, zatok autobusowych, ekranów akustycznych, a także ciągów rowerowych oraz pieszych.

Rysunek. Wizualizacja przedłużenia alei Korfantego – na odcinku od ul. Heweliusza do ul. Tarnopolskiej

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

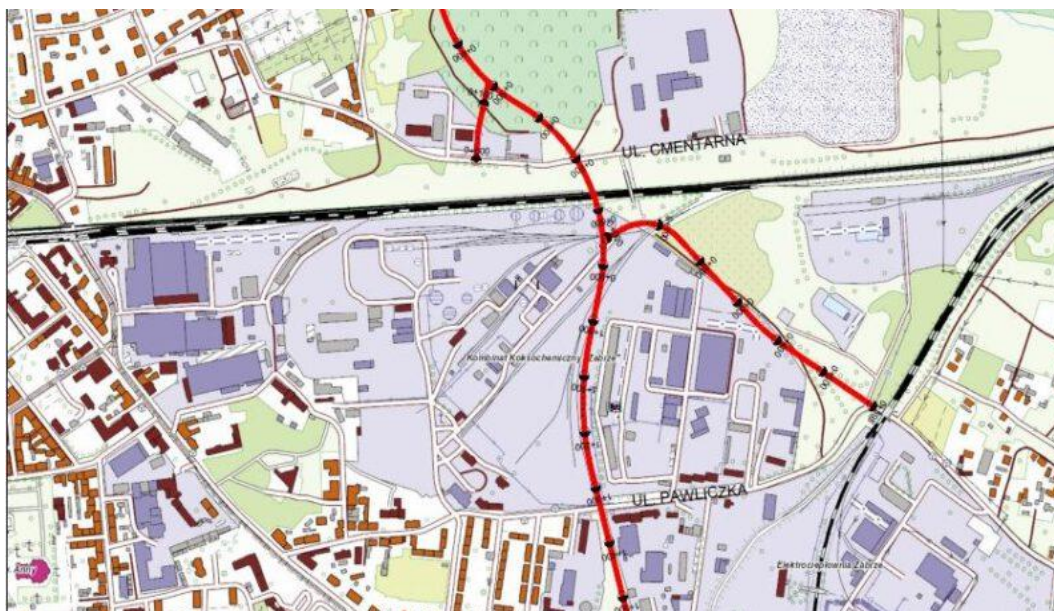
Budowa drogi łączącej KSSE (ul. Goduli) z autostradą A1 w Zabrzu (ul. Witosa)

W październiku 2020 r. nastąpiło ogłoszenie przetargu na wykonanie dokumentacji projektowej wraz z pozwoleniem na budowę dla zadania pn.: „Budowa drogi łączącej KSSE (ul. Goduli) z autostradą A1 w Zabrzu (ul. Witosa)”. W grudniu nastąpił wybór projektanta. Na początku 2021 roku planowane jest podpisanie umowy na opracowanie dokumentacji. Szacunkowy koszt opracowania to ponad 600 tys. zł. Nadrzędnym celem realizacji ww. odcinka drogi jest utworzenie nowego połączenia komunikacyjnego pomiędzy autostradą A1 (węzeł „Zabrze Północ”) oraz Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną (KSSE) w Zabrzu. Inwestycja znacząco wpłynie na jakość poruszania się środkami transportu wewnątrz miasta oraz wpłynie na poprawę warunków i bezpieczeństwa ruchu w bezpośrednim otoczeniu inwestycji. Nowa infrastruktura stworzy również warunki do zaproponowania kolejnych terenów inwestycyjnych, m.in. pod budownictwo mieszkaniowe.

Budowa ul. Nowo-Hagera

Pod koniec 2020 r. miasto ogłosiło przetarg na opracowanie dokumentacji projektowej wraz z pozwoleniem na budowę dla zadania pn.: „Budowa drogi Nowo-Hagera”. Zaprojektowana zostanie droga łącząca ul. Hagera z ul. Wolności w okolicy Hali Pogoń, której długość wyniesie blisko 2 km. Powstanie drogi odciąży centrum miasta od ruchu samochodowego. Nowa infrastruktura połączy Biskupice z Zaborzem, co ułatwi mieszkańcom północnych dzielnic miasta dojazd do Drogowej Trasy Średnicowej. Wybudowanie drogi wraz z węzłami z ulicami Pawliczka oraz Cmentarną spowoduje także wyprowadzenie z dzielnicy Zandka ruchu ciężkich pojazdów jadących do Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych. Wraz z drogą zostanie wybudowana ścieżka rowerowa.

Rysunek. Mapa przedstawiająca budowę ul. Nowo-Hagera

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Modernizowanie infrastruktury komunikacji tramwajowej

Na terenie miasta kontynuowane są inwestycje w infrastrukturę tramwajową. Efektem będzie podniesienie jakości podróży oraz zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników dróg. W ubiegłych latach przeprowadzone były prace modernizujące torowiska przy ulicach 3 Maja, Bytomskiej, Brysza Wolności czy pl. Teatralnym. Wykonane zadania w znacznym stopniu wpłynęły na poprawę jakości funkcjonowania tego ekologicznego środka transportu. W 2020 prowadzone były kolejne prace związane z remontem torowisk. Obecnie modernizowane są odcinki torowisk w ramach działania pn. „Zintegrowany Projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego – etap I i II”. Projekt obejmuje następujące obszary:

- Inwestycja zakończona w 2020 r.: „Przebudowa infrastruktury tramwajowej w Zabrzu, wzdłuż ul. Powstańców Śląskich i ul. Prof. Zbigniewa Religi od ul. Wolności do skrzyżowania z ul. Stalmacha wraz z odgałęzieniami” - zadanie 6.1. Dwutorowa linia tramwajowa o długości 1,6 km torów. Wartość umowna: 24,8 mln zł.

Fotografia. Przebudowana infrastruktura tramwajowa w Zabrzu, wzdłuż ul. Powstańców Śląskich

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Fotografia. Przebudowana infrastruktura tramwajowa w Zabrzu, wzdłuż ul. Prof. Zbigniewa Religi

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

- Inwestycja realizowana w 2020 r.: „Przebudowa infrastruktury tramwajowej w ciągu ul. Bytomskiej w Zabrzu, od ul. Zamkowej do ul. Szyb Franciszek wraz z Pętlą Biskupice oraz z rozjazdami”, - zadanie 6.2. Termin realizacji: II kwartał 2020 – I kwartał 2021 r. Dwutorowa linia tramwajowa o długości 1,6 km torów. Wartość realizacji zadania to ponad 11 mln zł. Dodatkowo Zakład Torów i Sieci środkami własnymi spółki Tramwaje Śląskie S.A realizował w 2020 roku na terenie miasta Zabrze zadanie eksploatacyjne pn.: „Modernizacja torowiska i sieci trakcyjnej wzdłuż ul. Bytomskiej

od ul. Hagera do ul. Stalmacha” wraz z modernizacją dwóch przejazdów drogowo – tramwajowych. Koszt zadania to ok. 3,5 mln zł. Łączna wartość inwestycji to blisko 15 mln zł.

– Inwestycje planowane do realizacji:

- „Przebudowa torowiska w ciągu ul. Wolności w Zabrze od skrzyżowania z ul. Piłsudskiego do skrzyżowania z ul. Miarki”, zadanie 8.2. Planowany termin realizacji: I kwartał 2021 - IV kwartał 2022 r. Dwutorowa linia tramwajowa o długości 2,76 km torów. Wartość szacunkowa: 11 mln zł.
- „Przebudowa torowiska tramwajowego w Zabrze od Pętli Mikulczyce do skrzyżowania ul. Mikulczyckiej z ul. Dygasińskiego łącznie z pętlą”, zadanie 15. Planowany termin realizacji: 2021 - 2022 r. Jednotorowa linia tramwajowa o długości 3,35 km torów. Wartość szacunkowa: 40 mln zł.
- „Przebudowa przejazdu drogowo – tramwajowego ul. Knurowskiej z ul. Wolności na granicy miast Gliwic i Zabrze”, - zadanie 8.1. Planowany termin realizacji: I kwartał 2021 r. - I kwartał 2022 r. Dwutorowa linia tramwajowa o długości blisko 0,5 km torów. Wartość szacunkowa to 3 mln zł.
- „Przebudowa infrastruktury tramwajowej w ciągu ul. Wolności w Zabrze od skrzyżowania ul. Wolności z ul. Floriana do granicy z Rudą Śląską, - zadanie 8.3. Planowany termin realizacji: I kwartał 2021 roku - III kwartał 2022 r. Dwutorowa linia tramwajowa o długości 7,2 km torów. Wartość szacunkowa: 18,1 zł.

Łączna wartość wszystkich inwestycji związanych z infrastrukturą tramwajową, które zostaną przeprowadzone do końca 2022 r. w Zabrze wyniesie ponad 160 mln zł. Znaczna część tych środków pochodzi z funduszy Unii Europejskiej i budżetu Miasta Zabrze.

Aktywna mobilność miejska - Budowa centrum przesiadkowego

Miasto realizuje projekt budowy centrum przesiadkowego, którego celem jest usprawnienie komunikacji w mieście i rozbudowa systemu transportowego. Inwestycja jest jedną z największych zasięgiem inwestycji drogowych w całej historii miasta. W pierwszej kolejności został opracowany Zrównoważony Plan Mobilności Miejskiej Miasta Zabrze. To dokument strategiczny zawierający wyniki badań i analiz dotyczących transportu publicznego, transportu samochodowego, polityki parkingowej, ruchu pieszego, transportu rowerowego oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego. Kolejnym etapem było opracowanie koncepcji funkcjonalno-użytkowych, które były podstawą do wykonania następnego etapu, czyli prac architektonicznych. W lipcu 2018 r. podpisano umowę dotyczącą realizacji pierwszego etapu tych działań. Zawarta umowa dotyczy wykonania zadania pn.: „Uporządkowanie potoków ruchu: pieszego, samochodowego, rowerowego, komunikacji publicznej w mieście Zabrze” poprzez opracowanie koncepcji, projektu budowlanego, projektów wykonawczych, które będą podstawą realizacji zadania pn.: „Wsparcie mobilności miejskiej Miasta Zabrze poprzez budowę centrum/centrów przesiadkowego/przesiadkowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą”. Umowa została zawarta była na kwotę 4,6 mln zł i będzie realizowana do lipca 2022 roku, a jej zakres rzeczowy obejmuje realizację następujących etapów:

- Etap I – Wykonanie Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej,
- Etap II - Wykonanie koncepcji funkcjonalno-użytkowych,

- Etap III – Wykonanie koncepcji architektonicznych,
- Etap IV – Wykonanie projektów budowlanych, kosztorysów inwestorskich wraz z uzyskaniem decyzji administracyjnych niezbędnych do realizacji przedmiotu zamówienia,
- Etap V – Wykonanie dokumentacji wykonawczej, kosztorysu inwestorskiego, STWIOR opracowanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia na wybór wykonawcy robót,
- Etap VI – Pełnienie nadzoru autorskiego w czasie realizacji inwestycji.

Pierwsze trzy etapy zakresu rzeczowego umowy zostały wykonane do końca 2019 roku. Etapy I-II zostały wykonane w 2018 r., natomiast w 2019 r. został wykonany etap III umowy – tj. opracowano koncepcje architektoniczne dla 4 lokalizacji. Wskazano lokalizacje przy ul. Goethego, przy ul. Ofiar Katynia/Krakowskiej, przy ul. Przystankowej oraz przy ul. Makoszowskiej. Dla każdej lokalizacji centrum przesiadkowego opracowane zostały 3 koncepcje funkcjonalno-użytkowe, które zawierały najważniejsze uwarunkowania, oddziaływania, wymagania oraz wytyczne, który stanowiły materiał wyjściowy do opracowania koncepcji i projektów. Na podstawie wybranych koncepcji w poszczególnych lokalizacjach, w 2019 r. opracowano koncepcje architektoniczne – również w ilości 3 wariantów dla każdej lokalizacji. Z uwagi na strukturę własnościową i przeznaczenie w planie tymczasowo zawieszono wykonanie projektów centrów przesiadkowych dla lokalizacji przy ul. Przystankowej i Makoszowskiej do czasu uregulowania spraw formalno-prawnych.

W 2020 r. zrealizowane zostały dwa etapy zakresu rzeczowego umowy: etap IV oraz etap V, tj. wykonano projekty budowlane i wykonawcze dla lokalizacji przy ul. Goethego oraz ul. Ofiar Katynia/Krakowskie oraz uzyskano wszystkie decyzje niezbędne do realizacji inwestycji. W pierwszej lokalizacji przewidziano budowę obiektu o powierzchni ok. 10,4 tys. m² z peronami komunikacji autobusowej, parkingiem P&R oraz poczekalnią i usługami towarzyszącymi. W drugiej lokalizacji przewidziano perony otwarte, niewielki parking zewnętrzny oraz obiekt o powierzchni 276 m² (poczekalnia i drobne usługi). W dwóch lokalizacjach przewidziano możliwość ładowania pojazdów elektrycznych - przygotowanie infrastruktury, lokalizację stacji Zabrzeńskiego Roweru Miejskiego, strefy Kiss&Ride oraz infrastruktury towarzyszącej (biletomaty, tablice dynamicznej informacji pasażerskiej i tablice zajętości miejsc na parkingu P&R). Przewidziano przebudowę dróg w zakresie koniecznym do włączenia infrastruktury oraz budowę i przebudowę sieci infrastruktury. Łączny koszt realizacji inwestycji został wyceniony na kwotę ponad 108 mln zł (lokalizacja 1 – 81,8 mln zł, lokalizacja 2 – 26,3 mln zł).

Zgodnie z Planem Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miasta Zabrze na lata 2017-2026 zakłada się realizację 4 węzłów przesiadkowych w następujących lokalizacjach:

- 1) Rejon ulic: Johanna Goethego, Plac Dworcowy i 3 Maja;
- 2) Rejon ulic: Przystankowej i Mikulczyckiej;
- 3) Rejon ulic: Krakowskiej i Ofiar Katynia;
- 4) Rejon ulic: Wilibalda Winklera, Makoszowska i 3 Maja.

Rysunek. Mapa Zabrze – lokalizacje centrów przesiadkowych

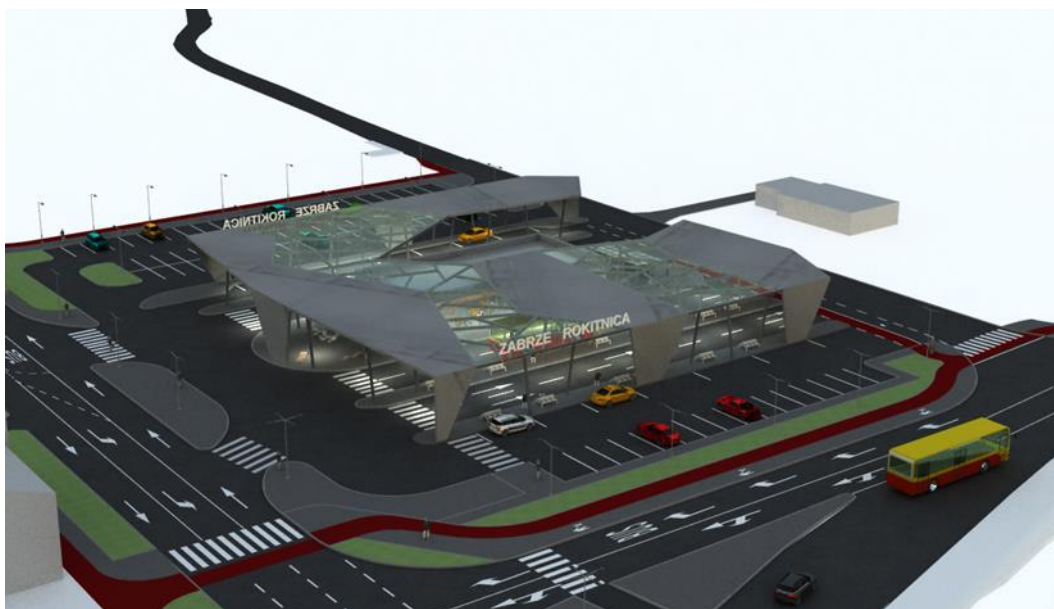
Źródło: Biuro ds. Inwestorów

Rysunek. Wizualizacja centrum przesiadkowego przy ul. Goethego

Źródło: Biuro ds. Inwestorów

Rysunek. Wizualizacja centrum przesiadkowego w Rokitnicy, rejon ulic: Krakowskiej i Ofiar Katynia

Źródło: Biuro ds. Inwestorów

Rysunek. Wizualizacja centrum przesiadkowego w rejonie ul. Przystankowej i ul. Mikulczyckiej

Źródło: Biuro ds. Inwestorów

Rysunek. Wizualizacja centrum przesiadkowego rejonie ulic: Winklera, Makoszowskiej i 3 Maja

Źródło: Biuro ds. Inwestorów

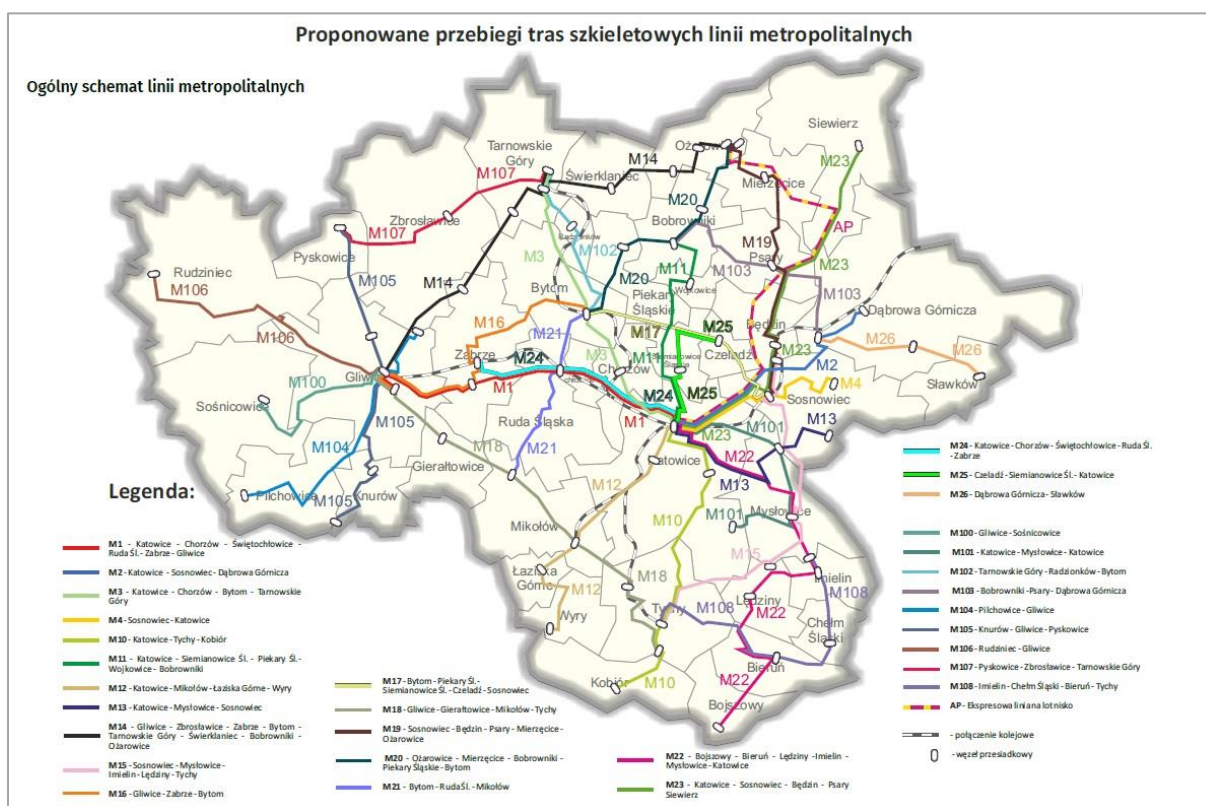

Transport publiczny

W związku z powstaniem Górnśląsko-Zagłębiowskiej Metropolii rolę organizatora transportu publicznego sprawuje od dwóch lat Zarząd Transportu Metropolitalnego. Integracja taryfowa, jaką udało się dzięki temu osiągnąć, pozwala pasażerom na swobodne przemieszczanie się po obszarze Metropolii. Do czasu uruchomienia Kolei Metropolitalnej, dla której powstaje obecnie studium wykonalności, GZM włączył się w finansowanie przewozów kolejowych na niektórych relacjach m.in. na trasie Gliwice – Dąbrowa Górnicza, która przebiega przez Zabrze. Dla mieszkańców Zabrze dostępny jest autobus na lotnisko w Katowicach-Pyrzowicach, kursujący średnio co godzinę przez całą dobę. Pozwala to bez zbędnej zwłoki i bezpiecznie podróżować, nie tylko w ramach Metropolii czy województwa, ale także Polski, Unii Europejskiej i świata. W 2020 roku trwały przygotowania do optymalizacji transportu publicznego na terenie GZM, w których brali udział przedstawiciele miasta Zabrze. W wyniku prac powstała koncepcja sieci przyspieszonych autobusów Metropolitalnych, które zostaną uruchomione w 2021 roku. Przez Zabrze przejeżdżać będą następujące linie metropolitalne:

- linia M1 w relacji Gliwice – Zabrze – Katowice
- linia M24 w relacji Zabrze – Katowice
- linia M14 w relacji Gliwice – Zabrze – Tarnowskie Góry
- linia M16 w relacji Gliwice – Zabrze – Bytom

Rysunek. Schemat linii metropolitalnych – proponowane przebiegi tras

Źródło: Górnśląsko – Zagłębiowska Metropolia

Mobilność Miejska - Polityka rowerowa miasta.

Polityka rowerowa powstała w celu usystematyzowania działań na rzecz rozwoju infrastruktury rowerowej na terenie Miasta Zabrze. Głównym celem strategicznym Polityki Rowerowej Zabrze jest zwiększenie udziału ruchu rowerowego w ogólnej liczbie podróży realizowanych na terenie miasta. Wdrażanie Polityki rowerowej miasta Zabrze jest w trakcie realizacji. Do głównych działań mających na celu realizację „Polityki rowerowej” należy:

- Rozwój miejskiej sieci tras i ścieżek rowerowych. Obecnie w mieście istnieje:
 - 31,2 km ścieżek rowerowych
 - 57,5 km tras rowerowych (Zabrzański szlak rowerowy- trasa główna)
 - 19 km tras rowerowych (Zabrzański szlak rowerowy – trasa alternatywna)
 - 14,5 km ciągów pieszo – rowerowych
- Stworzenie ścieżek rowerowych, które prowadziłyby z dzielnic do centrum miasta. W pierwszej kolejności realizowana jest trasa północ – południe łącząca północne dzielnice miasta z istniejącym ciągiem pieszo - rowerowym przy ul. Winklera. Wytyczono propozycję śladu trasy w oparciu o którą ogłoszono przetarg na wykonanie dokumentacji technicznej. W 2020 r. wybrano wykonawcę opracowania dokumentacji technicznej i rozpoczęto projektowanie.
- W związku z koniecznością powiązania zabrzańskich ścieżek rowerowych z drogami rowerowymi miast ościennych oraz planami Górnośląsko - Zagłębiowskiej Metropolii opracowano koncepcję rozwoju sieci dróg rowerowych na terenie miasta Zabrze.
- Uwzględnianie w projektach nowych dróg budowy, wzdłuż tych dróg, ścieżek rowerowych lub szlaków pieszo-rowerowych. Przykładem takiego działania jest budowa nowych dróg rowerowych o długości 4,5 km w strefie ekonomicznej oraz budowa ścieżek rowerowych wzdłuż ulic Lawendowa i Jowisza na osiedlu Słoneczna Dolina. W projektach budowy przedłużenia Al. Korfantego, budowy skrzyżowania ul. Roosevelta z ul. Piłsudskiego oraz budowy ul. Handlowej – odcinka południowego przewidziano realizację ścieżek rowerowych w ramach tych inwestycji.
- Stosowanie podczas budowy ścieżek rowerowych materiałów jak najbardziej bezpiecznych i komfortowych dla rowerzystów. W uzgodnieniu z przedstawicielami środowisk rowerowych ustalono preferowanie asfaltu jako materiału do budowy nowych ścieżek.
- Popularyzacja transportu rowerowego jako ekologicznej i prozdrowotnej alternatywy dla transportu samochodowego oraz popularyzacja turystyki i rekreacji rowerowej. Corocznie w mieście organizowane są wydarzenia promujące rower jako aktywny sposób spędzania czasu. Zabrze od czterech lat jest metą jednego z etapów wyścigu Tour de Pologne – jednej z największych imprez kolarskich na świecie.
- Wzbogacenie infrastruktury rowerowej o parkingi oraz wypożyczalnie rowerów miejskich. W 2020 r. utworzono 13 stref lokalizacji rowerów miejskich. Planowane jest coroczne zwiększenie ich ilości, docelowo do minimum jednej strefy w każdej dzielnicy. W pierwszej kolejności stacje rowerowe zlokalizowano przy obiektach szlaku turystyki przemysłowej. W ramach realizacji „Centrum Przesiadkowego w Zabrzu” planowana jest budowa parkingów Bike& Ride i Park& Ride oraz ścieżek rowerowych.

Najważniejsze zadania zrealizowane w ramach Polityki rowerowej miasta Zabrze w roku 2020:

- Aktualizacja mapy Rowerowe Zabrze w zakresie:
 - szkieletu układu dróg rowerowych do realizacji na terenie miasta Zabrze
 - istniejących ścieżek rowerowych
 - posiadanych projektów ścieżek rowerowych
 - koncepcji połączeń rowerowych
 - istniejących szlaków rowerowych wytyczonych po jezdniach
 - istniejących ciągów pieszo-rowerowych
 - systemu tras rowerowych w Metropolii
- Organizacja na terenie miasta jednej z największych imprez kolarskich na świecie – wyścigu Tour de Pologne. W Zabrzu miała miejsce już czwarty rok z rzędu meta jednego z etapów wyścigu promującego aktywny tryb życia oraz miasto Zabrze. W 2020 r. organizowane były również następujące wydarzenia rowerowe:
 - Cykl rajdów rowerowych „Kopernik na rowerze” (3 rajdy),
 - Rajd rowerowy organizowany przez Radę Dzielnicy Os. Tadeusza Kotarbińskiego.
- Utworzenie Zabrzańskiego Roweru Miejskiego, który wystartował w kwietniu 2018 roku. W pierwszym etapie System ZRM składał się z 4 stacji. Dokonano również integracji systemów roweru miejskiego działających na obszarze 8 miast Górn Śląsko- Zagłębiowskiej Metropolii: Chorzowa, Gliwic, Katowic, Sosnowca, Świętochłowic, Siemianowic Śląskich, Tychów i Zabrze. W 2020 r. utworzono 13 stref lokalizacji rowerów miejskich, zaopatrzonych w 5-stanowiskowe stojaki i znak pionowy informujący o miejscu postoju dla rowerów. W sumie do dyspozycji mieszkańców oddano 60 rowerów.
- Wspólne działania Górn Śląsko – Zagłębiowskiej Metropolii oraz gminy w zakresie:
 - wdrożenia roweru metropolitalnego w GZM (wspólnego systemu wypożyczalni rowerów)
 - realizacja inwestycji rowerowych w oparciu o opracowanie przez GZM „Standardy i Wytyczne kształtowania infrastruktury rowerowej”
 - opracowaniu studium systemu tras rowerowych w GZM
 - wdrożenie przez miasto służbowych, miejskich rowerów elektrycznych w ramach projektu pn. „Rowerem lub na kole – do pracy, w pracy, z pracy”.
- Udział Miasta w projekcie Velo Silesia polegającym na audycie nieczynnych szlaków kolejowych pod kątem wykorzystania ich dla komunikacji i rekreacji rowerowej. W 2020 r. przedstawiciele samorządów Gliwic, Rudzińca, Zbrostawic, Zabrze, Pyskowic rozpoczęły rozmowy na temat wykorzystania terenów po kolei piaskowej na szlak rowerowy pod roboczą nazwą „Szlak czterech jezior” od jeziora w Pławniowicach do kopalni Guido.
- Uruchomienie rowerowni miejskiej dla pracowników urzędu w ramach ułatwienia parkowania rowerów dla przyjeżdżających do pracy w Urzędzie Miejskim.
- W ramach realizacji „Centrum Przesiadkowego w Zabrzu” zaprojektowano budowę parkingów Bike & Ride oraz ścieżek rowerowych.
- Miejski Zarząd Dróg i Infrastruktury Informatycznej w 2020 roku wykonał koncepcję rozwoju sieci dróg rowerowych na terenie miasta Zabrze, w powiązaniu z sieciami miast ościennych oraz planami Górn Śląsko- Zagłębiowskiej Metropolii.

"Zabrzańskie trasy rowerowe" - zadania MZDiI dotyczące infrastruktury rowerowej, realizowane w 2020 r. w ramach Zabrzańskiego Budżetu Partycypacyjnego:

- Sportostrada Zabrzańska

„Przebudowa istniejącej drogi wewnętrznej na ciąg pieszo-rowerowy wraz z budową oświetlenia w ramach zadania Sportostrada Zabrzańska” ZBP 2018 - P0045, realizowane jest w ramach utworzonego zadania budżetowego "Zabrzańskie trasy rowerowe". W dniu 3.11.2020 r. podpisana została umowa na wykonanie robót budowlanych. Wartość inwestycji to ponad 908 tys. zł, planowany termin wykonania: maj 2021 r. Ciąg pieszo-rowerowy Sportostrada włącza się w układ komunikacyjny miasta na skrzyżowaniu ulic Rogera i Sportowej. Realizacja zadania obejmuje przebudowę ciągu pieszo-rowerowego na odcinku ok. 850 m, o nawierzchni z betonu asfaltowego, wraz z oświetleniem, odwodnieniem, wykonaniem miejsc rekreacji w postaci zatok z wyposażeniem w ławki oraz kosze na śmieci.

- Droga rowerowa Biskupice – Zaborze,

Zadanie pn.: „Droga rowerowa Zaborze - Biskupice” ZBP 2019 - P0040 realizowane jest w ramach utworzonego zadania budżetowego "Zabrzańskie trasy rowerowe".

Wartość zadania to blisko 200 tys. zł. Termin wykonania listopad 2020 r. Realizacja przedsięwzięcia obejmowała przebudowę istniejącej drogi wewnętrznej ul. Trębackiej w dzielnicy Biskupice wraz z jej przedłużeniem w kierunku dzielnicy Zaborze Północ oraz dostosowaniem do funkcji ścieżki dla pieszych i rowerów na odcinku ok. 300 m, o nawierzchni z betonu asfaltowego, wraz z oświetleniem oraz wykonaniem elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Fotografia. Droga rowerowa Biskupice – Zaborze

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

- Przebudowa chodnika i budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Gdańskiej, od skrzyżowania z ul. Franciszkańską do wjazdu na teren Szkoły Podstawowej nr 25 w Zabrzu, ZBP 2017-P0007. W grudniu 2020 roku wszczęte zostało postępowanie przetargowe na wykonanie robót budowlanych. Szacunkowa wartość wykonania zadania 532 tys. zł. Realizacja przedsięwzięcia obejmuje przebudowę istniejącego chodnika i budowę ścieżki rowerowej na odcinku ok. 605 m wzdłuż ul. Gdańskiej w Zabrzu, na odcinku od skrzyżowania z ul. Franciszkańską do wjazdu na teren Szkoły Podstawowej nr 25.
- Przebudowa istniejącego chodnika oraz wytyczenie ścieżki rowerowej wzdłuż Gdańskiej os. T. Kotarbińskiego (od ul. Franciszkańskiej do Al. Korfantego) , ZBP 2018 - P0052. W grudniu 2020 roku wszczęte zostało postępowanie przetargowe na wykonanie robót budowlanych. Szacunkowa wartość wykonania zadania 318 tys. zł. Realizacja przedsięwzięcia obejmuje przebudowę istniejącego chodnika i budowę ścieżki rowerowej na odcinku ok. 435 m wzdłuż ul. Gdańskiej na odcinku od skrzyżowania z ul. Franciszkańską do skrzyżowania z aleją Korfantego wraz z zabezpieczeniem istniejących sieci kolidujących z ścieżką rowerową i chodnikiem.

ROZWIJANIE BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO
(CEL STRATEGICZNY C14)

Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego stanowi bardzo ważny element polityki miejskiej. W Zabrzu mocno są wspierane działania prowadzone przez inwestorów prywatnych, społecznych i publicznych ukierunkowane na rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Liczne, prowadzone inwestycje mają na celu stworzenie również infrastruktury technicznej na terenach przeznaczonych pod budownictwo. Miasto współfinansuje powstawanie nowych mieszkań, do użytku oddane zostało w 2019 roku atrakcyjne osiedle przy ul. Trocera, a osiedle przy ul. Żywieckiej jest konsekwentnie rozbudowywane.

Zwiększenie oferty mieszkaniowej i w konsekwencji, wzrost liczby mieszkańców, ma pozytywny wpływ na dochody podatkowe Miasta. Zapotrzebowanie na nowe mieszkania potwierdza przede wszystkim, że ludzie chcą mieszkać w naszym mieście, co z kolei pozytywnie wpływa na jego rozwój. Zabrze aktywnie uczestniczy w powiększaniu liczby nowych mieszkań oraz podnosi regularnie ich standard. Na dzień 31.12.2020 r. do gminnego zasobu mieszkaniowego należało 12 014 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 550 978,34m². W 2020 roku w naszym mieście wydano pozwolenia na budowę dla 128 domów jednorodzinnych oraz 333 mieszkań w ramach zabudowy wielorodzinnej.

Kontynuacja budowy osiedla w Kończycach przy ul. Żywieckiej

W 2020 roku kontynuowana była realizacja inwestycji w ramach publicznego budownictwa mieszkaniowego, tj. budowa osiedla w Kończycach przy ul. Żywieckiej. Inwestycja prowadzona jest przez Międzygminne Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. (MTBS). Rozbudowa osiedla przy ul. Żywieckiej realizowana jest dzięki udziałowi finansowemu Miasta Zabrze, finansowaniu zwrotnemu z Banku Gospodarstwa Krajowego oraz partycypacji przyszłych lokatorów oraz Międzygminnego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

Fotografia. Osiedle przy ul. Żywieckiej w Kończycach

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Przedsięwzięcie obejmuje budowę osiedla składającego się z 12 budynków mieszkalnych. W 2019 roku ogłoszono i rozstrzygnięto przetarg na usługę pn. „Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego nr 10 przy ul. Żywieckiej w Zabrzu wraz z niezbędną infrastrukturą”. Wartość inwestycji to ok. 3,5 mln zł.

W ramach przedsięwzięcia został wybudowany w 2020 r. kolejny blok mieszkalny. Trójkondygnacyjny budynek z 11 mieszkaniami (jednopokojowe, dwupokojowe oraz trzypokojowe). Na koniec 2020 roku na Osiedlu przy ul. Żywieckiej wybudowanych i oddanych do użytkowania było 7 domów o łącznej liczbie mieszkań wynoszącej 90 lokali. Koszt budowy wyniósł ponad 16 mln zł. W kolejnych latach planuje się wybudować trzy nowe budynki wielorodzinne o łącznej liczbie mieszkań wynoszącej 36 lokali. Planowany termin zakończenia inwestycji wartej ponad 12 mln zł to trzeci kwartał 2022 r.

Tabela. Zasób mieszkaniowy Osiedla przy ul. Żywieckiej w Zabrzu

Zasób mieszkaniowy Osiedla przy ul. Żywieckiej w Zabrzu					
Lp.	Etap realizacji	Liczba budynków	Liczba lokali	Koszt budowy	Okres budowy
1.	wybudowano	7	90	ok. 16,1 mln zł	2012 - 2020
2.	planowane	3	36	ok. 12 mln	2021 - 2022

Źródło: Wydział Zarządzania Mieniem

Działalność Zarząd Budynków Mieszkaniowych - Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o.

Po zakończeniu realizacji największej dotychczasowej inwestycji – budowy 6 wielorodzinnych budynków przy ul. Trocera, w maju 2019 r. zostały one oddane do użytkowania najemcom. W kolejnych latach ZBM – TBS planuje nowe inwestycje, m.in. przy ulicy: Żeromskiego oraz Niepokólczyckiego Realizacja planów ma być odpowiedzią spółki na potrzeby mieszkańców Zabrze.

Planowane inwestycje ZBM-TBS Spółka z o.o.:

Nowa inwestycja realizowana w systemie budownictwa społecznego. Budynek mieszkalny przy ulicach Konfederatów Barskich – Żeromskiego. Budynek jednoklatkowy 35 mieszkań, przewidziano 20 mieszkań 3-pokojowych i 15 mieszkań 2-pokojowych, po 7 na każdej kondygnacji

Rysunek. Wizualizacja budynku wielorodzinnego przy ul. Konfederatów Barskich – Żeromskiego

Źródło: ZBM-TBS Spółka z o.o.

Rysunek. Wizualizacja budynku wielorodzinnego przy ul. Konfederatów Barskich – Żeromskiego

Źródło: ZBM-TBS Spółka z o.o.

ZBM-TBS Sp. z o.o. w Zabrzu rozpoczyna nową inwestycję przy skrzyżowaniu ul. Żeromskiego i Konfederatów Barskich. W niedalekiej przyszłości powstanie tam nowoczesny, 5 - kondygnacyjny obiekt mieszkalny z windą, w którym na najemców czekać będzie 35 mieszkań o pow. od 42m² do 85m² wraz z przynależnymi piwnicami. Prace obejmą ponadto stworzenie infrastruktury technicznej, drogowej oraz przygotowanie 29 miejsc parkingowych oraz 8 garaży podziemnych z możliwością odpłatnego wynajmu. Kluczowym atutem jest tu jego lokalizacja. Przemyślany, funkcjonalny rozkład

pokoju sprawia, że każdy znajdzie propozycję dopasowaną do indywidualnych potrzeb. Mieszkania do zasiedlenia na zasadach wynajmu. Realizacja planowana jest na lata 2021-2023.

Planowana inwestycja - Zagospodarowanie terenów przy ulicy Niepokólczyckiego 35

W ramach zadania powstaną 4 budynki wielorodzinne 64 lokale mieszkalne na wynajem w systemie budownictwa społecznego oraz 14 domów jednorodzinnych w zabudowie szeregowej. Inwestycja będzie przebiegać dwu etapowo i zakończy się w 2027 r. rozpoczęcie realizacji rzeczowej I etapu planuje się na początek 2022 r.

Planowany termin realizacji:

2021 rok - dokumentacja projektowa zabudowa wielorodzinna

2022 – 2025 r. - realizacja I etapu (zabudowa wielorodzinna)

2024 rok - dokumentacja projektowa zabudowa szeregowa

2025-2027 r. - realizacja II etapu (zabudowa szeregowa)

Rysunek. Wizualizacja planowanej zabudowy wielorodzinnej przy ul. Niepokólczyckiego 35

Źródło: ZBM-TBS Spółka z o.o.

Rysunek. Wizualizacja planowanej zabudowy szeregowej przy ul. Niepokólczyckiego 35

Źródło: Źródło: ZBM-TBS Spółka z o.o.

Inwestorzy prywatni dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

Wspierane są także inicjatywy deweloperów i osób prywatnych, którzy budują domy m.in. w „Słonecznej Dolinie”. W związku z intensywnym rozwojem budownictwa mieszkaniowego na terenie miasta, ze szczególnym uwzględnieniem Słonecznej Doliny, podejmowane są decyzje o budowie infrastruktury drogowej. W ostatnim czasie na Osiedlu wybudowane przez miasto zostały trzy nowe drogi: Neptuna, Jowisza i Lawendowa.

Fotografia. Słoneczna Dolina w Zabrzu, ul. Jowisza

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Fotografia. Słoneczna Dolina widok z drona

Źródło: Biuro ds. Inwestorów

W Mikulczycach realizowane jest przez firmę deweloperską TDJ Estates - Osiedle Zielona Dolina. Ten zlokalizowany przy ul. Łąkowej to projekt kierowany jest do osób poszukujących mieszkania w spokojnej, zielonej okolicy.

Fotografia. Osiedle Zielona Dolina, ul. Łąkowa w Zabrze

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

W 2019 i 2020 roku trwała realizacja I etapu inwestycji, który obejmował budowę trzech, 4 kondygnacyjnych domów wielorodzinnych z 80 mieszkaniami. W 2020 roku trwał II etap budowy w ramach którego powstał czwarty budynek z 24 mieszkaniami.

Rysunek. Wizualizacja pierwszych dwóch etapach inwestycji realizowanej przy ul. Łąkowej w Zabrze

Źródło: <https://zielona-dolina.info/>

Kolejne fazy projektu realizowane będą na terenie o powierzchni 28 ha. Ok. 20 ha zostanie przeznaczone na zabudowę mieszkaniową. Utworzą ją zarówno budynki wielorodzinne, szeregowe, jak i domy jednorodzinne. Pozostałe 8 ha to obszar rozciągający się wzdłuż Potoku Rokitnickiego, który zostanie zagospodarowany na cele rekreacyjne.

Fotografia. Osiedle Zielona Dolina, ul. Łąkowa w Zabrze

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

PODNOSZENIE STANDARDU ISTNIEJĄCYCH KOMUNALNYCH ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH
(CEL STRATEGICZNY C15)

Remontowanie i modernizowanie budynków mieszkaniowych

Najważniejsze zadania związane z gospodarką mieszkaniową w ramach wydatków bieżących prowadzone przez Wydziały Urzędu, w tym m.in.:

- utrzymanie budynków użytkowych Gminy – na realizację zadania bezpośredni wpływ ma ilość zawieranych umów najmu, dzierżawy i użytkowania nieruchomości gminnych. Wydatki na powyższym zadaniu ponoszone są w głównej mierze na ochronę i utrzymanie nieruchomości (pustostanów), które nie zostały wynajęte – poniesiono wydatki w wysokości prawie 390 tys. zł,
- utrzymanie stanów technicznych budynków - remonty i rozbiórki budynków, w tym m.in.: 3 wyburzenia, remonty w 14 budynkach mieszkalnych i użytkowych, przygotowanie 44 mieszkań socjalnych i zamiennych oraz opracowania dokumentacji projektowych dla wykonywanych remontów i inwentaryzacji mieszkań – poniesiono wydatki w wysokości ponad 2,2 mln zł,
- ponoszenie kosztów administracyjnych w gospodarce mieszkaniowej, w tym regulowanie odszkodowań za niedostarczanie lokali socjalnych osobom uprawnionym do ich otrzymania na podstawie wyroku sądu o eksmisję – wykonanie wyniosło 3,8 mln zł,
- utrzymanie nieruchomości Skarbu Państwa w ramach środków z otrzymanych dotacji na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej – wykonanie na poziomie prawie 392 tys. zł,
- wydatki związane z dzierżawą gruntów, w tym pod obiekty kanalizacji deszczowej, a także celem skomunikowania gruntów z innymi ciągami drogowymi – wykonanie na poziomie 184 tys. zł,
- ponoszenie opłaty rocznej z tytułu wieczystego użytkowania nieruchomości gruntowych stanowiących własność Skarbu Państwa – wykonanie na poziomie prawie 186 tys. zł.
- obrotu nieruchomościami, gdzie zlecono rzeczoznawcom i wykonano w 2020 roku 662 wyceny nieruchomości będących własnością Miasta, poniesiono wydatki w 239 sprawach sądowych związanych z egzekucją należności od wieczystych użytkowników zalegających z opłatami posiadającymi nakaz egzekucyjny. Ponadto rozdysponowano środki na dokumentację geodezyjne w 74 sprawach dotyczących wydania opinii o możliwości sprzedaży nieruchomości, a także na opłaty notarialne w 7 sprawach za czynności związane ze zbywaniem lub nabywaniem nieruchomości. W powyższym zakresie rozdysponowano środki w wysokości blisko 238,6 tys. zł,
- regulacja stanów prawnych, gdzie dokonano zapłaty za 24 dokumentacje geodezyjne oraz poniesiono koszty związane z wykonaniem operatów szacunkowych, jak również uiszczano opłaty związane z regulacją stanów prawnych nieruchomości (odpisy z ksiąg wieczystych oraz koszty postępowań dotyczących praw użytkowania wieczystego). Za przedmiotowe czynności poniesiono koszty na poziomie 61 tys. zł.

Ważniejsze zadania remontowe i modernizacyjne budynków i lokali (mieszkalnych i użytkowych) wchodzących w skład zasobu Gminy oraz Skarbu Państwa wykonane w 2020 r.:

- kompleksowa wymieniona wewnętrznej instalacji elektrycznej na klatce schodowej w budynku mieszkalnym komunalnym przy ul. Sobieskiego 3,
- wykonanie robót budowlanych w obiekcie sportowo-rekreacyjnego przy ul. Jodłowej oraz robót polegające na budowie drewnianego domku o charakterze gospodarczym dla Centrum Kultury i Rozrywki na Zaborzu-Południu, w ramach Zabrzeńskiego Budżetu Partycypacyjnego (edycja V),
- wykonanie robót remontowych związanych z budową wewnętrznej instalacji gazowej w budynku przy ul. Ogórka 7,
- wykonanie robót remontowych lokali mieszkalnych przy ul. Niepokólczyckiego 46/8, przy ul. Grota-Roweckiego 19/6 oraz przy ul. Prusa 28/1 przeznaczonych dla rodzin repatriantów,
- wykonanie kompleksowych robót remontowych w lokalu mieszkalnym przy ul. Opawskiej 19/1,
- wykonanie robót budowlanych związanych z wymianą pokrycia dachowego dachówkowego wraz z częściową wymianą konstrukcji drewnianej dachu na budynku przy ul. Emilii Plater 8,
- wykonanie robót budowlanych związanych z wymianą pokrycia dachowego papowego wraz z częściową wymianą konstrukcji drewnianej dachu na budynku przy ul. Św. Wawrzyńca 40,
- wykonanie robót budowlanych związanych z wymianą stolarki okiennej w dwóch lokalach użytkowych usytuowanych na I piętrze w budynku przy ul. Dworcowej 4,
- wykonanie robót budowlanych związanych z wymianą stolarki okiennej w lokalu użytkowym usytuowanych na II piętrze w budynku przy ul. Dworcowej 8,
- wykonanie robót budowlanych lokali mieszkalnych zamiennych dla mieszkańców wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Mickiewicza 34 przeznaczonego do wyburzenia, położonych przy ul. Pawliczka 11/2, ul. Wawrzyńskiej 6/3 i ul. 11 Listopada 165a/2,
- wykonanie robót budowlano-instalacyjnych w siedzibie Ochotniczej Straży Pożarnej „Mikulczyce” przy ul. Strażackiej 3,
- wykonanie remontu sali świetlicy w siedzibie Rady Dzielnicy Osiedla Młodego Górnika,
- wykonanie remontów 29 mieszkań socjalnych,
- wykonanie remontów 15 mieszkań zamiennych.

Zadania prowadzone przez Jednostkę Gospodarki Nieruchomościami w ramach wydatków bieżących. W 2020 roku rozdysponowano środki związane z gospodarką mieszkaniową w szczególności na:

- utrzymanie zasobów komunalnych Miasta, w skład których wchodzi mieszkania komunalne (3925 szt.), mieszkania socjalne (1050 szt.), budynek użytkowy - 1 szt. łącznie wydatkowana kwota wyniosła 13,3 mln zł.
- utrzymanie mieszkań wchodzących w skład wspólnot mieszkaniowych w ilości 1233 szt. za kwotę 26,2 mln zł,
- utrzymanie stanów technicznych zasobów komunalnych, tzn. przeglądy techniczne ww. budynków - przeprowadzono 582 przeglądy techniczne - wykonanie za kwotę ponad 2,2 mln zł,
- utrzymanie zasobów Skarbu Państwa w ilości 33 mieszkań. Wydatkowano środki w wysokości 36 tys. zł, pochodzące z dotacji celowej budżetu państwa,

W ramach wydatków inwestycyjnych w ramach gospodarki mieszkaniowej w 2020 roku prowadzono w szczególności następujące zadania:

- Likwidacja niskiej emisji w budynkach użyteczności publicznej i budynkach wielorodzinnych na terenie miasta Zabrze - etap II – na zadanie zaplanowano środki w wysokości ponad 10 mln zł, w tym kwota 5,5 mln zł jako dotacja z budżetu Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii, kwota 2,6 mln zł jako wkład własny Miasta oraz środki z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 1,9 mln zł. Ostatecznie poniesiono wydatki wysokości blisko 8,2 mln zł – wykonano:
 - termomodernizację wraz z robotami towarzyszącymi budynków wielorodzinnych położonych przy ul. Żeromskiego 33, ul. Żeromskiego 18, ul. Reform Rolnych 13, ul. Chopina 23, ul. Knurowska 37-39, ul. Knurowska 45-47, ul. Chopina 20-22, ul. Pośpiecha 4, ul. Robotnicza 1, ul. 11 Listopada 98-100, Przy Bramie 8,
 - termomodernizację budynków użyteczności publicznej wraz z robotami towarzyszącymi położonych przy ul. Niepokólczyckiego 36 oraz przy ul. Stalmacha 7,
 - wymieniono nieekologicznie źródła ciepła na ogrzewania proekologiczne w lokalach mieszkalnych w budynkach położonych przy ul. Żeromskiego 33, ul. Żeromskiego 18, ul. Reform Rolnych 13, ul. Chopina 23, ul. Knurowska 37-39, ul. Knurowska 45-47, ul. Chopina 20-22, ul. Pośpiecha 4, ul. Robotnicza 1, ul. 11 Listopada 98-100, ul. Przy Bramie 8,
 - wykonano pomieszczenie węzła cieplnego w budynku dworca PKP przy Pl. Dworcowym 7 wraz z częściową wymianą instalacji grzewczej,
- Termomodernizacja i modernizacja zasobu komunalnego we wspólnotach mieszkaniowych - przekazano środki wspólnotom mieszkaniowym związane z modernizacją mieszkań – wydatkowane środki to kwota prawie 2,7 mln zł,
- Podwyższenie kapitału zakładowego Międzygminnego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o. o. – podwyższono kapitał zakładowy w wysokości 350 tys. zł na podstawie aktu notarialnego (rozbudowa osiedla przy ul. Żywieckiej w Zabrze). W oparciu o umowę o współpracy przy realizacji przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlanego pn. „Budowa budynku mieszkalnego przy ul. Żywieckiej w Zabrze – IV etap” Miasto Zabrze zadeklarowało partycypację finansową w kosztach realizacji inwestycji w kwocie 350 tys. zł. Efektem realizacji przedsięwzięcia było wybudowanie i oddanie do użytku ogółem 11 mieszkań – prace budowlane zostały zakończone w grudniu 2020 r.
- Podwyższenie kapitału zakładowego Zarządu Budynków Mieszkaniowych – Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o.- podwyższono kapitał zakładowy w wysokości 2,1 mln zł (umożliwienie spłaty zobowiązań wynikających z emisji obligacji w celu zakupu mieszkań w budynkach po Hucie Zabrze (etap II)),
- Modernizacja budynków komunalnych – wykonano roboty budowlane w budynkach komunalnych obejmujących m.in. wymianę instalacji elektrycznych i grzewczych, przebudowę lokali mieszkalnych, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę pokrycia dachowego, opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej oraz budowę przyłącza kanalizacji deszczowej – wydatkowano na ten cel kwotę 387 tys., zł.
- Jednostka Obsługi Nieruchomościami wykonała kompleksową termomodernizację budynków komunalnych wielorodzinnych przy ul. Tomeczka 4 i 6 wraz z wymianą systemów grzewczych na ogrzewanie centralne z miejskiej sieci ciepłowniczej wraz z wykonaniem instalacji c.o. ,c.w.u.,

wod-kan, wentylacji oraz budową przyłączy kanalizacji sanitarnych w budynkach. Wykonano także pomieszczenia wymiennikowni c.o. w budynkach położonych przy ul. Tomeczka 8 i 10 – poniesione wydatki to kwota 1,5 mln zł.

- Budowa osiedla przy ul. Żywieckiej w Zabrze z dofinansowaniem Banku Gospodarstwa Krajowego, podwyższono kapitał zakładowy Międzygminnego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. o kwotę 643,1 tys. zł. W oparciu o zawartą w dniu 18.03.20219 r. umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego o udzielenie finansowego wsparcia ze środków Funduszu Dopłat na pokrycie części kosztów przedsięwzięcia w budowie budynku mieszkalnego wielorodzinnego nr 10 przy ul. Żywieckiej w Zabrze, realizowanej przez MTBS Sp. z o.o., powstało 11 lokali mieszkalnych – prace budowlane zostały zakończone w grudniu 2020 r.

Realizacja projektu „Likwidacja niskiej emisji w budynkach użyteczności publicznej i budynkach wielorodzinnych na terenie Miasta Zabrze – etap II”.

Jednostka Gospodarki Nieruchomościami w Zabrze w 2020 r. zrealizowała projekt pn. „Likwidacja niskiej emisji w budynkach użyteczności publicznej i budynkach wielorodzinnych na terenie Miasta Zabrze – etap II”. W zakresie projektu wchodziła termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz budynków wielorodzinnych w Mieście Zabrze. Wartość projektu wyniosła ponad 8,2 mln zł. W ramach projektu miasto wydatkowało środki pozyskane z Górnośląsko Zagłębiowskiej Metropolii w postaci dotacji celowej oraz środki zewnętrzne w postaci udzielonego wsparcia dla jednostek samorządu terytorialnego w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Poniżej wykaz budynków, które zostały wytypowane do termomodernizacji wraz z opisem robót:

- Budynek wielorodzinny przy ul. 11 Listopada 98-100 – remont dachu, docieplenie ścian, docieplenie stropu ostatniej kondygnacji, wymiana systemów grzewczych na ekologiczne (gazowe), wartość robót to 446 tys. zł,

Fotografia. Wyremontowany budynek wielorodzinny przy ul. 11 Listopada 98-100

Źródło: Jednostka Gospodarki Nieruchomościami w Zabrze

- Budynek wielorodzinny przy ul. Chopina 20-22 - remont dachu, docieplenie ścian, docieplenie stropu ostatniej kondygnacji, wymiana systemów grzewczych na ekologiczne (gazowe) - wartość robót to 430 tys. zł,

Fotografia. Wyremontowany budynek wielorodzinny przy ul. Chopina 20-22

Źródło: Jednostka Gospodarki Nieruchomościami w Zabrzu

- Budynek wielorodzinny przy ul. Knurowskiej 37-39 - remont dachu, docieplenie ścian, docieplenie stropu ostatniej kondygnacji, wymiana systemów grzewczych na ekologiczne (gazowe)- wartość robót to 623 tys. zł,

Fotografia. Wyremontowany budynek wielorodzinny przy ul. Knurowskiej 37-39

Źródło: Jednostka Gospodarki Nieruchomościami w Zabrzu

- Budynek wielorodzinny przy ul. Knurowskiej 45-47 - remont dachu, docieplenie ścian, docieplenie stropu, wymiana systemów grzewczych na ekologiczne (gazowe)- wartość robót to 689 tys. zł

Fotografia. Wyremontowany budynek wielorodzinny przy ul. Knurowskiej 45-47

Źródło: Jednostka Gospodarki Nieruchomościami w Zabrzu

- Budynek wielorodzinny przy ul. Chopina 23 - remont dachu, docieplenie ścian, docieplenie stropu ostatniej kondygnacji, wymiana systemów grzewczych na ekologiczne, wartość robót - 339 tys. zł,

Fotografia. Wyremontowany budynek wielorodzinny przy ul. Chopina 23

Źródło: Jednostka Gospodarki Nieruchomościami w Zabrzu

- Budynek wielorodzinny przy ul. Przy Bramie 8 - remont dachu, docieplenie ścian, docieplenie stropu ostatniej kondygnacji, wymiana stolarki okiennej, wymiana systemów grzewczych na ekologiczne (gazowe)- wartość robót to 244 tys. zł,

Fotografia. Wyremontowany budynek wielorodzinny przy ul. Przy Bramie 8

Źródło: Jednostka Gospodarki Nieruchomościami w Zabrzu

- Budynek wielorodzinny przy ul. Robotniczej 1- remont dachu, docieplenie ścian, docieplenie stropu ostatniej kondygnacji, wymiana stolarki okiennej, wymiana systemów grzewczych na ekologiczne (gazowe) - wartość robót 354 to tys. zł,

Fotografia. Wyremontowany budynek wielorodzinny przy ul. Robotniczej

Źródło: Jednostka Gospodarki Nieruchomościami w Zabrzu

- Budynek użyteczności publicznej przy ul. Stalmacha 7 – remont dachu, docieplenie dachu, docieplenie ścian, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej – wartość robót to 370 tys. zł,

Fotografia. Wyremontowany Budynek użyteczności publicznej przy ul. Stalmacha 7

Źródło: Jednostka Gospodarki Nieruchomościami w Zabrzu

- Budynek użyteczności publicznej przy ul. Niepokólczyckiego 36 – remont dachu, docieplenie dachu, docieplenie ścian, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej – wartość robót to 2,4 mln zł,

Fotografia. Wyremontowany budynek użyteczności publicznej przy ul. Niepokólczyckiego 36

Źródło: Jednostka Gospodarki Nieruchomościami w Zabrzu

- Budynek wielorodzinny przy ul. Żeromskiego 18- docieplenie ścian, docieplenie stropu ostatniej kondygnacji, wymiana stolarki okiennej, wymiana systemów grzewczych na ekologiczne (gazowe) – wartość robót 262 tys. zł,
- Budynek wielorodzinny przy ul. Żeromskiego 33- remont dachu, docieplenie ścian, docieplenie stropu ostatniej kondygnacji, wymiana stolarki okiennej, wymiana systemów grzewczych na ekologiczne (gazowe) – wartość robót 289 tys. zł,
- Budynek wielorodzinny przy ul. Pośpiecha 4 - remont dachu, docieplenie ścian, docieplenie stropu ostatniej kondygnacji, wymiana stolarki okiennej, wymiana systemów grzewczych na ekologiczne (gazowe)- wartość robót to 516 tys. zł,
- Budynek użyteczności publicznej przy Pl. Dworcowym 7 (Dworzec PKP) – wykonanie pomieszczenia węża ciepłego wraz z wymianą instalacji centralnego ogrzewania – wartość robót to 210 tys. zł,

Realizacja projektu pn.: Kompleksowa termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Tomeczka 4 i 6 w Zabrzu”

Jednostka Gospodarki Nieruchomościami w Zabrzu w ramach projektu „Kompleksowa termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Tomeczka 4 i 6 w Zabrzu” wykonała kompleksową termomodernizację budynków wielorodzinnych przy ul. Ks. Tomeczka 4 oraz przy ul. Ks. Tomeczka 6. w Zabrzu.

Zakres robót obejmował: remont dachu, docieplenie stropu ostatniej kondygnacji, izolacja ścian fundamentowych (pionowa oraz pozioma), docieplenie ścian budynków wełną, renowacja elewacji frontowej, przyłączenie budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej, wykonanie wewnętrznych instalacji: wod kan, c.o., c.w.u., wykonanie brakujących wentylacji grawitacyjnych oraz przyłączy kanalizacji sanitarnych do ww. budynków. Wartość robót to ponad 1,4 mln zł.

Fotografia. termomodernizację budynków wielorodzinnych przy ul. Ks. Tomeczka 6

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Wartość dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Oś priorytetowa IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, Działanie 4.3. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej, Poddziałanie: 4.3.4. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej – konkurs: 619 tys. zł. Jednocześnie Jednostka wydatkowała środki zewnętrzne w postaci udzielonego wsparcia dla jednostek samorządu terytorialnego w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 776 tys. zł.

Tabela. Zestawienie realizowanych przez JGN termomodernizacji budynków w ramach dofinansowania z RPO WSL 2014-2020

Zestawienie realizowanych przez JGN termomodernizacji budynków (wnioski do RPO WSL 2014-2020)			
Lp.	Adres	Wartość inwestycji	Termin zakończenia
1.	Budynek przy ul. Ks. Tomeczka 4	756 586,85 zł	2019 - 2020
2.	Budynek przy Ks. Tomeczka 6		
3.	Budynek przy Ks. Tomeczka 8	1 133 983,30 zł	
4.	Budynek przy Ks. Tomeczka 10		
5.	Budynek przy 11 Listopada 159-161	1 000 000,00 zł	
6.	Budynek przy ul. Ks. Tomeczka 2	1 100 000,00 zł	

Źródło: Jednostka Gospodarowania Nieruchomościami

Jednostka Gospodarki Nieruchomościami w roku 2020 r. w ramach zadania inwestycyjnego nr WI/JGN/76/2020 wykonała remonty dachów w niżej wymienionych budynkach :

- ul. Badestiusa 60
- ul. Wawrzyńca 2
- ul. Sienkiewicza 16
- ul. Buchenwaldczyków 14
- ul. Wallek Wallewskiego 10
- ul. 3 Maja 76
- ul. Rataja 23

Wartość zadania inwestycyjnego wyniosła blisko 400 tys. zł.

Działania remontowe i modernizacyjne prowadzone przez ZBM-TBS sp. z o.o.

Realizacja projektu: Ograniczenie niskiej emisji na Osiedlu Zandka – I etap rozpoczęto w roku 2019. I etap przedsięwzięcia obejmował remont budynków przy ul. Bytomskiej 3, 3a, 3b oraz Krakusa 6, łącznie 48 mieszkań. W ramach realizacji projektu prowadzono następujące roboty:

W 2020 roku zakończono etap I rozpoczęto etap II projektu, który ma potrwać do 2021 roku. Dzięki przeprowadzonym pracom remontowym zasobów mieszkaniowych w dzielnicy Zandka, został znacząco podwyższony standard tamtejszych mieszkańców. Pod nadzorem konserwatora zabytków została przeprowadzona również modernizacja i termomodernizacja nieruchomości oraz zmieniony system grzewczy. W ramach prac prowadzonych w pierwszych budynkach rozebrane zostały stare piece kaflowe. W piwnicach powstały wymiennikownie ciepła, a na klatkach schodowych i w mieszkaniach wykonywane są instalacje centralnego ogrzewania. We wszystkich pomieszczeniach, w których niezbędne było kucie ścian, wykonywane były roboty murarskie i malarskie. Ekipy budowlane wymieniały okna na klatkach schodowych i drzwi wejściowe do budynków. Wszystkie kuchnie i łazienki zyskują wentylację, a przewody wentylacyjne są czyszczone i foliowane. W lokalach, w których nie było łazienek, lokatorzy zyskują nowe łazienki. Podłączenie budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej oznacza również dostarczanie do mieszkań ciepłej wody użytkowej. Koszt I etapu to 3,2 mln zł.

Fotografia. Wyremontowana klatka schodowa w budynku przy ul. Krakusa, Zandka

Źródło: ZBM-TBS sp. z o.o.

W ramach realizacji I i II etapu projektu prowadzono następujące roboty:

- adaptacja pomieszczenia piwnicznego na wymiennikownię,
- renowacja klatki schodowej,
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej klatki schodowej,
- wybudowanie brakujących łazienek,
- malowanie mieszkań po remoncie,
- rozbiórka urządzeń grzewczych,
- renowacja kominów wentylacyjnych,

- położenie nowych okładzin ceramicznych w istniejących łazienkach,
- instalacja centralnego ogrzewania i ciepłej wody,
- instalacja wody zimnej i kanalizacji.

Fotografia. Zandka, budynki przy ul. Krakusa

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

II etap przedsięwzięcia obejmuje remont pięciu budynków przy ul. Krakusa 10, 12, 14, 16, 18, łącznie 55 mieszkań. Koszt realizacji II etapu inwestycji to ok. 4,2 mln zł.

Tabela. Roboty remontowo-budowlane w zasobach ZBM-TBS sp. z o.o. w 2020 roku

Roboty remontowo-budowlane w zasobach ZBM-TBS sp. z o.o. w 2020 roku		
Lp.	rodzaj zasobu mieszkaniowego	Koszt remontu (zł)
1.	budynki i lokale mieszkalne powierzone w użytkowanie	95 596,39
2.	budynki o nieuregulowanym stanie prawnym	423 255,31
3.	budynki stanowiące własność Spółki	984 787,55
4.	budynki wspólnot mieszkaniowych z użytkowaniem ZBM-TBS - udział w kosztach remontów	3 762 866,39
Razem:		5 266 505,64

Źródło: ZBM-TBS sp. z o.o.

Zabytkowe zasoby mieszkaniowe

Prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane były wykonane w 2020 r. w Zabrzu w następujących zabytkowych budynkach mieszkalnych:

- budynek mieszkalny przy ul. 3 Maja 41 w Zabrzu, wykonano remont elewacji frontowej budynku,
- budynek mieszkalny przy ul. Nowowiejskiego 39 w Zabrzu, wykonano remont budynku, wymianę pokrycia dachowego
- budynek mieszkalny przy ul. Nowowiejskiego 19 w Zabrzu, wykonano remont budynku, wymianę pokrycia dachowego

Fotografia. Wyremontowany budynek mieszkalny przy ul. 3 Maja 41 w Zabrzu

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Wysokość dofinansowania z budżetu miasta Zabrze do remontów budynków mieszkalnych zarejestrowanych jako obiekty zabytkowe, które nie stanowią wyłącznej własności gminy, na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane w 2020 r. wyniosła 133 tys. zł.

P4. ZNACZĄCA POZYCJA METROPOLITALNA

Czwarty z priorytetów realizowanej strategii to osiągnięcie znaczącej pozycji metropolitalnej i dążenie do umocnienia roli Zabrze w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Równie ważne jest uczestnictwo miasta w podejmowaniu wszystkich ważnych decyzji dotyczących polityki subregionalnej województwa śląskiego. Zabrze posiadając znaczny potencjał ludnościowy i centralną lokalizację skutecznie rywalizuje o metropolitalnego klienta produktami turystycznymi czy usługami medycznymi, rozszerza swoją ofertę gospodarczą, kulturową i sportową. Sednem priorytetu jest postawienie na oryginalność zabrzańskiej propozycji. Międzynarodowy poziom oddziaływań przyczynia się do umacniania pozycji miasta w regionie. Priorytetowi odpowiada wyzwanie strategiczne „Wyróżniać się w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii”. W ramach priorytetu „Znacząca pozycja metropolitalna” wyznaczono następujące cele strategiczne:

- C 16. Intensyfikowanie działań turystyki kulturowej
- C 17. Wzmacnianie udziału w metropolitalnym rynku usług medycznych
- C 18. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury
- C 19. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie sportu
- C 20. Budowanie rangi ważnego ośrodka szkolnictwa wyższego i nauki

Dokumenty miejskie takie jak strategia, polityka, program, projekt regulacji bądź inne stanowią uszczegółowienie priorytetów Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2030 w określonym obszarze strategicznym. W tabeli przedstawione zostały dokumenty miejskie, które wpisują się w Priorytet 4. Znacząca pozycja metropolitalna.

Tabela. Lista miejskich dokumentów strategicznych realizujących założenia priorytetu P4. Znacząca pozycja metropolitalna w 2020 roku

Lista miejskich dokumentów strategicznych realizujących założenia Strategii Rozwoju Miasta w ramach priorytetu P4. Znacząca pozycja metropolitalna w 2020 roku	
Lp.	Nazwa dokumentu
1	Strategia tworzenia ekosystemu startupów w Zabrzu z obszarów medycyny i pokrewnych
2	Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023 (LPROM)
3	Strategia Rozwoju Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zabrzu sp. z o.o. -krótko i długookresowa

Źródło: opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Realizacja strategii w ramach IV priorytetu:

**INTENSYFIKOWANIE DZIAŁAŃ TURYSTYKI KULTUROWEJ
(CEL STRATEGICZNY C16)**

Turystyka przemysłowa

Szlak zabytków techniki

Dnia 5 lutego 2020 roku zarząd Województwa Śląskiego podpisał porozumienie z Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu na wykonywanie zadań Operatora Szlaku Zabytków Techniki. W ten sposób Muzeum przejęło odpowiedzialność za współpracę w ramach sieci obiektów dziedzictwa kultury przemysłowej województwa śląskiego i markowego produktu turystycznego, jakim jest Szlak. MGW stało się odpowiedzialne również za organizację Industriady - corocznego święta Szlaku Zabytków Techniki. Do zadań Muzeum, zgodnie z zawartym porozumieniem należą m.in. takie obszary funkcjonowania Szlaku jak: system informacji i promocji, kwestie komunikacji międzyszlakowej, Muzeum jest również zobowiązane do stałego zwiększania potencjału turystycznego Szlaku i koordynacji organizacji Industriady w całym województwie.

W 2020 roku, w związku z przejęciem zadań Operatora Szlaku, Muzeum zrealizowało szeroko zakrojoną kampanię promocyjną Szlaku, która realizowana była zarówno w przestrzeni wirtualnej jak i w przestrzeni publicznej. Jednym z przedsięwzięć, zrealizowanych przez MGW jako Operatora Szlaku Zabytków Techniki, było podpisanie umowy z Tomaszem Rożkiem – znanym dziennikarzem naukowym i popularyzatorem nauki. W jej ramach przygotowano autorskie scenariusze, a następnie wyprodukowano 40 krótkich filmów prezentujących każdy z 40 obiektów Szlaku. Dodatkowo powstał również krótki teaser, promujący Szlak. Podjęto też współpracę z regionalnymi blogerami - Wędrowne Motyle. Przygotowano szereg materiałów edukacyjnych dotyczących szlaku. W ramach zadań promujących szlak zrealizowano również kampanię telewizyjną i radiową. Bardzo wyraźnym w przestrzeni miejskiej elementem działań promocyjnych dotyczących Szlaku była reklama tranzytowa - z wykorzystaniem środków komunikacji miejskiej. W ramach umowy dokonano szeregu zakupów, mających na celu doposażenie Szlaku w materiały promocyjne.

W ramach zadań Operatora Szlaku zlecono też realizację 5 projektów, mających na celu wzmocnienie współpracy w ramach sieci Szlaku Zabytków Techniki (tzw. Projekty sieciujące). W projektach sieciujących łącznie wzięło udział 14 obiektów Szlakowych. Działanie było kontynuacją organizowanych co roku przez Województwo Śląskie Otwartych konkursów ofert na zadania publiczne w dziedzinie wzmocniania współpracy sieciowej na Szlaku Zabytków Techniki. Zadania przyjęły różnorodną formułę, część z nich ze względu na obostrzenia wynikające z pandemii koronawirusa, została przeniesiona w pełnym wymiarze w świat wirtualny, część została przeformułowana tak by dostosować się do wymogów prawa i wytycznych w zakresie bezpieczeństwa epidemicznego.

„Industriada” – święto Szlaku Zabytków Techniki - 26 września 2020 roku.

Rysunek. Baner informacyjny – Industriada 2020

Źródło: <https://muzeumgornictwa.pl/>

Jedenasta edycja regionalnego przedsięwzięcia promującego Szlak Zabytków Techniki organizowana była pod hasłem „Natura w przemyśle”. Oprócz zwiedzania obiektów Muzeum Górnictwa Węglowego dla odwiedzających przygotowano bogaty program m.in.: zwiedzania fabularyzowane obiektów MGW.

Fotografia. Konferencja prasowa Industriady 2020 w łaźni łańcuskowej Sztolni Królowa Luiza

Źródło: <https://muzeumgornictwa.pl/>

W Łaźni Łańcuskowej Sztolni Królowa Luiza, odbyła się konferencja prasowa, w trakcie której został przedstawiony oficjalny program Industriady 2020, poinformowano również o możliwości bezpłatnego podróżowania między obiektami.

26 września o godzinie 10:00 w Strefie Carnall Sztolni Królowa Luiza została uruchomiona zabytkowa parowa maszyna wyciągowa – w taki sposób oficjalnie rozpoczęła się Industriada 2020 w Zabrzu. Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu zaprosiło mieszkańców miasta i wszystkich pasjonatów industrialnego święta na specjalne, bezpłatne pokazy uruchomienia zabytkowej maszyny parowej oraz zwiedzanie wieży Szybu Carnall. Atrakcje przygotowane dla uczestników:

- występ Orkiestry Muzeum Górnictwa Węglowego,
- spektakl uliczny „Od rośliny do maszyny”,
- widowiskowa parada „Śladami zwierząt”,
- taneczno-akrobatyczny pokaz tańca w kuli z wodą.

Fotografia. Występ Orkiestry Muzeum Górnictwa Węglowego podczas Industriady 2020

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Turystyka przemysłowa - działalność inwestycyjna MGW

Wśród działań inwestycyjnych prowadzonych przez MGW w 2020 r. najważniejsze były: rewitalizacja wieży ciśnień zlokalizowanej przy ul. Zamoyskiego oraz kontynuacja prac remontowo-modernizacyjnych, w tym remontu zabytkowego gmachu Muzeum jak również zespołu zabudowań w rejonie szybu Carnall. Działania były prowadzone w ramach dofinansowanych projektów: „Rewitalizacja wieży ciśnień zlokalizowanej w Zabrzu przy ul. Zamoyskiego 2 na cele społeczne, edukacyjne, naukowe i kulturalne” oraz „Rewitalizacja i udostępnienie poprzemysłowego Dziedzictwa Górnego Śląska”. Wieża jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych obiektów architektury poprzemysłowej miasta. Projekt obejmuje prace budowlano-instalacyjne, zagospodarowanie terenu, zakup wyposażenia, wykonanie edukacyjno-naukowej wystawy. W 2020 roku kontynuowano roboty

budowlane. Prace wykonane w 2020 roku obejmowały m.in.: wykonanie windy zewnętrznej, prace związane z ociepleniem kopuły, roboty elewacyjne, prace wewnątrz wieży – roboty wykończeniowe, instalacyjne i sanitarne, roboty związane z zagospodarowaniem terenu. W czerwcu podpisano umowę na wykonanie interaktywnej wystawy pn. CARBONEUM. Wystawa obejmować będzie strefy tematyczne takie jak: występowanie węgla, węgiel i człowiek, zastosowanie węgla, laboratorium, obieg węgla w przyrodzie.

Fotografia. Wieża ciśnień przy ul. Zamoyskiego

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

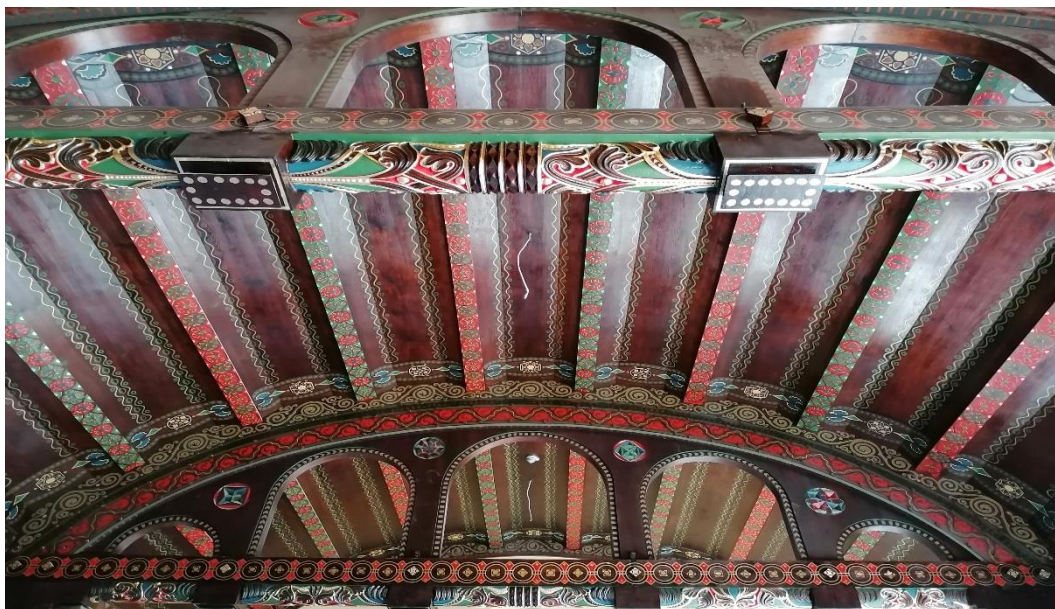
Swoje oblicze zmienił też rejon dawnego szybu Carnall, pracom konserwatorskim poddane były tu budynki dawnej maszynowni szybu Prinz Schonaich, dawnej skraplarni powietrza (warsztatu elektrycznego). W 2020 roku zakończono następujące roboty budowlane i konserwatorskie:

- kompleksowy remont i konserwację zabytkowej maszyny parowej wraz z budową kotłowni w przybudówce budynku dawnej maszynowni szybu Carnall w celu dalszej możliwości uruchamiania oraz prezentowania pracy maszyny podczas pokazów dla turystów,
- remont i adaptację budynku dawnej maszynowni szybu Prinz Schonaich z przeznaczeniem na przestrzeń muzealną, w tym funkcje wystawiennicze, obejmujące wyjątkową wystawę poświęconą katastrofom górniczym,
- kompleksowy remont budynku dawnej skraplarni powietrza (warsztatu elektrycznego) i jego adaptacja na pełnienie funkcji ekspozycyjnych, warsztatu i pracowni konserwacji wraz z pokazową kuźnią,
- zagospodarowanie terenu kompleksu Sztolnia Królowa Luiza obejmujące wykonanie brakującej infrastruktury technicznej i drogowej niezbędnej do prowadzenia prawidłowej obsługi ruchu turystycznego na terenie kompleksu.

W 2020 r. kontynuowane były prace polegające na przebudowie i rozbudowie budynku Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu przy ul. 3-go Maja 19 oraz kompleksowy remont budynku dawnej cechowni i jego adaptacja na magazyn studyjny Muzeum wraz z zagospodarowaniem terenu.

Najbardziej skomplikowane prace konserwatorskie prowadzono w budynku przy ul. 3 Maja 19, gdzie poddano renowacji wnętrze sali witrażowej i holu głównego przywracając pierwotny wystrój. Przeprowadzono także konserwację zespołu witraży wraz z zabezpieczeniem oszkleniem ochronnym.

Fotografia. Sklepienie sali witrażowej po renowacji - budynek MGW przy ul. 3-go Maja 19

Źródło: Archiwum UM

Doceniony został remont parowej maszyny wyciągowej, który zaowocował przyznaniem Nagrody Marszałka Województwa Śląskiego za wydarzenie muzealne roku 2019.

Fotografia. Wyremontowana maszyna parowa w Sztolni Królowej Luizy w Zabrzu

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Działalność wystawiennicza Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu

Wystawy stałe i trasy turystyczne w 2020 r.:

Kopalnia „Guido”:

- Trasa turystyczna na poziomach 170+320
- Trasa turystyczna „Mroki Kopalni” na poziomie 355
- Trasa turystyczna „Szychta” na poziomie 355

Kompleks Sztolnia Królowa Luiza (kopalnia „Królowa Luiza” i Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna):

- Kopalnia Edisona (wystawa stała)
- Niezwykła historia. Kopalnia „Królowa Luiza/Zabrze” w latach 1791-1998 (wystawa stała)
- Z górniczą lampą przez wieki (wystawa stała)
- „Podziemna podróż w czasie” (turystyczna trasa piesza)
- Podziemna trasa wodna
- Podziemia Kopalni „Królowa Luiza” (tzw. trasa rodzinna)
- Rewitalizacja Sztolni (wystawa stała w piwnicy Budynku Obsługi Ruchu Turystycznego przy ul. K. Miarki)

Fotografia. Sztolnia „Królowa Luiza” - trasa wodna

Źródło: Muzeum Górnictwa Węglowego

Wystawy obce w siedzibie Muzeum

- Wystawa Ex Silesia Lux – wystawa mobilna z okazji 100-lecia powstań śląskich
- Prezentacja kolekcji odznaczeń ze zbiorów Jarosława Wrońskiego, towarzysząca wykładowi edukacyjnemu

Wystawy czasowe w 2020 r.:

Ze względu na panujące ograniczenia epidemiologiczne Muzeum zrezygnowało w 2020 roku z organizacji własnych wystaw czasowych

Organizowanie międzynarodowej konferencji oraz targów turystyki i dziedzictwa przemysłowego

W 2020 r. w związku z pandemią koronawirusa i obostrzeniami wprowadzonymi w całym kraju XII Międzynarodowe Targi Turystyczne i towarzysząca im Międzynarodowa Konferencja Turystyki i Dziedzictwa Przemysłowego w Zabrzu planowane na 3-4 kwietnia nie odbyły się.

Turystyka miejska

Turystyka miejska – Ogród botaniczny

Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu

Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu przy ul. Piłsudskiego to ogród o kształcie nieregularnego wieloboku, który zajmuje powierzchnię ponad 6 ha. Główne wejście do Ogródu dla odwiedzających znajduje się przy ulicy Piłsudskiego. W układzie przestrzennym Ogródu można wyróżnić: część botaniczną, parkową, palmiarnię, plac zabaw oraz tereny gospodarcze. Część botaniczna jest skomponowana w układzie kwaterym i nawiązuje do ogrodów w stylu francuskim, gdzie dominują regularne i geometryczne kształty, a kwatery są przedzielone żywopłotem. Odmiennej zupełnie stylowo częścią jest część parkowa, która ma założenia typu krajobrazowego, jak ogrody angielskie. Odchodzi się tu od stylu geometrycznego na rzecz swobody i naturalnego krajobrazu. Styl tego miejsca podkreśla malowniczy staw otoczony wierzbami.

Fotografia. Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu przy ul. Piłsudskiego

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Ulubionym miejscem dzieci, które odwiedzają MOB jest naturalny plac zabaw, położony w środkowej części Ogrodu i posiadający różnorodne urządzenia i akcesoria służące do zabawy oraz piaskownicę. Od 2014 roku, w północnej części ogrodu znajduje się ogród wschodni nazwany "Ogrodem Pięciu Świec", w którym rośnie wiele roślin pochodzących z Dalekiego Wschodu, szczególnie Japonii.

Rysunek. Plan Miejskiego Ogrodu Botanicznego w Zabrzu

Źródło: <https://mob.zabrze.pl/>

Działalność Miejskiego Ogrodu Botanicznego w 2020 roku:

– Akcja Karmnik 2019/2020

Udział w akcji obrączkowania ptaków na terenie Miejskiego Ogrodu Botanicznego w ramach ogólnopolskiej akcji pn. „Akcja Karmnik 2019/2020”, III miejsce w Polsce pod względem zaobrączkowanych ptaków (669 szt.), przygotowanie dla uczestników akcji multimedialnej prezentacji edukacyjnej pn. Akcji Karmnik, biologii ptaków i sposobu pomocy ptakom w okresie zimowym.

– Nocy Biologów 2020

Noc Biologów to ogólnopolska akcja, w której udział biorą uniwersyteckie wydziały przyrodnicze z całej Polski, w tym także Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Wydarzenie skierowane jest głównie do dzieci i młodzieży szkolnej, ale uczestniczyć w nim mogą wszyscy zainteresowani, także osoby dorosłe.

MOB wziął udział w XI edycji Nocy Biologów zorganizowanej w 2020 roku pod hasłem „Globalne zmiany środowiska”, na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Ta cykliczna impreza jest otwarta dla wszystkich zainteresowanych przyrodą, edukacją ekologiczną, warsztatami i pokazami organizowanymi przez naukowców z Uniwersytetu. Podczas wydarzenia pracownicy zabrzańskiego ogrodu botanicznego zorganizowali warsztaty edukacyjne z wykorzystaniem pomocy naukowych, w tym klocków dydaktycznych dotyczących segregacji odpadów.

– Śląskim Festiwalu Nauki

W styczniu 2020 r. w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach zorganizowana została czwarta edycja Śląskiego Festiwalu Nauki. Hasło przewodnie tego niezwykłego przedsięwzięcia brzmiało „Nauka jest bliżej”. Program wydarzenia obejmował różnorodne pokazy, ciekawe eksperymenty, stoiska tematyczne, wystawy, prezentacje i wykłady z sześciu obszarów wiedzy: nauki ścisłe, nauki przyrodnicze, nauki techniczne, nauki humanistyczno-społeczne, medycyna i zdrowie oraz sztuka. Podczas imprezy zabrzański ogród zorganizował stoisko warsztatowe pt.: „Ogród botaniczny – księga przyrodniczych możliwości”. MOB zaproponował na swoim stoisku edukację dla dzieci i młodzieży w formie zabawy z klockami o tematyce przyrodniczej. Uczestnicy festiwalu dowiedzieli się jakie rośliny i owady można spotkać na łące, jakie drzewa rosną w lesie i czy prawidłowo potrafią nazwać grzyby, każdy mógł przyjść i sprawdzić, czy umie prawidłowo posegregować odpady w swoim domu podczas zabawy z wykorzystaniem gry wielkoformatowej.

– W marcu 2020 r. Ogród Botaniczny – na terenie zabrzańskiej Areny - zorganizował wraz z Krajową Administracją Skarbową spotkanie poświęcone konwencji waszyngtońskiej dotyczącej międzynarodowego handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem oraz zasadom przewozu innych roślin pt.: „CITES - czyli jak legalnie przywieźć pamiątkę przyrodniczą z zagranicy?”. W spotkaniu uczestniczyło ponad 260 uczniów zabrzańskich szkół.

Fotografia. Spotkanie CITES – Arena Zabrze

Źródło: Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu

- 5 maja Ogród Botaniczny otworzył się dla zwiedzających w czasie pandemii. Dzięki wypracowanym uzgodnieniom w porozumieniu z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Gliwicach, Ogród wznowił swoją działalność w reżimie sanitarnym.
- „Operacji Meta”

Zabrzański botanik jak co roku współuczestniczył w „Operacji Meta” – akcji organizowanej przez Centrum Organizacji Pozarządowych w Zabrzu. Nieodpłatne wejścia maturzystów przez okres poprzedzający matury na teren MOB sprzyjał możliwości przyswajania wiedzy w pięknych okolicznościach przyrody zabrzańskiego ogrodu.

- „Łączenie sztuki z przyrodą – upiększanie przestrzeni publicznej”
W czerwcu botanik współuczestniczył w przedsięwzięciu realizowanym przez Stowarzyszenie „Pogodni i Aktywni” pt. „Łączenie sztuki z przyrodą – upiększanie przestrzeni publicznej”. Celem działań było zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu osób starszych przez aktywizację w działaniach na rzecz upiększania przestrzeni publicznej. Projekt był finansowany przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020. W projekcie uczestniczyło blisko 50 osób. W ramach tych aktywności seniorki wykonały na drutach dekoracje, którymi przystrojono drzewa przy wejściu do Ogródu. W dalszej kolejności zostały zorganizowane m.in. warsztaty ceramiczne

i plastyczne. Wydarzenie było relacjonowane przez Telewizję Zabrze, TVP3 Katowice, ogólnopolskie wydanie Teleekspresu i wzmiankowane w lokalnej prasie.

– Warsztaty fotograficzne

Organizacja terenowych warsztatów fotograficznych wspólnie z Miejską Biblioteką Publiczną w Zabrzu. Wydarzenie skierowane było do wszystkich miłośników przyrodniczych kadrów.

– „Spotkania w świecie ciszy”

W czerwcu odbyła się wizyta TVP w zabrzańskim ogrodzie w związku z realizacją części odcinka z cyklu „Spotkania w świecie ciszy” dla osób niesłyszących, poświęconego praktycznym informacjom o hodowaniu żurawek w przydomowych ogrodach i na działkach. Emisja odcinka miała miejsce 27.06.2020 r. w paśmie telewizji ogólnopolskiej: (<https://regiony.tvp.pl/48724800/27062020>).

– Warsztaty z gry Speedball

W czerwcu na terenie Ogrodu odbyły się pierwsze warsztaty z gry Speedball we współpracy z Aktywnym Zabrzem. Zajęcia były prowadzone przez instruktora polskiej federacji Speedballa i w głównej mierze dedykowane były seniorom, choć w instruktażu uczestniczyła młodzież zabrzańska.

– Konkurs plastycznym pt.: „Wiosna z mojego okna”

28 czerwca odbyło się uroczyste rozdanie nagród w majowym konkursie plastycznym organizowanym przez MOB pt.: „Wiosna z mojego okna”.

Fotografia. Uroczystość rozdania nagród w konkursie plastycznym pt.: „Wiosna z mojego okna”, Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu

Źródło: Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu

Konkurs przeznaczony był dla dzieci, młodzieży i dorosłych i miał na celu: rozwój wrażliwości na piękno budzącej się do życia przyrody, popularyzację działań artystycznych z zakresu wykorzystania różnych technik plastycznych i promowanie młodych talentów. Prace konkursowe można było przysyłać drogą elektroniczną wykonując zdjęcie stworzonej przez uczestnika pracy plastycznej. Do konkursu zgłosiło się 170 uczestników. Nagrodzone zostały 24 prace łącznie w sześciu kategoriach.

– Joga w Botaniku

W miesiącach lipiec, sierpień 2020 roku w każdą wakacyjną sobotę na terenie łąki przy stawie – miała miejsce joga w Botaniku – IV już edycja bezpłatnych zajęć dla każdego. Spotkania organizowało Aktywne Zabrze we współpracy z Pracownią Ciała i Umysłu – Synergia.

Fotografia. Uczestnicy zajęć Joga w Botaniku

Źródło: Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu

– Organizacja praktyk studenckich

W Lipcu na terenie zabrzańskiego Ogródu przez cały miesiąc trwały praktyki studenckie studentek II roku Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, z Wydziału Nauk Przyrodniczych, kierunku Biologia. Praktykantki realizowały zagadnienia związane z florą łąk, prowadziły prace pielęgnacyjne przy Narodowej Kolekcji Żurawek, zdobywały wiedzę na temat rozmnażania roślin ozdobnych i ich pielęgnacji.

– „Śniadania na trawie”

W lipcu zorganizowano „Śniadania na trawie” – spotkanie osób zrzeszonych w Stowarzyszeniu „Aktywny Wojkowicki Senior” na terenie Ogródu. Spotkaniom towarzyszyły pokazy gry w SpeedBall – we współpracy z Aktywnym Zabrzem, zachęcające do aktywnego wypoczynku na łonie natury.

– Warsztaty zielarskie.

14 lipca Centrum Edukacji Ekologicznej MOB we współpracy z Muzeum Miejskim zorganizowało warsztaty zielarskie. Zajęcia poświęcone były właściwościom ziół, ich zastosowaniu i aromaterapii, połączone z degustacją ziołowych herbat i miodu.

- Centrum Edukacji Ekologicznej prowadziło też zajęcia z ogrodnictwa dla chętnych, których w sezonie wakacyjnym nie brakuje. Młodzi początkujący miłośnicy botaniki dowiadują się jak pielęgnować ulubione, popularne rośliny i jak je umiejętnie sadzić

- Dzień Pszczół w Ogrodzie

8 sierpnia odbyło się wydarzenie plenerowe pn. „Dzień Pszczół”, mające na celu edukację i popularyzację wiedzy o życiu pszczoł i innych owadów zapylających, skierowane zarówno do dzieci jak i osób dorosłych. W programie imprezy znalazły się:

- Spotkania z pszczelarzem w ogrodowej „Pasiece”,
- budowanie domków dla owadów,
- prelekcje poświęcone roślinom miododajnym,
- warsztaty kreatywnych wycinanek owadów oraz spotkanie,
- czytanie na trawie z udziałem lektorki,
- warsztaty tworzenia lapbooków,
- eksperymenty z kolorami
- turniej gier planszowych związanych z pszczołami.

Podczas wydarzenia zorganizowane były także stoiska towarzyszące – „Ogródnictwo Morawski” - sprzedaż miodów i produktów pszczelich, „Rezerwat Natury” – sprzedaż kosmetyków naturalnych, „Ceramiczny Ogród” i „Obrazy na lufcikach” – stoiska poświęcone biżuterii artystycznej i dekoracjom oraz sprzedaż roślin tropikalnych z ogrodowych szklarni. W trakcie imprezy tradycyjnie odbywały się zajęcia jogi dla każdego.

- Koncerty Orkiestry

W sierpniu odbyły się trzy koncerty Orkiestry Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu. Corocznym zwyczajem, nawet w czasach pandemii, miały miejsce w zabrzańskim botaniku plenerowe koncerty.

Fotografia. Koncert Orkiestry Muzeum Górnictwa Węglowego w Ogrodzie Botanicznym

Źródło: Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu

– Warsztaty ogrodnicze – „Mój mały ogród”

Warsztaty stanowiły kolejną propozycję Centrum Edukacji Ekologicznej - samodzielne wykonywanie kompozycji roślinnych w szklanych słojach; dobra zabawa dla małych i dużych. Oprócz porad typowo ogrodniczych uczestnicy otrzymywali solidną dawkę informacji o roślinach tropikalnych.

– Projekt „Łączenie sztuki z przyrodą- upiększanie przestrzeni publicznej”

We wrześniu na terenie ogrodu odbył się happening podsumowujący projekt „Łączenie sztuki z przyrodą- upiększanie przestrzeni publicznej” realizowany przez Stowarzyszenie „Pogodni i Aktywni”. W trakcie wydarzenia miało miejsce uroczyste pamiątkowe posadzenie topoli czerwonej przez Prezydenta Miasta i reprezentantów Stowarzyszenia. Pozostałe atrakcje obejmowały: dekorację drzew – yarnbombing, warsztaty empatyczne wraz z Miejską Biblioteką Publiczną w Zabrzu, gimnastykę ruchową, warsztaty rękodzieła i wystawę obrazów malarskich.

Fotografia. Happening podsumowujący projekt „łączenie sztuki z przyrodą- upiększanie przestrzeni publicznej”

Źródło: Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu

- Plener malarski
23 września na terenie Ogródu odbył się plener malarski w ramach aktywności seniorów uczestniczących w projekcie: „łączenie sztuki z przyrodą- upiększanie przestrzeni publicznej” realizowany przez Stowarzyszenie „Pogodni i Aktywni”.
- „Dzień Geologii w GEOsferze”
26 września – ogród botaniczny uczestniczył w imprezie plenerowej „Dzień Geologii w GEOsferze” organizowanej przez Geosferę Jaworzno. Centrum Edukacji Ekologicznej przy Ogrodzie przygotowało grę edukacyjną związaną z prawidłową segregacją odpadów i recyklingiem oraz zabawy przyrodnicze z wykorzystaniem puzzli. W trakcie wydarzenia propagowane były walory Ogródu, edukacja przyrodnicza i nasza działalność.
- Akcja SPRZĄTANIE ŚWIATA
We wrześniu Ogród zorganizował akcję SPRZĄTANIE ŚWIATA wspólnie z FCC Polska – utworzono „Recyklingową Ścieżkę Edukacyjną” na terenie placu zabaw, na której rozmieszczono tablice edukacyjne traktujące o prawidłowej segregacji plastiku, papieru, szkła i metalu oraz recyklingu tych odpadów. Na ścieżce ukryto różne ciekawostki i fakty związane z recyklingiem. Informacje zdobyte podczas lektury wiadomości na ścieżce zostały wykorzystane w odpowiedziach do karty pracy, którą można było pobrać w kasie i uzupełnić. Wśród poprawnie rozwiązanych odpowiedzi zostały wylosowane karty 3 osób którym wręczono symboliczne nagrody.

Fotografia. Recyklingowa Ścieżka Edukacyjna - SPRZĄTANIE ŚWIATA 2020

Źródło: <https://www.fcc-group.eu/>

– „KARMNIK Z RECYKLINGU”

Centrum Edukacji Ekologicznej przy Miejskim Ogrodzie Botanicznym zorganizowało konkurs rodzinny przy współpracy z FCC Polska „KARMNIK Z RECYKLINGU”, w którym uczestnicy mieli za zadanie zbudować karmnik dla ptaków z materiałów nadających się do recyklingu. Konkurs towarzyszył 27 akcji SPRZĄTANIE ŚWIATA przebiegającej pod hasłem: „Plastik? Rezygnuję. Redukuję. Segreguję” organizowanej przez Fundację Nasza Ziemia.

– Projekt badawczy „Zobacz płuca”

1 października nastąpiło rozpoczęcie projektu badawczego we współpracy z IV Liceum Ogólnokształcącym w Zabrzu pt. „Zobacz płuca”. W przedsięwzięciu uczestniczyło 20 szkół i przedszkoli zabrzańskich, łącznie 80 osób. Wywieszane „banery” z rysunkiem płuc miały za zadanie skłaniać dzieci i młodzież do przemyśleń co można zrobić, by uczynić powietrze w Zabrzu czystszy, w myśl idei: Ziemia jest tylko jedna, jest naszą planetą i powinniśmy o nią dbać! Bycie ekologicznym to obowiązek każdej osoby, która funkcjonuje w dzisiejszym świecie, chce oddychać świeżym powietrzem, chodzić po nieskażonej ziemi i pić czystą wodę.

– „Zabrzonauci – młodzi wchodzą do gry”

W dniach 16-26 listopada – Miejski Ogród Botaniczny uczestniczył w miejskiej grze online dla dzieci i młodzieży pt. „Zabrzonauci – młodzi wchodzą do gry” przygotowanej w ramach obchodów XVI edycji Dnia Nauki. Od kilkunastu lat Miasto Zabrze organizuje Dzień Nauki. Jednak w 2020 roku z uwagi na trwającą pandemię wydarzenie nie odbyło się w tradycyjnej formie, a w wersji online. Głównym celem spotkania, które tym razem odbyło się w wirtualnej przestrzeni, było pokazanie uczestnikom imprezy, że nauka jest i może być ciekawa. W grze „Zabrzonauci” udział wzięli uczniowie klas 4-6 i 7-8 szkół podstawowych oraz szkół średnich z Zabrza. Dla każdej z kategorii wiekowej przygotowane zostały specjalne zadania i wyzwania. Na uczestników czekały zadania

wymagające przeszukiwania sieci, rozwiązywania zagadek logicznych rodem z gier room escape, łamania szyfrów, prowadzenia eksperymentów, kręcenia filmów i tworzenia memów.

Rysunek. Baner informacyjny XVI edycji Dnia Nauki - „Zabrzonauci – młodzi wchodzą do gry”

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

- Działalność Centrum Edukacji Ekologicznej (CEE)
Podsumowanie działalności CEE przy Miejskim Ogrodzie Botanicznym w 2020 roku przedstawia się następująco:
 - warsztaty CEE – 177 warsztatów, liczba uczestników 2942 osób,
 - wykłady – 7, liczba słuchaczy 728,
 - Konkursy – 3, liczba uczestników 234,
 - Liczba wolontariuszy – 63 osoby,
 - Publikacje: ulotka botaniczna – 5 tys. szt., ulotka zoologiczna – 5 tys. szt., ulotka o pszczołach – 5 tys. szt., kalendarz ogrodowy na 2021 rok.
 - Nowe tablice interaktywne: rozpoznawanie drzew iglastych i liściastych – 2 szt.
- „Ekokalendarz”
30 listopada Centrum Edukacji Ekologicznej przy MOB przygotowało „Ekokalendarz” dla dzieci i młodzieży uczestniczącej w projekcie zabrzańskich szkół i przedszkoli „Zobacz płuca”. Popularność kalendarza była tak duża, że udostępniony został na naszej stronie internetowej MOB oraz na facebooku. W ramach tej aktywności dzieci wykonywały proste polecenia, rozwiązując zagadki, pogłębiając jednocześnie swoją wiedzę na tematy związane ze środowiskiem i ekologią.

Rysunek. „Ekokalendarz” przygotowany przez Centrum Edukacji Ekologicznej

Źródło: <https://mob.zabrze.pl/ekokalendarz/>

Modernizacja i rozbudowa Miejskiego Ogrodu Botanicznego w Zabrzu

W 2020 roku Miasto Zabrze, w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, pozyskało dodatkowe środki na realizację projektu Modernizacja i rozbudowa Miejskiego Ogrodu Botanicznego

Rysunek. Wizualizacja rozbudowanej szklarni Miejskiego Ogrodu Botanicznego

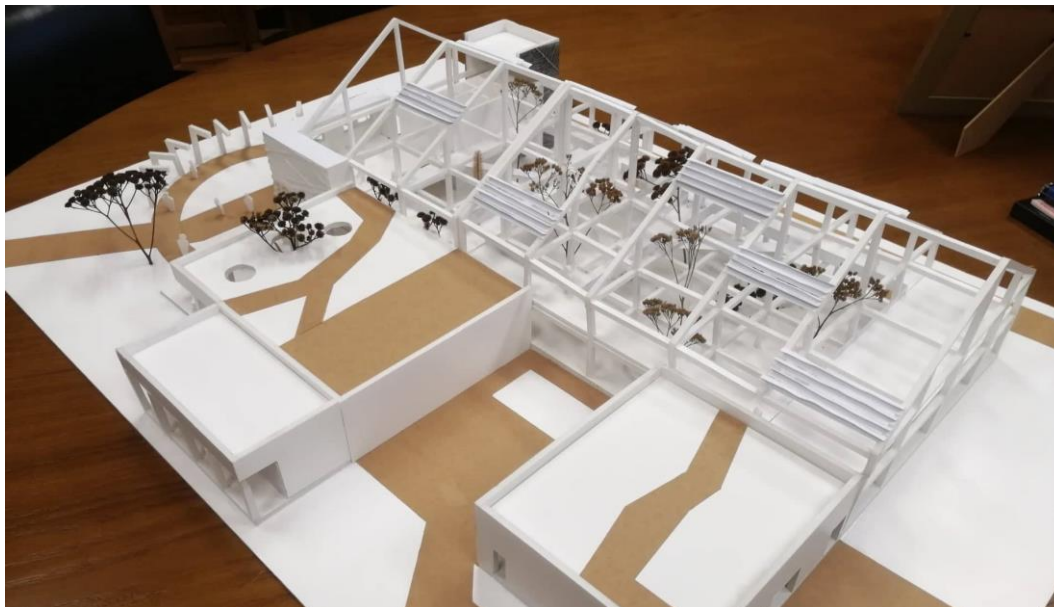

Źródło: Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu

Środki przyznano w ramach kolejnego etapu realizacji Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Głównym celem programu jest danie impulsu do dynamicznego rozwoju we wszystkich regionach Polski. To szczególnie ważny instrument podczas walki z ekonomicznymi skutkami pandemii COVID-19. W ramach projektu rozbudowana zostanie m.in. szklarnia, przy której powstanie zaplecze edukacyjne.

Rysunek. makieta projektu rozbudowy szklarni MOB

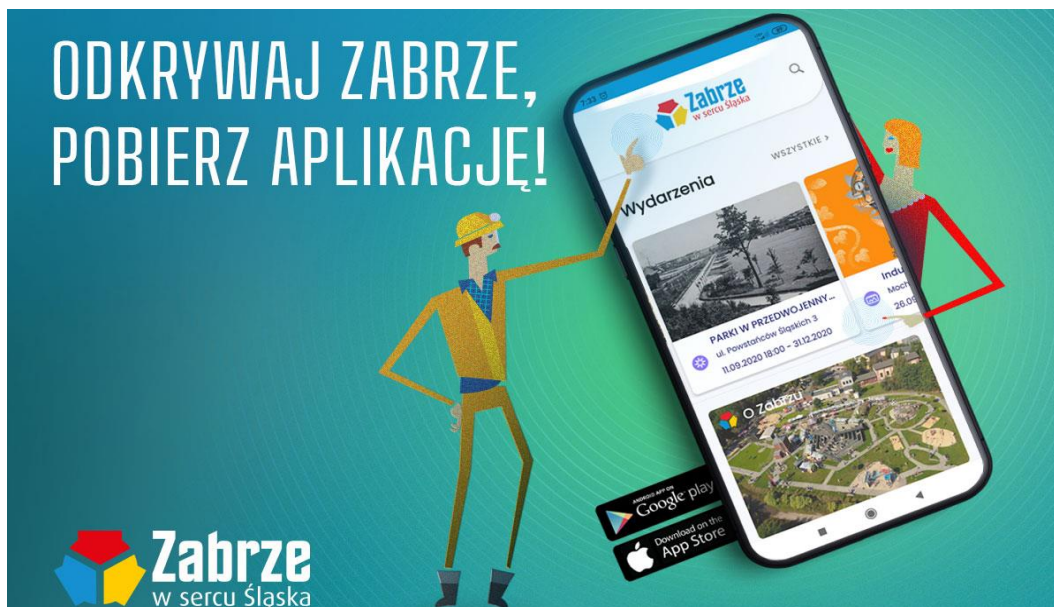

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Aplikacja „Zabrze w sercu Śląska” - bezpłatny przewodnik dla turystów

W wrześniu 2020 r. wdrożono aplikację "Zabrze w sercu Śląska", która stanowi swego rodzaju bezpłatny przewodnik dla turystów i mieszkańców poszukujących informacji o Zabrzu.

Rysunek. Baner informacyjny Aplikacja „Zabrze w sercu Śląska”

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Wszyscy zainteresowani, korzystając z aplikacji mogą zapoznać się z zabrzańską ofertą turystyczną, kulturalną, dowiedzieć się czegoś więcej o ciekawych miejscach i wydarzeniach. Przewodnik dostępny jest również w dwóch wersjach angielskiej i niemieckiej. Do końca 2020 roku aplikacja została pobrana łącznie przez ponad 2 tys. użytkowników.

Aplikacja składa się z kilku modułów, w których skład wchodzi:

- Kalendarz wydarzeń, dający możliwość wglądu w wydarzenia organizowane w mieście. Moduł ten umożliwia filtrowanie wydarzeń względem kilku kategorii takich jak: muzyczne, polecane, kulturalne, sportowe, turystyczne, medyczne, biznesowe, dla dzieci, dla seniora oraz Aktywne Zabrze. Moduł pozwala również na sortowanie wydarzeń według daty, popularności, odległości od bieżącej lokalizacji użytkownika lub według nazwy, a także względem tego czy dane wydarzenie jest płatne czy bezpłatne.
- O Zabrzu – moduł zawierający artykuły dotyczące miasta, jego historii i ważnych jego filarów.
- Miejsca – to moduł, który zawiera w sobie zdjęcia i opisy najciekawszych do zwiedzania miejsc w Zabrzu, a także dane dotyczące bazy noclegowej czy też gastronomii. Moduł ten podzielony jest na kategorie, a w ramach nich na podkategorie:
 - zabytki – (architektoniczne, postindustrialne, osiedla robotnicze, sakralne)
 - kultura i rozrywka
 - sport – (baseny, boiska i hale sportowe, kluby sportowe, korty, siłownie i kluby fitness)
 - gastronomia – (kawiarnie, lodziarnie, puby, restauracje)
 - baza noclegowa
 - parki i fontanny – (fontanny, parki)
 - świat dziecka – (bawialnie i kluby malucha, place zabaw)
 - świat seniora – (koła seniorów, stowarzyszenia seniorów)
 - informacje praktyczne – (fundacje i stowarzyszenia, parkingi, transport publiczny, szpitale, nocna pomoc medyczna, urzędy i instytucje, apteki, informacja turystyczna)

- Trasy – moduł ten zawiera 5 propozycji tras tematycznych pieszych i samochodowych. Na każdej trasie wskazane są miejsca warte szczególnej uwagi wraz ze zdjęciem i opisem, a wszystko oparte jest o nawigację w telefonie.
- Planer - Poprzez dodawanie poszczególnych miejsc, tras czy wydarzeń do ulubionych, użytkownik ma możliwość zaplanowania wycieczek po mieście zgodnie ze swoimi preferencjami.

Dzięki aplikacji, która jest powiązana z nawigacją w telefonie użytkownik może łatwo określić dystans, który dzieli jego aktualną lokalizację z obranym w aplikacji celem, a także skorzystać z opcji nawigowania do celu. Funkcja dla mieszkańców: Aplikacja mobilna „Zabrze w sercu Śląska” stworzona została w celu lepszego komunikowania się z mieszkańcami i turystami przybywającymi do miasta. Aplikacja gromadzi w jednym miejscu najważniejsze informacje o mieście. Użytkownik za jej pośrednictwem informowany jest o wydarzeniach kulturalnych organizowanych w mieście, dodatkowo w jednym miejscu może znaleźć bazę dostępnych hoteli czy też bazę gastronomiczną. W czasie pandemii stworzona została dodatkowa podkategoria w kategorii gastronomia - ”na wynos” ułatwiająca szybsze wyszukiwanie i zamawianie dań.

Zabrze nie tylko na weekend – wycieczki po Zabrzu

Fotografia. Punkt Informacji o Mieście - Zabrze nie tylko na weekend

Źródło: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu

W 2020 roku z okazji Światowego Dnia Turystyki Punkt Informacji o Mieście zorganizował 8 tematycznych wycieczek po naszym mieście pod przewodnictwem profesjonalnych przewodników. Tematyka wycieczek była zróżnicowana, zarówno historyczna, jak i architektoniczna.

Fotografia. Wycieczka po Zabrzu w ramach „Zabrze nie tylko na weekend”

Źródło: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu

Trasa I - Śladem Donnersmarcków

Podczas wycieczki zwiedzający mieli możliwość poznać najważniejsze miejsca związane z rodziną von Donnersmack jak również niesamowitą historię miejsc mijanych codziennie tj. kasyno oficerskie, pozostałości po Hucie, unikalny Stalowy Dom na osiedlu Zandka.

Trasa II - Czy place mają tajemnice?

Place Krakowski czy Warszawski były świadkami wielu zabrzańskich wydarzeń. Podczas wycieczki spróbujemy sprawić, że mury przemówią prawdziwymi historiami. W planie wycieczki znajdują się również gmach Poczty Polskiej czy ulica 3 Maja.

Trasa III - Od bohaterów do de Gaulle'a

Rekreacja w parkach i rozrywka to nieodłączna część miasta. Skąd w Zabrze tak wielki park? Skąd w Zabrze tak wielki gmach? O tym dowiedzą się uczestnicy wycieczki która przemierzy nasze miasto przez Park Poległych Bohaterów, Plac Traugutta, Komendę Policji oraz Dom Muzyki i Tańca.

Trasa IV - Architektura nieoczywista - zabrzański modernizm

To wycieczka dla tych, którzy do tej pory mijają zabrzańską modernę. A przecież wystarczy spojrzeć w górę, wrócić myślami do dwudziestolecia międzywojennego i odkryć nieoczywiste, czasem surowe piękno architektury tamtego okresu. Na trasie zwiedzania budynki przy placu Traugutta, Wolności, Basen Miejski i wiele innych.

Każda z wycieczek trwała ok. 1,5 h. Wzięło w nich udział ok. 100 osób.

WZMACNIANIE UDZIAŁU W METROPOLITALNYM RYNKU USŁUG MEDYCZNYCH
(CEL STRATEGICZNY C17)

Wzmacnianie udziału w metropolitalnym rynku usług medycznych realizowane jest w Zabrzu poprzez działania w zakresie rozwoju:

- Kardiologii i kardiochirurgii
- Ponadlokalnych usług medycznych dostępnych w mieście

Rozwój Kardiologii i Kardiochirurgii

Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu należy do wiodących ośrodków kardiologiczno-kardiochirurgicznych w Polsce i poza granicami naszego kraju.

Fotografia. Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu przy ul. Marii Skłodowskiej-Curie 9

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

ŚCCS to ośrodek akademicki z doświadczeniem w zakresie rozpoznawania i leczenia chorób serca, naczyń i płuc u dorosłych i dzieci, związanym z działalnością naukową i szkoleniową Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko - Dentystycznym Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. Jest to jednocześnie wiodący szpital wysokospecjalistyczny. W Śląskim Centrum Chorób Serca (ŚCCS) w Zabrzu działa 6 jednostek naukowo-dydaktycznych Wydziału Lekarskiego Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrzu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego:

- Katedra Kardiologii, Wrodzonych Wad Serca i Elektroterapii, a w jej ramach Oddział Kliniczny
- Kardiologii SUM oraz Oddział Kliniczny Wrodzonych Wad Serca i Kardiologii Dziecięcej SUM
- III Katedra i Oddział Kliniczny Kardiologii SUM
- Katedra i Oddział Kliniczny Kardiochirurgii i Transplantologii, Chirurgii Naczyniowej i Endowaskularnej SUM
- Oddział Kliniczny Kardioanestezji i Intensywnej Terapii SUM
- Wieloprofilowy Ośrodek Intensywnej Opieki Sercowo-Naczyniowej SUM
- Zakład Rehabilitacji Leczniczej

W ramach walki z pandemią koronawirusa w Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu przygotowanych zostało dwadzieścia pięć miejsc przeznaczonych do leczenia chorych na COVID-19, z czego siedem służyło pacjentom wymagającym intensywnej terapii. To miejsca dla pacjentów, którzy najdotkliwiej przechodzą COVID-19. W trosce o mieszkańców Zabrze oraz Śląska, planowane jest zwiększenie ilości łóżek respiratorowych o dwanaście dodatkowych.

Zapobieganie i leczenie chorób środowiskowych, cywilizacyjnych i wieku podeszłego.

Śląskie Centrum Chorób Serca kontynuowało rozpoczęte wcześniej prace mające na celu utworzenie w mieście Śląskiego Ośrodka Kliniczno-Naukowego Zapobiegania i Leczenia Chorób Środowiskowych, Cywilizacyjnych i Wiek Podeszłego im. prof. Zbigniewa Religi. W maju 2019 roku został rozstrzygnięty przetarg i wyłoniono wykonawcę inwestycji. Wartość przedsięwzięcia szacuje się na ok. 111 mln zł. Warty podkreślenia jest fakt, że Miasto Zabrze współuczestniczyło w przygotowywaniu aplikacji niezbędnych do sfinansowania projektu.

ŚCCS dynamicznie się rozwija tworząc infrastrukturę przyjazną dla pacjentów w każdym wieku. Działalność znamienitych naukowców i specjalistów umacnia markę Zabrze jako ośrodka, w którym podejmuje się nowatorskie projekty medyczne służące pacjentom.

Rysunek. Wizualizacja budynku Śląskiego Ośrodka Kliniczno-Naukowego Zapobiegania i Leczenia Chorób Środowiskowych, Cywilizacyjnych i Wiek Podeszłego im. prof. Zbigniewa Religi.

Źródło: <https://www.gov.pl/>

W marcu 2020 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę nr 34/2020 zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Powstanie Śląskiego Ośrodka Kliniczno-Naukowego Zapobiegania i Leczenia Chorób Środowiskowych, Cywilizacyjnych i Wieku Podeszłego im. prof. Zbigniewa Religi”. Wskazana uchwała RM zapewnia nakłady z budżetu państwa na realizację zabrzańskiej inwestycji, w poszczególnych latach w wysokości: 2018 r. – 1,2 mln zł, 2019 r. – 2 mln zł, 2020 r. – 31 mln zł, i 2021 r. – 50,8 mln zł. Planowany okres realizacji przedsięwzięcia to 2018-2021 r. Ministerstwo Zdrowia zapewnia środki w wysokości 76% wartości inwestycji, a 24% stanowić będzie dofinansowanie z UE.

Międzynarodowa Konferencja Kardiologiczna

XXVII Międzynarodowa Konferencja Kardiologiczna „Postępy w rozpoznawaniu i leczeniu chorób serca, płuc i naczyń”, organizowana przez Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu odbyła się w dniach 19-23 października 2020 roku. W organizowanej co roku konferencji uczestniczy wielu gości z Polski i zagranicy, którzy mają okazję przez 4 dni uczestniczyć w wykładach oraz warsztatach. W trakcie wydarzenia odbyło się wiele ciekawych sesji z udziałem ekspertów gwarantujących wysoki poziom edukacyjny i naukowy. Wydarzenie ze względu na pandemię zorganizowano w formule online, każdy chętny mógł bezpłatnie wziąć w nim udział po uprzedniej rejestracji. Transmisję internetową można było śledzić po zalogowaniu się do panelu klienta na stronie: <https://bit.ly/konferencja-zabrze-logowanie>. Na wskazanej stronie internetowej dla zarejestrowanych uczestników została przygotowana galeria nagranych podczas konferencji wykładów, udostępnianych w formule VOD oraz certyfikat uczestnictwa do pobrania. Pandemia COVID-19 w znaczący sposób wpłynęła na funkcjonowanie światowych systemów ochrony zdrowia i zmusiła do dużej zmiany sposobu postępowania z chorymi z innymi schorzeniami. W związku z czym, dwie sesje konferencji zostały poświęcone właśnie odpowiedniej organizacji oddziałów zabiegowych w czasie pandemii i właściwemu zabezpieczeniu pacjentów i personelu tych oddziałów.

Rysunek. XXVII Międzynarodowa Konferencja Kardiologiczna w Zabrzu

Źródło: <https://www.facebook.com/konferencjazabrze>

Fotografia. XV Międzynarodowa Studencka Konferencja Kardiologiczna

Źródło: <https://www.facebook.com/konferencjazabrze>

Konferencji, która w 2020 r. przebiegała pod hasłem „HEART-TEAM gwarancją nowoczesności, bezpieczeństwa i skuteczności w leczeniu” towarzyszyły Warsztaty Kardiologii Inwazyjnej - XXI edycja, oraz Międzynarodowa Studencka Konferencja Kardiologiczna 21 października odbyła się XV Międzynarodowa Studencka Konferencja Kardiologiczna. Zorganizowana została przez członków Studenckiego Koła Naukowego III Kliniki Kardiologii Śląskiego Centrum Chorób Serca. W trakcie wydarzenia polscy i zagraniczni studenci mieli możliwość podzielić się wiedzą z zakresu kardiologii inwazyjnej i zachowawczej oraz kardiochirurgii.

Ponadlokalne usługi medyczne dostępne w mieście

Szpitalny Oddział Ratunkowy przy Szpitalu Miejskim w Zabrzu

Szpital Miejski w Zabrzu sp. z o. o. to miejski szpital wieloprofilowy. Powstał 4 grudnia 1961 roku. Znajduje się tu 370 łóżek, funkcjonują oddziały: Chorób Wewnętrznych z profilem Dermatologicznym, Neurologii z Pododdziałem Udarowym, Chirurgii Ogólnej, Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej, Anestezjologii i Intensywnej Terapii Medycznej, Rehabilitacji Ogólnoustrojowej, Oddział Położniczo-Ginekologiczny, Patologii Ciąży, Ginekologii Onkologicznej, Endokrynologii Ginekologicznej oraz Oddział Neonatologii. Przy szpitalu działają ponadto Przychodnie Wielospecjalistyczne, Centrum Zaopatrzenia Medycznego, Zakład Opiekuńczo-Lecznicy, Poradnia Medycyny Pracy, a także Centrum Edukacji Okołoporodowej.

Utworzony w 2019 roku za kwotę 36 mln zł Szpitalny Oddział Ratunkowy wraz z lądowiskiem dla helikopterów przy Szpitalu Miejskim w Zabrzu otrzymał tytuł „Budowa Roku 2019” przyznawany przez Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa oraz Ministerstwo Rozwoju. Głównym organizatorem konkursu „Budowa Roku” jest Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa przy współudziale Ministerstwa Rozwoju oraz Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego. W XXX edycji nagrody przyznano w dziesięciu kategoriach. Nagrodzone inwestycje charakteryzują się najnowocześniejszymi rozwiązaniami technicznymi i technologicznymi, funkcjonalnością oraz najwyższą jakością materiałów konstrukcyjnych i wykończeniowych.

Fotografia. Szpitalny Oddział Ratunkowy Szpitala Miejskiego w Zabrzu przy ul. Zamkowej

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Na I piętrze budynku znajduje się oddział łóżkowy – ginekologiczny z jedną salą zabiegową, natomiast na II piętrze – nowoczesny blok operacyjny z dwiema salami operacyjnymi. W budynku znajduje się także Oddział Intensywnej Terapii Medycznej. Ponadto szpital dysponuje całodobowym zapleczem diagnostyczno – zabiegowym, blokiem operacyjnym, działem obrazowania, laboratorium i oddziałami łóżkowymi z niezbędnym zapleczem, potrzebnym do funkcjonowania oddziału medycyny ratunkowej SOR. Lądowisko dla helikopterów zlokalizowane jest na dachu budynku, na wysokości ponad 20 m.

Powstanie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego było ważnym krokiem w kierunku utworzenia w zabrzańskim Szpitalu Miejskim centrum urazowego. Centrum urazowe to wydzielona część szpitala, w której są diagnozowani i leczeni pacjenci z najcięższymi urazami, np. po wypadku komunikacyjnym czy upadku z wysokości. Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Zdrowia, centrum powinno zabezpieczać świadczenia dla co najmniej 1 miliona mieszkańców, którzy mieszkają w odległości pozwalającej na dotarcie z miejsca zdarzenia do centrum w ciągu 1,5 godziny. Centrum urazowe musi dysponować lądowiskiem dla śmigłowca, zlokalizowanym na tyle blisko, by można było przyjmować pacjentów urazowych ze śmigłowca bezpośrednio do szpitala, bez konieczności przewożenia ich karetką.

W strukturach centrum urazowego muszą funkcjonować blok operacyjny, oddział anestezjologii i intensywnej terapii, pracownia endoskopii diagnostycznej i zabiegowej oraz inne oddziały, w szczególności chirurgii ogólnej, ortopedii i traumatologii oraz neurochirurgii.

Tego typu inwestycje umacniają markę miasta na medycznej mapie aglomeracji i kraju. Powstanie SOR było kolejną dużą inwestycją Szpitala Miejskiego w Zabrze przy ul. Zamkowej. Należy przypomnieć, że w ostatnich latach wybudowane zostało tu także Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka - jeden z najnowocześniejszych na południu Polski ośrodków ginekologiczno-położniczych. W szpitalu wprowadzono również e-usługi oraz przeprowadzono termomodernizację budynków. W sumie w ostatnich latach Miasto Zabrze przeznaczyło na modernizację i rozbudowę szpitala ok. 150 mln zł.

Fotografia. Budynek Szpitala Miejskiego w Zabrze przy ul. Zamkowej

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Publiczny Szpital Kliniczny nr 1

W ostatnich latach również Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 przy ul. 3 Maja poddany został modernizacji. W ramach przeprowadzonych prac wyremontowane zostały dziecięce oddziały: Endokrynologii, Gastroenterologii i Hepatologii, Nefrologii z Pododdziałem Dializoterapii oraz Patologii Noworodka. W ramach inwestycji szpital wymienił na remontowanych oddziałach łóżka i meble dla pacjentów oraz częściowo sprzęt i aparaturę medyczną. To m.in. zestawy do laparoskopii i endoskopii, przyłóżkowe RTG, respiratory, inkubatory, kardiomonitoring i pulsoksymetry. Całkowita wartość projektu wyniosła 29,6 mln zł, z czego aż 29,5 mln zł to kwota dofinansowania z funduszy unijnych i dotacji celowej przekazanej przez Ministerstwo Zdrowia. Remont czterech oddziałów to pierwszy etap zmian w pediatrycznej części zabrzańskiego szpitala. W drugim etapie planowane jest

zmodernizowanie: bloku operacyjnego, centralnej sterylizatorni oraz Oddziału Chirurgii Wad Rozwojowych Dzieci i Traumatologii.

Fotografia. Budynek Szpitala Klinicznego nr 1 przy ul. 3 Maja

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 im. prof. S. Szyszko Śląskiego Uniwersytetu Medycznego to wieloprofilowy szpital mieszczący się w Zabrze przy ul. 3 Maja. W placówce są 344 łóżka, funkcjonuje w niej 11 klinik, 26 oddziałów i 4 zakłady. Każdego roku w szpitalu hospitalizowanych jest ok. 22 tys. chorych. Oddział Nefrologii Dzieci z Pododdziałem Dializoterapii Dzieci w Zabrze to największy ośrodek nefrologii dziecięcej na Śląsku. Co roku leczy się tam blisko 1000 pacjentów.

Rok 2020 był rokiem szczególnym z uwagi na pandemię wirusa Covid-19 i był wyzwaniem również dla zabrzańskiej służby zdrowia. Wprowadzone obostrzenia spowodowały szereg zmian na wielu obszarach działań społecznych, w tym miały wpływ na ochronę zdrowia:

- wstrzymano planowe przyjęcia do szpitali,
- zawieszenie planowanych zabiegów,
- wprowadzono tele-porady w podstawowej opiece medycznej.

W Szpitalu Miejskim w październiku 2020 r. decyzją Ministra Zdrowia zabezpieczono 106 łóżek covidowych w tym 6 respiratoryjnych.

Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med-Silesia w marcu 2020 roku dołączył do grupy akredytowanych przez Ministerstwo Zdrowia Laboratoriów wykonujących testy genetyczne COVID-19. Utworzono także w nim mobilny punkt pobrań Drive-Thru gdzie dokonywano wymazów w celu wykonania badań laboratoryjnych na obecność koronawirusa.

31 grudnia 2020 r. wyniki zakażeń koronawirusem dotyczące Zabrze przedstawiały się następująco: liczba osób, u których stwierdzono wynik dodatni ogółem: 5096, natomiast liczba zgonów ogółem: 89.

ZWIĘKSZENIE MIĘDZYNARODOWEJ ROZPOZNAWALNOŚCI MIASTA W DZIEDZINIE
KULTURY (CEL STRATEGICZNY C18)

Znaczące wydarzenia kulturalne w Zabrzu w 2020 roku

W Zabrzu co roku organizowanych jest wiele wydarzeń kulturalnych o zasięgu ponadlokalnym. Większość imprez międzynarodowych ma charakter cykliczny. Miasto nasze jest siedzibą znamienitych instytucji kultury, takich jak Dom Muzyki i Tańca, Filharmonia Zabrzeńska czy Teatr Nowy, które przyciągają swoją kompleksową ofertą wielu widzów. W 2020 roku z powodu pandemii Covid-19 wiele wydarzeń tych instytucji zostało odwołanych lub przeniesionych do świata wirtualnego. Starania podjęte przez władze miasta w 2020 r. miały na celu utrzymania przez Zabrze funkcji metropolitalnego ośrodka kultury o zasięgu międzynarodowym.

Tabela. Wykaz organizowanych lub współorganizowanych wydarzeń o charakterze kulturalnym przez Wydział Kultury i Dziedzictwa w 2020 roku

Wykaz organizowanych lub współorganizowanych wydarzeń o charakterze kulturalnym przez Wydział Kultury i Dziedzictwa w 2020 roku			
Data	Nazwa imprezy	Organizatorzy	Uwagi
31.12.2019 - 01.01.2020	NOC SYLWESTROWA	DMiT, WKD	Impreza plenerowa przed Domem Muzyki i Tańca. Oprawa muzyczna – zespół Game Cover.
01.01.2020	HEJNAŁ NOWOROCZNY	Miasto Zabrze	Przywitanie Nowego Roku.
01.01.2020	KONCERT NOWOROCZNY	DMiT Filharmonia Zabrzeńska WKD	W wykonaniu Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Zabrzeńskiej Wielka Gala Strausowska.
06.01.2020	PASTORAŁKI W RAMACH ORSZAKU TRZECH KRÓLI	MOK, Parafia św. Anny, WKD	Pastorałki przed kościołem św. Anny
07.01.2020	KONCERT ANI WYSZKONI	Parafia św. Andrzeja, WKD	Koncert Kolęd i Pastorałek
11.01.2020	XXVI CHÓRALNE SPOTKANIA KOLĘDOWE	WKD, Parafia pw. św. Teresy	Koncert w kościele św. Teresy
26.01.2020	DZIEŃ PAMIĘCI O TRAGEDII GÓRNOŚLĄSKIEJ	WKD	Złożenie kwiatów i zapalenie zniczy pod tablicami upamiętniającymi Tragedię Górnośląską.
11.02.2020 - 22.02.2020	ZIMA W BIBLIOTECE	MBP, WKD	Dwutygodniowy cykl imprez we wszystkich filiach
13.02.2020	DZIEŃ MEDYCYNY	WPTS/DMiT/WKD	Impreza medyczna w Hali Pogoń

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

01.03.2020	NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH	Miasto Zabrze	Złożenie kwiatów pod tablicami upamiętniającymi śmierć płk. W. Pileckiego i płk. Ł. Cieplińskiego.
Z POWODU EPIDEMII KORONAWIRUSA COVID-19 OD 16 MARCA 2020 R. NA TERENIE CAŁEGO KRAJU WPROWADZONO SPECJALNE WYTYCZNE DOTYCZĄCE ORGANIZACJI IMPREZ KULTURALNYCH.			
27.03.2020	MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU	Teatr Nowy WKD	Wręczenie przez Panią Prezydent wyróżnień osobom zasłużonym dla teatru
10.04.2020	ROCZNICA ZBRODNI KATYŃSKIEJ I KATASTROFY SMOLEŃSKIEJ	WKD	Złożenie kwiatów pod tablicami w parku im. Poległych Bohaterów
03.05.2020	NARODOWE ŚWIĘTO KONSTYTUCJI 3 MAJA	WKD	Msza św. w intencji Ojczyzny, złożenie kwiatów
16 - 17.05.2020	100.LECIE URODZIN JANA PAWŁA 2	WKD/Filharmonia	Koncert w Filharmonii i mapping na DMIT
18.05.2020	INAUGURACJA XIII METROPOLITALNEGO ŚWIĘTA RODZINY	WKD	Metropolitalny konkurs literacki
29.05.2020- 05.06.2020	XXIII MIĘDZYNARODY FESTIWAL RYSOWANIA – ONLINE	ZS nr 18, WKD, MOK MOSiR	W ramach festiwalu organizowany był konkurs rysowania online oraz spotkania z artystami w ramach filmowych wizyt w pracowniach
11.07.2020	UROCZYSTOŚĆ WRĘCZENIA WYRÓŻNIEŃ IM ŚW. KAMILA	WKD	Koncert i uroczyste wręczenie wyróżnień w restauracji „Pod Kasztanami”
15.08.2020	ROCZNICA POWSTAŃ ŚLĄSKICH, ŚWIĘTO WP	WKD, DOK Kończyce	Uroczysta msza św., złożenie kwiatów pod pomnikiem powstańców oraz poczęstunek dla gości w Zabrzu Kończykach
5.09 – 4.10.2020	25. ZABRZAŃSKI MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL ORGANOWY	WKD	Cykl koncertów organowych w zabrzańskich kościołach.
27.09.2020	ŚWIĘTO MIASTA ZABRZE	FZ, DMIT, WKD	2 koncerty z okazji 98. rocznicy nadania praw miejskich, połączone z wręczeniem Nagród Prezydenta Miasta w Dziedzinie Kultury
11.11.2020	ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI	WKD, MGW	Uroczysta msza św. oraz składanie kwiatów pod krzyżem i tablicą „Tych co grobu nie mają”
13.12.2020	ROCZNICA WPROWADZENIA STANU WOJENNEGO	WKD, NSZZ „Solidarność”	Uroczysta msza św. oraz składanie kwiatów pod tablicą przy kościele św. Jadwigi w Zabrzu

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa

Międzynarodowy Festiwal im. Krzysztofa Pendereckiego

VIII edycja Międzynarodowego Festiwalu im. Krzysztofa Pendereckiego została przeprowadzona online. 29 marca 2020 r. zmarł patron festiwalu - Krzysztof Penderecki, jeden z największych współczesnych kompozytorów i dyrygentów. Ten niezwykle człowiek, był jednym z najbardziej znanych Polaków na świecie. Krzysztof Penderecki był również wyjątkową osobą dla zabrzańskich melomanów. To właśnie w Zabrzu nieprzerwanie od 2013 roku odbywał się Międzynarodowy Festiwal im. Krzysztofa Pendereckiego, którego Maestro był patronem.

Rysunek. Baner informacyjny VIII edycja Międzynarodowego Festiwalu im. Krzysztofa Pendereckiego

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

W ramach edycji online przeprowadzona została premierowa emisja wykonania monumentalnej VII Symfonii Siedem bram Jerozolimy pod dyрекcją samego Mistrza. Zarejestrowano ją 29 września 2017 roku, w trakcie wyjątkowej, jubileuszowej edycji Festiwalu. Transmitowane wydarzenie zrealizowane było w post-industrialnej scenerii niecki Sztolni Królowa Luiza i zgromadziło na festiwalowej scenie ponad 200 wykonawców. Niezapomniane muzyczne widowisko można było przeżyć raz jeszcze — tym razem przed ekranami komputerów lub telefonów. Drugą propozycją festiwalową jest emisja online zrealizowanego specjalnie na potrzeby tegorocznej edycji filmu muzycznego Agnus Dei / Baranku Boży zarejestrowanego 170 i 320 metrów pod ziemią, w nastrojowych przestrzeniach Kopalni Guido, z udziałem orkiestry Sinfonietta Cracovia, pod batutą Dyrektora Festiwalu, Jurka Dybała, z muzyką Jana Sebastiana Bacha i Krzysztofa Pendereckiego. Program wydarzenia uświetniło prawykonanie utworu dedykowanego Patronowi Festiwalu— Quintetto per archi „Krzysztofowi Pendereckiemu”, dokonane we wnętrzu Sali Kompresorów. Edycja online była transmitowane w dniach 28,30 grudnia.

Międzynarodowy Festiwal Rysowania - online

Ze względu na pandemię koronawirusa, 23. Międzynarodowy Festiwal Rysowania w Zabrzu odbył się w przestrzeni cyfrowej. Tegoroczna edycja festiwalu wyjątkowo nie miała formy konkursu, tylko formę promocji sztuki i prac uczestników.

Rysunek. Baner informacyjny 23. Międzynarodowego Festiwalu Rysowania

Źródło: <https://www.facebook.com/Międzynarodowy-Festiwal-Rysowania-w-Zabrzu-official-106627884065541/>

Międzynarodowy Festiwal Rysowania w Zabrzu od wielu lat zmienia nasze miasto w światową stolicę rysunku, dzięki organizacji 23. edycji online i za pomocą działań w sieci, otworzyła się przed organizatorami możliwość dotarcia jeszcze dalej. Kontynuując tradycję festiwalu – rysowania postaci z natury – w 2020 roku tematem była postać w domowej przestrzeni. Jest to temat, który pozwoli uchwycić czas odizolowania w tym trudnym okresie, a jednocześnie dzielenia go ze sobą, domownikami i rodziną. Ujęcie w rysunku członków rodziny i utrwalenie chwili podkreśla Metropolitalne Święto Rodziny, które rok rocznie spleta się czasowo z Festiwalem Rysowania. Festiwal rozpoczął się 29 maja i trwał do 5 czerwca. W tygodniu festiwalowym przygotowano atrakcje w postaci filmów z wizyt w pracowniach artystów pokazujących swój warsztat wszystkim sympatykom Międzynarodowego Festiwalu Rysowania w Zabrzu. Materiały opublikowano na profilu Facebook MFR.

Międzynarodowy Zabrzeński Festiwal Organowy

W 2020 r. odbyła się XXV edycja Międzynarodowego Zabrzeńskiego Festiwalu Organowego im. ks. Antoniego Chlondowskiego. Festiwal Organowy to prawdziwa uczta dla melomanów. Organizatorem tego wyjątkowego wydarzenia artystycznego, które odbywa się pod patronatem Prezydenta Zabrza jest Urząd Miejski w Zabrzu.

Fotografia. Międzynarodowego Zabrzeńskiego Festiwalu Organowego, organy w kościele pw. Św. Józefa

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

W festiwalu wzięli udział artyści z Polski, Włoch i Słowacji. Koncerty odbywały się w zabrzańskich kościołach. 25. edycja Festiwalu rozpoczęła się 5 września koncertem w kościele pw. św. Wawrzyńca, w trakcie którego wystąpił Luigi Ratti z Włoch. Przez cztery kolejne weekendy zabrzańskie kościoły wypełniały dźwięki królewskiego instrumentu. Natomiast 4 października na zakończenie Festiwalu, w kościele pw. św. Józefa, wystąpił Zabrzeński Chór Młodzieżowy "Resonans con tutti".

Tabela. Program XXV Międzynarodowego Zabrzeńskiego Festiwalu Organowego

Program XXV Międzynarodowego Zabrzeńskiego Festiwalu Organowego			
Lp.	Data	Miejsce	Wystąpili
1.	5 września, godz. 19.00	KOŚCIÓŁ PW. ŚW. WAWRZYŃCA	Luigi Ratti
2.	6 września, godz. 16.00	KOŚCIÓŁ PW. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA	Zbigniew Gach
3.	12 września, godz. 18.00	KOŚCIÓŁ EWANGELICKI POKOJU	Stanislav Šurin
4.	13 września, godz. 17.00	KOŚCIÓŁ PW. WNIEBOWZİĘCIA NMP	Józef Kotowicz

5.	19 września, godz. 16.00	KOŚCIÓŁ PW. ŚW. TERESY	Witold Zalewski Hanna Zalewska
6.	20 września, godz. 19.00	KOŚCIÓŁ PW. ŚW. FRANCISZKA	Andrzej Malitowski
7.	25 września, godz. 17.00	KOŚCIÓŁ EWANGELICKI POKOJU	Koncert uczniów zabrzańskej Szkoły Muzycznej
8.	26 września, godz. 16.30	KOŚCIÓŁ PW. ŚW. JANA CHRZCICIELA	Patryk Podwojski
9.	3 października, godz. 18.00	KOPALNIA GUIDO Komora K8 /320 m pod ziemią/	Śląska Nauczycielska Orkiestra Akordeonowa
10.	4 października, godz. 18.00	KOŚCIÓŁ PW. ŚW. JÓZEFA	CHÓR RESONANS CON TUTTI Waldemar Krawiec

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Fotografia. Koncert finałowy 25. Międzynarodowego Zabrzańskiego Festiwalu Organowego

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

XXVII "Tydzień Ziemi"

XXVII „Tydzień Ziemi”, realizowany był pod hasłem „W przyjaźni z roślinami”, nawiązującym do ogłoszonego przez ONZ Międzynarodowego Roku Zdrowia Roślin. W centrum uwagi znalazła się kwestia znaczenia roślin dla ludzkości i życia na naszej planecie, a także naszego stosunku do świata zieleni. Obok tematu przewodniego podczas „Tygodnia Ziemi” poruszane były również inne, istotne i aktualne kwestie ekologiczne. Uczestnictwo w konkursach ogłoszonych w ramach wydarzenia, za wyjątkiem Turnieju Wiedzy Ekologicznej, było możliwe wyłącznie w formie elektronicznej.

Wykaz konkursów XXVII „Tygodnia Ziemi”:

- Konkurs na plakat XXVII „Tygodnia Ziemi” (klasy VII-VIII szkół podstawowych i szkoły średnie),
- Konkurs poetycki: „Od powietrza, głodu, ognia i wojny...” (wszystkie typy szkół),
- Konkurs fotograficzny: „Z zielonym w tle” (wszystkie typy szkół),
- Konkurs literacki: „Mój Ekobohater” (wszystkie typy szkół),
- Konkurs plastyczny: „Ryba i ptak pytają wciąż tak: skąd tyle plastiku od gór do Bałtyku?” (przedszkola),
- Konkurs plastyczny na Projekt znaczka pocztowego (klasy VII-VIII szkół podstawowych i szkoły średnie),
- Turniej Wiedzy Ekologicznej (klasy VII i VIII szkół podstawowych),
- Konkurs plastyczny na rysunek satyryczny: „Śmieciowa udręka” (wszystkie typy szkół),
- Konkurs na tekst satyryczny: „Może rapowanie ułatwi segregowanie” (wszystkie typy szkół).

Na osiem konkursów przeprowadzonych w 2020 r. napłynęły 432 prace. Wyłoniono 53 laureatów nagród i wyróżnień

W związku z wprowadzeniem w roku 2020 na terenie kraju stanu zagrożenia epidemicznego, konieczne było odwołanie części zaplanowanych imprez i przedsięwzięć kulturalnych z udziałem publiczności, a niektóre z nich przeprowadzono w formie dostosowanej do obowiązujących wytycznych. Nie obyły się m.in. następujące wydarzenia:

- Ogólnopolski Festiwal Dramaturgii Współczesnej
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Kultura Europy Środkowej”
- „Zabrze Summer Festival”
- Międzynarodowe Sympozjum Fotograficzno-Socjologiczne
- Dzień Nauki
- Noc Muzeów

Instytucje kultury

W roku 2020 funkcjonowanie zabrzańskich instytucji kultury było ograniczone przez wprowadzenie na terenie kraju stanu zagrożenia epidemicznego. Konieczne było więc odwołanie części zaplanowanych imprez i przedsięwzięć kulturalnych z udziałem publiczności, a niektóre z nich przeprowadzono w przestrzeni wirtualnej. Obowiązujące nowe zasady bezpieczeństwa wymuszone epidemią koronawirusa, ograniczyły liczbę zorganizowanych imprez i wydarzeń kulturalnych. Niestety instytucje kultury nie mogły w pełni zrealizować założonego planu, gdyż zostały zmuszone do okresowego zawieszenia działalności stacjonarnej. Miało to wpływ na liczbę osób, która mogła skorzystać w tradycyjny sposób z oferty kulturalnej miasta Zabrze.

Tabela. Frekwencja największych instytucji kultury w Zabrzu w 2020 roku

Frekwencja największych instytucji kultury w Zabrzu w 2020 roku		
Lp.	Nazwa instytucji	Liczba widzów
1.	Dom Muzyki i Tańca	11 299
2.	Filharmonia Zabrzeńska	15 329
3.	Teatr Nowy	89 325
4.	Muzeum Górnictwa Węglowego	66 391
5.	Miejski Ośrodek Kultury	31 236
6.	Muzeum Miejskie	1 945

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Dom Muzyki i Tańca w Zabrzu

W 2020 r. Domu Muzyki i Tańca zorganizował 27 imprez w tym 4 własne. Łączna liczba widzów wyniosła ponad 11 tys. osób.

Fotografia. Domu Muzyki i Tańca w Zabrzu przy ul. Gen. Charlesa De Gaulle'a 17

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Tabela. Wykaz liczby koncertów oraz widzów w ramach oferty przygotowanej przez Dom Muzyki i Tańca w 2020 r.

Wykaz liczby koncertów oraz widzów w ramach oferty przygotowanej przez Dom Muzyki i Tańca w 2020 r.		
Lp.	wyszczególnienie	wykonanie
1.	Liczba imprez, w tym:	27
1.1	własnych	4
1.2	współorganizowanych	4
1.3	obcych	19
2.	Liczba widzów na imprezach, w tym:	11 299
2.1	własnych	3 276
2.2	współorganizowanych	656
2.3	obcych	7 367
3.	Liczba wydawnictw	0
4.	Liczba zrealizowanych audycji TV	0

Źródło: Dom Muzyki i Tańca w Zabrzu

Tabela. Wydarzenia w Domu Muzyki i Tańca w 2020 r.

Wydarzenia w Domu Muzyki i Tańca w 2020 r.		
Lp.	Data	Nazwa
1	01.01.2020 r.	Koncert Noworoczny
2	04.01.2020 r.	Enej i Pectus
3	07.01.2020 r.	Tribute Tina Turner
4	11.01.2020 r.	Konferencja Kosmetyczna – impreza zamknięta
5	17.01.2020 r.	Orchester 1956 Salzburg
6	19.01.2020 r.	Jan Paweł II – Tej ziemi...
7	24.01.2020 r.	Zbigniew Praisner i przyjaciele
8	25.01.2020 r.	Dzień Babci i Dziadka
9	26.01.2020 r.	Jezioro Łabędzie
10	28.01.2020 r.	Dawid Podsiadło
11	29.01.2020 r.	Dawid Podsiadło
12	31.01.2020 r.	Pink Floyd History
13	02.02.2020 r.	Artur Andrus u goście
14	05.02.2020 r.	Moskiewski Cyrk na lodzie
15	09.02.2020 r.	Spektakl Prywatna Klinika
16	14.02.2020 r.	Piaseczny The Best
17	16.02.2020 r.	Accantus Live
18	22.02.2020 r.	Laury Umiejętności i Kompetencji
19	29.02.2020 r.	Narodowy Balet Sukhishvili
20	05.03.2020 r.	Pasion de Buena Vista
21	06.03.2020 r.	10 Tenorów
22	08.03.2020 r.	Rosyjski Balet Klasyczny
23	19.09.2020 r.	Okno na Parlament
24	20.09.2020 r.	Okno na Parlament
25	26.09.2020 r.	Święto Miasta
26	03.10.2020 r.	Spektakl „Królowa Śniegu”
27	04.10.2020 r.	Spektakl „Królowa Śniegu”
28	16.10.2020 r.	Spektakl „Hotelowe Manewry”
29	17.10.2020 r.	Spektakl „Dobrze się kłamię”

30	18.10.2020 r.	Spektakl „Hotelowe Manewry”
31	23.10.2020 r.	Dzień Edukacji Narodowej
32	25.10.2020 r.	Spektakl „Tajemnice namiętności”

Źródło: Dom Muzyki i Tańca w Zabrzu

Filharmonia Zabrzeńska

W 2020 r. Filharmonia Zabrzeńska zorganizowała 55 koncertów w tym 13 we własnej siedzibie, a 7 online. W sumie koncerty Filharmonii zobaczyło ponad 15 tys. widzów.

Fotografia. Budynek Filharmonii Zabrzeńskiej, Park Hutniczy 7

Źródło: www.filharminia.zabrze.pl

Tabela. Wykaz liczby koncertów oraz widzów w ramach oferty przygotowanej przez Filharmonię Zabrzeńską w 2020 r.

Wykaz liczby koncertów oraz widzów w ramach oferty przygotowanej przez Filharmonię Zabrzeńską w 2020 r.		
Lp.	wyszczególnienie	wykonanie
1.	Liczba koncertów ogółem w tym:	55
1.1	w siedzibie	13
1.2	w kraju	5

1.3	za granicą	0
1.4	w sieci	7
1.5	Liczba koncertów szkolnych w siedzibie	10
1.6	Liczba koncertów szkolnych w sieci	20
2.	Liczba widzów ogółem w tym:	15 329
2.1	w siedzibie	2 042
2.2	w kraju	3 080
2.3	za granicą	0
2.4	w sieci (liczba wejść)	7 492
2.5	Liczba widzów na koncertach szkolnych w siedzibie	1 218
2.6	Liczba widzów(wejść) koncertów szkolnych w sieci	1 497

Źródło: Filharmonia Zabrzeńska

Tabela. Wykaz występów Filharmonii Zabrzeńskiej podczas ważniejszych wydarzeń w 2020 r.

Wykaz występów Filharmonii Zabrzeńskiej podczas ważniejszych wydarzeń w 2020 r.	
Lp.	Wydarzenie
1.	Koncert Noworoczny 2020- Zabrze- DMiT
2.	Koncert Noworoczny dla Swiss Krono- Żary- Kościół NSPJ
3.	„Tribute to Wodecki”- Luśławice- Centrum K. Pendereckiego
4.	Koncert Papieski- Zabrze- Filharmonia- rejestracja TV
5.	Od Bacha do Nat King Cole`a-Zabrze- Filharmonia- rejestracja TV
6.	Melodie świata- Zabrze- Filharmonia- rejestracja TV
7.	Nagranie utworu „Zabrze Symphony” H. Seroki- Katowice- Studio PR
8.	98 urodziny Zabrze- dwa koncerty galowe- Zabrze- DMiT
9.	Wiesław Świdorski in Memoriam- Zabrze- Filharmonia
10.	Beethovenowi na 250 urodziny- Zabrze- Filharmonia
11.	Koncert świąteczny dla DB Cargo- Zabrze- filharmonia- rejestracja TV
12.	Video Games Concert- Zabrze- filharmonia- rejestracja TV
13.	Koncert świąteczny 2020- Zabrze- filharmonia- rejestracja TV

Źródło: Filharmonia Zabrzeńska

Teatr Nowy

Teatr Nowy w Zabrzu w 2020 r. wystawił 109 przedstawień w tym 76 w swojej siedzibie. 8 przedstawień odbyło się online. Liczba widzów wyniosła 28 885 osób z czego 13 866 widzów zobaczyło przedstawienia w sieci. W 2020 r. Teatr Nowy przygotował także dla swoich widzów 2 spektakle premierowe. Pierwsza premiera to przedstawienie pt. „KRÓLOWA ŚNIEGU”, która miała miejsce 3 października o godz. 17:00 w Domu Muzyki i Tańca, a druga to „KRÓLOWA ŚNIEGU W SIECI” - premiera online.

Fotografia. Budynek Teatru Nowego w Zabrzu, Plac Teatralny 1

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Tabela. Wykaz liczby przedstawień oraz widzów w ramach oferty przygotowanej przez Teatr Nowy w Zabrzu w 2020 r.

Wykaz liczby przedstawień oraz widzów w ramach oferty przygotowanej przez Teatr Nowy w Zabrzu w 2020 r.		
Lp.	wyszczególnienie	wykonanie
1.	Liczba premier	2
2.	Liczba przedstawień ogółem w tym:	109
2.1	w siedzibie	76
2.2	w kraju	25
2.3	za granicą	0
2.4	online	8
3.	Liczba widzów ogółem w tym:	28 885

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

3.1	w siedzibie	12 934
3.2	w kraju	2 085
3.3	za granicą	0
3.4	online	13 866
4.	Liczba spektakli szkolnych	55
5.	Liczba widzów na spektaklach szkolnych	6 414
6.	Liczba działań edukacyjnych	22
7.	Liczba działań edukacyjnych online	126
8.	Liczba uczestników działań edukacyjnych	658
9.	Liczba uczestników działań edukacyjnych online	59 782
10.	Całkowita liczba widzów w tym:	89 325
11.	Liczba widzów bezpłatnie	64 192

Źródło: Teatr Nowy w Zabrzu

Tabela. Spektakle zagrane przez Teatr Nowy w Zabrzu w 2020 r.

Spektakle zagrane przez Teatr Nowy w Zabrzu w 2020 r.		
Lp.	tytuł spektaklu	liczba występów
1.	"OKNO NA PARLAMENT"	13
2.	"DZIADY"	7
3.	"ŻLI ŻYDZI"	6
4.	"PLASTUSIOWY PAMIĘTNIK"	4
5.	"NEMA"	2
6.	"EMIGRACJA"	3
7.	"MORZE CICHE"	2
8.	"ŚMIECH WZBRONIONY"	2
9.	"TAJEMNICE NAMIĘTNOŚCI"	5
10.	"ZEMSTA"	9
11.	"DZIENNIK ANNY FRANK"	6
12.	"KRÓLOWIE STRZELCÓW. SPORT W CIENIU IMPERIUM"	2
13.	"BALLADYNA"	3
14.	"POMOC DOMOWY"	2
15.	"TO CO NAJPIĘKNIEJSZE - HEMAR"	2
16.	"TANGO"	2
17.	"OSKAR I PANI RÓŻA"	4
18.	"KOLACJA DLA GŁUPCA"	1
19.	"DUSZEK Z KOMINA"	1
20.	"KRÓLOWA ŚNIEGU" - PREMIERA	2

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu

MUZEUM GÓRNICTWA WĘGLOWEGO W ZABRZU

Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu zorganizowało w 2020 r. 61 różnego rodzaju imprez. W Muzeum udostępniono 12 wystaw stałych i zorganizowano blisko 200 lekcji muzealnych. Całkowita liczba osób, które odwiedziły zabrzański kompleks muzealny w 2020 r. wyniosła ponad 66 tys.

Fotografia. Kopalnia Guido

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Tabela. Wykaz wydarzeń oraz frekwencja w Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu w 2020 r.

Wykaz wydarzeń oraz frekwencja w Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu w 2020 r.		
Lp.	wyszczególnienie	wykonanie
1.	Liczba wystaw stałych	12
2.	Liczba wystaw czasowych	0
3.	Ilość wydawnictw	0
4.	Liczba lekcji muzealnych	191

5.	Liczba odwiedzin na stronie www	847 275
6.	Liczba imprez, koncertów, sesji naukowych, wykładów	61
7.	Inne formy działalności	7 359
8.	Liczba uczestników lekcji muzealnych	3 445
9.	Całkowita liczba zwiedzających	66 391
10.	Liczba zwiedzających bezpłatnie	303

Źródło: Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu

Wydarzenia kulturalne, spektakle teatralne, koncerty i imprezy zorganizowane przez Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu w 2020 r.:

- Koncert Pokahontaz - 25.01.2020,
- Kolędowanie na 170 - 06.01.2020,
- Msza barbórkowa - 24.01.2020,
- Barbórka Hala Pogoń - 24.01.2020,
- Koncert St. James Hotel - 07.02.2020,
- Karnawał - 08.02.2020,
- Spektakl Shirley Valentine - 14.02.2020,
- Bielska zadymka jazzowa - 29.02.2020,
- Na sztolniową nutę - 11.07.2020,
- Animacje dla dzieci - 12.07.2020,
- Na sztolniową nutę - 01.07.2020,
- Animacje dla dzieci - 02.08.2020,
- Na sztolniową nutę - 08.08.2020,
- Animacje dla dzieci - 09.08.2020,
- Na sztolniową nutę - 15.08.2020,
- Animacje dla dzieci - 16.08.2020,
- Na sztolniową nutę - 22.08.2020,
- Na sztolniową nutę - 29.08.2020,
- Motoserce - 19.09.2020,
- Planszówki na Miarki - 09.10.2020,
- Wystawa Jarek Wroński - 10.10.2020,
- Mini koncert - 11.10.2020,
- Industriada - 26.09.2020,
- Pociąg do książek „Kopalnia Pana Totiego”, impreza czytelnicza - 29.08.2020.

Muzeum Miejskie

W 2020 r. w Muzeum Miejskim w Zabrzu wystawiono 4 prezentacje stałe i 24 wystawy czasowe. Zorganizowano również 21 lekcji muzealnych w których uczestniczyły 243 osoby oraz 8 imprez. Całkowita liczba zwiedzających wyniosła blisko 2 tys. osób. Zanotowano prawie 1,5 mln odwiedzin na stronie [www.muzeum](http://www.muzeum.zabrze.pl).

Tabela. Działalność oraz frekwencja Muzeum Miejskiego w Zabrzu

Działalność oraz frekwencja Muzeum Miejskiego w Zabrzu		
Lp.	wyszczególnienie	wykonanie
1.	Liczba prezentacji stałych	4
2.	Liczba wystaw czasowych	24
3.	Ilość wydawnictw	4
4.	Liczba lekcji muzealnych	21
5.	Liczba odwiedzin na stronie www	1 476 187
6.	Liczba imprez, koncertów, sesji naukowych wykładów	8
8.	Liczba uczestników lekcji muzealnych	243
9.	Liczba zwiedzających w grupach szkolnych	243
10.	Liczba pozostałych zwiedzających (indywidualnie lub w grupach)	89
11.	Całkowita liczba zwiedzających	1 945
12.	Liczba zwiedzających bezpłatnie	1 613

Źródło: Muzeum Miejskie w Zabrzu

Popularyzacja dziedzictwa kulturowego

Muzeum Górnictwa Węglowego w ramach popularyzacji dziedzictwa kulturowego realizowało w 2020 roku wiele różnego rodzaju przedsięwzięć o charakterze kulturalnym i edukacyjnym.

Fotografia. Łaźnia łańcuskowa kopalni „Królowa Luiza” przy ul. Wolności

Źródło: <https://kopalniaguido.pl/>

Realizacja projektu edukacyjnego pn. „Górnośląskie kolonie robotnicze i ich mieszkańcy – tradycje i obyczaje dawnych osiedli robotniczych”.

Działania edukacyjne miały na celu zachowanie pamięci społecznej o dziedzictwie kulturowym wśród kolejnych pokoleń. Zadanie polegało na przeprowadzeniu serii warsztatów z zakresu niematerialnego dziedzictwa kulturowego i pamięci społecznej lokalnych wspólnot tradycyjnych. Prowadzone działania pozwoliły na wsparcie pozytywnego stosunku do lokalnej, robotniczej tradycji. W ramach cyklu odbyły się kolejno warsztaty:

- Na placu. Zapomniane gry i zabawy robotniczych podwórek; Powrót do szkoły – cz. 1,
- Warsztaty z wykonywania tyty szkolnej; Powrót do szkoły – cz.2,
- Warsztaty z kaligrafii i sztuki pisania listów,
- Jesienne wieczory z historią rodzinną. Warsztaty z wykonywania obrazków jubileuszowych,
- Wieńce adwentowe zajęcia warsztatowe,
- Śląska betljka – warsztaty.

Akademia po szczybie

MGW zorganizowało w 2020 r. cykl wykładów popularno-naukowych, poświęcony 100-leciu powstań śląskich. Wykłady zrealizowane częściowo w formule tradycyjnej, częściowo udostępnione jedynie

cyfrowo w formie prezentacji. W trakcie wydarzenia odbyły się wykłady i prezentacje w następujących tematach:

- Społeczne podłoże Powstań Śląskich, wrzesień
- II powstanie śląskie i plebiscyt, październik, (prezentacja online)
- Poparcie katolickiej części mniejszości niemieckiej dla powstań i polskiej akcji plebiscytowej, listopad (prezentacja online).

Podziemna Szkoła - nauka i zabawa - 25.03-19.06.2020 r.

W związku z pandemią i wprowadzeniem w konsekwencji nauki zdalnej Sztolnia Królowa Luiza wyszła naprzeciw nowym potrzebom nauczycieli, rodziców oraz dzieci. Działając jako ośrodek edukacyjny, który w trakcie podziemnych lekcji realizował podstawę programową, w okresie od marca do czerwca przygotował serię postów publikowanych systematycznie w mediach społecznościowych. Opracowane materiały składały się zarówno z ciekawostek i przystępnych informacji z zakresu historii górnictwa, sztuki śląskiej, gwary śląskiej oraz regionalnych legend i baśni jak również atrakcyjnych zadań do samodzielnego wykonania. Dzięki powyższemu rozwiązaniu Sztolnia Królowa Luiza mogła realizować swoją funkcję edukacyjną nawet przy wstrzymanym ruchu turystycznym.

Ferie – „Podziemna Przygoda Tytusa, Romka i A'Tomka” – 13.01 – 23.02.2020 r.

Na czas ferii zimowych Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu przygotowało propozycję zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży. Tym razem tematyczne zwiedzanie osadzono w świecie komiksu z serii Tytus, Romek i A'Tomek. Podczas podziemnej wyprawy w wyrobiskach Sztolni Królowa Luiza młodzi odbiorcy poznawali geologiczne i górnicze ciekawostki oraz brali udział w zadaniach sprawnościowych. W ramach nagrody za włożony w zajęcia wysiłek dzieci zdobywały Sprawność Tropiciele Węgla. Po wyjściu na powierzchnię uczestnicy zwiedzania brali udział w warsztatach plastycznych, podczas których własnoręcznie wykonywali przekrój geologiczny.

Półkolonie „Machinaland- Wakacje w mieście” – 01.07-31.08.2020 r.

W okresie wakacji letnich w kompleksie Sztolnia Królowa Luiza realizowany był program edukacyjny, w ramach którego młodzi uczestnicy mogli przekonać się na własne oczy jak wyglądają i działają różnego rodzaju maszyny górnicze oraz dowiadywali się na czym polega praca górników. Podziemne zwiedzanie obfitowało w różnorodne atrakcje i zadania do wykonania m.in. poszukiwania ukrytych pieczętek i zdobywanie kolejnych stopni kopalnianego wtajemniczenia. Po wyjściu na powierzchnię dzieci i młodzież miały możliwość wzięcia udziału w grze terenowej „Zostań gwarkiem” rozgrywanej się na terenie Parku 12C.

Rozwój innowacyjnej gry komputerowej wspierającej niematerialne dziedzictwo kulturowe: „Św. Barbara-górnikom na ratunek”

Zadanie polega na rozwoju prototypu gry komputerowej typu casual podtrzymującej funkcjonowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego, a tym samym ukonstytuowaniu nowego gatunku gier komputerowych). Łączy ono zagadnienia z zakresu projektowania gier komputerowych jak i niematerialnego dziedzictwa zgodnie z Konwencją UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego

dziedzictwa kulturowego z 2003 r. Efektem zadania będzie wypracowanie narzędzia wsparcia transmisji międzypokoleniowej fenomenów kultury niematerialnej i podtrzymywania żywotności. Pozwoli ono także na stworzenie produktu o charakterze komercyjnym upowszechniającego górnicze dziedzictwo niematerialne (w skali ogólnokrajowej i międzynarodowej) związane z funkcjonowaniem patronki górników. Gra dostępna, jako aplikacja stanie się narzędziem ochrony Barbórki/Dnia Górnika – dziedzictwa wpisanego na Krajową Listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego w 2018 r. Gra zostanie wprowadzona do sprzedaży w 2021 roku. Projekt dofinansowany ze środków MKiDN. Wartość projektu: 40 tys. zł, Wysokość dofinansowania: 25 tys. zł.

Barbórka górników węgla kamiennego na Śląsku - dokumentacja dziedzictwa

Projekt dwuletni (2020-2021) polegający na realizacji badań, dokumentowaniu i upowszechnianiu wiedzy o Barbórce wpisanej na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego. Dokumentacja zgromadzona dzięki projektowi będzie także wykorzystywana przy staraniach o wpis obchodów górniczego święta na Listę niematerialnego dziedzictwa ludzkości UNESCO.

Fotografia. Św. Barbara – patronka górników

Źródło: <https://muzeumgornictwa.pl/>

W 2020 roku przeprowadzono rejestrację obchodów Barbórki w reżimie sanitarnym zgodnie z obowiązującymi obostrzeniami oraz przeprowadzono wywiady audio-video z organizatorami Barbórki. W 2021 roku przewiduje się przeprowadzenie badań w formie wywiadów audio z organizatorami różnych form obchodów Barbórki, a następnie udokumentowanie tychże obchodów w formie nagrań audio-video. Wywiady zostaną opracowane, a pozyskany materiał filmowy poddany obróbce w celu dostosowania jego do upowszechnienia w mediach oraz Internecie. Ponadto przewiduje się wykonanie napisów w celu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Projekt dofinansowany ze środków MKiDN, program Kultura Ludowa i tradycyjna. Całkowita wartość projektu: 79,2 tys. zł, wartość dofinansowania z MKiDN: 40 tys. zł.

ZWIĘKSZENIE MIĘDZYNARODOWEJ ROZPOZNAWALNOŚCI MIASTA W DZIEDZINIE SPORTU
(CEL STRATEGICZNY C19)

Marka i potencjał Górnika Zabrze

Górnik Zabrze jest jedną z marek Zabrze i od lat przyczynia się do rozstawiania miasta w kraju, Europie i na świecie. Klub dysponuje dwiema drużynami rywalizującymi w najwyższych rozgrywkach krajowych. Piłkarze nożni to legenda polskiej piłki, 14-krotni mistrzowie kraju. Natomiast szczypiorniści to drużyna należąca do ścisłej czołówki ligowej, medaliści mistrzostw Polski. Piłkarze ręczni rozgrywają swoje mecze w Hali Widowiskowo-Sportowej „Pogoń”, a piłkarze nożni na Arenie Zabrze. Oba obiekty w ostatnich latach zostały zmodernizowane.

Tabela. Arena Zabrze, ul. Franklina Roosevelta

Źródło: <https://arena-zabrze.pl/>

Stadion Górnika Zabrze

Klub Piłkarski Górnik Zabrze rozgrywa swoje mecze na obiekcie przy ul. Roosevelta. Arena Zabrze to nowoczesny, w pełni funkcjonalny stadion piłkarski o całkowitej pojemności 24 563 miejsc i 57 tysięcy metrów kwadratowych powierzchni użytkowej. Stadion dysponuje podgrzewaną murawą o wymiarach 105 x 68 m, otoczoną dwoma poziomami w pełni zadaszonych trybun. Obiekt posiadają doskonale funkcjonujące zaplecze gastronomiczne i sanitarne, klub biznesowy, loże VIP oraz

niezbędne pomieszczenia techniczno - magazynowe. Nadal w planach na najbliższe lata pozostaje dokończenie modernizacji stadionu, budowa ostatniej trybuny.

Nowe boisko treningowe dla piłkarzy Górnika Zabrze.

W lipcu 2020 r. na Arenie Zabrze podpisano umowę na wykonanie pełnowymiarowego boiska treningowego o podgrzewanej murawie wraz z oświetleniem. Inwestycja kosztować będzie 4,5 mln zł. Połowę tej kwoty stanowi dofinansowanie, które Zabrze pozyskało z Ministerstwa Sportu.

Zakres robót obejmie m.in.: budowę boiska o podgrzewanej murawie trawiastej o wymiarach 105 x 68 m na osi północ-południe; wykonanie instalacji ogrzewania boiska oraz dostosowanie istniejącej infrastruktury węzła cieplnego stadionu do jego zasilania; przygotowanie infrastruktury pomiędzy węzłem, a boiskiem do ogrzewania murawy; instalację drenażu terenu oraz instalację podlewania wraz ze zbiornikiem retencyjnym zasilanym przez wody pozyskane z drenażu.

Planowana inwestycja to boisko treningowe o wysokim standardzie i wymiarze bardzo zbliżonym do głównej murawy stadionu, która znacząco podniesie standard bazy treningowej i ugruntuje wysoki poziom infrastruktury naszego zabrzańskiego klubu.

Akademia Piłkarska Górnika Zabrze

W 2013 r. została utworzona Akademia Piłkarska Górnika Zabrze. Szkoli się w ponad 900 zawodników poczynając od najmłodszych 4 latków do najstarszych 19 latków. Reprezentują oni Akademię w blisko 20 drużynach uczestniczących w rozgrywkach na szczeblu okręgowym, wojewódzkim jak i ogólnopolskim. Najmłodsi grają w ligach Żaków a najstarsi w prestiżowej Centralnej Lidze Juniorów. Każdego roku zawodnicy Akademii mają zaszczyt reprezentować barwy Górnika Zabrze w ponad 100 prestiżowych turniejach zarówno ogólnopolskich jak i zagranicznych m. in. we Włoszech, Niemczech, Belgii, Francji, Czechach, Słowacji i Ukrainie. 30 turniejach wewnętrznych, w których możliwość uczestnictwa mają wszyscy podopieczni Akademii.

Akademia piłkarska stawia przed sobą dwa główne cele: propagowanie piłki nożnej jako sportu masowego oraz tworzenie optymalnych warunków do uprawiania tego sportu przez jak największą ilość dzieci i młodzieży szkolnej.

Nad rozwojem młodych piłkarzy czuwa ponad 30 licencjonowanych trenerów. W procesie szkolenia AP Górnika nacisk położony jest na trzy aspekty: wychowawczy, edukacyjny i sportowy. Wysoka jakość miejskiej infrastruktury sportowej pozwala Akademii realizować swoje zadania szkoleniowe. Miejskie obiekty sportowe wykorzystanie na potrzeby Akademii:

- ARENA Zabrze ul. Roosevelta 81
- Stadion MOSiR ul. Dorotki 1
- Stadion MOSiR ul. Mickiewicza 66A
- Ośrodek Walka ul. Jaskółcza 40

Fotografia. Świąteczny trening mikołajkowy dla dzieci zrzeszonych w Piłkarskim Przedszkolu Górnika Zabrze

Źródło: Górnik Zabrze

Klub tworzy również przedszkola piłkarskie w miastach, w których ma swoich fanów. Obecnie Górnik Zabrze posiada 8 takich ośrodków zamiejscowych. Od kilku lat drużyny młodzieżowe Górnika tworzą klasy sportowe w zabrzańskich szkołach. Trenerzy poszczególnych zespołów, a także władze Akademii ściśle współpracują z dyrekcjami szkół, tworząc młodym zawodnikom, jak najlepsze warunki do treningów i do nauki. Zawodnicy Akademii uczęszczają do klas sportowych utworzonych w ramach współpracy z poniższymi szkołami:

- Szkoła Podstawowa nr 1 w Zabrzu ul. Sportowa 5
- Szkoła Podstawowa nr 31 w Zabrzu ul. Jordana 7
- Szkoła Podstawowa nr 29 w Zabrzu ul. Budowlana 26
- Zespół Szkół nr 10 im. prof. Janusza Groszkowskiego w Zabrzu ul. Chopina 26

Szczegółowe informacje na temat Akademii można znaleźć na stronie: <https://akademiagornika.pl/>.

Akademia Piłkarska Górnika Zabrze z powodzeniem zrealizowała większą część planów założonych w poprzedzającym roku. Okres lockdownu pozwolił na prace remontowe głównego obiektu Akademii Piłkarskiej Górnika Zabrze – Walki Zabrze przy ul. Jaskółczej 40 (utworzenie sali konferencyjno-szkoleniowej - audiowizualnej, szatni dla trenerów, gabinetu medycznego, magazynu sprzętu).

Drużyna U18 sezon 2019/2020 zakończyła tytułem Mistrza Polski, przyznany na podstawie wyników osiągniętych w rundzie jesiennej sezonu 2019/2020 w rozgrywkach Centralnej Ligi Juniorów – tym otrzymując kwalifikację do UEFA Youth League.

W sezonie 2020/2021 – Akademia Piłkarska Górnika Zabrze zorganizowała następujące wydarzenia:

- Turniej Im. Ernesta Pohla o Puchar Prezydenta Miasta Zabrze – kat. U19 (łącznie 110 zawodników)
- Ekstra Talent / Turniej Funinio / Family CUP – kat. U9, U10, U11 (łącznie 400 uczestników)
- Turniej im. Włodzimierza Lubańskiego – kat. U9 (łącznie 160 uczestników)
- 24-godzinny Turniej Niepodległości kat. U10-U16. (łącznie 450 uczestników)

- Turniej GÓRNIK PRO-CUP dla kategorii U12 (łącznie 250 zawodników)
- Cykl świątecznych treningów mikołajkowych dla dzieci zrzeszonych w Piłkarskim Przedszkolu Górnika Zabrze (łącznie 500 dzieci)

Fotografia. Uczestnicy Turnieju im. Włodzimierza Lubańskiego

Źródło: Górnik Zabrze

Znaczące wydarzenia sportowe w Zabrzu w 2020 roku

Wyścig kolarski Tour de Pologne - Zabrze Miasto Mety

Czwarty raz w historii przez Zabrze poprowadziła trasa wyścigu Tour de Pologne. Wyznaczoną ulicami Zabrze pętlę o długości 6,1 km uczestnicy pokonywali trzykrotnie. Peleton od ronda Sybiraków przejechał ul. de Gaulle'a, skręcił w lewo w ul. Roosevelta. Najlepsi kolarze świata pojawili się w naszym mieście 6 sierpnia. Tego dnia przeprowadzony był drugi etap Wyścigu o długości 151,5 km, prowadzący z Opola do Zabrze. Meta usytuowana była przy Arenie Zabrze.

W naszym mieście tradycyjnie można było liczyć na kibiców, którzy z zaangażowaniem dopingowali zawodników na trasie. Natomiast na mecie, zgodnie z wytycznymi UCI, nie było zorganizowanego dopingowania i fani stali w odległości dwóch metrów od barierki. Tour de Pologne to jedna z najbardziej prestiżowych międzynarodowych imprez sportowych w Polsce. Od 2011 r. zaliczany jest do UCI World Tour, czyli cyklu najważniejszych zawodów świata w kolarstwie szosowym. Co roku zawodników ogląda na trasie ok. 3,5 mln kibiców, a transmisja telewizyjna dociera do ponad stu krajów na całym świecie.

Fotografia. Tour de Pologne – 77. edycja wyścigu, etap 2. z metą w Zabrzu

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Fotografia. Tour de Pologne imprezy towarzyszące

Źródło: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu

Mistrzostwa Polski PTT w Tańcach Standardowych

Zabrze było współorganizatorem Mistrzostw Polski Polskiego Towarzystwa Tanecznego w Tańcach Standardowych. W październiku 2020 r. zostały zorganizowane w Zabrze Mistrzostwa Polski - Polskiego Towarzystwa Tanecznego w Tańcach Standardowych. Impreza odbyła się pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Zabrze i była sfinansowana ze środków budżetu miasta.

Rysunek. Billboard Mistrzostwa Polski w Tańcach Standardowych

Źródło: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu

BUDOWANIE RANGI WAŻNEGO OŚRODKA SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I NAUKI
(CEL STRATEGICZNY C20)

Śląski Park Technologii Medycznych „Kardio-Med. Silesia”

Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia to nowoczesny podmiot leczniczy spełniający wysokie standardy w zakresie prowadzenia badań klinicznych. Prowadzone są tu badania kliniczne z zakresu różnych specjalności, m.in. kardiologii, diabetologii, dermatologii, reumatologii, neurologii, alergologii, pulmonologii itd. Ośrodek wyposażony jest w certyfikowany sprzęt medyczny i laboratoryjny, posiada również odpowiednie zaplecze techniczne i warunki lokalowe do prowadzenia badań klinicznych w różnych specjalnościach. Opiekę medyczną na najwyższym poziomie zapewnia wykwalifikowany zespół badawczy z wieloletnim doświadczeniem – obejmujący lekarzy specjalistów, pielęgniarki oraz zespół administracyjny koordynujący działania organizacyjne i formalne. Pierwszy w Polsce Śląski Park Technologii Medycznych, którego udziałowcami są Fundacja Śląskiego Centrum Chorób Serca oraz Miasto Zabrze prężnie rozwija swoją działalność. Kardio-Med Silesia (KMS) to park technologii medycznych, który jest miejscem współpracy wielu ważnych ośrodków naukowych w Zabrzu: Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu, Fundacji SCCS w Zabrzu, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej – Curie czy Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religii.

Fotografia. Kardio-Med Silesia ul. Marii Skłodowskiej-Curie 10C 1

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia to Centrum Nowych Technologii i miejsce prac naukowo-badawczo-wdrożeniowych nad innowacyjnymi projektami: w medycynie, biotechnologii i Healthcare. W ramach stworzonej infrastruktury Śląskiego Parku Technologii Medycznych KMS powstała przestrzeń oraz korzystne warunki dla rozwoju nauki i innowacyjnych technologii, wspierania nowych inicjatyw służących wzrostowi przedsiębiorczości w regionie i kraju. Dla realizacji tych działań w Śląskim Parku KMS powołane zostały następujące jednostki zadaniowe:

- Laboratorium i Centrum Telemedyczne;
- Centrum Rozwoju Technologii Medycznych;
- Laboratorium Medycyny Regeneracyjnej i Izolowanych Tkanek i Narządów;
- Laboratorium Genomiki,
- Bank Tkanek i Komórek;
- Laboratorium Testowo-Wdrożeniowe Nowych Technologii i Rozwiązań Medycznych;
- Laboratorium Zagrożeń Środowiskowych i Cywilizacyjnych;
- Laboratorium Izolowanych Organów;
- Blok Operacyjny oraz Centrum Badań Klinicznych – Zespół Poradni KMS.

W ramach stworzonej infrastruktury Śląskiego Parku Technologii Medycznych KMS istnieje możliwość realizacji badań przedklinicznych i klinicznych w obszarach:

- kardiologii,
- kardiologii interwencyjnej,
- kardiologii,
- genetyki, onkologii,
- diabetologii, geriatry
- chorób środowiskowych i cywilizacyjnych.

Funkcjonujące w Kardio-Med Silesia Centrum Telemonitoringu daje możliwość realizacji zdalnego monitoringu medycznego przy wykorzystaniu certyfikowanych urządzeń i platform Healthcare dla: chorób sercowo-naczyniowych, neurologiczno-udarowych, diabetologicznych, Pacjentów Wieku Podeszłego (65+), rehabilitacji oraz konsultacji telemedycznych. W ramach projektów badawczych realizowanych w KMS powstają przy współpracy naukowców-lekarzy-inżynierów-biznesu nowe innowacyjne rozwiązania dedykowane do masowego wykorzystywania dla e-Zdrowia i m-Zdrowia. Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia w Zabrzu od listopada 2019 roku przystąpił do Polskiej Sieci Biobanków w charakterze Obserwatora. Polska Sieć Biobanków to organizacja, która została powołana aby zagwarantować rozwój oraz kontrolowany dostęp do zasobów biobanków jednostkom akademickim i przemysłowym.

Wydarzenia w Śląskim Parku Medycznym Kardio-Med Silesia w 2020 r.

- Utworzenie strategicznego przedsięwzięcia “Śląska Startupowa Dolina Innowacji Medycznych”,
- Organizacja kursów w ramach projektu “Kursy umiejętności dla lekarzy i lekarzy rezydentów oparte o Evidence Based Medicine”,
- Spotkanie Naukowe dla Studentów i Doktorantów w Kardio-Med Silesia, spotkanie było adresowane do studentów i doktorantów Śląskich Uczelni,
- Wykład: Wielofunkcyjne materiały węglowe w zastosowaniach biomedycznych,
- Wykład „Od badań nad organizacją strukturalną i funkcjonalną błon komórkowych do technologii liposomowej”- spotkanie i warsztaty naukowe,

- Dołączenie do grupy akredytowanych przez Ministerstwo Zdrowia Laboratoriów wykonujących testy genetyczne COVID-19,
- Kurs pn. Postępowanie z pacjentem niewydolnym oddechowo, ze szczególnym uwzględnieniem chorych z COVID-19“.

Na początku 2020 roku podpisany został list intencyjny o nawiązaniu strategicznej współpracy Śląskiego Parku Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia w Zabrzu z województwem śląskim. Zainicjowana współpraca dotyczy działań w obszarze rozwoju przy Śląskim Parku Technologii Medycznych ekosystemu pomysłodawców i startupów medycznych dla województwa śląskiego pod nazwą „Śląska Startupowa Dolina Innowacji Medycznych”. Współpraca w ramach inicjatywy będzie się odbywała w zakresie medycyny, zdrowia publicznego, zdrowia cyfrowego tj. telemedycyny, e-zdrowia i m-zdrowia oraz biotechnologii. Podpisanie Listu to dowód docenienia dotychczasowych dokonań w obszarze realizacji projektów badawczo-wdrożeniowych oraz wspólnych działań doświadczonych specjalistów oraz studentów i doktorantów, działających przy Kardio-Med Silesia w Zabrzu. Zgodnie z założeniami po podpisaniu listu, planuje się, że zostaną podjęte intensywne, wspólne działania koncentrujące wokół Kardio-Med Silesia w Zabrzu innowacyjne projekty i startupy w obszarze zdrowia dla całej aglomeracji śląskiej, tworząc Śląską Startupową Dolinę Innowacji Medycznych.

Fotografia. „Śląska Startupowa Dolina Innowacji Medycznych” - podpisanie listu intencyjnego – styczeń 2020 r.

Źródło: <https://kmpm.pl/>

W czasie podpisania listu intencyjnego w Zabrzu byli obecni:

- Prezydent Miasta Zabrze, Małgorzata Mańka-Szulik,
- Marszałek Województwa Śląskiego, Jakub Chęłstowski,
- Dyrektor Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu / Fundacja Śląskiego Centrum Chorób Serca, prof. Marian Zembala,
- Prezes Śląskiego Parku Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia, Adam Konka.

Realizacja projektu: "Kursy umiejętności dla lekarzy i lekarzy rezydentów oparte o Evidence Based Medicine"

Projekt pn.: "Kursy umiejętności dla lekarzy i lekarzy rezydentów oparte o Evidence Based Medicine" dofinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Działania 5.4 Kompetencje zawodowe i kwalifikacyjne kadr medycznych. Projekt szkoleniowy będzie realizowany do 30.06.2023 r., a jego wartość wynosi blisko 11,4 mln zł, w tym wartość dofinansowania to ponad 11 mln zł. Celem projektu jest podniesienie kwalifikacji zawodowych 758 lekarzy i lekarzy rezydentów poprzez zwiększenie umiejętności medycznych w zakresie kardiologii, kardiologii oraz chirurgii. W ramach realizacji przedsięwzięcia przeprowadzono w 2020 r. cykl szkoleń o następującej tematyce:

- Ablacja 3D w leczeniu zaburzeń rytmu serca,
- Inwazyjne leczenie migotania przedsionków z kursem nakłucia transseptalnego,
- Postępowanie z chorym trudnym, powikłanym w pracowni endowaskularnej,
- Efekty realizacji projektu:
- Wzrost liczby lekarzy objętych kształceniem podyplomowym w obszarach zgodnych z potrzebami epidemiologiczno-demograficznymi,
- Wzrost liczby lekarzy, którzy dzięki Europejskiemu Funduszowi Społecznemu podnieśli swoje kwalifikacje zawodowe w obszarach zgodnych z potrzebami epidemiologiczno-demograficznymi,
- Poszerzenie wykorzystania innowacyjnych technik dydaktycznych w praktycznym kształceniu podyplomowym lekarzy i lekarzy rezydentów z terenu całego kraju,
- Rozwój umiejętności praktycznych i kwalifikacji kadry medycznej w Polsce.

W związku z zagrożeniem epidemiologicznym oraz dynamicznie rozwijającą się w naszym kraju pandemią, dbając o bezpieczeństwo kursantów, wykładowców oraz pracowników KMS część kursów została odwołana. Nowy termin szkoleń zostanie ustalony gdy tylko Ministerstwo Zdrowia zarekomenduje ponowną organizację szkoleń.

Działania KMS w zakresie walki z pandemią COVID-19 w 2020 r.:

- Otwarcie laboratorium Lab. Covid-19 KMS w Śląski Park Technologii Medycznych KMS
- Wykonanie testów serologicznych u ok. 300 pracowników ochrony zdrowia wybranych szpitali z województwa śląskiego i opolskiego.
- Pobieranie wymazu do badań finansowanych przez NFZ (ok. 100 tys. testów)
- Kurs: Postępowanie z pacjentem niewydolnym oddechowo, ze szczególnym uwzględnieniem chorych z COVID-19"
- 300 pracowników zabrzańskiego oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zostało przebadanych pod kątem obecności SARS-CoV-2 w organizmie.
- 4600 testów u pracowników systemu pomocy społecznej w naszym województwie.

W 2020 r. laboratorium Lab. Covid-19 KMS w Śląski Park Technologii Medycznych KMS w Zabrzu z otrzymało ponad 1 mln zł dofinansowania: 0,5 mln zł z budżetu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz blisko 0,7 mln zł unijnej dotacji przekazanej przez zarząd województwa śląskiego.

Do tej pory Kardio-Med Silesia przy wsparciu miasta zrealizował i realizuje projekty za kwotę 52 mln zł, wydając przy tym ponad 30 publikacji.

Placówki naukowe i szkolnictwo wyższe

Fotografia. Budynek Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii im. Prof. Zbigniewa Religi

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Charakter gospodarczy Miasta ulega zmianom i kierowany jest w stronę rozwoju nowoczesnych technologii, w szczególności w dziedzinie medycyny. W mieście działają znane i cenione, także poza granicami kraju ośrodki naukowe:

- Wydział Śląskiego Uniwersytetu Medycznego z Centrum Symulacji Medycznej,
- Śląskie Centrum Chorób Serca,
- Dwa Wydziały Politechniki Śląskiej,
- Wydział Lekarski Wyższej Szkoły Technicznej,
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Techniki i Aparatury Medycznej,
- Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. Prof. Zbigniewa Religi,
- Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN,
- Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla,
- Centrum Chemii Polimerów PAN,
- Śląski Park Technologii Medycznych Cardio-Med Silesia.

Szkoły wyższe zlokalizowane na terenie Miasta Zabrze:

Śląski Uniwersytet Medyczny

Wydział Nauk Medycznych w Zabrze,
Pl. Traugutta 2, 41-800 Zabrze,

Fotografia. Śląski Uniwersytet Medyczny, Wydział Nauk Medycznych w Zabrze, Pl. Traugutta 2

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Uczelnia razem ze swoimi klinikami odgrywa ważną rolę nie tylko w obszarze kształcenia kadr medycznych, ale również w obszarze nauki i opieki medycznej. Wydział ten kształci ponad 2000 specjalistów na trzech kierunkach: lekarskim, lekarsko-dentystycznym i ratownictwa medycznego w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym. Uczelnia oferuje również kształcenie w ramach studiów doktoranckich i podyplomowych. Liczba studentów Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w roku akademickim 2019/2020 na Wydziale Nauk Medycznych w Zabrze wynosiła 2389 osób. Natomiast liczba studentów w roku akademickim 2020/2021 kształtowała się na poziomie 2352 osoby. Liczba studentów zamieszkujących w mieście Zabrze wynosiła 146 osób w roku 2019, a 2020 r. było to 222 studentów. Na Wydziale Nauk Medycznych w Zabrze w roku akademickim 2019/2020 zatrudnionych było 448 nauczycieli akademickich, w roku 2020/2021 - 465 osób.

Nabór w roku akademickim 2020/2021 - liczba studentów w podziale na kierunki, tryby studiów, stopnie studiów:

- kierunek lekarski: 271 osób studia stacjonarne, 44 osoby studia niestacjonarne, jednolite magisterskie,
- kierunek lekarsko-dentystyczny: 132 osoby studia stacjonarne, 48 osób studia niestacjonarne, jednolite magisterskie,
- kierunek lekarsko- dentystyczny w języku angielskim: 14 osób studia stacjonarne, jednolite magisterskie,
- kierunek ratownictwo medyczne: 56 osób studia stacjonarne, pierwszego stopnia.

W roku akademickim 2020/2021 na Wydziale Nauk Medycznych w Zabrzu, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego naukę rozpoczęło 565 nowych studentów.

Liczba studentów ogółem w roku akademickim 2020/2021 w podziale na kierunki i stopnie studiów:

- kierunek lekarski: 1446 osób - jednolite magisterskie,
- kierunek lekarsko- dentystyczny: 698 osób - jednolite magisterskie,
- kierunek lekarsko-dentystyczny w języku angielskim: 77 osób - jednolite magisterskie,
- kierunek ratownictwo medyczne: 127 osób - pierwszego stopnia.

Wydział Nauk Medycznych w Zabrzu w 2020 roku ukończyło 383 studentów.

Tabela. Liczba studentów Wydziału Nauk Medycznych w Zabrzu, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w latach 2016-2021

Liczba studentów Wydziału Nauk Medycznych w Zabrzu, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w latach 2016-2021					
Studenci w roku akademickim 2016/2017					
Lp.	Kierunek	Poziom kształcenia	Liczba studentów		
			studia stacjonarne	studia niestacjonarne	Razem studentów
1.	Lekarski	jednolite magisterskie	1 133	287	1 420
2.	Lekarsko - Dentystyczny	jednolite magisterskie	486	182	668
3.	Ratownictwa medycznego	pierwszego stopnia	125	-	125
Razem studentów			1 744	469	2 213
Studenci w roku akademickim 2017/2018					
Lp.	Kierunek	Poziom kształcenia	Liczba studentów		
			studia stacjonarne	studia niestacjonarne	Razem studentów
1.	Lekarski	jednolite magisterskie	1 157	289	1 446

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

2.	Lekarsko- Dentystyczny	jednolite magisterskie	601	192	793
3.	Ratownictwa medycznego	pierwszego stopnia	118	-	118
Razem studentów			1 876	469	2 357
Studenci w roku akademickim 2018/2019					
Lp.	Kierunek	Poziom kształcenia	Liczba studentów		
			studia stacjonarne	studia niestacjonarne	Razem studentów
1.	Lekarski	jednolite magisterskie	1178	273	1451
2.	Lekarsko- Dentystyczny	jednolite magisterskie	508	190	698
3.	Ratownictwa medycznego	pierwszego stopnia	118	0	118
Razem studentów			1804	463	2267
Studenci w roku akademickim 2019/2020					
Lp.	Kierunek	Poziom kształcenia	Liczba studentów		
			studia stacjonarne	studia niestacjonarne	Razem studentów
1.	Lekarski	jednolite magisterskie	1187	239	1426
2.	Lekarsko- Dentystyczny	jednolite magisterskie	647	198	845
3.	Ratownictwa medycznego	pierwszego stopnia	118	0	118
Razem studentów			1952	437	2389
Studenci w roku akademickim 2020/2021					
Lp.	Kierunek	Poziom kształcenia	Liczba studentów		
			studia stacjonarne	studia niestacjonarne	Razem studentów
1.	Lekarski	jednolite magisterskie	1209	247	1456
2.	Lekarsko- Dentystyczny	jednolite magisterskie	488	204	692
2.1	Lekarsko- Dentystyczny w języku angielskim	jednolite magisterskie	77	0	77
3.	Ratownictwa medycznego	pierwszego stopnia	127	0	127
Razem studentów			1901	451	2352

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych z Śląskiego Uniwersytetu Medycznego

Politechnika Śląska,

Wydział Organizacji i Zarządzania,

ul. Franklina Roosevelta 26, 41-800 Zabrze,

W 2020 r. Wydział Organizacji i Zarządzania (OiZ) realizował kształcenie na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych:

- Administracja: studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia licencjackie,
- Logistyka: studia stacjonarne i niestacjonarne, I stopnia inżynierskie i II stopnia magisterskie,
- Analityka biznesowa: studia stacjonarne I stopnia licencjackie,
- Socjologia – studia stacjonarne I i II stopnia,
- Zarządzanie: studia stacjonarne i niestacjonarne, I stopnia inżynierskie i II stopnia magisterskie,
- Zarządzanie i Inżynieria Produkcji: studia stacjonarne i niestacjonarne, I stopnia inżynierskie i II stopnia magisterskie,
- Zarządzanie projektami: studia stacjonarne I stopnia inżynierskie i niestacjonarne II stopnia magisterskie.

Fotografia. Wydział Organizacji i Zarządzania, Politechniki Śląskiej w Zabrzu przy ul. Roosevelta 26

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Liczba studentów w roku akademickim 2019/2020 na wszystkich kierunkach kształcenia wynosiła ogółem 1998 osób, w tym na studiach I stopnia 1392, a II stopnia 713 studentów. Największym zainteresowaniem podczas roku akademickiego 2019/2020 wśród studentów cieszył się niezmiennie kierunek Logistyka – 750 osób, a najmniej, bo w sumie 70 osób studiowało na kierunku Socjologia. Liczba studentów zamieszkałych w Zabrzu wynosiła 373 osoby w latach 2019/2020. Na Wydziale w roku akademickim 2019/2020 pracowało łącznie 134 nauczycieli akademickich. Liczba absolwentów roku 2019/2020 na Wydziale Organizacji i Zarządzania wyniosła 875 osób.

Ogółem na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w roku akademickim 2020/2021 kształciło się 2025 osób w tym na studiach I stopnia 1410, II stopnia 591 i III stopnia 24 studentów. Zajęcia odbywały się w Zabrzu. Wydział uzyskał akredytację Polskiej Komisji Akredytacyjnej na kierunkach logistyka, zarządzanie i inżynieria produkcji, socjologia i administracja. Łącznie w roku akademickim 2020/2021 na poszczególnych kierunkach kształciła się następująca liczba studentów:

- 215 osób na kierunku Analityka Biznesowa,
- 675 osób na kierunku Logistyka,
- 71 osób na kierunku Socjologia,
- 398 osób na kierunku Zarządzanie,
- 320 osób na kierunku Zarządzanie i Inżynieria Produkcji,
- 208 osób na kierunku Zarządzanie Projektami.

Łącznie na Wydziale Organizacji i Zarządzania na studiach III stopnia kształciły się 24 osoby w tym 18 osób na studiach stacjonarnych i 6 osób na studiach niestacjonarnych. Największym zainteresowaniem podczas roku akademickiego 2020/2021 cieszył się niezmiennie kierunek Logistyka - 675 studentów, a najmniejszym Socjologia, którą wybrało 71 osób.

W odniesieniu do Kierunku Administracja Rada Wydziału Organizacji i Zarządzania podjęła uchwałę o jego wygaszeniu i nieprowadzeniu naboru studentów od roku akademickiego 2018-2019.

Tabela. Liczba studentów Wydziału i Organizacji i Zarządzania w Zabrzu, Politechniki Śląskiej latach 2016-2021

Liczba studentów Wydziału i Organizacji i Zarządzania w Zabrzu, Politechniki Śląskiej						
Studenci w roku akademickim 2016/2017						
Lp.	Kierunek	Liczba studentów				
		studia stacjonarne		studia niestacjonarne		Razem studentów
		I stopnia	II stopnia	I stopnia	II stopnia	
1.	Zarządzanie	97	121	-	258	476
2.	Zarządzanie i Inżynieria Produkcji	154	61	177	152	544
3.	Logistyka	302	36	184	81	603
4.	Administracja	177	-	129	-	306
5.	Socjologia	55	62	-	-	117
Razem studentów:		785	280	490	491	2046
Studenci w roku akademickim 2017/2018						

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

Lp.	Kierunek	Liczba studentów				
		studia stacjonarne		studia niestacjonarne		Razem studentów
		I stopnia	II stopnia	I stopnia	II stopnia	
1.	Zarządzanie	140	102	47	157	446
2.	Zarządzanie i Inżynieria Produkcji	135	56	198	126	515
3.	Logistyka	361	70	223	104	758
4.	Administracja	175	-	118	-	293
5.	Socjologia	14	38	-	-	52
6.	Zarządzanie projektami	36	-	-	47	83
7.	Analityka biznesowa	36	-	-	-	36
Razem studentów:		897	266	586	434	2183
Studenci w roku akademickim 2018/2019						
Lp.	Kierunek	Liczba studentów				
		studia stacjonarne		studia niestacjonarne		Razem studentów
		I stopnia	II stopnia	I stopnia	II stopnia	
1.	Zarządzanie	137	57	44	87	325
2.	Zarządzanie i Inżynieria Produkcji	112	26	126	64	328
3.	Logistyka	392	79	178	78	727
4.	Administracja	111	-	64	-	175
5.	Socjologia	49	38	-	-	87
6.	Zarządzanie projektami	43	-	-	68	111
7.	Analityka biznesowa	78	-	-	-	78
Razem studentów:		922	200	412	297	1831
Studenci w roku akademickim 2019/2020						
Lp.	Kierunek	Liczba studentów				
		studia stacjonarne		studia niestacjonarne		Razem studentów
		I stopnia	II stopnia	I stopnia	II stopnia	
1.	Zarządzanie	199	57	61	87	404
2.	Zarządzanie i Inżynieria Produkcji	128	74	108	96	406
3.	Logistyka	388	102	161	99	750
4.	Administracja	59	-	33	-	92
5.	Socjologia	47	23	-	-	70
6.	Zarządzanie projektami	71	-	-	68	139
7.	Analityka biznesowa	137	-	-	-	137
Razem studentów:		1029	256	363	350	1998
Studenci w roku akademickim 2020/2021						

Lp.	Kierunek	Liczba studentów				
		studia stacjonarne		studia niestacjonarne		Razem studentów
		I stopnia	II stopnia	I stopnia	II stopnia	
1.	Zarządzanie	190	93	65	61	409
2.	Zarządzanie i Inżynieria Produkcji	121	101	91	83	396
3.	Logistyka	415	44	150	93	702
4.	Socjologia	56	15	-	-	71
5.	Zarządzanie projektami	107	42	-	59	208
6.	Analityka biznesowa	201	-	14	-	215
Razem studentów:		1090	295	320	296	2001

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych z Politechniki Śląskiej

Umiejscowienie działalności Wydziału Organizacji i Zarządzania

Na Wydziale Organizacji i Zarządzania prowadzone są studia w języku angielskim na następujących kierunkach (114 studentów):

- logistyka – studia stacjonarne i niestacjonarne II stopnia (łącznie 27 studentów),
- zarządzanie – studia stacjonarne II stopnia (11 studentów),
- zarządzanie i inżynieria produkcji – studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia, a także studia stacjonarne II stopnia (łącznie 76 studentów).

Tabela. Absolwenci Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w Zabrzu

Absolwenci Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w Zabrzu					
Lp.	Kierunek	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
1.	Zarządzanie	145	143	93	117
2.	Zarządzanie i Inżynieria Produkcji	140	129	118	127
3.	Logistyka	171	168	147	249
4.	Administracja	91	59	78	109
5.	Socjologia	43	15	19	11
6.	Zarządzanie Projektami	-	-	32	35
7.	Analityka biznesowa	-	-	-	27
SUMA:		590	514	487	675

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych z Politechniki Śląskiej

Politechnika Śląska

Wydział Inżynierii Biomedycznej,
ul. Roosevelta 40,

Wydział Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej mieści się w zabrzańskim kampusie uczelni, przy ul. Roosevelta 40-40a. Wydział ściśle współpracuje z zabrzańskimi ośrodkami działającymi na polu inżynierii biomedycznej. Na Wydziale Inżynierii Biomedycznej w Zabrzu działają cztery katedry:

- Katedra Informatyki i Aparatury Medycznej,
- Katedra Biomateriałów i Inżynierii Wyrobów Medycznych,
- Katedra Biomechatroniki,
- Katedra Biosensorów i Przetwarzania Sygnałów Biomedycznych

W roku akademickim 2019/2020 na Wydziale Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej w Zabrzu studiowało 358 osób, a w roku akademickim 2020/2021 było to 388 studentów. Zajęcia poprowadziło 67 nauczycieli akademickich. Liczba studentów Wydziału, będących mieszkańcami Zabrza kształtowała się na poziomie 72 osób w 2019 r. i odpowiednio 34 osób w roku 2020.

W roku akademickim 2020/2021 na Wydziale Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej w Zabrzu studia rozpoczęło 180 nowych studentów.

Tabela. Wykaz liczby studentów Wydziału Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej

Wykaz liczby studentów Wydziału Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej		
Kierunki kształcenia Wydziału	Tryb studiów	Liczba osób
Inżynieria Biomedyczna	stacjonarne	I stopnia
Liczba studentów ogółem w roku akademickim	2019/2020	334
	2020/2021	346
Liczba nowych studentów I i II stopnia	2020/2021	157
Biomedical Engineering	stacjonarne	I stopnia
Liczba studentów ogółem w roku akademickim	2019/2020	24

	2020/2021	42
Liczba nowych studentów	2020/2021	23
Łączna liczba studentów Wydział Inżynierii Biomedycznej	2019/2020	358
	2020/2021	388
Liczba absolwentów	2019/2020	143
Liczba nauczycieli akademickich Wydziału	2019/2020	49
	2020/2021	67
Liczby studentów, będących mieszkańcami Zabrze (miejsce zamieszkania lub zameldowania Zabrze)	2019/2020	72
	2020/2021	34

Źródło: Wydział Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej

Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach

Wydział Nauk Medycznych im. prof. Zbigniewa Religi
ul. Park Hutniczy 3-5,

Wyższa Szkoła Techniczna otworzyła w Zabrze w 2018 r. nowy Wydział - Nauk Medycznych im. prof. Zbigniewa Religi. Kierunki kształcenia Wydziału Nauk Medycznych: w podziale na formy studiów, stopnie studiów:

- Kierunek Lekarski: studia stacjonarne i niestacjonarne, jednolite magisterskie, 6 letnie,
- Kierunek Pielęgniarstwo: studia niestacjonarne, pierwszego stopnia (licencjackie), 3 letnie,
- Studia podyplomowe: kierunek: medycyna estetyczna, niestacjonarne, 2 semestralne.

Nabór w roku akademickim 2020/2021:

- Kierunek lekarski, stacjonarne, jednolite magisterskie – 94 osoby
- Kierunek lekarski, niestacjonarne, jednolite magisterskie – 25 osób
- Kierunek pielęgniarstwo, niestacjonarne, studia pierwszego stopnia – 110 osób
- Medycyna estetyczna, studia podyplomowe, niestacjonarne, dwu semestralne – 15 osób

Liczba studentów ogółem w roku akademickim 2019/2020 wynosiła 210 osób, w tym 140 studentów na Kierunku Lekarskim, 61 studentów na Kierunku Pielęgniarstwo oraz 9 osób uczęszczających na studia podyplomowe - medycyna estetyczna. Natomiast w roku akademickim 2020/2021 na uczelni studiowało 372 osoby, w tym Kierunek Lekarski 215, Kierunek Pielęgniarstwo – 142, a medycynę

estetyczną 15 osób. W roku akademickim 2019/2020 zajęcia prowadzone były przez 60 nauczycieli akademickich, a następnym roku wzrosła do 120 wykładowców. W roku akademickim 2020/2021 naukę na Wydziale Nauk Medycznych WST rozpoczęło 244 nowych studentów. Liczba studentów uczelni będących mieszkańcami Zabrze wynosiła 30 osób w 2020 r.

Liczba studentów Wydziału Nauk Medycznych WST z podziałem na rodzaj i kierunek kształcenia w roku akademickim 2020/2021:

- Lekarski stacjonarne, jednolite magisterskie, I rok – 77 osoby
- Lekarski niestacjonarne, jednolite magisterskie, I rok – 17 osób
- Lekarski stacjonarne, jednolite magisterskie, II rok – 62 osoby
- Lekarski niestacjonarne, jednolite magisterskie, II rok – 4 osoby
- Lekarski stacjonarne, jednolite magisterskie, III rok – 55 osób
- Pielęgniarstwo, niestacjonarne, pierwszego stopnia I rok – 86 osób
- Pielęgniarstwo, niestacjonarne, pierwszego stopnia II rok – 56 osób
- Medycyna estetyczna, studia podyplomowe – 15 osób
-

Tabela. Wykaz liczby studentów, wykładowców i absolwentów Wydziału Nauk Medycznych Wyższej Szkoły Technicznej

Wykaz liczby studentów, wykładowców i absolwentów Wydziału Nauk Medycznych Wyższej Szkoły Technicznej w latach 2018-2021				
Lp.	liczba studentów	2018/2019	2019/2020	2020/2021
1.	Łączna liczba studentów, w tym:	61	210	372
2.	Kierunek Lekarski	53	140	215
3.	Kierunek Pielęgniarstwo	-	61	142
4.	Kierunek medycyna estetyczna	8	9	15
5.	Absolwenci	8	9	-
6.	Wykładowcy	6	60	120

Źródło: Wydziału Nauk Medycznych Wyższej Szkoły Technicznej

W roku akademickim 2019/2020 w Zabrze studiowało łącznie 4 955 osób, w tym ok. 600 studentów zamieszkałych w naszym mieście. Zajęcia prowadzone były przez 691 nauczycieli akademickich. Natomiast w roku akademickim 2020/2021 w Zabrze studiowało blisko 200 osób więcej, tj. 5137 studentów, w tym ok. 500 studentów zamieszkałych w Zabrze. Zajęcia prowadzone były przez 783 wykładowców. W 2020 r. w Zabrze było ponad 1200 absolwentów.

Tabela. Wykaz liczby studentów, wykładowców i absolwentów zabrzańskich uczelni w latach 2019 - 2020

Wykaz liczby studentów, wykładowców i absolwentów zabrzańskich uczelni w latach 2019 - 2020					
Lp.	nazwa uczelni - nazwa wydziału	liczba studentów	liczba absolwentów	liczba wykładowców akademickich	liczba studentów zamieszkałych w Zabrzu
2019					
1	Śląski Uniwersytet Medyczny - Wydział Nauk Medycznych	2389	362	448	146
2	Politechnika Śląska - Wydział Organizacji i Zarządzania	1998	487	134	373
3	Politechnika Śląska - Wydział Inżynierii Biomedycznej	358	67	49	72
4	Wyższa Szkoła Techniczna – Wydział Nauk Medycznych	210	8	60	8
Razem:		4955	924	691	599
2020					
1	Śląski Uniwersytet Medyczny - Wydział Nauk Medycznych	2352	383	465	222
2	Politechnika Śląska - Wydział Organizacji i Zarządzania	2025	675	131	241
3	Politechnika Śląska - Wydział Inżynierii Biomedycznej	388	143	67	34
4	Wyższa Szkoła Techniczna – Wydział Nauk Medycznych	372	9	120	30
Razem:		5137	1 210	783	527

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Centrum Symulacji Medycznej SUM

Śląski Uniwersytet Medyczny to uczelnia wyróżniająca się nowoczesnym potencjałem badawczym, naukowym i dydaktycznym, stanowiąca rozpoznawalny symbol Zabrza i Śląska na medycznej mapie Polski, Europy i świata. Dzięki współpracy ze Śląskim Uniwersytetem Medycznym w Zabrzu zrealizowanych zostało wiele cennych inicjatyw, w tym za kwotę 35 mln zł sztandarowy projekt nowoczesnego Centrum Symulacji Medycznej przy ul. Dworcowej. Od 2018 roku studenci mogą tam nabywać nowe umiejętności dzięki wysokospecjalistycznemu sprzętowi do nauki. Innowacyjne Centrum Symulacji Medycznej powstało w ramach projektu finansowanego z programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (POWER). Dofinansowanie z UE wyniosło niemal 23 mln zł

z przeznaczeniem na Centra Symulacji Medycznej w Zabrzu i Katowicach. Montaż finansowy uzupełniły środki z Ministerstwa Zdrowia, uczelni, Miasta Zabrze oraz WFOŚiGW w Katowicach.

Fotografia. Centrum Symulacji Medycznej ŚUM, pl. Dworcowy

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Śląskie Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu

W ramach współpracy z Politechniką Śląską, Miasto przekazało w 2018 roku nieruchomość zlokalizowaną przy ul. Roosevelta 40 z przeznaczeniem na realizację inwestycji naukowo-badawczej Wydziału Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej. W 2020 roku nastąpiło rozpoczęcie budowy Śląskiego Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu „Assist Med. Sport Silesia” wraz z aulą wykładową. Ten wyjątkowy projekt jest ważny nie tylko dla Politechniki Śląskiej i Miasta Zabrze, ale także dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz całego województwa śląskiego. ŚCIWMiS powstaje w kampusie Politechniki Śląskiej, na gruntach przekazanych przez władze Miasta Zabrze przy ulicy Roosevelta.

Wartość umowy opiewa na kwotę blisko 40 mln zł. Inwestycja jest częścią zaliczonego do kluczowych w regionie, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 projektu, realizowanego przez Wydział Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śl. Całość budżetu projektu, grunty, inwestycja budowlana oraz wyposażenie nowoczesnych laboratoriów wynosi ponad 100 mln zł. Część kosztów pokrywa Politechnika Śląska. Projekt realizowany jest wspólnie ze światowym liderem technologii medycznych – firmą Philips Healthcare, której wkład finansowy wynosi blisko 20 mln zł.

Celem projektu jest stworzenie unikalnego zespołu wysokospecjalistycznych laboratoriów badawczo-technologicznych, dedykowanych wspieraniu firm działających w obszarze wdrażania wyrobów oraz technologii medycznych. Zasadniczym celem projektu jest opracowanie nowoczesnych technologii oraz wyrobów medycznych, wpisujących się w aktualne zagadnienia zdrowotne stanowiące odpowiedź na wyzwania współczesnej medycyny w obszarze starzejącego się społeczeństwa

oraz wdrażania rozwiązań z zakresu medycyny spersonalizowanej. Realizacja projektu wpłynie również na wzrost konkurencyjności firm z szeroko rozumianej branży inżynierii biomedycznej i pozwoli na ich uczestnictwo m.in. w europejskich i światowych platformach technologicznych, tworząc szanse na skuteczne wykorzystanie możliwości jakie niesie międzynarodowa kooperacja.

Mimo pandemii prace budowlane przy ul. Roosevelta nieprzerwanie posuwają się do przodu i już w październiku 2021 r. możemy się spodziewać zakończenia tej inwestycji.

Rysunek. Wizualizacja nowego centrum badawczo-rozwojowego Śląskie Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu przy ul. Roosevelta

Źródło: <https://startupzabrze.pl/>

Rysunek. Wizualizacja nowego centrum badawczo-rozwojowego Śląskie Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu przy ul. Roosevelta

Źródło: <https://startupzabrze.pl/>

Uniwersytet Dziecięco-Młodzieżowy w Zabrzu

Uniwersytet Dziecięco-Młodzieżowy zainaugurował swoją działalność 23 marca 2019 roku. Projekt ten stanowi wspólne przedsięwzięcie Urzędu Miejskiego w Zabrzu oraz Wyższej Szkoły Technicznej. Zajęcia dla dzieci odbywały się w soboty w budynku Wyższej Szkoły Technicznej mieszczącym się w Parku Hutniczym 3-5 w Zabrzu. Na realizację tego zadania Urząd Miejski w Zabrzu oraz WST pozyskały dofinansowanie z Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Udział w zajęciach był bezpłatny. Studentami były dzieci i młodzież, mieszkańcy Zabrze, w wieku 7-17 lat. W ramach Uniwersytetu Dziecięco-Młodzieżowego WST zajęcia zostały zorganizowane w różnych grupach wiekowych. Dla dzieci w wieku 7-10 lat i 11-14 lat przygotowano zajęcia artystyczne, komputerowe, robotykę, język angielski. Z kolei dla młodzieży 15-17 lat przygotowano zajęcia z języka angielskiego, języka polskiego, matematykę. Zajęcia miały na celu pomoc w rozwijaniu 3 rodzajów kompetencji: językowych, informatyczno-technicznych oraz osobistych. Kwota projektu wyniosła blisko 1 mln zł w tym pozyskane dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w kwocie 967 tys. zł. W styczniu 2020 r. odbyło się uroczyste zakończenie I edycji Uniwersytetu Dziecięco - Młodzieżowego WST w Zabrzu.

Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Techniki i Aparatury Medycznej

Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM jest instytutem badawczym z siedzibą w Zabrzu. Jego działalność statutowa obejmuje prowadzenie prac badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych w dziedzinie techniki medycznej. W zakresie swojej działalności Instytut posiada już 50-letnią tradycję. W 2019 roku zabrzański Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM na mocy Ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz.U. z 2019 r. poz. 534) został do niej włączony. Sieć Badawcza Łukasiewicz to trzecia największa organizacja zajmująca się badaniami i rozwojem w Europie. Tworzy ją 38 instytutów badawczych, zlokalizowanych w całej Polsce. Sieć Badawcza Łukasiewicz dysponuje ogromnym potencjałem, ośmioma tysiącami wysoko wykwalifikowanych pracowników oraz ma ponad 1,3 mld zł przychodów generowanych ze sprzedaży technologii, produktów i usług. Udział w sieci zwiększa szanse instytutów badawczych na międzynarodowe granty i pozyskiwanie partnerów gospodarczych. Łukasiewicz dysponuje wartym miliardy złotych najnowocześniejszym w kraju zapleczem badawczym, którego budowa przekracza możliwości

finansowe większości firm. Zatrudnia kadry, którymi na co dzień nie dysponuje znacząca część krajowego biznesu. Łukasiewicz otwiera się na współpracę z tymi, dla których budowa własnych ośrodków badawczych jest nierealna lub nieopłacalna. Wspierając biznes i polskie instytuty badawcze. Sieć Łukasiewicz docelowo będzie przyczyniać się do rozwoju gospodarczego kraju, generowania nowych miejsc pracy i budowania prestiżu Polski na arenie międzynarodowej. Ponadto polskie uczelnie mają szansę pozyskać solidnego partnera, a instytucje państwowe silne zaplecze eksperckie, niezbędne do realizacji polityki rozwoju kraju.

Instytuty ŁUKASIEWICZA, w tym ITAM aktywnie włączyły się w walkę ze skutkami pandemii COVID-19. Działania te realizowane są pod wspólnym szyldem #TarczaNaukowa. Na różnym etapie zaawansowania znajduje się kilkanaście projektów naukowo-badawczych i inżynierskich.

Fotografia. Siedziba Instytutu Techniki i Aparatury Medycznej ITAM w Zabrzu przy ul. Roosevelta 118

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Łukasiewicz – Instytut Techniki i Aparatury Medycznej w Zabrzu rozpoczął produkcję urządzenia Ventil. Wynalazek umożliwiającą niezależną wentylację dwóch pacjentów za pomocą jednego respiratora. Po pomyślnym przejściu procesu certyfikacji, w maju 2020 r. możliwe było wprowadzenie innowacyjnego urządzenia na rynek. Aparaty Ventil mogą być użyte jako urządzenia do niezależnej wentylacji dwóch pacjentów podłączonych jednego respiratora. To właśnie zastosowanie jest szczególnie istotne w obecnej sytuacji epidemicznej. Korzystając z urządzenia można podłączyć dwóch pacjentów, którzy będą używali jednego respiratora z możliwością niezależnej regulacji podstawowych parametrów procesu wentylacji mechanicznej dla obu pacjentów. Wynalazek opracowali naukowcy z Instytutu Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej im. M. Nałęcz PAN. Projekt finansowany był przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Miasto Zabrze dokonało zakupu dwóch innowacyjnych aparatów VENTIL – urządzeń pozwalających na wentylację dwóch pacjentów za pomocą jednego respiratora. Sprzęt został przekazany Szpitalowi Miejskiemu w Zabrzu.

Aparat Ventil współpracuje z respiratorem z możliwością wykorzystania w dwóch zastosowaniach. Zgodnie z pierwotnymi założeniami zespołu IBIB PAN urządzenie przeznaczone jest do niezależnej wentylacji obu płuc pacjenta będącego w stanie ostrej niewydolności oddechowej.

Fotografia. Aparat Ventil – wyprodukowany przez Ł-ITAM

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

CH. CELE HORYZONTALNE

W Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2030 sformułowano dodatkowo cele horyzontalne – definiujące stany i zamierzenia, których zakres merytoryczny wiąże się z zakresem tematycznym wszystkich priorytetów rozwoju miasta. Zdefiniowane zostały cztery cele horyzontalne odnoszące się do tak niezwykle ważnych dla mieszkańców zagadnień jak rodzina, rewitalizacja, rozwiązania smart w ujęciu inteligentnego miasta czy promocja Zabrza. Lista celów horyzontalnych jest następująca:

CH 1. Tworzenie warunków rozwoju rodziny

CH 2. Kształtowanie warunków dla rozwoju smart city

CH 3. Rewitalizacja miasta

CH 4. Skuteczne promowanie miasta

W tabeli przedstawione zostały dokumenty miejskie typu strategia, polityka, program, projekt regulacji bądź inne dokumenty o podobnym charakterze realizujące Strategię Rozwoju Miasta Zabrze 2030 w określonym obszarze strategicznym: Cele horyzontalne.

Tabela. Lista miejskich dokumentów strategicznych realizujących założenia Celów Horyzontalnych w 2020 roku

Lista miejskich dokumentów strategicznych realizujących założenia Strategii Rozwoju Miasta w ramach Celów Horyzontalnych w 2020 roku	
Lp.	Nazwa dokumentu
1	Strategia Edukacji Miasta Zabrze na lata 2011-2021
2	Program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży pobierających naukę na terenie Miasta Zabrze
3	Program Edukacji Ekologicznej dla Miasta Zabrze na lata 2013-2020 "Przez edukację do zrównoważonego rozwoju
4	Program Aktywności Lokalnej w ramach RPO 2014-2020
5	Program „Rodzina na 5+”
6	Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020
7	Miejski Program Pomocy Rodzinie i Dziecku na Rzecz Integracji Społecznej
8	Miejski Program Przeciwdziałania i Wychodzenia z Bezdomności

9	Miejski Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w latach 2018-2020
10	E-Zabrze Strategia Budowy Społeczeństwa Informacyjnego Miasta Zabrze do roku 2020+
11	Plan budowy ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych w Zabrzu
12	Plan adaptacji Miasta Zabrze do zmian klimatu do roku 2030
13	Strategia tworzenia ekosystemu startupów w Zabrzu z obszarów medycyny i pokrewnych
14	Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych w latach 2018-2020 (ZPWik)
15	Plan Rozwoju na lata 2019-2021 (ZPEC)
16	Program Opieki nad Zabytkami Miasta Zabrze na lata 2019-2022
17	Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023 (LPROM)

Źródło: opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Realizacja strategii w ramach celów horyzontalnych:

TWORZENIE WARUNKÓW ROZWOJU RODZINY (CEL HORYZONTALNY CH 1)

W informacjach o realizacji poszczególnych priorytetów Strategii Rozwoju Miasta szczegółowo opisano działania, które bezpośrednio wpływają na polepszające się warunki życia i rozwoju rodziny. W tym miejscu zasygnalizowano najistotniejsze. Polityka prorodzinna Zabrze realizowana jest w wielu obszarach najważniejsze to: rynek pracy, gospodarka mieszkaniowa, zapewnienie miejsc w żłobkach i przedszkolach, opieka zdrowotna, opieka społeczna, sport i rekreacja, kultura, środowisko, komunikacja i transport oraz tak ważne dla mieszkańców bezpieczeństwo. Większość działań miasta skierowanych na polepszenie jakości życia mieszkańców jest działaniami na rzecz rodziny i jej członków, zarówno tych najmłodszych jak i tych najstarszych.

Miejsca pracy to dochód dla członków zabrzańskich rodzin. Stąd działania miasta nakierowane są na zapewnienie jak najlepszych warunków do ich powstawania. Zabrze staje się coraz bardziej atrakcyjne pod względem gospodarczym. Na terenie miasta rozwija się przedsiębiorczość, przybywa mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które wypełniają tkankę gospodarczą miasta. Obecnie najbardziej dynamicznie rozwijający się obszar gospodarczy w którym tworzone są nowe miejsca pracy w Zabrzu to tereny Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego to ważny element miejskiej polityki prorodzinnej. Miasto wspiera działania podejmowane przez inwestorów prywatnych, publicznych i społecznych. W ramach publicznego budownictwa mieszkaniowego oddano przed rokiem osiedle przy ul. Trocera (6 wielorodzinnych budynków – 75 mieszkań), a osiedle przy ul. Żywieckiej w dzielnicy Kończyce jest konsekwentnie rozbudowywane. To przedsięwzięcie obejmuje 12 budynków mieszkalnych. Na koniec 2020 roku oddano mieszkańcom 7 domów, w których znajduje się 90 mieszkań. W kolejnych latach realizowane będą nowe inwestycje mieszkaniowe spółki miejskiej ZBM-TBS przy ulicy Żeromskiego i Niepokólczyckiego. Prywatni inwestorzy realizują budownictwo mieszkaniowe m.in. w „Słonecznej Dolinie” a firma deweloperska realizuje wielorodzinne budynki w „Zielonej dolinie” w Mikulczycach. W 2020 roku zakończono pierwszy etap oddając do użytkowania 4 budynki wielorodzinne z ponad 100 mieszkaniami. Miasto aktywnie uczestniczy w powiększaniu liczby nowych mieszkań jednocześnie podnosi regularnie standard budynków mieszkalnych już istniejących.

Ważną dziedziną gospodarki dla mieszkańców Zabrze jest opieka medyczna. W mieście działa duża ilość renomowanych w kraju i za granicą instytucji ochrony zdrowia takich jak: Śląskie Centrum Chorób Serca, Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 im. Prof. Stanisława Szyszko Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, Szpital Miejski w Zabrzu, w którego obrębie funkcjonuje nowoczesne Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka oraz nowy Szpitalny Oddział Ratunkowy z lądowiskiem dla helikopterów. Rok 2020 przyniósł pandemię COVID-19, która dodatkowo pokazała jak ważna jest opieka zdrowotna i jak trafnym jest mocne wspieranie przez Zabrze tej branży. W roku 2020 roku intensywne prace budowlane prowadziło Śląskie Centrum Chorób Serca w związku z budową Śląskiego Ośrodka Kliniczno-Naukowego Zapobiegania i Leczenia Chorób Środowiskowych, Cywilizacyjnych i Wieku Podeszłego im. prof. Zbigniewa Religi.

W celu usprawnienia komunikacji i podniesienia jakości obsługi pasażerów pozyskano środki na projektu budowy centrum przesiadkowego przy ul. Goethego oraz centrum przesiadkowego w dzielnicy Rokitnica. Planowana wartość inwestycji to ok. 100 mln zł. Zabrze podejmuje działania związane z modernizacją ekologicznej formy transportu publicznego jakim jest tramwaj. Metropolitalna integracja taryfowa, pozwala zabrzańskim rodzinom na swobodne przemieszczanie się po obszarze Metropolii. Dla mieszkańców Zabrze dostępny jest również bezpośredni autobus na lotnisko w Katowicach-Pyrzowicach. W 2020 roku trwały przygotowania do optymalizacji transportu publicznego na terenie GZM a w wyniku prac powstała koncepcja sieci przyspieszonych autobusów Metropolitalnych, które zostaną uruchomione w 2021 roku.

Innym przykładem konsekwentnych i owocnych działań realizowanych w Zabrzu od kilkunastu lat jest budowa szlaku turystyki przemysłowej z którego chętnie korzystają zabrzańskie rodziny. Oddano dla zwiedzających między innymi Kopalnię Guido z poziomami 170, 320 i 355, Sztolnię Królowa Luiza a w strefie naziemnej Sztolni Królowa Luiza zlokalizowano Park 12C oraz Park Technik Wojskowej, Kompleks Sztolnia Królowa Luiza otrzymał wiele nagród m.in. nagrodę Europa Nostra czy nagrodę Polskiej Organizacji Turystycznej. W 2020 roku przygotowywano kolejną atrakcję – wieżę ciśnień przy ul. Zamoyskiego, której udostępnienie przewidziane jest na 2021 rok.

Nieodzownym i koniecznym warunkiem miejskiego życia dla obecnych i przyszłych pokoleń są działania w zakresie ochrony środowiska. W tym zakresie prowadzona jest kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz placówkami oświatowymi, z których korzystają zabrzańskie dzieci. W ostatniej dekadzie program ten objął prawie 180 budynków i kosztował ponad 112 mln zł. Innym ze sposobów likwidacji niskiej emisji i smogu w Mieście jest systematyczne przyłączenie budynków do systemu ciepłowniczego w tym zakresie rok 2020 obfitował w szereg inwestycji realizowanych przez ZPEC opisanych we wcześniejszej części niniejszego opracowania.

Działania środowiskowe to również dbałość o tereny zielone i zdegradowane, którym nadaje się funkcje rekreacyjne. Stopniowo odbywa się porządkowanie przestrzeni miejskiej i zagospodarowywanie terenów zielonych, z których korzystają zabrzańskie rodziny. Miasto posiada 8 parków o łącznej powierzchni prawie 45 ha oraz Miejski Ogród Botaniczny. Realizowany od wielu lat jest również „Program Ograniczania Niskiej Emisji”, w ramach którego mieszkańcy Zabrze mogą uzyskać dofinansowanie do 80% kosztów wymiany źródeł ciepła.

Bezpieczeństwo mieszkańców jest jednym z priorytetów, w ramach którego Miasto ściśle współpracuje z Komendą Miejską Policji, Strażą Pożarną oraz Strażą Miejską, wspomagając ich działania. Dla wzmocnienia bezpieczeństwa mieszkańców prowadzony jest całodobowy monitoring wizyjny miasta.

Zdrowy tryb życia to bardzo ważny obszar dla polityki prorodzinnej. Zabrańskie rodziny mają możliwość uprawiania sportu zorganizowanego w licznych klubach sportowych oraz indywidualnego z wykorzystaniem bogatej infrastruktury - stadionów, boisk, hal sportowych i sal gimnastycznych, siłowni i klubów fitness. Do najważniejszych zabrzańskich obiektów sportowych i rekreacyjnych należą Arena Zabrze – nowoczesny stadion piłkarski, Hala Widowiskowo-Sportowa MOSiR, Hala Sportowa Pogoń, Kąpielisko Leśne, Zabrzański Kompleks Rekreacji obejmujący dwa baseny kryte i strefę SPA oraz Miejski Ogród Botaniczny. W 2020 roku dołączyła do nich jedna z dwóch najnowocześniejszych w Polsce sal gimnastycznych, którą miasto wybudowało przy ul. Płaskowickiej.

Zabrze ma także wiele do zaoferowania swoim mieszkańcom w obszarze kultury. Jest ono siedzibą instytucji kultury, takich jak Dom Muzyki i Tańca, Filharmonia Zabrzeńska czy Teatr Nowy, które przyciągają swoją kompleksową ofertą wielu widzów. W 2020 roku z powodu pandemii Covid-19 wiele wydarzeń tych instytucji zostało przeniesionych do świata wirtualnego. Bogatą ofertę kulturalną miasta dopełniają Muzeum Miejskie, Miejski Ośrodek Kultury, dwa nowoczesne kinowe multipleksy, najstarsze na Śląsku Kino Roma oraz Niezależne Centrum Kultury Wiatrak. Od wielu lat Zabrze jest liderem Metropolitalnego Święta Rodziny, odbywającego się w wielu miastach górnośląskiej metropolii. Święto to promuje rodzinę jako podstawową komórkę życia społecznego.

W ramach kompleksowej polityki prorodzinnej, miasto organizuje dla najmłodszych miejsca w żłobkach – wszystkim zabrzeńskim maluchom, dla których rodzice poszukiwali miejsca w roku 2020 zostały te miejsca zapewnione. Ich łączna liczba w żłobkach publicznych i niepublicznych wynosiła 972. W trakcie roku przybyło 40 miejsc w zrewitalizowanym budynku przy ul. Niedziałkowskiego, który stanowi filię żłobka miejskiego.

W roku 2020 powstało Centrum Usług Społecznych w zrewitalizowanym za kwotę 7,9 mln. zł budynku dawnej gazowni przy ul. Stalmacha. Kwota dofinansowania uzyskana przez miasto ze środków UE wyniosła 7,5 mln. zł co stanowi 95% kosztów inwestycji. Celem projektu było stworzenie przestrzeni sprzyjającej działaniom z zakresu aktywizacji i zapobiegania wykluczeniu społecznemu. Kompleksowa oferta wsparcia w uruchomionym centrum obejmować będzie: wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami (klub integracyjny, świetlica dziennego wsparcia), Zespół Pieczy Zastępczej, Program Aktywności Lokalnej dla dzielnicy Zandka oraz punkt porad prawnych.

W Mieście funkcjonują trzy domy pomocy społecznej, gdzie z opieki korzysta 393 osoby. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie prowadzi 5 świetlic środowiskowych, w których z opieki i wychowania korzystało 98 dzieci. Ośrodek wypłaca też zasiłki okresowe, stałe, finansuje posiłki dla potrzebujących i opłaty za pobyt w DPS-ach. Zabrzeńskie Centrum Świadczeń Rodzinnych wydaje decyzje i przekazuje środki na dodatki mieszkaniowe oraz energetyczne prowadzi także realizację transferów z programu Rodzina 500+.

W ramach polityki prorodzinnej powstaje Centrum Rozwoju Rodziny. To projekt realizowany za kwotę 5,5 mln. zł a wartość dofinansowania wynosi 4,6 mln. zł. w budynku przy ul. Park Hutniczy 8 będą odbywać się m.in. warsztaty nt. psychologii rozwojowej czy komunikacji w rodzinie. Celem centrum będzie także wsparcie indywidualne dla rodzin: asystentura rodzinna i dla osób niepełnosprawnych lub niesamodzielnych (w tym dla seniorów), poradnictwo psychologiczne, coaching, formy wsparcia dostosowane do sytuacji danego uczestnika. W centrum działań będzie klub środowiskowy dla dzieci i młodzieży.

Aktywna polityka na rzecz rodzin

Tworzenie warunków rozwoju rodziny stanowi bardzo ważny aspekt polityki miasta. Działania prowadzone w 2020 ukierunkowane były na tworzenie warunków dogodnych dla rozwoju rodziny poprzez:

- Utworzenie Centrum Rozwoju Rodziny
- Inicjowanie i realizowanie projektów na rzecz trwałości rodzin
- Inicjowanie i realizowanie projektów wspierających rodziny, - karta dużej rodziny,

- Modernizowanie i budowa nowych żłobków na rzecz zwiększenia liczby miejsc
- Podejmowanie inicjatyw integrujących i utrwalających rodziny - Metropolitalne Święto Rodziny

Zadania w zakresie wspierania rodziny realizowane były w 2020 r. w następujących miejskich jednostkach organizacyjnych:

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,
- Zabrzańskie Centrum Świadczeń Rodzinnych,
- Centrum Rozwoju Rodziny,
- Żłobek Miejski,
- Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze

W 2020 r. prowadzone były następujące zadania z zakresu wychowania i zapewnienia opieki dzieciom:

- przebywającym w Placówkach Opiekuńczo – Wychowawczych – od dnia 1 sierpnia zostało wyodrębnionych 10 Placówek ze struktur Centrum Wsparcia Kryzysowego Dzieci i Młodzieży oraz Domu Dziecka jako efekt realizacji zaleceń Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego mających na celu dostosowanie pod względem formalno-prawnym działalności zabrzańskich Placówek – ogółem na ten cel wydatkowano kwotę ponad 7,1 mln zł,
- w ramach pieczy zastępczej – pomoc dla 453 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych oraz 306 dzieci przebywających w rodzinach naturalnych objętych pomocą asystenta rodziny (zadanie realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu) - na ten cel rozdysponowano kwotę w wysokości ponad 13,7 mln zł.

W 2020 r. w ramach działań związanych z szeroko rozumianą pomocą rodzinie przeznaczono środki na następujące zadania bieżące:

- pomoc państwa w wychowaniu dzieci – zadanie prowadzone przez jednostkę Zabrzańskie Centrum Świadczeń Rodzinnych, tzw. program „Rodzina 500+”, służący wsparciu dla rodziców oraz systemu pieczy zastępczej w wychowaniu dzieci. Program rozpoczął się w kwietniu 2016 roku. Świadczenia wychowawcze w ramach programu „Rodzina 500+” i główne koszty związane z ich wypłatą oraz obsługą założone są do sfinansowania ze środków budżetu państwa – poniesione wydatki to kwota blisko 150 mln zł,
- świadczenia rodzinne – wydatkowanie środki to kwota blisko 50 mln zł,
- dobry start - wsparcie dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny do ukończenia przez nich 20-tego roku życia – poniesiono wydatki w wysokości ponad 4,8 mln zł,
- zapewnienie opieki nad dzieckiem do lat 3 poprzez dofinansowanie przez Miasto Zabrze żłobków oraz klubów dziecięcych, działających na mocy ustawy o formach opieki nad dziećmi do lat trzech, jak również działanie Żłobka Miejskiego. Na ten cel przeznaczono w 2020 roku kwotę ponad 5,7 mln zł.

Ponadto Miasto otrzymało dodatkowe środki finansowe na realizację projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID - 19”, którego celem było zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia COVID-19 w obszarze pieczy zastępczej. Pieniądze przeznaczone zostały na zakup wyposażenia na cele realizowania zadań w trybie zdalnej nauki (zakup laptopów, komputerów stacjonarnych, oprogramowania, sprzętu audiowizualnego oraz

oprogramowania dla dzieci z niepełnosprawnością), zakup środków ochrony indywidualnej (maseczek, rękawiczek, środków dezynfekcyjnych), zakup wyposażenia do organizacji miejsc kwarantanny/izolacji dla dzieci z pieczy zastępczej – poniesione wydatki to kwota 772,5 tys. zł.

Rodzina i jej funkcje- realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

W roku 2020 wpisano do aktów małżeństw 275 rozwodów oraz 3 separacje. 29 osób na 1000 mieszkańców skorzystało ze świadczeń pomocy społecznej. Na 1000 mieszkańców przypadało 0,495 pracownika socjalnego. 612 dzieci wychowuje się poza rodziną, w tym 453 w rodzinach zastępczych i 159 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Zanotowano 1301 gospodarstw domowych zagrożonych ubóstwem. 98 rodzin skorzystało ze specjalnych form wsparcia tj. na przykład poradnictwa rodzinnego, czy terapii rodzinnej. 98 osób skorzystało z ośrodków wsparcia dla dzieci i rodzin. Miasto posiada 453 miejsc w rodzinnych formach opiekuńczo-wychowawczych (rodzinach zastępczych i placówkach rodzinnych). Wydano 71 postanowień Sądu Rodzinnego o pozbawieniu praw rodzicielskich. Umieszczono 453 dzieci w rodzinnych formach opiekuńczo-wychowawczych. 130 osoby zrealizowały kontrakty socjalne i poprawiły swoją sytuację społeczną. Zwiększyła się oferta miasta dotycząca opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Otwarto nową filię Żłobka Miejskiego, powiększając ofertę o 40 miejsc, dzięki czemu na chwilę obecną Żłobek Miejski może przyjąć już 205 dzieci. Funkcjonuje jeden Żłobek Miejski z dwiema Filiami oraz 16 żłobków niepublicznych. W drugiej połowie 2020 roku swoją działalność rozpoczęła nowa jednostka miejska Centrum Rozwoju Rodziny, która obejmie wsparciem indywidualnym oraz grupowym rodziny dostosowując metody wsparcia indywidualnie dla każdego potrzebującego. Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, które powstało z połączenia Centrum Wsparcia Kryzysowego Dzieci i Młodzieży oraz Dom Dziecka sprawuje nadzór nad 10 placówkami, w których przebywa łącznie 110 dzieci wychowywanych poza rodziną.

Realizacja Programu Pomocy Rodzinie i Dziecku na Rzecz Integracji Społecznej

Zespół świetlic środowiskowych działający w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Zabrzu w 2020 roku realizował Miejski Program Pomocy Rodzinie i Dziecku na Rzecz Integracji Społecznej. Pomoc skierowana do rodzin rozbitych, dysfunkcyjnych, niewydolnych wychowawczo, w okresowym lub chronicznym kryzysie poprzez pracę z ich dziećmi w środowisku w ramach rówieśniczych grup korekcyjnych realizowana była w placówkach wsparcia dziennego poprzez szereg wszechstronnych działań. W ramach 5 placówek wsparcia dziennego objęto opieką i oddziaływaniem korekcyjnym 98 dzieci w wieku od 5 do 14 lat. Były to dzieci mające trudności oraz pochodzące z rodzin wieloproblemowych z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Dzieci miały stworzone plany pracy, które zawierają szczegółowy opis wszechstronnych oddziaływań na dziecko. Praca nastawiona była na: zaspokajanie potrzeb dzieci, pomoc w kryzysach rodzinnych, szkolnych, rówieśniczych, osobistych, trening społeczny i zadaniowy, naukę samoobsługi, pomoc w nauce, rozwój zainteresowań, organizacja wyjazdów, dożywianie,

Realizowany był indywidualny plan korekcyjny dla każdego dziecka oraz plan pracy odpowiednio dostosowany do potrzeb grupy. Plan pracy przybierał postać różnych form zajęć, które min. pozwalają:

- zdobywać praktyczne umiejętności życiowe i społeczne,
- realizować zainteresowania,

- poszerzać ogólną wiedzę o otaczającym świecie,
- zdobywać umiejętności współdziałania w grupie (zajęcia terapeutyczne),
- poznawać siebie, swoje mocne i słabe strony, rozpoznawać, nazywać i wyrażać emocje oraz radzić sobie w sytuacjach trudnych (zajęcia i rozmowy indywidualne, zajęcia socjoterapeutyczne, dogoterapia),
- zajęcia edukacyjne- wyrównujące braki szkolne, ale również dla dzieci przedszkolnych przygotowujące do równego startu z rówieśnikami w szkole,
- pracę społecznością korekcyjną

Priorytetem w pracy z dzieckiem był również stały i systematyczny kontakt z rodziną, szkołą/przedszkolem a także innymi instytucjami, które pomagają w korekcji dysfunkcji u dzieci. Duży nacisk kładziony był na współpracę z asystentami rodzin oraz pracownikami środowiskowymi. W ramach pracy z rodziną pracownicy świetlic pomagali również w zakresie: pracy socjalnej, wsparcia rodziny w rozwiązywaniu jej życiowych problemów, pomocy w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, neutralizowaniu patogenicznych oddziaływań rodziców na dziecko, odbudowywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,

Utworzenie Centrum Rozwoju Rodziny w Zabrzu

Celem projektu jest stworzenie przestrzeni sprzyjającej działaniom z zakresu aktywizacji i zapobiegania wykluczeniu społecznemu poprzez przebudowę budynku znajdującego się przy ul. Park Hutniczy 8 na potrzeby utworzenia Centrum Rozwoju Rodziny. Kompleksowa oferta wsparcia obejmować będzie utworzenie infrastruktury umożliwiającej prowadzenie działalności z zakresu kompleksowego wspierania rodziny w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych takich jak warsztaty, indywidualne poradnictwo, usługi asystenckie. Całkowita wartość projektu to ok. 5,5 mln zł, z czego 4,6 mln zł stanowi pozyskane dofinansowanie z UE. Zakończenie realizacji projektu zaplanowano na początek 2021 roku.

Fotografia. Siedziba Centrum Rozwoju Rodziny przy ul. Park Hutniczy 8

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

W Centrum Rozwoju Rodziny prowadzone będą następujące rodzaje działań:

- Wsparcie grupowe dla rodzin: m.in. grupy samopomocowe, warsztaty, gdzie będzie można nabyć wiedzę nt. psychologii rozwojowej czy komunikacji w rodzinie. Zostanie wzmocniona motywacja, poczucie własnej wartości oraz funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodziny.
- Wsparcie indywidualne dla rodzin: asystentura rodzinna i dla osób niepełnosprawnych/niesamodzielnych (w tym dla seniorów), poradnictwo psychologiczne, coaching, formy wsparcia dostosowane do sytuacji danego uczestnika.
- Klub środowiskowy dla dzieci i młodzieży.

Centrum Wsparcia Rodziny – rozwój usług społecznych na terenie Zabrze

Miasto w 2020 r. pozyskało dofinansowanie do realizacji projektu „Działamy-zmieniamy. Centrum Rozwoju Rodziny” w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Celem projektu jest wzrost dostępności i jakości usług społecznych w Zabrzu. Działania kierowane są do osób wykluczonych, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i ich otoczenia, rodzin, rodzin/kandydatów na rodziny zastępcze. Projekt realizowany jest od 01.01.2020 do 31.03.2023 r.

W ramach Centrum Wsparcia Rodziny przewidziano pracę z dziećmi i młodzieżą w świetlicach środowiskowych, asystenturę rodzinną, centrum pieczy zastępczej, klub seniora, usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnościami, uruchomienie punktu koordynacji wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Projekt jest skierowany do mieszkańców Zabrze zamieszkujących na terenach objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji Obszarów Miejskich. Efektem realizowanego projektu ma być osiągnięcie następujących wskaźników:

- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie – 300 osób, w tym 195 kobiet i 105 mężczyzn.
- Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – 132

Ponadto w efekcie podjętych działań nastąpi polepszenie funkcjonowania w zakresie relacji społecznych wśród 50 dzieci uczęszczających do świetlic środowiskowych, 165 osób objętych wsparciem asystentów rodzin, podniesienie kompetencji wychowawczych wśród istniejących rodzin zastępczych, pozyskanie nowych rodzin niezawodowych jak również wsparcie 25 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych. Prowadzone działania mają również na celu wsparcie co najmniej 30 osób starszych, niesamodzielnych min. w zakresie wyrównywania kompetencji cyfrowych oraz wyrównanie szans społecznych 30 uczestników będących osobami z niepełnosprawnością.

Całkowita wartość projektu wyniesie 3,2 mln zł z czego ponad 3 mln zł to dofinansowanie ze środków unijnych, a także środki budżetu państwa.

Realizowanie projektów wspierających rodziny – Program „Rodzina na 5+”

Od stycznia 2012 roku realizowany jest w Zabrzu program dla rodzin wielodzietnych „Rodzina na 5+”. Osobami mogącymi wziąć udział w Programie są członkowie rodzin wielodzietnych (co najmniej troje dzieci) i rodzin zastępczych oraz podopieczni zabrzańskich całodobowych placówek opiekuńczo – wychowawczych, zamieszkujący na terenie Miasta Zabrze. Celem Programu „Rodzina na 5+” jest zwiększenie dostępności do dóbr kultury, imprez sportowych, rekreacji oraz zaspokojenie podstawowych potrzeb konsumpcyjnych, poprzez stworzenie i rozwijanie katalogu ulg dla osób uprawnionych. Od początku realizacji programu do dnia 31 grudnia 2020 roku przystąpiło 1 648 rodzin. Na dzień 31.12.2020 roku jest podpisanych 69 porozumień z partnerami Programu. W 2020 roku na realizację uchwalonego Programu „Rodzina na 5+” w Mieście Zabrzu przeznaczono środki w wysokości 20 tys. zł. W roku 2020 przystąpiło do programu „Rodzina na 5+” 77 rodzin, wydano 397 kart dla ich członków.

Karta Dużej Rodziny

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Od 16 czerwca 2014 roku każda rodzina z co najmniej trójką dzieci może złożyć wniosek o wydanie karty. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest każdemu członkowi rodziny, także rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka. Rodzicom karta wydawana jest dożywotnio, dzieciom do ukończenia 18 lat lub 25 lat w przypadku kontynuowania nauki. Na początku 2018 roku Karta Dużej Rodziny uzyskała nową formę dokumentu elektronicznego. Karta Dużej Rodziny w formie elektronicznej ma wiele zalet – uzyskuje się ją szybciej, nie ma konieczności noszenia plastikowych kart, wystarczy, że jedna osoba na swoim telefonie pokaże Karty wszystkich osób. Ponadto aplikacja umożliwia łatwe i szybkie znalezienie najbliższych Partnerów Kart Dużej Rodziny dzięki usłudze geolokalizacji. Od stycznia 2019 roku nastąpiła zmiana zasad przyznawania Karty Dużej Rodziny, tj. wniosek mogą składać rodzice lub małżonkowie rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Na dzień 31 grudnia 2020 roku wydano karty dla 2 487 rodzin.

Modernizowanie i budowa nowych żłobków

W ostatnich latach w Zabrzu mocno poprawiła się jakość miejskiej infrastruktury żłobkowej. Z myślą o najmłodszych mieszkańcach miasta wyremontowano dwa budynki Żłobka Miejskiego tj. budynek Miejskiego Żłobka przy ul. Buchenwaldczyków 32 oraz budynek Filii Żłobka Miejskiego przy ul. Andersa 34. Utworzona została też nowa filia w zrewitalizowanym budynku przy ul. Niedziałkowskiego 2.

Fotografia. Budynek Żłobka Miejskiego przy ul. Buchenwaldczyków 32

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Fotografia. Budynek Filii Żłobka Miejskiego przy ul. Andersa 34

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Fotografia. Budynek nowej Filii Żłobka Miejskiego przy ul. Niedziałkowskiego 2

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Utworzenie nowej Filii Żłobka Miejskiego przy ul. Niedziałkowskiego

W Zabrzu zakończyły się prace mające na celu utworzenie nowego żłobka, filii przy ul. Niedziałkowskiego 2. Finansowanie inwestycji zostało zapewnione z środków własnych miasta Zabrze oraz z kilku źródeł zewnętrznych, w tym: z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Remont budynku przy ul. Niedziałkowskiego 2 prowadzony był w ramach projektu „Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Zabrza – etap II” dofinansowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Inwestycja polegająca na gruntownym remoncie budynku przy ul. Mieczysława Niedziałkowskiego 2 oraz zaadaptowaniu go na potrzeby żłobka kosztowała ponad 5 mln zł. Zakres prac wykonanych w obiekcie obejmował: przebudowę wewnętrznego układu budynku, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, przebudowę instalacji (elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania), wykonanie nowej wentylacji, modernizację źródła ciepła, przebudowę klatki schodowej, docieplenie ścian, dachu oraz stropu poddasza i podłogi. Zagospodarowano także terenu wokół budynku. Dodatkowo, w ramach inwestycji zakupiono i zamontowano stosowne wyposażenie, które pozwoliło na przystosowanie wnętrza obiektu do potrzeb żłobka.

29 września nastąpiło uroczyste otwarcia nowej filii Żłobka Miejskiego, a 1 października oddano obiekt do użytku. Nowy Żłobek będzie funkcjonować w odrestaurowanym budynku przy ul. Mieczysława Niedziałkowskiego 2. Dzięki uruchomieniu tej placówki utworzonych zostało kolejnych 40 miejsc dla dzieci.

Miasto Zabrze pozyskało również kontynuowało realizację projektu „Nowe miejsca, nowy start - usługi opiekuńcze nad dziećmi do lat 3” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020, poddziałanie 8.1.1 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat – ZIT. Wartość projektu to prawie 1,5 mln zł, w tym 1,3 mln zł stanowi pozyskane dofinansowanie z UE. Projekt ma na celu wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego mieszkańców Miasta Zabrze z obszarów rewitalizowanych. Projekt obejmuje prace adaptacyjne, zakup wyposażenia i pomocy dydaktycznych oraz pokrycie kosztów związanych z bieżącym funkcjonowaniem nowych miejsc przez 12 miesięcy. Grupę docelową stanowią osoby podejmujące pracę po przerwie związanej z urodzeniem dziecka i/lub wychowujące dzieci do lat 3, osoby zatrudnione, wychowujące dzieci do lat 3 oraz osoby które są poza rynkiem pracy ze względu na opiekę nad dzieckiem do lat 3 - łącznie 20 osób.

Zapewnienie opieki nad dzieckiem do lat 3 poprzez dofinansowanie przez Miasto Zabrze żłobków oraz klubów dziecięcych, działających na mocy ustawy o formach opieki nad dziećmi do lat trzech, jak również działanie Żłobka Miejskiego jest bardzo ważnym zadaniem. Na ten cel przeznaczono w 2020 roku kwotę blisko 5,7 mln zł, o prawie 200 tys. zł więcej niż w poprzednim roku.

Żłobek Miejski dysponuje trzema budynkami z 205 miejscami, natomiast w 16 żłobkach niepublicznych jest przygotowanych ponad 700 miejsc. Na terenie miasta łącznie przygotowano blisko 1000 miejsc w żłobkach. Co warto podkreślić nadal pozostają miejsca wolne w niepublicznych żłobkach.

Pełen rejestr żłobków i klubów dziecięcych jest dostępny na stronie:

<https://empatia.mpips.gov.pl/web/piu/mapa-zlobkow-i-klubow-dzieciacych>.

Tabela. Wykaz żłobków w Zabrzu wg. rejestru Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej

Wykaz żłobków w Zabrzu wg. rejestru Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej			
Lp.	Dane instytucji	Liczba miejsc	Liczba dzieci zapisanych
Żłobki publiczne			
1.	Żłobek Miejski, ul. Buchenwaldczyków 32 tel. 884 956 297 zlobekmiejski@op.pl www.zlobek-zabrze.pl	110	110
2.	Żłobek Miejski – Filia, ul. Gen. Władysława Andersa 34 tel. 32 272 28 70, tel. 884 956 297 zlobekmiejski@op.pl www.zlobek-zabrze.pl	55	55
3.	Filia Żłobka Miejskiego, ul. Niedziałkowskiego 2 tel. 884 956 297 zlobekmiejski@op.pl www.zlobek-zabrze.pl	40	40

Żłobki niepubliczne			
4.	Żłobek Społeczny nr 1, ul. ks. Konstantego Damrota 58 tel. 32 271 27 16 zlobekspoleczny@tlen.pl www.zlobekspoleczny.pl	38	46
5.	Żłobek Integracyjny "Nasz Dom", ul. Jerzego Wyciska 5 tel. 32 271 43 52, sekretariat.ceir.zabrze@op.pl www.ztr.zabrze.pl	25	25
6.	Żłobek „Dzieciątka Jezus”, ul. Wolności 586 tel. 575 241 606 biuro@dom-rodzina.pl www.dom-rodzina.pl	45	33
7.	Żłobek "Misiowa Kraina", al. Szczęście Ludwika 2 tel. 32 733 28 58 kontakt@dom-rodzina.pl www.dom-rodzina.pl	102	43
8.	Prywatny Żłobek nr 5, ul. Dworska 18b nr lokalu 1,2 tel. 516 325 737 www.zlobekzabrze.pl zlobekzabrze@onet.pl	22	22
9.	Filia Prywatnego Żłobka nr 5 w Zabrze – Żłobek Biedroneczki ul. Franciszkańska 20 tel. 516 325 737 www.zlobekzabrze.pl zlobekzabrze@onet.pl	57	34
10.	Żłobek, Akademia Małego Smerfa, ul. Franciszkańska 17 tel. 502 183 505 www.smerfy.org smerfyzabrze@o2.pl	30	30
11.	Ulubiony Żłobek, ul. Połpiecha 20 tel. 503 329 334 ulubiony.zlobek@gmail.com www.ulubiony.zlobek.pl	60	60
12.	Pozytywny Żłobek w Zabrze, ul. Wandy 7 tel. 532 799 6 71 a.mogielnicka@pozytywneinicjatywy.pl https://slaskie.pozytywneinicjatywy.pl/zabrze/	60	31

13.	Żłobek Akademia Rozwoju Mariola Kozłowska, ul. Wolności 338 B tel. 723 494 228 mariola.kozłowska@onet.pl	25	21
14.	Niepubliczny Żłobek Zaczarowany Ołówek Katarzyna Mitak ul. gen. Władysława Sikorskiego 29 tel. 724 295 055 zaczarowanyolowekrsl@gmail.com	15	12
15.	Żłobek Niepubliczny nr 1 S.C. O/Zabrze, ul. Wolności 121 C tel. 577 882 286 www.zabrzezlobek.pl zlobekzabrze@wp.pl	40	40
16.	Żłobek "Skrzydółka", ul. Lipowa 11 tel. 609 413 865 www.nsp.podskrzydlami.zabrze.pl klubmaluchaskrzydelka@gmail.com	16	Brak danych
17.	Żłobek "Bożego Miłosierdzia", ul. Pawła Majnusa 7 tel. 575 241 606 www.dom-rodzina.pl biuro@dom-rodzina.pl	120	31
18.	Niepubliczny żłobek Kraina Odkrywczy, ul. Wolności 199 tel. 12 633 33 67 https://krainaodkrywcy.pl/zlobek-zabrze-wolnosci-199/ biuro@krainaodkrywcy.pl	82	Brak danych
19.	Żłobek Akademia Rozwoju Mariola Kozłowska, ul. Gdańska 27 tel. 723 494 228 www.e-akademiarozwojuzabrze.pl mariola.kozłowska@onet.pl	30	Brak danych

Źródło: Opracowanie Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Metropolitalne Święto Rodziny - inicjatywa integrująca i utrwalająca rodziny

W 2020 roku już po raz trzynasty obchodzone było w Zabrzu Metropolitalne Święto Rodziny, święto którego inicjatorem i pomysłodawcą jest Prezydent Zabrze. Ideą tego przedsięwzięcia jest promocja rodziny i związanych z nią wartości – macierzyństwa, ojcostwa, wychowania młodego pokolenia, przekazu tradycji i wiary. Obchodom tego niezwykle wydarzenia towarzyszyło hasło „Rodzina przestrzenią spotkania”. Patronat honorowy XII edycji święta objęli: metropolita katowicki oraz ordynariusz gliwicki. Idea Metropolitalnego Święta Rodziny zrodziła się w 2007 roku podczas śląskiej pielgrzymki samorządowców i parlamentarzystów do Rzymu. Na program Święta Rodziny każdego roku składają się liczne wykłady naukowe, wystawy, spektakle, koncerty, kiermasze, festyny, pikniki rodzinne, konkursy, imprezy sportowe i wydarzenia religijne.

W ramach tegorocznych obchodów odbył się m.in. I Metropolitalny Konkurs Literacki, w którym udział mógł wziąć każdy, kto chciał wyrazić w formie pisanej swoje refleksje na temat rodziny.

Ze względu na panującą w 2020 r. epidemię koronawirusa obchody święta miały inny przebieg niż dotychczas. Konieczne było odwołanie części wydarzeń, co z pewnością nie przeszkodziło w celebrowaniu tego wyjątkowego święta.

Szczegółowe informacje dotyczące Metropolitalnego Święta Rodziny znajdują się na stronie internetowej: <http://www.swieto-rodziny.pl>.

Rysunek. XIII Metropolitalne Święto Rodziny

Źródło: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu

KSZTAŁTOWANIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU SMART CITY (CEL HORYZONTALNY CH 2)

Rozwiązania smart city

Realizacja założeń dokumentu pn. E-Zabrze Strategia Budowy Społeczeństwa Informacyjnego Miasta Zabrze do Roku 2020+.

Dokument „e- Zabrze Strategia budowy Społeczeństwa Informacyjnego miasta Zabrze do roku 2020+” został przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Miasta z dnia 18 stycznia 2016 r. Stanowi kontynuację realizacji zapisów Programu E-Zabrze wprowadzonych w życie w dniu 14 grudnia 2009 r. dokumentem „e-Zabrze Program budowy Społeczeństwa Informacyjnego Miasta Zabrze”. Ostatnia aktualizacja zapisów Strategii e-Zabrze miała miejsce 4 grudnia 2017 roku – uchwalone zostały zmiany wykazu projektów ujętych w dokumencie (zmiana zakresu części projektów oraz dodanie 3 projektów). Na bazie zidentyfikowanych potrzeb w zakresie informatyzacji Miasta został sformułowany cel główny strategii e-Zabrze: „Budowa społeczeństwa informacyjnego Miasta Zabrze opartego na wiedzy”.

Przyjętych zostało również pięć celów strategicznych:

- Infrastruktura (Stworzenie spójnej platformy sieciowej i serwerowej dla wszystkich projektów realizowanych w ramach Programu e-Zabrze),
- E-Administracja (Zwiększenie efektywności pracy administracji publicznej z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych i nowoczesnych technologii (ICT),
- E-Gospodarka (Zabrze miastem atrakcyjnym dla nowoczesnych inwestycji),
- E-Społeczeństwo (Zapewnienie obywatelom oraz przedsiębiorcom dostępności usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania publiczne w postaci elektronicznej),
- E-Bezpieczeństwo (Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i administracji miasta Zabrze za pomocą technik IT).

W ramach poszczególnych celów strategicznych wskazano konkretne projekty do realizacji wraz ze wskazaniem jednostki koordynującej projekt. Część projektów ma charakter ciągły, a niektóre są realizowane w kilku zadaniach lub też ze względu na pojawiające się potrzeby zadania są dodawane lub rozszerzane.

Kluczowym przedsięwzięciem zrealizowanym w ramach Programu e-Zabrze była budowa Zabrzeńskiej Szerokopasmowej Sieci Światłowodowej (ZMAN), która stanowi duży potencjał do wykorzystania w innych projektach w obszarze rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz Smart City.

W strategii zawartych jest łącznie 27 projektów informatycznych. Do końca roku 2020 zakończyła się realizacja ośmiu projektów, natomiast kolejnych 18 jest w trakcie realizacji lub ma charakter ciągły i jest na bieżąco realizowana, a jeden projekt jest na etapie planowania.

Projekty realizowane są przez Urząd Miejski w Zabrzu oraz miejskie jednostki organizacyjne finansowane są ze środków zewnętrznych unijnych i krajowych oraz własnych Miasta.

Projekty zrealizowane:

- „Dyspozycyjność Zasobów na potrzeby Zarządzania Kryzysowego”,
- „Mapa akustyczna Miasta Zabrze - etap II”,

- „System informacji multimedialnej – system przywoławczy”,
- „Zintegrowany system wspomagania Zarządzaniem Obiektami Przemysłowymi w Zabrzu”,
- „Dostępna Biblioteka – zakup/aktualizacja systemu bibliotecznego dla Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabrzu”,
- Budowa strony internetowej Miasta Zabrze dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- E-Dziennik,
- E-Muzeum – digitalizacja i udostępnienie zasobów Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu,

Do roku 2020 kontynuowano osiemnaście projektów, które będą realizowane także w 2021 r. i w latach następnych: „Centralny Katalog Zabrzeńskich Zasobów Książkowych”, „Budowa Cyfrowych Usług Wspólnych dla Interesariuszy Miasta Zabrze – CUWMZ”, „Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta”, „HotSpoty”, „Inteligentne sterowanie oświetleniem ulicznym na terenie Miasta Zabrze”, „Kompleksowy system gospodarowania odpadami komunalnymi”, „Podniesienie jakości treści cyfrowych oraz rozwoju opartych na nich e-usług w zakresie rejestrów publicznych – geodezyjnych baz danych”, „Monitoring Wizyjny Miasta Zabrze - III etap”, „Rozwój kompetencji cyfrowych i komputerowych”, „Program informatyzacji przedszkoli i szkół”, „Rozbudowa Centrum Komputerowego”, „Standaryzacja procedur bezpieczeństwa w Gminie Zabrze”, „Poprawa dostępności e-usług dzięki przebudowie systemu komunikacji teleinformatycznej miasta Zabrze”, „Wdrożenie platformy HelpDesk”, „Wdrożenie systemu zarządzania infrastrukturą drogową, siecią i informatyczną miasta Zabrze”, „Wirtualne Miasto Zabrze”, „Wsparcie Procesów Zarządczych w Gminie Zabrze”, „Eko-Zabrze”.

Ze względu na zmieniające się potrzeby Miasta, warunki prawne i technologiczne niektóre z projektów mają charakter ciągły lub ich zakres został poszerzony lub zmodyfikowany. W związku z tym wspomniane osiemnaście projektów jest na różnym poziomie zaawansowania. Do realizacji pozostał jeden projekt: „Budowa Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Zabrze”, który jest planowany do uruchomienia po rozpoczęciu prac w projekcie „Podniesienie jakości treści cyfrowych oraz rozwoju opartych na nich e-usług w zakresie rejestrów publicznych – geodezyjnych baz danych”.

Tabela. Zestawienie projektów w ramach „e-Zabrze Strategia budowy Społeczeństwa informacyjnego miasta Zabrze do roku 2020+”

Zestawienie projektów w ramach „e-Zabrze Strategia budowy Społeczeństwa informacyjnego miasta Zabrze do roku 2020+”					
Lp.	Nazwa projektu	Jednostki koordynujące projekt	Wydział merytoryczny / Jednostka	Etap realizacji projektu	Cel Strategiczny
1.	Budowa strony internetowej Miasta Zabrze dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych	Urząd Miejski w Zabrzu	WKS	Zrealizowany	e-administracja
2.	Budowa Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Zabrze	Urząd Miejski w Zabrzu	WG	Planowany do realizacji	e-gospodarka

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA ROK 2020

3.	Centralny Katalog Zabrzańskich Zasobów Książkowych	Miejska Biblioteka Publiczna	WKD/MBP	Projekt wieloletni bieżąco realizowany	e-społeczeństwo
4.	Dyspozycyjność Zasobów na potrzeby Zarządzania Kryzysowego	Urząd Miejski w Zabrzu	ZKOL	Zrealizowany	e-bezpieczeństwo
5.	e-Dziennik	Urząd Miejski w Zabrzu	WO	Zrealizowany	e-społeczeństwo
6.	Budowa Cyfrowych Usług Wspólnych dla Interesariuszy Miasta Zabrze - CUWMZ	Urząd Miejski w Zabrzu	IRSI	W trakcie realizacji - Zgłoszono do RPO WSL 02.2017 r.	e-administracja
7.	Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta	Urząd Miejski w Zabrzu	IRSI	W trakcie realizacji – Zgłoszono do RPO WSL 09.2015 r.	e-administracja
8.	HotSpoty	MZDiII	IK/MZDiII	Projekt wieloletni bieżąco realizowany	Infrastruktura
9.	Inteligentne sterowanie oświetleniem ulicznym na terenie Miasta Zabrze	Urząd Miejski w Zabrzu	IK	Projekt wieloletni bieżąco realizowany	Infrastruktura
10.	Kompleksowy system gospodarowania odpadami	Urząd Miejski w Zabrzu	IK	Projekt wieloletni bieżąco realizowany	e-gospodarka
11.	Mapa akustyczna Miasta Zabrze - etap II	Urząd Miejski w Zabrzu	WE	Zrealizowany	e-gospodarka
12.	Podniesienie jakości treści cyfrowych oraz rozwoju opartych na nich e-usług w zakresie rejestrów publicznych – geodezyjnych baz danych	Urząd Miejski w Zabrzu	WG	W trakcie realizacji - Zgłoszono do RPO WSL 02.2017 r.	e-gospodarka
13.	Monitoring Wizyjny Miasta Zabrze	Urząd Miejski w Zabrzu	ZKOL	Projekt wieloletni bieżąco realizowany	e-bezpieczeństwo
14.	Rozwój kompetencji cyfrowych i komputerowych	Urząd Miejski w Zabrzu	IRSI	Projekt wieloletni bieżąco realizowany	e-społeczeństwo
15.	Program informatyzacji przedszkoli i szkół	Urząd Miejski w Zabrzu	WO	Projekt wieloletni bieżąco realizowany	e-społeczeństwo
16.	Rozbudowa Centrum Komputerowego	MZDiII	IK/MZDiII	Projekt wieloletni bieżąco realizowany	Infrastruktura
17.	System informacji multimedialnej – system przywoławczy	Powiatowy Urząd Pracy	BI/PUP	Zrealizowany	e-społeczeństwo
18.	Standaryzacja procedur bezpieczeństwa w Gminie Zabrze	Urząd Miejski w Zabrzu	PBI	Projekt wieloletni bieżąco realizowany	e-bezpieczeństwo

19.	Poprawa dostępności e- usług dzięki przebudowie systemu komunikacji teleinformatycznej miasta Zabrze	MZDiII	IK/MZDiII	W trakcie realizacji Zgłoszono do RPO WSL 02.2017 r.	infrastruktura
20.	Wdrożenie platformy HelpDesk	Urząd Miejski w Zabrzu	IRSI	Projekt wieloletni bieżąco realizowany	infrastruktura
21.	Wdrożenie systemu zarządzania energią oraz infrastrukturą drogową, sieciową i informatyczną miasta Zabrze	MZDiII	IK/MZDiII	Projekt wieloletni bieżąco realizowany	e-gospodarka
22.	Wirtualne Miasto Zabrze	MZDiII	IK/MZDiII	Projekt wieloletni bieżąco realizowany	e-administracja
23.	Wsparcie Procesów Zarządczych w Gminie Zabrze	Urząd Miejski w Zabrzu	ZPU/BA/WRP	Projekt wieloletni bieżąco realizowany	e-administracja
24.	Zintegrowany system wspomagania Zarządzaniem Obiektami Przemysłowymi w Zabrzu	Muzeum Górnictwa Węglowego	WKD/MGW	Zrealizowany	e-gospodarka
25.	Eko-Zabrze	Urząd Miejski w Zabrzu	WKS	Projekt wieloletni bieżąco realizowany	e-administracja
26.	E-Muzeum – digitalizacja i udostępnienie zasobów Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu	Muzeum Górnictwa Węglowego	WKD/MGW	Zrealizowany	e-społeczeństwo
27.	Dostępna Biblioteka – zakup/aktualizacja systemu bibliotecznego dla Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabrzu	Miejska Biblioteka Publiczna	WKD/MBP	Zrealizowany	e-społeczeństwo

Źródło: Wydziału Informatyki i Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

Szczegółowa informacja na temat działań prowadzonych w ramach realizacji zapisów „e- Zabrze Strategia budowy Społeczeństwa informacyjnego miasta Zabrze do roku 2020+” dostępna jest w Sprawozdaniu z realizacji „e- Zabrze Strategia budowy Społeczeństwa informacyjnego miasta Zabrze do roku 2020+” w dalszej części Raportu.

Strategii Smart Zabrze 2030

W 2020 r. rozpoczęły się prace na stworzeniem nowego dokumentu, który określiłby plany i założenia związane z realizacją strategii w dziedzinie smart city. W lipcu 2020 r. została podjęta uchwała intencyjna w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Smart Zabrze 2030, która ma objąć swoim zakresem również Strategię e- Zabrze - Uchwała nr XXIII/393/20 Rady Miasta Zabrze z dnia 15 lipca 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Smart Zabrze 2030. Następnie w listopadzie przygotowane zostało przez Wydział Strategii i Rozwoju Miasta, który koordynuje działania,

zarządzenie nr 794/SR/2020 w sprawie powołania zespołu ds. opracowania dokumentu pn. Strategia Smart Zabrze 2030. Do zadań zespołu należy przed wszystkim:

- Przygotowanie, weryfikacja oraz uzupełnienie zakresu tematycznego Strategii,
- Organizowanie spotkań z udziałem podmiotów zewnętrznych w celu pozyskania wiedzy i informacji w określonym obszarze,
- Sporządzenie opisu przedmiotu zamówienia dotyczącego opracowania dokumentu Strategii,
- Przeprowadzenie inwentaryzacji istniejących rozwiązań inteligentnych (smart) funkcjonujących w mieście,
- Identyfikacja potrzeb w zakresie wdrożenia inteligentnych rozwiązań.
- Rozpoznanie możliwości wdrożenia inteligentnych rozwiązań.

Zakres tematyczny przygotowywanej nowej Strategii Smart Zabrze 2030 powinien spełniać poniższe założenia:

- zachować zgodność z celami polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027: CP1 – Bardziej inteligentna Europa (Badania i rozwój, Cyfryzacja, MŚP, Umiejętności); CP2 – Bardziej ekologiczna, niskoemisyjna Europa (Energetyka, OZE, Zmiany klimatu, Gospodarka w obiegu zamkniętym, Środowisko); CP3 – Lepiej połączona Europa (Sieci transportowe, Sieci szerokopasmowe, Zrównoważony transport miejski); CP4 – Bardziej prospołeczna Europa (Europejski Filar Praw Socjalnych, Rynek Pracy, Edukacja, Włączenie społeczne, Zdrowie); CP5 – Europa bliższa obywatelom (Turystyka, Kultura, Rewitalizacja, Bezpieczeństwo);
- uwzględniać wszystkie potencjalne źródła finansowania działań związanych z tematyką smart city;
- uwzględniać następujące obszary i tematykę:
 - Przedsiębiorczość,
 - Finanse miasta,
 - Bezpieczeństwo,
 - Edukacja,
 - Transport i mobilność,
 - Telekomunikacja,
 - Społeczeństwo,
 - Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne,
 - Zarządzanie energią,
 - Infrastruktura komunalna,
 - Zarządzanie informacją
 - Aktywność obywatelska,
 - Zdrowie i pomoc społeczna,
 - Rewitalizacja,
 - Środowisko,
 - Czas wolny,
 - Usługi miejskie i cyfryzacja ,e-urząd
 - Informacje i otwarte dane.

Zakres tematyczny przygotowywanej Strategii pozostaje otwarty i może być doprecyzowany oraz może podlegać modyfikacjom w trakcie prac Zespołu. Kolejnym etapem będzie wykonanie szczegółowego opisu przedmiotu zamówienia i wybór wykonawcy dokumentu.

Realizacja projektów informatycznych w 2020 r.:

– II edycja - „Jestem w sieci – Zabrze lubi IT 2.0”

Wspólnie ze Stowarzyszeniem Wspierania Organizacji Samorządowych „MOST” z Katowic złożono wnioszek o dofinansowanie kolejnego projektu szkoleniowego dla mieszkańców Zabrze powyżej 25 roku życia. Wniosek ten został pozytywnie rozpatrzony i Miasto Zabrze otrzymało dofinansowanie na realizację projektu „Jestem w sieci – Zabrze lubi IT 2.0”. Zakończenie projektu przewidziano na 15.12.2021 r.

Źródło finansowania: Projekt „Partnerstwo na rzecz e-integracji w makroregionie śląsko-opolskim” jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa nr 3 „Cyfrowe kompetencje społeczeństwa” Działanie nr 3.1 „Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych”.

Wartość przyznanego grantu: 150 tys. zł,

Termin realizacji: od dnia podpisania umowy do 15.12.2021 r.,

Produkty: przeprowadzenie szkoleń dla 268 mieszkańców Zabrze powyżej 25 roku życia w 7 obszarach tematycznych:

- Tworzę własną stronę internetową (blog) – w tym m.in. umieszczanie na stronie internetowej stworzonych przez siebie tekstów, zdjęć, muzyki, filmów, oprogramowania;
- Rolnik w sieci – w tym m.in. sprawdzanie warunków pogodowych w sieci (profesjonalne prognozy pogody, systemy i aplikacje RSO), geoportal (geoportal.gov.pl).
- Rodzic w Internecie – w tym m.in. tworzenie bezpiecznych haseł, logowanie się przez sprawdzone sieci WiFi, bezpieczne zarządzanie prywatnością w sieci, w tym publikowanie różnych treści przez rodziców i dzieci, dbałość o wizerunek dziecka w Internecie.
- Mój biznes w sieci – w tym m.in. załatwianie drogą elektroniczną spraw związanych z wysłaniem pisma/informacji/sprawozdania do urzędu, odbiorem odpowiedzi z urzędu (z uwzględnieniem wykorzystania wsparcia dostępnego w ramach Centrum Pomocy w serwisu biznes.gov.pl).
- Moje finanse i transakcje w sieci – w tym m.in. wyszukiwanie informacji na stronach administracji publicznej, wyszukiwanie ofert, ocena wiarygodności kontrahenta (np. ems.ms.gov.pl, mojepanstwo.pl).
- Kultura w sieci – w tym m.in. wyszukiwanie informacji na stronach internetowych instytucji kultury (muzea, biblioteki, domy kultury, teatry, filharmonie, archiwa itp.), wartościowych zasobów kultury oraz zasobów edukacyjnych z legalnych źródeł.
- Działam w sieciach społecznościowych – w tym m.in. korzystanie z serwisów społecznościowych, prowadzenie profilu na Facebooku, YouTube, Twitterze, Instagramie i in, promowanie wydarzeń i wpisów w sieciach społecznościowych.

– „Cyfrowe Usługi Miast” / „Cyfrowe Usługi Miast dla Przedsiębiorców”

Źródło dofinansowania: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój dla osi priorytetowej: II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji dla Działania 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne.

Wartość: 1,3 mln zł,

Termin realizacji: 02.01.2019 - 30.06.2020 r.,

Partnerstwo: Miasta: Skierniewice, Piła, Nowy Dwór Mazowiecki, Piaseczno

Lider: Stowarzyszenie Skarbników Samorządowych Warmii i Mazur w Szczytnie

Produkty:

- Wdrożenie portalu podatkowego i magistrali usług
- Zakup i wdrożenie podsystemu sms
- Szkolenia z zakresu podatków i opłat lokalnych
- Szkolenia z zakresu zarządzania nieruchomościami
- Opracowanie modelu ciągłego doskonalenia procesów zarządczych w Gospodarowaniu Nieruchomościami – proces BPMN
- Wdrożenie rozwiązań zarządczych dla potrzeb zarządzania satysfakcją klienta, poprawiających jakość obsługi mieszkańców i przedsiębiorców.

W pierwszym półroczu 2020 r. został zrealizowany projekt pn. „Cyfrowe Usługi Miast dla Przedsiębiorców CUMP”. W rama projektu zrealizowano ostatnie szkolenia dla pracowników Urzędu Miejskiego w Zabrzu oraz Jednostki Gospodarki Nieruchomościami z zakresu podatków i opłat lokalnych oraz zarządzania nieruchomościami. W 2020 r. przeprowadzonych zostało 13 szkoleń, w których uczestniczyły 183 osoby.

Dodatkowo w ramach projektu został wdrożony portal podatkowy wraz Aplikacją Powiadamiania Klienta (powiadomienia sms oraz e-mail). Portal ten był dostosowywany do potrzeb użytkowników, testowany oraz przygotowany do uruchomienia w pierwszej kolejności pracownikom, a następnie klientom Urzędu Miejskiego w Zabrzu. W celu uruchomienia portalu opracowano dokumentację portalu w tym m.in. instrukcję obsługi, regulamin portalu oraz politykę prywatności. Poprzez portal podatkowy dostępny pod adresem <https://ebok.um.zabrze.pl> użytkownik może sprawdzić swoje należności z tytułu podatków od nieruchomości, leśnego i rolnego oraz opłacić te zobowiązania. Portal ten powiązany jest z platformą elektronicznych płatności oraz Krajowym Węzłem Identyfikacji. Planuje się udostępnienie kolejnych elektronicznych usług na portalu w oparciu o wdrożoną w ramach projektu szynę danych.

– „GZM Data Store”

Źródło dofinansowania: Górnoląska-Zagłębiowska Metropolia na podstawie porozumienia z dnia 13.12.2018 r.

Partnerstwo: Górnoląska-Zagłębiowska Metropolia - Lider oraz 28 gmin.

Cel projektu: stworzenie wspólnej platformy Otwartych Danych Publicznych.

I etap -termin realizacji: 06.2020 - 06.2021

Nazwa projektu: Inwentaryzacja danych źródłowych będących w dyspozycji Gmin wchodzących w skład Górnoląsko-Zagłębiowskiej Metropolii i ich publicznego udostępnienia:

Inwentaryzacja zbiorów danych (od 08.2020 r. do 01. 2021 r.)

Udostępnienie danych (do 06.2021 r.)

Działania zrealizowane:

- działania informacyjne w UM Zabrze – rozeznanie o posiadanych przez Wydziały danych oraz wyłonienie pracowników wyznaczonych do kontaktu przez Osoby kierujące wydziałem/komórką równorzędną,

- przeprowadzenie spotkań informacyjno-organizacyjnych (warsztatów) dla pracowników UM Zabrze przez Koordynatorów lokalnych projektu,
- przeprowadzenie inwentaryzacji danych źródłowych będących w dyspozycji Gminy,
- uzupełnienie Karty Inwentaryzacyjnej dla zidentyfikowanych zbiorów danych,
- zebranie wskazanych przez Wykonawcę próbek danych,
- wprowadzenie zebranych próbek danych do repozytorium projektowego,

W UM Zabrze zidentyfikowanych zostało ok. 100 zbiorów danych. Po szczegółowej weryfikacji zawartości tych zbiorów przekazanych firmie zostało 70 w tym 68 w formie elektronicznej. Zostało również przekazanych 47 próbek danych spełniających wymogi projektowe. Przekazanie zebranych materiałów nastąpiło w formie umieszczenia plików w odpowiedniej formie na udostępnionej przez firmę PWC platformie chmurowej.

- E-Muzeum – digitalizacja i udostępnienie zasobów Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu. Projekt dofinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020. Działanie 2.1. Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych.

W ramach projektu zostanie utworzona pracownia digitalizacji zbiorów Muzeum Górnictwa Węglowego z podsystemami wspomagającymi zarządzanie i inwentaryzowanie zdigitalizowanych zbiorów (E – Muzeum). Dzięki projektowi osoby prywatne, instytucje publiczne, uczelnie czy placówki badawcze będą mogły uzyskać dostęp do zdigitalizowanej „bazy danych” bezpośrednio za pomocą utworzonej strony internetowej. Znajdą się tam nie tylko galeria obrazów do przeglądania on-line z możliwością wyszukiwania interesujących obiektów, ale także interaktywne formularze pozwalające np. na wysłanie prośby o wypożyczenie eksponatu. Dzięki portalowi ułatwiony będzie kontakt z Muzeum, a wymiana informacji i opinii pozwoli pracownikom Instytucji rozpoznać aktualne potrzeby odwiedzających. Bogata kolekcja eksponatów pozwoli odbiorcy na zapoznanie się z dziedzictwem kulturowym regionu, a badaczom zainteresowanym tematyką górnictwa, na dostęp do materiałów dotąd nieudostępnianych w tak szerokim zakresie.

W 2020 roku zdigitalizowano 1 022 obiekty.

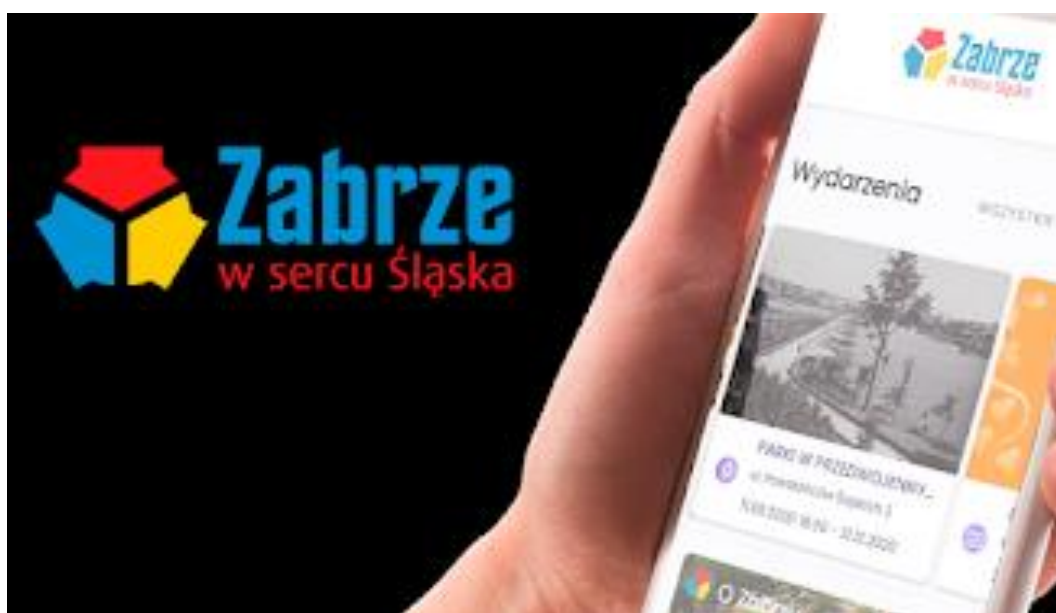
Termin realizacji: 16.02.2018 – 31.03.2021

Wartość projektu: 2 822 240,21 zł, Wysokość dofinansowania: 1 743 563,78 zł.

- Budowa strony internetowej Miasta Zabrze dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych. W celu zwiększenia poziomu cyfryzacji usług publicznych, w tym obsługi mieszkańców w 2020 r. w Zabrzu zrealizowany został projekt „Budowa strony internetowej Miasta Zabrze dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych”. Nowa strona internetowa dostępna pod adresem <https://miastozabrze.pl> zastąpiła poprzednią stronę funkcjonującą pod adresem www.um.zabrze.pl. Została dostosowana do smartfonów i tabletów oraz wymagań Ustawy z dnia 4 kwietnia 2020 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.
- Aplikacja mobilna „Zabrze w sercu Śląska”
Uzupełnieniem strony jest udostępniona w 2020 r. aplikacja mobilna „Zabrze w sercu Śląska”. Aplikacja ta, to przewodnik dla turystów i mieszkańców poszukujących informacji o mieście, w szczególności o jego ofercie turystycznej, kulturalnej, ciekawych miejscach i wydarzeniach.

W bogatej bazie gastronomicznej i noclegowej zarówno turysta, jak i mieszkaniec znajdą coś dla siebie, a baza obiektów sportowych i rekreacyjnych zachęci do aktywnego spędzania czasu wolnego. Ułatwieniem są również specjalne zakładki dla dzieci i seniorów. W aplikacji znajdziemy także atrakcyjne trasy turystyczne, piesze i samochodowe – śladami architektury modernistycznej i zabytków techniki. Oprócz tych funkcjonalności aplikacja pełni funkcję najbardziej aktualnego w mieście kalendarza imprez sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych. Intuicyjny interfejs pozwala szybko znaleźć interesujące nas informacje, a dzięki lokalizacji GPS użytkownik z łatwością namierzy wybrane obiekty i wydarzenia. W czasie pandemii stworzona została dodatkowa podkategoria w kategorii gastronomia - "na wynos" ułatwiająca szybsze wyszukiwanie i zamawianie dań.

Rysunek. Aplikacja mobilna „Zabrze w sercu Śląska”

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

– Platforma Blue Alert

W maju 2020 r. uruchomiona została również platforma Blue Alert umożliwiająca wysyłanie alertów (powiadomień) do mieszkańców. Każdy zabrzezanin, który wypełnił wniosek o przystąpieniu do systemu powiadomień Miasta Zabrze ma możliwość wskazania grupy lub grup dostępnych zagadnień, z jakich chciałby otrzymywać powiadomienia, tj. komunikaty o działaniach Miasta Zabrze, komunikaty o koronawirusie (COVID-19) oraz komunikaty dla przedsiębiorców. Aktualnie platforma ta działa pod nazwą Serwer SMS.

REWITALIZACJA MIASTA (CEL HORYZONTALNY CH 3)

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023

18 grudnia 2017 r. Rada Miasta Zabrze przyjęła Uchwałę Nr LI/618/17 Rady Miasta Zabrze zmiany Uchwały nr XXXV/372/16 z dnia 19.12.2016 w sprawie Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023. Podjęcie przedmiotowej Uchwały konieczne było z uwagi na proces realizacji wskaźników Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023 oraz ze względu na formalne umożliwienie Miastu Zabrze aplikowania o dofinansowanie z różnorodnych źródeł zewnętrznych. LPROM realizowany jest zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz z zasadami wsparcia rewitalizacji w ramach RPO WSL 2014 - 2020.

Opracowanie aktualizacji programu, wynikało z konieczności dostosowania w Zabrzu procesu rewitalizacji, trwającego już od 2005 r. do nowych założeń Krajowej Polityki Miejskiej, ram spójności i nowego okresu programowania UE 2014 - 2020. W tym zakresie wykonano nową analizę stanu terenów w mieście oraz zidentyfikowano obszary zdegradowane. W wyniku prac diagnostycznych do rewitalizacji Miasta Zabrze, wyznaczono obszary w 9 dzielnicach: Mikulczyce, Biskupice, Centrum Północ, Centrum Południe, Zandka, Guido, Zaborze Południe, Zaborze Północ, Maciejów. Powierzchnia obszarów rewitalizacji, to 1565 ha, co stanowi niecałe 19,5% pow. miasta Zabrze. Liczba osób zameldowanych na wyselekcjonowanym obszarze rewitalizacji wynosi 43 427 tj. 26,87 % liczby mieszkańców Zabrze. W programie do realizacji do 2023 r. zaplanowano: 53 projekty kluczowe o wartości oszacowanej na 562,7 mln zł oraz 44 projekty uzupełniające o wartości oszacowanej na 111,3 mln zł.

W Zabrzu za obszary rewitalizacji uznano te części obszarów zdegradowanych, które ze względu na skalę oraz znaczenie występujących niekorzystnych zjawisk, potencjał, jak również potrzebę kontynuacji już podjętych działań rewitalizacyjnych powinny zostać objęte interwencją w pierwszej kolejności.

W 2020 roku zrealizowano pracę badawczą - rozwojową, pt.: „Diagnoza sytuacji miasta Zabrze w zakresie rewitalizacji w oparciu o autorski system wskaźników do prowadzenia kompleksowego procesu rewitalizacji na terenie miasta Zabrze po 2023 roku”. Cele modułu badania dot.: rozpoznania głównych zmian w podstawowym wymiarze rewitalizacji i rozpoznania podstawowych różnicowań społecznych w Mieście. Podstawowym wymiarem rewitalizacji, a jednocześnie główną przesłanką podjęcia działań w zakresie strategicznym jest sytuacja społeczna. W badaniu wykorzystano dane uzyskane z instytucji posiadającej wiedzę o zjawiskach ilustrujących procesy społeczne, w tym: Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu, Powiatowego Urzędu Pracy w Zabrzu. Przeprowadzono też analizy statystyczne oparte na danych GUS, pozwalających scharakteryzować poszczególne wymiary procesu rewitalizacji w ujęciu ilościowym oraz spozycjonować Miasto Zabrze w zakresie poszczególnych wskaźników oraz skali wyzwań w grupie analizowanych miast na prawach powiatu w województwie śląskim. Miasto jest postrzegane jako realizujące sprawnie swoją politykę rozwojową, wyzwaniem w obszarze bazy ekonomicznej jest dalsze wspieranie przedsiębiorczości lokalnej i aktywności gospodarczej mieszkańców.

Projekty rewitalizacyjne nowo podjęte w latach 2019-2020, miały charakter uzupełniający i były spójne z realizowanymi już kluczowymi projektami LPROM. Podjęte działania miały na celu wsparcie polityki

rozwojowej, szczególnie w obszarze poprawy jakości środowiska, rynku pracy, wsparcia różnych grup mieszkańców oraz ochrony zdrowia.

Od 1 stycznia 2020 roku Zabrze rozpoczęło realizację dwóch projektów społecznych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych – ZIT 9.1.1 „Program aktywności lokalnej dla dzielnicy Zandka”, który dedykowany jest społeczności dzielnicy oraz ZIT 9.2.1 „Centrum Wsparcia Rodziny – rozwój usług społecznych na terenie Zabrze”, który dotyczy pieczy zastępczej, Klubu Seniora, asystentury rodzinnej, świetlic środowiskowych oraz asystentury osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych. Działania te będą kontynuowane w oddanym już do użytku w lutym 2021 roku zrewitalizowanym budynku „Starej Gazowni”. Jest to jedna najważniejszych realizowanych na Zandce inwestycji mająca na celu stworzenie Centrum Usług Społecznych w budynku przy ul. Stalmacha 7. W celu uratowania cennego zabytku, miasto pozyskało środki na rewitalizację. Do projektów zintegrowanych z kluczowymi i uzupełniających ich realizację zaliczyć można też: projekt „Nowa Zandka” realizowany przez spółkę ZBM-TBS wspólnie z gminą. Projekt obejmuje remont 9 budynków z zasobu mieszkaniowego osiedla Zandka. W I etapie projektu „Nowa Zandka” do miejskiej sieci ciepłowniczej podłączone zostały kamienice przy ul. Bytomskiej 3, 3a, 3b oraz Krakusa 6. Trwały kończące prace remontowe w kolejnych pięciu budynkach przy ul. Krakusa. Działaniami objęte były ponadto tereny historyczne związane z uprzemysłowieniem Zabrze (m.in. okolice związane z Europejskim Ośrodkiem Kultury Technicznej i Turystyki Przemysłowej, w tym wieża ciśnień przy ul. Zamoyskiego, która poddawana jest gruntownej rewitalizacji dla celów kulturalnych, społecznych i edukacyjnych. W otoczeniu Parku Hutniczego i tzw. Kwartału Sztuki w budynku Teatru Nowego, zakończono remont, w ramach którego rozbudowano budynek o nowe skrzydło. Od 1 października 2020 roku na obszarach rewitalizacji w Dzielnicy Centrum Północ przy ul. M. Niedziałkowskiego 2 w odrestaurowanym budynku zaczęła funkcjonować nowa filia Żłobka Miejskiego.

Rewitalizacja wieży ciśnień.

Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu prowadziło prace remontowo budowlane, przystosowujące zabytkowy obiekt techniki do nowej funkcji w ramach zadania pn. „Rewitalizacja wieży ciśnień zlokalizowanej w Zabrzu przy ul. Zamoyskiego 2 na cele społeczne, naukowe i kulturalne”. Przy wsparciu Miasta Zabrze, Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu pozyskało dofinansowanie na realizację ww. projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020. Wieża jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych obiektów architektury poprzemysłowej miasta. Projekt obejmuje prace budowlano-instalacyjne, zagospodarowanie terenu, zakup wyposażenia, wykonanie edukacyjno-naukowej wystawy pn. CARBONEUM. Po zakończeniu prac w budynku powstanie edukacyjno-naukowa wystawa związana z węglem, przestrzeń wielofunkcyjna służąca edukacji, spotkaniom, działalności społeczno-gospodarczej, naukowej i dokumentacji dziedzictwa górniczego.

Na poszczególnych kondygnacjach wieży zaplanowano:

- piwnice: Centrum Żywego Rzemiosła,
- parter: kasa i sklepik muzealny, Centrum Aktywizacji Społeczno – Zawodowej, przestrzeń wystawiennicza (prezentacja działania wieży ciśnień),
- 1 Piętro: Centrum Działań Rewitalizacyjnych, Ośrodek Dokumentacji Górniczej,
- 2 Piętro: Akademia Młodych Talentów, Akademia Seniora,

- podziornik: kawiarnia/klub, przestrzeń wielofunkcyjna,
- zbiornik: wielofunkcyjna przestrzeń, w tym lokalizacji wystawy naukowo - edukacyjnej,
- latarnia: punkt widokowy.

Prace przy obiekcie są w trakcie realizacji. Wartość całego przedsięwzięcia wynosi 34 mln zł, natomiast wysokość dofinansowania to 26,4 mln zł. W 2020 podpisano umowę na wykonanie interaktywnej wystawy pn. CARBONEUM, która zlokalizowana będzie w kopule wieży. Wystawa obejmować będzie strefy tematyczne takie jak: występowanie węgla, węgiel i człowiek, zastosowanie węgla, laboratorium, obieg węgla w przyrodzie. Zakończenie realizacji inwestycji zaplanowano na drugie półrocze 2021 r.

Rewitalizacja dzielnicy Zandka.

Rewitalizacja zabytkowej dzielnicy Zandka to proces, który w Zabrzu realizowany jest konsekwentnie od wielu lat. W 2008 r. Miasto przeprowadziło pionierski w skali kraju wykup mieszkań tzw. „pohutniczych”. Za kwotę ok. 21 mln zł wykupiło 83 w większości prawie stuletnich budynków – z 944 mieszkaniami i 27 lokalami użytkowymi. W efekcie mieszkańcy zyskali przewidywalnego zarządcę. Obecnie w dzielnicy prowadzone są szeroko zakrojone działania rewitalizacyjne. Etap diagnostyczny rozpoczął się od badań socjologicznych, których wyniki opracowano w ramach publikacji „Innowacyjność a tożsamość miejsca w rewitalizacji obszarów miejskich”. Prowadzono również szeroko zakrojone konsultacje społeczne. Wskazane przez mieszkańców scenariusze działań są teraz konsekwentnie realizowane. Poddawane modernizacji są kolejne obiekty - dawny błąsk przywrócono Zespołowi Szkolno-Przedszkolnemu nr 16 przy ul. Cmentarnej oraz budynkowi „Starej Gazowni” przy ul. Stalmacha 7, gdzie funkcjonować będzie Centrum Usług Społecznych. Obecnie dobiegają końca prace termomodernizacyjne w dwóch budynkach mieszkalnych przy ul. Tomeczka 4 i 6 oraz prace związane z przebudową i zmianą sposobu użytkowania istniejącego budynku magazynowo – biurowego (obiektu dawnej gazowni), zlokalizowanego przy ul. Stalmacha 7 w ramach programu „Rewitalizacja społeczna na terenie miasta Zabrze ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wskazanych w LPRM – Centrum Usług Społecznych”. W 2020 r. poniesiono wydatki w wysokości 116,8 tys. zł. na zakup pierwszego wyposażenia do budynku Centrum Usług Społecznych przy ul. Stalmacha.

Fotografia. Rewitalizacja Zandki - termomodernizacja budynków mieszkalnych przy ul. Tomeczka

Źródło: <https://miastozabrze.pl>

Fotografia. Centrum Usług Społecznych -budynek dawnej gazowni w Zabrzu przy ul. Stalmacha 7

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Rewitalizacji i rozwoju terenów Miasta Zabrze w rejonie ulicy Makoszowskiej

W sierpniu 2020 roku podpisane zostało porozumienie dot. współpracy w zakresie zagospodarowania terenów przemysłowych byłej kopalni KWK Makoszowy i koksowni Makoszowy.

Fotografia. Podpisanie porozumienia dot. zagospodarowania terenów byłej kopalni KWK Makoszowy

Źródło: <https://miastozabrze.pl/>

Na podstawie umowy z czerwca 2019 roku zawartej między Miastem Zabrze, a Spółką Restrukturyzacji Kopalń, JSW KOKS oraz KSSE nawiązania została współpraca w zakresie rewitalizacji i rozwoju terenów Miasta Zabrze w rejonie ulicy Makoszowskiej.

Efektem końcowym zawartej umowy było wypracowanie i podpisanie dokumentu Porozumienia w sprawie przyjęcia koncepcji zagospodarowania terenu byłej kopalni KWK „Makoszowy” i koksowni „Makoszowy” w Zabrzu. Porozumienie zostało podpisane w sali historycznej zabrzańskiego Ratusza pomiędzy: Spółką Restrukturyzacji Kopalń, JSW KOKS SA, Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną oraz Miastem Zabrze.

Teren po KWK Makoszowy o powierzchni blisko 70 ha służył miastu i jego mieszkańcom – generując miejsca pracy, jak również tworząc przestrzeń społeczną.

Koncepcja obejmuje opis aktualnego stanu terenów oraz zarys możliwych kierunków działań zmierzających do ich rewitalizacji. Dokument stanowi początek procesu zmierzającego do przekształcenia terenów, na których funkcjonowały kiedyś zakłady przemysłowe, a także budynków i obiektów, które pozostały po ich zamknięciu, dla potrzeb nowych użytkowników.

Prace nad kontynuacją współpracy między stronami porozumienia będą prowadzone z pełnym zaangażowaniem w kolejnych latach.

Rewitalizacja i udostępnienie przemysłowego Dziedzictwa Górnego Śląska

Projekt realizowany przez Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu, dofinansowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. Przedsięwzięcie realizowane jest w partnerstwie z Miastem Chorzów. Całkowita wartość projektu wynosi 111 mln zł, w tym MGW: 76,2 mln. Planowana wartość dofinansowania wynosi: 59 mln zł w tym MGW: 43,9 mln zł. Zakres prac przewidzianych w projekcie dla Muzeum Górnictwa Węglowego obejmuje:

- przebudowę i rozbudowę budynku Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu przy ul. 3-go Maja 19 wraz z zagospodarowaniem terenu na funkcje wystawiennicze, miejsce lokalizacji pracowni digitalizacji, biblioteki wraz z czytelnią oraz pracowni naukowych umożliwiających prowadzenie działalności naukowej,
- kompleksowy remont i konserwację zabytkowej maszyny parowej wraz z budową kotłowni w przybudówce budynku dawnej maszynowni szybu Carnall w celu dalszej możliwości uruchamiania oraz prezentowania pracy maszyny podczas pokazów dla turystów,
- remont i adaptację budynku dawnej maszynowni szybu Prinz Schonaich z przeznaczeniem na przestrzeń muzealną, w tym funkcje wystawiennicze, obejmujące wyjątkową wystawę poświęconą katastrofom górniczym,
- kompleksowy remont budynku dawnej skraplarni powietrza i jego adaptacja na pełnienie funkcji ekspozycyjnych, warsztatu i pracowni konserwacji wraz z pokazową kuźnią,
- zagospodarowanie terenu kompleksu Sztolnia Królowa Luiza obejmujące wykonanie brakującej infrastruktury technicznej i drogowej niezbędnej do prowadzenia prawidłowej obsługi ruchu turystycznego na terenie kompleksu,
- kompleksowy remont budynku dawnej cechowni i jego adaptacja na magazyn studyjny Muzeum wraz z zagospodarowaniem terenu.

W 2020 roku zakończono roboty budowlane konserwatorskie wraz z zagospodarowaniem terenu dotyczące obiektu Prinz Schonaich i Warsztatu Elektrycznego. Kontynuowano prace w obiekcie przy ul. 3 Maja 19 - wykonano prace budowlane i konserwatorskie w Sali witrażowej i na reprezentacyjnej kłace schodowej. Prowadzono także roboty w budynku Cechowni.

Fotografia. Budynek Muzeum Górnictwa Węglowego

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Fotografia. Budynek maszynowni szybu Prinz Schonaich na terenie kompleksu Sztolnia Królowa Luiza

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Fotografia. Budynek Warsztatu Elektrycznego na terenie kompleksu Sztolnia Królów Luiza

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Rewitalizacja budynku dawnej cechowni przy ul. Wolności 387.

W 2020 r. kontynuowano przebudowę budynku wraz ze zmianą sposobu użytkowania z przeznaczeniem na magazyn studyjny eksponatów zabytkowych Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu. Remont i adaptacja dawnej cechowni zapewniających warunki umożliwiające bezpieczne przechowywanie licznych, różnorodnych zbiorów, gromadzonych przez lata funkcjonowania instytucji oraz poszerza możliwości ich prezentacji. Prace prowadzone są w ramach projektu pn. „Rewitalizacja i udostępnienie poprzemysłowego Dziedzictwa Górnego Śląska”. Wartość inwestycji to 7,1 mln zł.

Działania wspierające rewitalizację

Realizacja działań w ramach Programu Opieki nad Zabytkami

W celu ochrony i promocji krajobrazu miejsko-przemysłowego opracowany został dokument pn. Program Opieki nad Zabytkami Miasta Zabrze na lata 2019-2022, który jest narzędziem w strategicznym planowaniu ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz zbiorem wskazówek oraz zasad postępowania dla właścicieli i administratorów obiektów zabytkowych. Program został przyjęty do realizacji Uchwałą nr V/41/19 Rady Miasta Zabrze w dniu 4 lutego 2019 r.

Dziedzictwo kulturowe Miasta Zabrze od wielu kojarzyło się wszystkim z systematycznie rewitalizowanymi terenami dawnych kopalń, które obecni przyciągają turystów jako flagowe punkty na Szlaku Zabytków Techniki. Zabytkowe Zabrze to także cenna zabudowa wielkomiejska, w której skład wchodzi wysokiej klasy dzieła modernizmu, budynki użyteczności publicznej, kamienice czynszowe i osiedla patronackie powstałe w czasach świetności przemysłu ciężkiego.

W 2020 roku na bieżące działania związane z ochroną i konserwacją zabytków przeznaczono ponad 500 tys. zł. W kategorii wydatków inwestycyjnych realizowane były m.in. następujące zadania:

- Ochrona i konserwacja zabytków - wykonanie na poziomie blisko 393,2 tys. zł.

- Rewitalizacja i udostępnienie przemysłowego dziedzictwa Górnego Śląska – wydatkowano środki w wysokości niecałe 4,2 mln zł,
- Rozbudowa nadbudowa przebudowa i remont Teatru Nowego wraz z infrastrukturą techniczną i elementami zagospodarowania terenu- na zadanie to w 2020 roku rozdysponowano środki w wysokości 5,7 mln zł,
- Poprawa jakości oferty kulturalnej oraz zwiększenie dostępu do kultury poprzez poprawę stanu infrastruktury Domu Muzyki I Tańca w Zabrzu - wydatkowano środki w wysokości 250 tys. zł,
- Przebudowa pokoi hostelowych w budynku MGW w Zabrzu mieszczącym się przy ul. 3 Maja 93a - poniesione wydatki to kwota 100 tys. zł.

Fotografia. Hostel Guido przy ul. 3 Maja

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

- Zakończono kompleksową rewitalizację budynku przy ul. Niedziałkowskiego 2. Prace związane były z przystosowaniem nieużytkowanego do nowej funkcji. Zadanie pn.: „Przebudowa wraz z termomodernizacją i zmianą sposobu użytkowania budynku przy ul. Niedziałkowskiego 2 w Zabrzu”. Po remoncie w obiekcie funkcjonuje miejski żłobek.

Miasto Zabrze konsekwentnie dofinansowuje rewitalizację obiektów zabytkowych. Prawo do otrzymania dotacji z budżetu Miasta Zabrze przysługuje osobom fizycznym lub innym jednostkom organizacyjnym i podmiotom posiadającym tytuł prawny do zabytku. Dotacja z budżetu może być udzielona w wysokości do 50 proc. nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy obiekcie wpisanym do rejestru zabytków. W 2020 r. udzielono dotacji wszystkim podmiotom, które złożyły wnioski o uzyskanie dotacji. Dotowano siedem zadań na kwotę 842 028,52 zł.

Dotacje z budżetu Miasta Zabrze na rok 2020 na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Miasta Zabrze niestanowiących jego wyłącznej własności:

- Prace konserwatorskie, zabezpieczenie i utrwalenie substancji zabytku. Stabilizacja konstrukcyjna budynku. Zespół zabudowy kopalni Ludwik rok 1912. Hala warsztatowa z kuźnią. I etap – prace konserwatorskie i budowlane przy elewacji północnej i zachodniej oraz remont pokrycia dachowego, nr rejestru A/204/06, ul. Hagera 43, 41-800 Zabrze, w wysokości: 205 tys. zł,
- Wymiana pokrycia dachowego od strony południowej budynku z konserwacją konstrukcji świetlika, konserwacją klatki schodowej i rekonstrukcją części drzwi stalowych w budynku dawnej cechowni, łaźni, szatni, nr rejestru A/204/06, ul. Hagera 41, 41-800 Zabrze, w wysokości: 84 tys. zł,

Fotografia. Remont elewacji frontowej budynku mieszkalnego przy ul. 3 Maja 41 w Zabrzu

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

- Remont elewacji frontowej budynku mieszkalnego przy ul. 3 Maja 41 w Zabrzu, nr rejestru A/294/10, ul. 3 Maja 41, 41-800 Zabrze, w wysokości: 85 tys. zł,
- Remont budynku mieszkalnego. Wymiana pokrycia dachowego w budynku mieszkalnym przy ul. Nowowiejskiego 39 w Zabrzu. Etap I. - ul. Nowowiejskiego 39, nr rejestru A/1435/91, w wysokości: 23 tys. zł,
- Wymiana pokrycia dachowego w budynku mieszkalnym przy ul. Nowowiejskiego 19 w Zabrzu, nr rejestru A/1435/91, w wysokości: 25 tys. zł,
- Remont okładziny schodów frontowych i bocznych budynku kościoła św. Pawła Apostoła w Zabrzu, na działkach nr 4285/124 i 1980/366, nr rejestru A/253/09, ul. Gen. Wł. Sikorskiego 67b, 41- 809 Zabrze, w wysokości: 73 tys. zł.
- Remont placu kościelnego (zagospodarowanie) w Zabrzu Rokitnicy, ul. kard. S. Wyszyńskiego, nr rejestru A/211/07, ul. kard. S. Wyszyńskiego 14, 41-808 Zabrze, w wysokości: 344 tys. zł.

SKUTECZNE PROMOWANIE MIASTA (CEL HORYZONTALNY CH 4)

Promocja Miasta

W ramach działań związanych z promocją Miasta, w 2020 roku wykonano szereg publikacji, folderów, informatorów, map turystycznych oraz gadżetów promujących Miasto Zabrze. Dokonano również zakupu materiałów promocyjnych z logo Miasta Zabrze billboardów, banerów oraz plakatów promocyjnych Miasta Zabrze. Zrealizowano 5 edycji kampanii promocyjnych w 27 gablotach reklamowych w 10 wiatach przystankowych na terenie Miasta Zabrze promujących ofertę zabrzańskich instytucji kultury a także 5 akcji billboardowych na 16 nośnikach miejskich. Przygotowano zestaw piktogramów najbardziej charakterystycznych obiektów w Zabrzu. Wydatki poniesione w omawianym okresie to kwota ponad 600 tys. zł.

Przedstawiciele miasta Zabrze wzięli również udział w międzynarodowych konferencjach, wizytach studialnych, targach turystycznych i innych wydarzeniach o charakterze promocyjnym w kraju i za granicą.

Działania promocyjne w 2020 r.:

- promocja Miasta, w tym w szczególności wykonano szereg publikacji, folderów, informatorów, map turystycznych oraz gadżetów promujących Miasto Zabrze – wydatki to kwota 602 tys. zł,
- organizacja współpracy z zagranicą, delegacje zagraniczne - w ramach realizacji tego zadania przedstawiciele Miasta Zabrze wzięli udział w międzynarodowych konferencjach, wizytach studialnych, targach turystycznych i innych wydarzeniach o charakterze promocyjnym w Austrii, Republice Czeskiej, Izraelu, Francji, Niemczech, Norwegii – wydatki poniesione na ten cel to kwota prawie 77,2 tys. zł,
- wykonanie dokumentacji i usług związanych z promocją i pozyskaniem inwestorów, na ten cel rozdysponowano kwotę 22,7 tys. zł,
- utrzymanie i aktualizację reklam w mieście – zadanie realizowane przez Wydział Infrastruktury Komunalnej, które obejmowało m.in. utrzymanie i wymianę tablic informacyjnych w ramach Miejskiego Systemu Informacji (155 szt.), konserwację i utrzymanie tablic „z kulturą po drodze” (42 szt.) oraz utrzymanie gablot i tablic informacyjno-promocyjnych na terenie miasta (34 szt.) – wykonanie wyniosło nominalnie kwotę ponad 12,7 tys. zł

W 2020 r. podpisano umowy w zakresie usług promocyjnych: umowę roczną na promocję Miasta Zabrze na terenie Śląskiego Ogrodu Zoologicznego, umowę z Politechniką Śląską na promocję Zabrze podczas obchodów 75 rocznicy założenia uczelni oraz z umowę z grupą artystów SnowArt Poland biorących udział w festiwalu Snow Fest w Finlandii i tam promujących nasze miasto.

Wydział Promocji, Turystyki i Sportu w 2020 r. zorganizował wydarzenia promocyjne oraz współorganizował i współuczestniczył w zewnętrznych wydarzeniach promocyjnych między innymi takich jak:

- XIV Bal Charytatywny, wydarzenia promocyjne na rzecz budowy Polskiego Sztucznego Serca,
- Laury Umiejętności i Kompetencji ,
- „Zabrze nie tylko na weekend” impreza promocyjna na zamku w Ogrodzieńcu
- CITYLIGHT - realizacja kampanii promocyjnej w gablotach reklamowych

- Bezpieczny sk8park & pumptruck

Fotografia. XIV Bal Charytatywny, Hala Pogoni w Zabrzu

Źródło: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu

Bal Charytatywny

15 stycznia 2020 r. w Hali Pogoni zorganizowana została XIV edycja Balu Charytatywnego. W wydarzeniu wzięło udział 108 osób. Podczas wydarzenia przeprowadzona została licytacja na rzecz budowy polskiego sztucznego serca. Ze zlicytowanych przedmiotów zebrano kwotę 32 500 zł.

Fotografia. „Zabrze nie tylko na weekend” impreza promocyjna na zamku w Ogrodzieńcu

Źródło: <https://miastozabrze.pl>

„Zabrze nie tylko na weekend”

W dnia 5-6 września na zamku Ogrodzieńcu odbyła się impreza promująca Miasto Zabrze. Na gości czekało mnóstwo atrakcji, ciekawych historii, dźwięków i smaków. Zagrała Orkiestra Muzeum Górnictwa Węglowego, przewodnicy Kopalni Guido i Sztolni Królowa Luiza opowiadali o tajemnicach mroków podziemi, a animatorzy z Miejskiego Ośrodka Kultury w Zabrzu pokazywali m.in. jak wykonać z papieru odwzorowanie górniczego czako. Nie zabrakło również zajęć ruchowych dla dzieci przygotowanych przez Akademię Piłkarską Górnika. Dzięki temu dwudniowemu wydarzeniu, turyści z całej Polski odwiedzający ogrodzieński zamek mieli okazję poznać najatrakcyjniejsze miejsca w Zabrzu. W zabrzańskim wydarzeniu w ciągu dwóch dni wzięło udział kilka tysięcy odwiedzających z całej Polski.

Fotografia. Citylight – kampania promocyjna w Zabrzu

Źródło: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu

Citlight - realizacja kampanii promującej zabrzańskie instytucje kultury w gablotach reklamowych w 52 wiatach przystankowych na terenie całego miasta.

Fotografia. XXVII Laury Umiejętności i Kompetencji, gala w Domu Muzyki i Tańca w Zabrzu

Źródło: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu

Współorganizacja z Regionalną Izbą Gospodarczą w Katowicach Laurów Umiejętności i Kompetencji. Podczas gali w Domu Muzyki i Tańca w Zabrzu wręczono po raz 28. Laury Umiejętności i Kompetencji, wyróżnienia przyznawane co roku przez środowiska gospodarcze ze Śląska i Opolszczyzny. Są formą uznania dla wybitnych postaci świata nauki, biznesu, kultury i polityki. Podczas uroczystości promowano Miasto Zabrze.

Fotografia. Promocji miasta Zabrze w ramach obchodów jubileuszu 75. lecia Politechniki Śląskiej

Źródło: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu

Działania związane z promocją turystyki w 2020 roku:

- organizację imprez i spotkań turystycznych,
- udział w targach turystycznych krajowych i zagranicznych,
- wspieranie turystyki dzieci i młodzieży,
- wydanie publikacji, folderów, map, filmów oraz gadżetów związanych z promocją turystyki.

Na powyższe działania w 2020 roku przeznaczono środki w wysokości blisko 145 tys. zł.

Miasto Zabrze w 2020 roku promowało się podczas Targów Turystycznych w Wiedniu, Pradze, Bratysławie oraz w Ostrawie. W dniach 22-26 czerwca Ambasada Polska i Instytut Kultury w Pradze zorganizowali „Wirtualny Dzień Polski” w ogrodach Ambasady Polskiej. Podczas tego wydarzenia odbył się cykl prezentacji o Mieście online. We wrześniu miasto Zabrze zorganizowało imprezę promocyjną pn. „Zabrze nie tylko na weekend” na zamku w Ogrodzieńcu. Podczas wydarzenia Miasto zaprezentowało swoją ofertę turystyczną, kulturalną, a także sportową.

Należy jednak wskazać, iż ze względu na pandemię zostały odwołane następujące wydarzenia organizowane przez miasto Zabrze: Międzynarodowa Konferencja Dziedzictwa Przemysłowego, Międzynarodowe Targi Turystyki Dziedzictwa Przemysłowego i Turystyki Podziemnej. Miasto Zabrze nie uczestniczyło również w wydarzeniach promocyjnych takich jak targi turystyczne ITB w Berlinie, Glob w Katowicach, Promocja Miast i Regionów w Novym Jicinie.

W 2020 r. zrealizowano umowę na wykonanie aplikacji mobilnej „Zabrze w sercu Śląska” – bezpłatny przewodnik dla turystów i mieszkańców poszukujących informacji o naszym Mieście, w szczególności o jego szerokiej ofercie turystycznej, kulturalnej, ciekawych miejscach i wydarzeniach. Podczas Międzynarodowego Dnia Turystyki zorganizowano piesze wycieczki z przewodnikiem po Zabrzu, zakupiono także przewodniki po mieście „Zabrze na każdą pogodę”. Ponadto zrealizowano umowę na wykonanie: fotografii Miasta, obiektów turystycznych oraz budynków i infrastruktury, filmów promujących Miasto. Zrealizowano wydruk plakatów, a także kampanie w 100 gablotach reklamowych w ponad 40 wiatkach przystankowych na terenie Miasta Zabrze, jak również billboardową kampanię promocyjną aplikacji „Zabrze w sercu Śląska”.

Działalność Muzeum Górnictwa Węglowego związana z promocją turystyki przemysłowej

W 2020 roku okresie propagowano ofertę Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu poprzez następujące działania:

- informacje o wystawach i imprezach w Muzeum przesyłano na portale internetowe, do prasy regionalnej, lokalnych rozgłośni radiowych i stacji TV,
- przeprowadzono kampanie informacyjne i promocyjne dotyczące przedsięwzięć organizowanych przez MGW,
- propagowano MGW za pomocą plakatów umieszczonych w instytucjach kultury Zabrza, placówkach oświatowych, w punktach informacji turystycznej oraz na stojakach reklamowych i tablicach ogłoszeniowych,
- informacje o ofercie MGW przesyłano do placówek oświatowych i partnerów, gościom Muzeum i instytucjom współpracującym

- Informacje o wszystkich imprezach i propozycjach umieszczono na stronie internetowej MGW i w mediach społecznościowych na FB i Instagramie oraz na stronach www współpracujących instytucji i organizacji.

W 2020 roku, w związku z przejęciem przez MGW zadań Operatora Szlaku Zabytków Techniki, Muzeum zrealizowało szeroko zakrojoną kampanię promocyjną Szlaku, która realizowana była zarówno w przestrzeni wirtualnej (Facebook, Instagram, strona internetowa Szlaku) jak i w przestrzeni publicznej. W ramach zadań promujących szlak zrealizowano również kampanię telewizyjną (TVP Katowice), radiową (spoty radiowe promujące Szlak pojawiły się m.in. w Radiu Katowice, RMF Maxx i Antyradiu). Bardzo wyraźnym w przestrzeni miejskiej elementem działań promocyjnych dotyczących Szlaku była reklama tranzytowa - z wykorzystaniem środków komunikacji miejskiej (wybrane autobusy i tramwaje aglomeracji zostały w całości lub części oklejone pomarańczową, dedykowaną Szlakowi grafiką). W ramach umowy dokonano szeregu zakupów, mających na celu wyposażenie Szlaku Zabytków Techniki w materiały promocyjne (m.in. balony pneumatyczne, batfany, leżaki z parasolami etc.). Rozpoczęto proces wymiany lub wyposażenia obiektów w tablice informacyjne.

Działania i projekty podejmowane przez Miasto Zabrze w 2020 roku były realizowane zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2030. Cechował je wysoki poziom realizacji poszczególnych priorytetów jak i zawartych w nich celów. Duża liczba znaczących inwestycji i przedsięwzięć, jak i licznych działań o mniejszej skali, miała wpływ na zrównoważony rozwój miasta. Wszystkie cele strategiczne jak i horyzontalne były realizowane zgodnie z wcześniejszymi założeniami. Zabrze, jako jednostka samorządu terytorialnego, intensywnie wykorzystuje środki funduszy unijnych i krajowych w celu jak najlepszego rozwoju miasta i podniesienia poziomu oraz jakości życia mieszkańców.

Warto zauważyć, że wszystkie działania podjęte w roku 2020 pomimo panującej pandemii miały pozytywny wpływ na umocnienie Zabrze w dziedzinach takich jak medycyna, nauka, innowacyjna gospodarka, sport i turystyka industrialna. Realizowana od wielu lat wizja tworzenia przyjaznego Miasta będzie kontynuowana – priorytetem pozostaje nadal zrównoważony rozwój, ciągła poprawa jakości życia i zabezpieczanie potrzeb mieszkańców